

PIXEL

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ :

**ΣΠΑΣΤΕ
ΤΟ
JET SET
WILLY**

**TEST
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ :**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ROM
ΓΙΑ ΤΟ BBC**

ΕΝΘΕΤΟ :

**ΣΤΕΝΕΣ
ΕΠΑΦΕΣ
ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ
ΤΥΠΟΥ**

QL : Η ΝΤΙΒΑ...

ΚΑΙ ΟΠΩΣ ΠΑΝΤΑ, ΠΟΛΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ !

ΤΙ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ Σ' ΕΝΑ COMPUTER SHOP;

ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ να βρείτε ΟΛΕΣ τις γνωστές μάρκες της αγοράς σε MICRO-COMPUTERS-ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ-ΔΙΣΚΕΤΕΣ-ΚΑΣΕΤΕΣ κ.λπ. σε ένα άνετο (240 τ.μ.) χώρο;

ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ να μάθετε μέχρι πού φτάνουν οι δυνατότητες του COMPUTER που έχετε και πώς μπορεί να καλύψει καινούργιες ανάγκες σας;

ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ να βρείτε το πιο οργανωμένο τμήμα SERVICE άμεσης εξυπηρέτησης, που όχι μόνο υποστηρίζει επισκευαστικά το μηχάνημά σας αλλά αναπτύσσει και ειδικές εφαρμογές;

ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ να βρείτε πλήρη βιβλιοθήκη προγραμμάτων για όλα τα MICROS;

Λοιπόν **ΑΝ ΘΕΛΕΤΕ** το MICROBYTES σας περιμένει.

Στουρνάρα 16, Αθήνα 106 83, Τηλ. 3623 497

MICROBYTES

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τα νέα του Pixel	5
Μicro-Ειδήσεις	6
Ελληνική και Διεθνή αγορά	8
Τα CLUBS... και τα clubs	10
Φεγγαράκι μου λαμπρό	11
Παρουσίαση Computer Shops	12
Πρώτα βήματα	16
Επεμβάσεις	20
Καταδύσεις: Ένα παιχνίδι μαντείας	24
Τέστ Περιφερειακών: Λέξεις	26
Παράλληλοι δρόμοι	29
Micro-Cinema	34

Τέστ: QL	36
Ελληνικό Software Review	46
Ξένο Software Review	49
Ένθετο: Στενές Επαφές	
Μαγνητικού Τύπου	55
Pixelmania II	67
Διήγημα: MARK	69
Σκακιστικός Προγραμματισμός	70
Υπολογιστές στα θρανία	72
Θθόνη	80
Ο Υπολογιστής και το ΠΡΟ-ΠΟ	82
Micro-βιβλία	110

Αλληλογραφία	112
Αγγελίες	114
Λέσχη	116
SOFTWARE	
SPECTRUM	86
TI 99/4A	94
COMMODORE 64	97
ATMOS	99
NEWBRAIN	103
BBC	106
ATARI	108

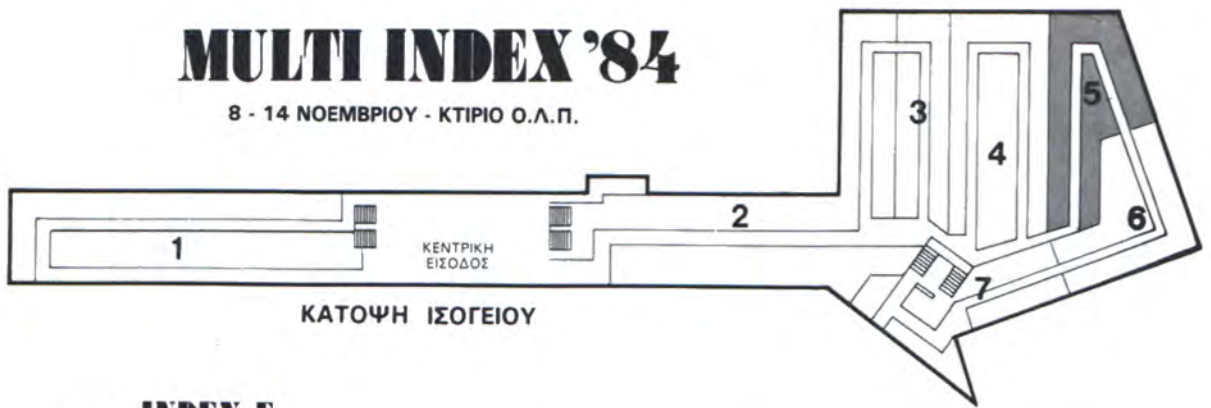
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: COMPUPRESS Ε.Π.Ε.
ΕΚΔΟΤΗΣ: Νίκος Μανούσος
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Αλέξης Αργύρης
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ: Βαγγέλης Παπαλιός
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γρηγόρης Ζώρζος
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Αλέξανδρος Τομαράς
ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Γιώργος Θανόπουλος, Πάνος Καραγιώργης, Τέλης Λιβανίδης, Γιάννης Σγουροβασιλάκης, Δημήτρης Τσουροπλής, Σπύρος Κωνσταντινίδης, Νίκος Τσουάνας, Βαγγέλης Κούκης.
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Βασίλης Κούρεντας, Δημήτρης Κυτάγιας, Τάσος Ανθουλιάς, Έκτωρ Χαραλάμπος

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Παντελής Χελιώτης, Αλέκος Αθανασιάδης, Βαγγέλης Σπυριδάκης, Ματθαίος Μηνδρινός, Παναγιώτης Κουβαράκης
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Κώστας Ελευθεράκης, Δημήτρης Καββαδίας
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Δέσποινα Σακκή, Βιβή Κουράση
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: Χρύσα Παντελαίου
ΩΡΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ: 9.00-13.00 καθημερινώς
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 3644685-6, 3601761
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: Κική Μελετζή
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Δήμητρα Παπαγιαννακοπούλου
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΕΥΧΩΝ: Ρούλα Πανταζή

PIXEL: Διμηνιαίο Περιοδικό για home micros
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ: Νίκος Μανούσος, 25ης Μαρτίου 27, Χολαρχός
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ: Καταγράμμα, Interfot
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Έκτωρ Χαραλάμπος
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ ΤΕΤΡΑΧΡΩΜΙΩΝ: Κώστας Αδάμ
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΑΥΡΟΑΣΠΡΩΝ / ΜΟΝΤΑΖ: Λάκης Μαστραντώνης
ΕΚΤΥΠΩΣΗ/ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Χαϊδεμένος ΑΕΒΕ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (12 τεύχη): 1.800 δρχ., Τράπεζες-Οργανισμοί-Εταιρίες-Ν.Π.Δ.Δ.: 3.500 δρχ., Αμερική: 3.200 δρχ., Κύπρος: 2.800 δρχ.
ΕΠΙΤΑΓΕΣ: Περιοδικό **PIXEL**, Μπόταση 9, 106 82 - Αθήνα

MULTI INDEX '84

8 - 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΚΤΙΡΙΟ Ο.Λ.Π.

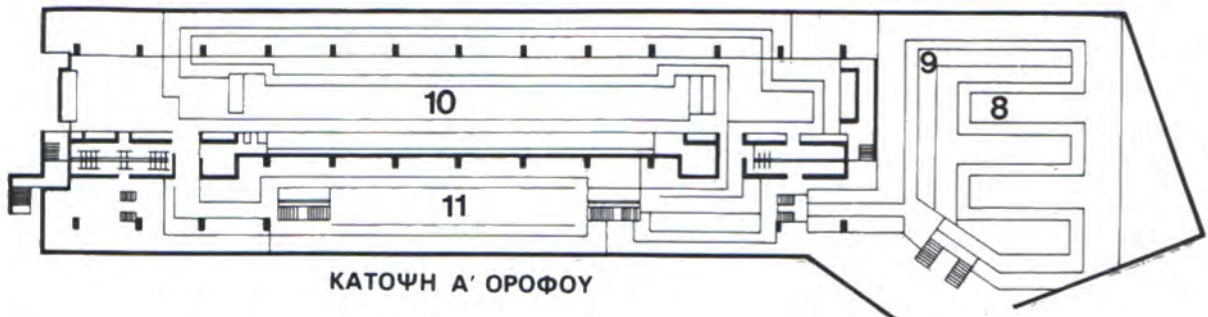

INDEX-F

- 1 Μηχανήματα Επεξεργασίας Τροφίμων - Συσκευασία

INDEX

- 2   Μηχανήματα Επεξεργασίας Μετάλλου - Ξύλου - Πλαστικού
- 3 Πεπιεσμένος Αέρας
- 4 Εξοπλισμός Γκαράζ - Συnergείων
- 5 Αντλίες - Αντλητικά Συγκροτήματα
- 6 Μηχανήματα Επεξεργασίας Δέρματος
- 7 Μηχανήματα Διακινήσεως

INDEX

- 8   Βιομηχανικά Είδη
Εργαλεία - Προστασία Περιβάλλοντος - Συστήματα Βαφής
Συσκευασία - Αυτοματισμός
- 9 Ψύξη - Θέρμανση - Κλιματισμός

INDEX-EL

- 10   Ηλεκτρολογικός - Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός
- 11 Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές

INDEX GROUP ΔΙΕΥ/ΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΛΕΩΦ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 79 - 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
ΤΗΛ.: 959.2695 - 959.3476

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ PIXEL

Φίλοι αναγνώστες

Το καλοκαίρι που πέρασε θα αφήσει, μου φαίνεται, βαθιά τα ίχνη του στη μνήμη μας, μια και κατά τη διάρκειά του παρατηρήθηκε ένα ιδιαίτερα περιεργό φαινόμενο: Οι συζητήσεις πάνω σε τεχνικά θέματα, που, όπως είναι φυσικό, τις προτιμούν όλοι όσοι ασχολούνται με τους υπολογιστές, υποχώρησαν καθώς ένα νέο λαμπρό αστέρι έκανε την εμφάνισή του: οι φιλολογικοί καβγάδες. Το πρόβλημα με το οποίο όλοι καταλήξαμε να ασχολούμαστε ήταν η ερμηνεία δύο αρχικών: QL. Οι προτάσεις που κατά καιρούς έγιναν ξεκινούν από Quantum Leap (Μεγάλο Άλμα), που προτάθηκε από την ίδια την Sinclair, και καταλήγουν στο Quite Late (Πολύ Καθυστερημένος), που έντεχνα αφέθηκε να διαρρεύσει από ανταγωνιστικούς κύκλους. Η ερμηνεία που συγκέντρωσε τις περισσότερες ψήφους στη Σύνταξη του περιοδικού ήταν Quite a Lady (Σπουδαία Κοπέλα), αλλά και γι' αυτήν ακόμα διατυπώθηκαν από ορισμένους έντονες αντιρρήσεις. Όποιος αναγνώστης λοιπόν έχει προτάσεις για το όλο ζήτημα, ας μας τις στείλει, μήπως και διαλευκανθεί τελικά η υπόθεση...

Καιρός όμως είναι ν' αφήσουμε τ' αστεία και να δούμε τα πράγματα απ' τη σοβαρή τους πλευρά. Όταν, γύρω στο 1980, κυκλοφόρησε ο πρώτος υπολογιστής της εταιρείας, ο ZX-80, ήταν το πρώτο μηχάνημα σε προσιτή

τιμή, που πραγματικά μπορούσε να κάνει «κάτι». Τον ακολούθησε ο ZX-81, του οποίου οι δυνατότητες ήταν αρκετά σημαντικές για την εποχή εκείνη, σε σχέση πάντα με την τιμή του. Ο υπολογιστής αυτός στάθηκε ο «παρθενικός» για πάρα πολύ κόσμο (και για τον γράφοντα) και, παρ' όλο που τώρα έχει πλέον ξεπεραστεί, λίγοι, νομίζω, είναι αυτοί που θα υποτιμήσουν τον ρόλο του στην εξέλιξη των home-micro. Στη συνέχεια έχουμε τον ZX-Spectrum, για τον οποίο δεν νομίζω ότι χρειάζεται να ειπωθεί τίποτα. Παρά τις όποιες του αδυναμίες είναι ο αναμφισβήτητος «βασιλιάς» στην κατηγορία του. Τώρα λοιπόν έχουμε το καινούριο «θαύμα» της Sinclair, μιας εταιρείας που κάθε της υπολογιστής χαρακτηρίζεται σαν τεχνολογικό επίτευγμα (σε σχέση πάντα με την τιμή του). Η παράδοση επομένως συνεχίζεται... Ο επεξεργαστής που χρησιμοποιεί ο Q.L., η δυνατότητα multitasking, τα «παράθυρα», όλα αυτά κέντρισαν το ενδιαφέρον του κόσμου σε σημείο πολύ πέρα απ' τα συνηθισμένα, μια και δημιουργήθηκαν διχογνωμίες σχετικά με το κατά πόσον όλα αυτά είναι πραγματικότητα ή ευσεβείς πόθοι της κατασκευάστριας εταιρείας.

Το PIXEL λοιπόν, με μια κάποια - δικαιολογημένη - υπερηφάνεια, παρουσιάζει το πρώτο τεστ του μηχανήματος από ελληνικά χέρια. Ελπίζουμε ότι διαβάζοντάς το θα

λύσετε πολλές απορίες σχετικά με τις δυνατότητες του μηχανήματος (φημολογούμενες και μη...).

Κατά τα άλλα, το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας επιμένει στην πορεία που σας υποσχεθήκαμε από το προηγούμενο, με νέες στήλες, που ελπίζουμε ότι θα καλύψουν, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επάρκεια, όλους εσάς που ενδιαφέρεστε για τους προσωπικούς υπολογιστές.

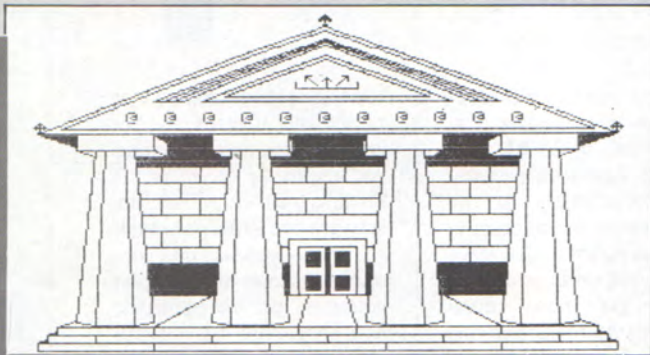
Από τους κάποιους μας νεωτερισμούς θεωρούμε σκόπιμο να αναφέρουμε κατ' αρχήν τη στήλη «Υπολογιστές στα θρανία». Μέσω αυτής θα δίνονται κάθε φορά απλά και πλήρως αναλυμένα προγράμματα, που σκοπό έχουν να σας δείξουν πώς μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έναν υπολογιστή για σχολικές εφαρμογές. Μην ελπίζετε βέβαια να κάνει τα μαθήματα αντί για σας, πράγμα που σε τελική ανάλυση δεν είναι και ιδιαίτερα χρήσιμο, μια και δεν μπορεί να δώσει εξετάσεις στη θέση σας...

Άλλες νέες στήλες είναι αυτή των computer clubs, που σκοπό έχει να σας πληροφορεί για ό,τι συμβαίνει στον χώρο αυτό, καθώς και αυτή που ασχολείται με τις δραστηριότητες των σχολείων σε σχέση πάντα με τους μικροϋπολογιστές.

Αυτά λοιπόν για το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας. Μέχρι τον άλλο μήνα, γειά σας.

Ο αρχισυντάκτης

ΜΕ ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΔΑΡΟΥΣΑΣ

Αυτή την έρμη την τηλεόραση μπορεί να την αποκαλούμε "έτσι", ή "αλλιώς", αλλά τελικά αποδεικνύεται μια απ' τις πιο γρήγορα προσαρμοσμένες στα μηνύματα των καιρών δημόσιες υπηρεσίες. Ας εξηγηθούμε.

Μια μέρα, εκεί που κατεβαίναμε ανύποπτοι τη Στουρνάρα, βλέπουμε ένα καμιόνι να προχωράει καμαρωτό κλείνοντας εντελώς την κίνηση. Ήταν φανερό πως ο οδηγός κάτι έψαχνε. Σε κάποια στιγμή φρενάρησε απότομα, έκανε λίγο όπισθεν και παρκάρησε. Οι οδηγοί των υπόλοιπων αυτοκινήτων, που περίμεναν τόση ώρα από πίσω, εξέφρασαν τα ευγενικά τους αισθήματα για τους συγγενείς του οδηγού, προσπέρασαν και η όλη υπόθεση έμοιαζε να έχει λήξει.

Ετοιμαστήκαμε και μεις να προπεράσουμε, αλλά... σταματήσαμε. Απ' το καμιόνι βγήκαν διάφοροι άνθρωποι κουβαλώντας μια κάμερα βίντεο και τον σχετικό εξοπλισμό. Αφού κοίταξαν για λίγο τα μαγαζιά

του δρόμου, φάνηκαν να διάλεξαν ένα, σήκωσαν τα πράγματά τους και μπήκαν μέσα. Ήταν το Microbytes, ένα από τα γνωστά computer shops της περιοχής. Μια και η υπόθεση είχε πλέον αποκτήσει πολύ ενδιαφέρον, μπήκαμε από πίσω για να δούμε τι γίνεται. Να τι μάθαμε.

Η ΕΡΤ-1 έχει στο πρόγραμμά της μια εκπομπή, που ονομάζεται "Χιλιόποδαρούσα" και η οποία ανήκει στην παιδική ζώνη. Σ' αυτή λοιπόν την εκπομπή εντάχθηκε ένα αφιέρωμα στην ιστορία των υπολογιστών, διάρκειας 13 επεισοδίων. Η παρουσίαση θα ξεκινάει από τους άβακες των αρχαίων Ελλήνων και θα καταλήγει στα μοντέρνα υπολογιστικά συστήματα, που μόλις τελευταία έχουν αρχίσει να μπαίνουν στη ζωή μας.

Απ' τη μεριά μας δεν έχουμε παρά να επικροτήσουμε την προσπάθεια αυτή, που αν μη τι άλλο είναι μια αρχή προς τη σωστή οπωσδήποτε κατεύθυνση. Στη φωτογραφία δίπλα, βλέ-

πετε την εικόνα που, όπως μάθαμε, τράβηξε η τηλεόραση από το μαγαζί. Είναι αποτέλεσμα των σχεδιαστικών προσπαθειών του υπολογιστή NEWBRAIN (όχι ακριβώς, ο προγραμματιστής εξακολουθεί να παίζει ένα

"κάποιο" ρόλο).

Και κάτι τελευταίο. Παρακολουθείτε μήπως μια εκπομπή της ΕΡΤ-1, που λέγεται: "Ο ιππότης της ασφάλτου"; Εμάς εδώ μας αρέσει πολύ...

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ

Ενώ η Πολιτεία σχηματίζει επιτροπές και υποεπιτροπές, ο κόσμος (αυτοί τουλάχιστον που έχουν πιάσει το νόημα) προχωρεί. Όπως μάθαμε, κάθε Σάββατο μεταξύ 9.30 με 1.00 το πρωί, ο αέρας της Καβάλας φιλοξενεί προγράμματα για τον Spectrum σε BASIC. Υπεύθυνος για τις στερεοφωνικές αυτές

μεταδόσεις είναι ένας ερασιτεχνικός σταθμός της περιοχής, του οποίου τα πλήρη στοιχεία δεν δημοσιεύουμε, για ευνόητους λόγους...

Παρακάμπτοντας το τεράστιο θέμα των ερασιτεχνικών σταθμών στην Ελλάδα, πρέπει να πούμε ότι το νέο αυτό μας άρεσε.

ΟΥΤΕ ΗΘΟΠΟΙΟΙ,

ΟΥΤΕ ΣΚΗΝΙΚΑ, ΟΥΤΕ... ΤΙΠΟΤΑ

Ο "Τελευταίος Αστρομαχητής", προβάλλεται αυτή τη στιγμή στην Αμερική και είναι - όπως θα καταλάβετε από τον τίτλο - μια ταινία επιστημονικής φαντασίας με εντελώς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Δείχνει ας πούμε έναν πιλότο να οδηγεί το σκάφος του, έτσι; Το αξιολογούμε λοιπόν είναι, ότι ούτε πιλότος υπάρχει, ούτε σκάφος. Θα πείτε, "αυτό το ξέρουμε, πρόκειται για μινιατούρες". Ούτε αυτό όμως συμβαίνει, Όλα τα εφέ της ταινίας αυτής, δημιουργήθηκαν από ένα ογκώδες σιδερένιο κουτί, που λέγεται CRAY X-MP...

Μέχρι τώρα, όταν γινόταν κινηματογράφηση έργων όπως ο "Πόλεμος των Άστρων", υπήρχαν ειδικές ομάδες για τα εφέ, που μας παραπλανούσαν χρησιμοποιώντας ανδρείκελα, μινιατούρες και ειδικές φωτογραφικές τεχνικές. Το αποτέλεσμα όμως, ήταν πάντα περιορισμένο, γιατί όλα έπρεπε προφανώς να υποκύψουν στους νόμους

της Φυσικής.

Ο υπολογιστής CRAY X-MP (υπάρχουν το πολύ 50 τέτοιοι σε όλο τον κόσμο και οι περισσότεροι ασχολούνται με στρατιωτικές εφαρμογές), μας λύνει πλέον τα χέρια. Μας δίνει, κυριολεκτικά, τη δυνατότητα να παρουσιάσουμε εικόνες αντικειμένων που δεν υπήρξαν ποτέ. Στην περίπτωση της ταινίας που αναφέρουμε, τροφοδοτήθηκε με γωνίες, πηγές φωτός και επιφάνειες, έτσι ώστε να οριστεί ένα τρισδιάστατο διάστημα. Το αποτέλεσμα που παρουσίασε είναι απόλυτα αληθοφανές και πραγματικά πρόκειται για στιγμιότυπα από έναν "άλλο κόσμο".

Αν λοιπόν, όπως λέει κι ο τίτλος, υποστηρίζουμε ότι σε λίγα χρόνια είναι πολύ πιθανόν να μην χρειάζονται ούτε ηθοποιοί, ούτε σκηνικά για το γύρισμα ενός έργου, τι θα πείτε, πως είμαστε φαντασιόπληκτοι;

Θα δούμε τον χεμίνα...

ρίπου 77 εκατομμύρια δολάρια.

Τώρα βέβαια η εγκαθίδρυση ενός τέτοιου συστήματος στην Ελλάδα, δεν ξέρουμε κατά πόσο θα ήταν σκόπιμη. -Φαντα-

στείτε, ας πούμε, όλους εμάς να πατάμε γκάζι για να προλάβουμε, να μην τα καταφέρνουμε... και να πέφτουμε ο ένας πάνω στον άλλο. Πολύ όμορφα.

ΑΚΟΥ ΛΕΕΙ ΓΥΑΛΙΑ

Αφού κάνετε δραματικές οικονομίες μια ολόκληρη ζωή, τρώτε γιαούρτια, πηγαίνετε με τα πόδια, δεν βγαίνετε ποτέ έξω, μετά απ' όλα αυτά τέλος πάντων, καταφέρνετε να αγοράσετε τον υπολογιστή που πάντα ονειρευόσασταν...

Αμα λοιπόν μπειτε στο κύκλωμα, θα ανακαλύψετε ποτέ υπάρχει ένας μακρύς κατάλογος ανθρώπων, που θα προσπαθήσει να σας πείσει ότι το σύστημά σας δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένο, αν δεν αγοράσετε και τα δικά τους προϊόντα.

Στη φωτογραφία βλέπουμε γυαλιά, ειδικά για οθόνες υπολογιστών. Απ'ότι διαβάσαμε, τα

γυαλιά αυτά εμποδίζουν τις υπέρυθρες και υπεριώδεις ακτινοβολίες, κάνουν την εικόνα πιο ευδιάκριτη, και προσφέρονται σε ποικιλία χρωμάτων.

Κατά τη γνώμη μας, αν έχετε προβληματική οθόνη, πάρτε μια καλύτερη. Όσοι παρ'όλα αυτά θεωρούν πως περισσότερες πληροφορίες θα τους ήταν χρήσιμες, δεν έχουν παρά να επικοινωνήσουν με τη Bolle UK στο 04254-79055.

Παρεπιπτόντως, το διαφημιστικό "σλόγκαν" του προϊόντος αυτού είναι: "Μου χρειάζονται, γιατί η οθόνη του υπολογιστή μου είναι πολύ ισχυρή"...

ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ ΚΑΙ «ΜΠΟΤΙΛΙΑΡΙΣΜΑ»

Η ιδέα άρχισε ήδη να εφαρμόζεται με επιτυχία στη Δυτική Γερμανία. Πρόκειται για ένα σύστημα που πληροφορεί τους οδηγούς ποια ταχύτητα πρέπει να αναπτύξουν, ώστε να προλάβουν "πράσινο" το επόμενο φανάρι. Τα αυτοκίνητα δέχονται τα μηνύματα του συστήματος με τη βοήθεια ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή που βρίσκεται μέσα στο αυτοκί-

νητο.

Ο υπολογιστής κατασκευάζεται από τη "Ζήμενς" σε συνεργασία με την "Φολκσβάνγκεν", και κοστίζει περίπου 385 δολάρια. Το σύστημα αναμένεται να δώσει κάποια λύση στο πρόβλημα "μποτιλιάρισμα", που υπάρχει στις περισσότερες μεγάλες πόλεις. Για να εφαρμοστεί σε όλη τη Δυτική Γερμανία απαιτούνται, όπως μάθαμε, πε-

ελληνική και διεθνής αγορά

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑ...

Διακοπές και δουλειά. Συνδυασμός που ακολουθήσαμε φέτος οι περισσότεροι από τους συνεργάτες του περιοδικού. Και επειδή διακοπές σημαίνει συνήθως επαρχία, σας μεταφέρουμε εδώ μερικές σύντομες ματιές από το οδοιπορικό που έγινε σε ολόκληρη την Ελλάδα. Θα περιοριστούμε στα computer shops, μια και αυτά είναι που μας ενδιαφέρουν άμεσα.

Αρχίζουμε λοιπόν το ταξίδι μας από την "κοντινή" Λαμία. Εκεί βρήκαμε ένα Computer Shop γεμάτο Commodore. Ο Μάκης Ντέλλας διαθέτει τον Commodore μαζί με όλους τους "δορυφόρους" του, από περιφερειακά και εφαρμογές μέχρι παιχνίδια σε κασέτες. Επιπλέον γίνονται μεταφράσεις ξένων προγραμμάτων του υπολογιστή στα ελληνικά.

Μια άλλη δραστηριότητα του shop είναι η μηχανογράφηση μέρους από τις εφαρμογές των κοντινών δήμων Στυλίδας και Καμένων Βούρλων.

Επόμενος σταθμός μας, ο γραφικός Βόλος. Και να στην οδό Σωκράτους, ένα γνωστό όνομα. Πρόκειται για το ένα από τα τέσσερα Micropolis που λειτουργούν σήμερα. Εδώ βρήκαμε την συνηθισμένη ατμόσφαιρα των Micropolis με τους γνωστούς home micro, τις κασέτες, τα περιφερειακά, τα περιοδικά και επιπλέον τους υπολογιστές DIMAN.

Το επόμενο Computer Shop που συναντήσαμε είναι η Μηχανοργάνωση Βόλου. Από εδώ, περίπου εκατό Βολιώτες μαθαίνουν κάθε μήνα τους βιουρθμούς τους (!) με κόστος 300 δρχ. τον μήνα.

Να και το πρώτο Computer Club στον Βόλο.

Πρόκειται για το Volos Computer Club, που αυτή τη στιγμή απαριθεύει περίπου 75 μέλη και συστεγάζεται με την εταιρεία SYSTEM.

Συνέχεια του ταξιδιού και φτάνουμε στη συμπρωτεύουσα. Όπως περιμέναμε, η Θεσσαλονίκη μας παρουσίασε μεγαλύτερη κίνηση, πολλά shops, πιο "ανεβασμένες" εφαρμογές και αρκετά club. Ελληνικά προγράμματα όπως dBASE Version 1 και 2, και αρχιεοθήκη, βρήκαμε στο THESSALONIKI COMPUTER CENTER, που λειτουργεί και σαν club.

Τα πάντα γύρω από τον Newbrain βρήκαμε στο club του κ. Ευαγγελίδη, που διαθέτει κατά βάση τον υπολογιστή αυτό, καθώς επίσης πολλά προγράμματα και περιφερειακά. Στο CYCLOS MICROSYSTEMS βρήκαμε τους υπολογιστές TRS-80, πλαισιωμένους από πολλά ελληνικά προγράμματα.

Το MICRO COMPUTER CLUB είναι ένα καινούργιο club, που φιλοδοξεί να κινηθεί πάνω στα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ο αριθμός των μελών του καθημερινά μεγαλώνει και ήδη κοντεύει τα 45.

Πριν γυρίσουμε στη βάση μας, κάνουμε ένα πέρασμα αστραπή από τη Βέροια, όπου βρίσκουμε όλους τους γνωστούς home-micro στο μαγαζί ενός φανατικού χομπίστα, του Τάσου Ασικίδη.

Αυτά τα λίγα νέα από τις διακοπές μας με την επεξήγηση ότι δεν καλύπτουν, βέβαια, τον χώρο της μηχανοργάνωσης. Αποτελούν απλώς, σύντομες ματιές.

SHOW TIME... COMMODORE

Η μέχρι τώρα ουσιαστική ανυπαρξία εκδηλώσεων με θέμα τους υπολογιστές στην Ελλά-

δα, έχει ευτυχώς αρχίσει να υποχωρεί.

Ένα από τα αρκετά παραδείγματα που θα μπορούσαν να δοθούν είναι και η εκδήλωση που ετοιμάζεται από την MEMOX ABEEN, που είναι αντιπρόσωπος στην χώρα μας των μηχανημάτων της αμερικάνικης εταιρίας Commodore. Ο χώρος της εκδήλωσης δεν έχει ακόμα οριστικοποιηθεί, αλλά θα είναι σε ένα από τα μεγάλα ξενοδοχεία της Αθήνας, ενώ η ημερομηνία θα είναι το τελευταίο δεκάημερο του Οκτωβρίου.

Κατά τη διάρκεια της (3 ημέρες) θα εκτίθενται υπολογιστές Commodore-64, που θα τρέχουν κατά κύριο λόγο επαγγελματικές εφαρμογές, όπως πακέτα πολιτικών μηχανικών, λογιστηρίου, αποθήκης, πελατολόγια κλπ. θα υπάρχει επίσης και ειδικός χώρος, όπου οι μικρότεροι επισκέπτες της εκδήλωσης θα μπορούν να παίξουν παιχνίδια κλπ.

Φημολογούνται και διάφορες άλλες εκδηλώσεις και για αυτό για οποιαδήποτε εξέλιξη θα σας κρατούμε ενήμερους.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ Η/Υ ΓΙΑ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ

Η εταιρία BUSINESS MICROSYSTEMS ιδρύθηκε πρόσφατα και απευθύνεται κυρίως σε επιχειρηματίες, στελέχη επιχειρήσεων και επιστήμονες και αποβλέπει στη σωστή και προγραμματισμένη ενημέρωση/επιμόρφωσή τους στον τομέα των μικροϋπολογιστών.

Η σειρά των σεμιναρίων τόσο σε θέματα γενικής ενημέρωσης (εισαγωγή στους μικροϋπολογιστές, δυνατότητες, κριτήρια επιλογής), όσο και σε συγκεκριμένες εμπορικές εφαρμογές

(επεξεργασία κειμένου, αρχεία κλπ.), σημείωσε ιδιαίτερη επιτυχία.

Η BUSINESS MICROSYSTEMS, στο γενικότερο επιμορφωτικό πρόγραμμά της, αποφάσισε να δημιουργήσει και ειδικά τμήματα για αρχάριους. Στα σεμινάρια αυτά μπορούν να συμμετέχουν άτομα κάθε ηλικίας και χωρίς καθόλου εκπαίδευση σε Η/Υ.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη BUSINESS MICROSYSTEMS, Ηπείρου 6, Μουσείο, τηλ. 8236-444.

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΙΟ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ

Το μοναδικό computer shop της Λάρισας ονομάζεται STEP, και παρόλο που το όνομά του σημαίνει "βήμα", η εξέλιξή του είναι αματωδής.

Από ότι μαθαίνουμε, οι άνθρωποι του STEP αναπτύσσουν πολύπλευρη δραστηριότητα, προσπαθώντας να ικανοποιήσουν τις εντελώς διαφορετικές απαιτήσεις του κοινού τους, που αρχίζει από τους μικρούς ιδιοκτήτες home-computers και τελειώνει στους επαγγελματίες που αναζητούν μηχανογραφικές λύσεις για τις επιχειρήσεις τους.

Όσον αφορά λοιπόν τους "μεγάλους", το STEP ανέπτυξε προγράμματα κατάλληλα για εργολάβους οδοποιίας, που κατά τα φαινόμενα έχουν μεγάλη ζήτηση στην περιοχή. Τα προγράμματα αυτά σχεδιάστηκαν στους μικροϋπολογιστές NEW-BRAIN, αλλά μπορούν να τρέξουν σε οποιοδήποτε σύστημα παρόμοιων δυνατοτήτων. Εκτός από αυτό το STEP συνεργάζεται με την Computer Logic και την M-data, δυο γνωστά software houses, και

προσφέρει τα πακέτα Images, που καλύπτουν πλήρως το εμπορικό κύκλωμα.

Για τους "μικρούς" πάλι, το STEP φέρνει όλους τους γνωστούς μικροϋπολογιστές και προετοιμάζει και άλλα πράγματα, τα οποία όμως αρνήθηκε να αποκαλύψει (κάτι ψαρέψαμε περί λέσχης για micros, ο καιρός θα δείξει...).

Εμείς απ'τη μεριά μας δεν έχουμε παρά να ευχηθούμε καλές δουλειές.

ΟΤΑΝ Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΣΑΣ ΠΕΣΕΙ ΑΡΡΩΣΤΟΣ

Σε μια τέτοια περίπτωση το μόνο που δεν σας συμβουλευόμαστε, είναι το να πιάσετε το κατσαβίδι, εκτός και αν διαθέτετε ειδικές γνώσεις πάνω στο θέμα. Σε αντίθετη περίπτωση, είναι καλύτερο να απευθυνθείτε σε κάποιον ειδικό. Ένας τέτοιος ειδικός βρίσκεται στην Καλλιθέα. Πρόκειται για την εταιρία "COMPUTER ΓΙΑ ΣΕΝΑ", τηλ. 9565-501, η οποία χρησιμοποιεί εξελιγμένες τεχνολογικά μεθόδους για τη "διάγνωση" και "θεραπεία" της "ασθένειας" του υπολογιστή σας.

Η ανίχνευση της βλάβης πάνω στην πλακέτα του υπολογιστή, γίνεται με τη βοήθεια άλλου υπολογιστή καθώς και κατάλληλων προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, στέλνονται ειδικά σήματα στα διάφορα σημεία του κυκλώματος και από την ανταπόκριση στα σήματα αυτά, εντοπίζεται και επιδιορθώνεται η βλάβη.

Αν όμως έχει προηγηθεί δική σας "επέμβαση" πάνω στην πλακέτα, με κατσαβίδι, τότε είναι πολύ πιθανόν να έχει αποκολληθεί κάποιο εξάρτημα, ή να έχει αλ-

λάξει η "συμπεριφορά" του κυκλώματος, με αποτέλεσμα η παραπάνω μέθοδος να δυσκολεύεται να δώσει σωστά αποτελέσματα.

Όσοι λοιπόν θέλουν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους πάνω στο hardware, χρησιμοποιώντας το κατσαβίδι, πρέπει να έχουν υπόψη τους, ότι υπάρχουν και άλλοι τρόποι λιγότερο δαπανηροί για τους ίδιους και καθόλου «οδυνηροί» για τα μηχανήματα.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ...

Το καλοκαίρι είναι η εποχή που περιμένουν οι εταιρίες για να ανανεωθούν και να ανασυνταχθούν εν όψει του σκληρού ανταγωνισμού του χειμώνα. Ας δούμε τι νέα έχουμε για μερικές από τις εταιρίες που κατασκευάζουν home-micros.

Ξεκινάμε με την DRAGON, που οι πληροφορίες από την Αγγλία λένε ότι αφού πέρασε μια μεγάλη περίοδο κρίσης, λόγω του ότι άνηψε να παρουσιάσει τα disk-drives και τον "μεγάλο δράκο", τον Professional Dragon, αγοράστηκε τελικά ολοκληρωμένο από την Ισπανική Eurohard.

Συνεχίζουμε με την Commodore, που πέρασε μια αρκετά σοβαρή κρίση τον περασμένο χειμώνα. Αποτέλεσμα αυτής της κρίσης ήταν η παραίτηση του ιδρυτή της εταιρίας Jack Tramiel, ο οποίος και πούλησε όλες τις μετοχές του.

Ταυτόχρονα, κρίση ακόμα σοβαρότερη πέρασε η ATARI, θυγατρική της Warner Communications, ύστερα από τη ζημιά των 500 εκατομμυρίων δολαρίων που παρουσίασε την τελευταία

χρονιά. Τελικά η Warner Communications ύστερα από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις πούλησε το 85% της εταιρίας στον πρώην πρόεδρο της Commodore.

Εξάλλου, σοβαρές ανακατατάξεις έχουμε και στη LYNX και είναι πολύ πιθανό, τις ώρες που γράφονται αυτές οι γραμμές, να βρίσκεται ήδη κάτω από καινούργιο αφεντικό...

Τώρα βέβαια θα πείτε: τι γίνεται εδώ πέρα, όλοι πουλήθηκαν, τι θα γίνει με τα μηχανήματα; Στον κόσμο των home-micros είναι γεγονός πως τα πάντα είναι ρευστά, η κατάσταση αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη. Θα πρέπει να ξέρετε, ότι οι αλλαγές αυτές είναι σε μεγάλο βαθμό διοικητικής φύσης, και δεν επηρεάζουν άμεσα την τύχη των μηχανημάτων. Με άλλα λόγια, το ποιος θα είναι ο διευθυντής της εταιρίας επιδρά περισσότερο στα μελλοντικά σχέδια των εταιριών, παρά στην ουσιαστική υποστήριξη καθιερωμένων μηχανημάτων, όπως αυτά που αναφέραμε. Αυτά, για να μπαίνουν τα πράγματα στη θέση τους.

BBC ΚΑΙ ACORN: ΑΛΛΑ 4 ΧΡΟΝΙΑ

Όπως μάλλον θα ξέρετε, ο μικροϋπολογιστής της Acorn έχει δύο πολύ μεγάλες επιτυχίες στο ενεργητικό του. Είναι καταρχήν το μηχανήμα στο οποίο στηρίζονται οι ενημερωτικές εκπομπές που κάνει το αγγλικό κανάλι BBC πάνω σε θέματα μικροϋπολογιστών. Εκτός απ' αυτό, πάνω του βασίζεται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, η προσπάθεια που κάνει η αγγλική κυβέρνηση να εισάγει τους μικροϋπο-

λογιστές στα σχολεία.

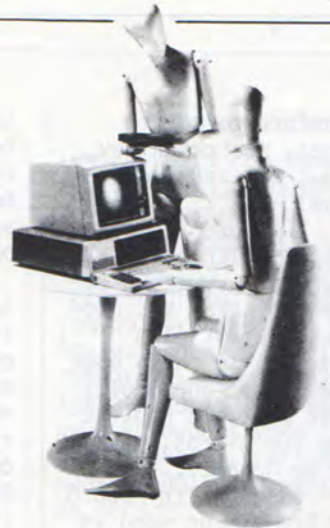
Αυτό το καλοκαίρι λοιπόν έληξε το συμβόλαιο της Acorn με τον BBC και επρόκειτο να ανανεωθεί. Όπως καταλαβαίνετε ένας σημαντικός αριθμός εταιριών, με πρώτη-πρώτητην Sinclair, περιμένα "πώς και τι" την ευκαιρία να εισχωρήσουν στην τεράστια αγορά της εκπαίδευσης.

Δόθηκε λοιπόν η σχετική "μάχη" με ευγενικές δηλώσεις του στυλ: "τι καλό μηχανήμα που HTAN, πόσο λυπούμαστε που ΞΕΠΕΡΑΣΤΗΚΕ...", έγιναν οι σχετικές προφορές και το BBC κρατώντας το μήλο της έριδας (συμβόλαιο), παρατηρούσε τις ξεμαλλιαζόμενες εταιρίες με συγκαλυμμένη ευθυμία.

Τελικά, για να μην σας κρατάμε και σε αγωνία, η Acorn κέρδισε και πάλι. Η Sinclair αναγνώρισε ιπποτικά την ήττα της, αλλά υποσχέθηκε ότι την επόμενη φορά (μετά από τέσσερα χρόνια) η έκβαση θα είναι εντελώς διαφορετική...

Στο μεταξύ η Acorn δεν στέκεται με σταυρωμένα χέρια. Κάτι έχει αρχίσει να ψιθυρίζεται περί BBC Model C, μια και το ίδιο το κανάλι δήλωσε, καθώς ανακοίνωνε τη νίκη της Acorn, ότι "θα υπάρξουν επεκτάσεις και βελτιώσεις για τον μικροϋπολογιστή". Πέρα απ' αυτό, η Acorn φαίνεται ότι ρίχνει μεγάλο βάρος στους δεύτερους επεξεργαστές (6502 και Z-80), στη δυνατότητα σύνδεσης με το Prestel, και στην σύνδεση του micro με τον πραγματικά 32-μπιτο επεξεργαστή 16032.

Μέσα σε όλα αυτά είχαμε και μια απώλεια. Πρόκειται για το μοντέλο A, το οποίο απ' τον Σεπτέμβρη πεθαίνει πλέον οριστικά.

Η καλή λειτουργία και ο μεγάλος αριθμός computer clubs είναι, όπως όλοι ξέρουμε, ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες, που συντελούν στην εξοικείωση του κόσμου με τους υπολογιστές και τις εφαρμογές τους.

Η στήλη αυτή ξεκινάει με στόχο να προσφέρει πληροφόρηση για τις δραστηριότητες των clubs και συγκεκριμένα να δώσει απάντηση σε ορισμένα βασικά ερωτήματα που απασχολούν όλους, όπως: που βρίσκονται, τι προσφέρουν στα μέλη τους, πόσο στοιχίζει η συνδρομή, τι δραστηριότητες αναπτύσσουν, κλπ.

FUTURE COMPUTER CLUB

Το FUTURE COMPUTER CLUB, ύστερα από ένα χρόνο λειτουργίας, ωρίμασε αρκετά. Ήδη αριθμεί 40 μέλη ηλικίας 11 ετών και πάνω. Τα μέλη του FCC, κατόπιν ραντεβού, μπορούν επί δυο ώρες να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε υπολογιστή και περιφερειακό επιθυμούν.

Παράλληλα μπορούν να παρακολουθήσουν τα διάφορα σεμινάρια που διοργανώνει το FCC για BASIC, DATABASE, κλπ. Σημειώστε ότι τα μέλη του club δεν αφήνονται έτσι στην τύχη τους. Πάντα υπάρχει κάποιος εκεί για να τους βοηθήσει, αν συναντήσουν προβλήματα ή έχουν απορίες. Υπάρχει επίσης μεγάλη ποικιλία από ελληνικά και ξένα περιοδικά, από video games και εκπαιδευτικά προγράμματα, αλλά και από πιο "ανεβασμένες" εφαρμογές που θα ικανοποιήσουν και τον πιο απαιτητικό από τα μέλη του club.

Το FCC έχει γίνει, όπως μάθαμε, στέκι για τους μαθητές της Λεοντίου και πολλών ακόμη σχολείων της περιοχής. Το club λειτουργεί για τα μέλη του κάθε μέρα,

εκτός Σαββάτου, πρωί και απόγευμα, για όσες, εφαρμογές απαιτούν ησυχία. Το Σάββατο είναι αφιερωμένο εξ'ολοκλήρου στα video-games και στους "διαστημικούς" ή όχι ήχους που εκπέμπουν.

Το FCC βρίσκεται στα Άνω Πατήσια, στη διεύθυνση Λ. Μαβίλη 17.

DRAGON CLUB

Ευχάριστα νέα για τους κατόχους του Dragon. Στη νέα διεύθυνση της αντιπροσωπείας (Στουρνάρα 32, τηλ. 5228-423) θα αρχίσει σε λίγες μέρες να λειτουργεί ένα DRAGON CLUB.

Εκεί, κάθε μέλος του CLUB, θα μπορεί να χρησιμοποιεί τον DRAGON μαζί με οποιοδήποτε περιφερειακό επιθυμεί. Επίσης θα μπορεί να βρει πλήθος listings προγραμμάτων, εκπαιδευτικών ή παιχνιδιών, καθώς και μια πλούσια συλλογή από ελληνικά και ξένα περιοδικά. Απανταχού φίλοι του DRAGON αναμεινάτε.

MICROCLUB ΑΠΟ ΤΟ MICROBYTES

Στη διεύθυνση Στουρνάρα 17 (3ος όρο-

φος) ένα καινούριο club άρχισε να λειτουργεί. Πρόκειται για το MICROCLUB. Στεγάζεται σε ένα ευρύχωρο διαμέρισμα και διαθέτει αίθουσα διαλέξεων, χώρους εργασίας, αίθουσα αναψυχής και γραφεία.

Η Λέσχη Φίλων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, όπως συνηθίζουν να αποκαλούν το MICROCLUB οι ιδρυτές του, δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Σκοπός του club είναι να φέρει σε επαφή όλους όσους ενδιαφέρονται για τους μικρούπολογιστές και επιπλέον να τους προσφέρει οποιαδήποτε βοήθεια χρειαστούν.

Για το σκοπό αυτό το MICROCLUB θα έχει στη διάθεση των μελών του όλους σχεδόν τους μικρούπολογιστές της αγοράς, περιφερειακά προγράμματα, καθώς επίσης και πλούσια βιβλιοθήκη με ελληνικά και ξένα βιβλία και περιοδικά.

Το MICROCLUB συνεργάζεται με αντίστοιχα club του εξωτερικού και αρκετά news letters είναι ήδη στη διάθεση των μελών του. Παράλληλα υπάρχουν οι προοπτικές για τη διεξαγωγή σεμιναρίων και για τη δημιουργία, από τα

μέλη του club, εργαστηρίου κατασκευής περιφερειακών. Τέλος δεν πρέπει να ξεχάσουμε τον Βέγγο, που είναι ο παραγάλος-μασκώτ του MICROCLUB, το λεξιλόγιο του οποίου προβλέπεται σύντομα να εμπλουτισθεί με εντολές της BASIC.

Ήδη η προγραμματιστική ομάδα του Club εργάζεται πάνω σ' αυτό το θέμα. Απ' ότι μάθαμε όμως, συναντούν σοβαρές δυσκολίες με το λειτουργικό σύστημα του "συστήματος, που όπως είπα χαρακτηριστικά μέλος της ομάδας "... δεν το έχω ξαναδεί στη ζωή μου".

Η δήλωση αυτή δεν μας εκπλήσσει ιδιαίτερα, εσάς;

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ COMPUTER CLUB

Στη συμβολή των δρόμων Εμ. Μπενάκη και Κωλέττη 15 βρίσκεται το Computer Club, που λειτουργεί με διπλή υπόσταση.

Η μία είναι η της εμπορικής επιχείρησης και η άλλη του τμήματος παροχής υπηρεσιών. Εμείς θα σας παρουσιάσουμε τη δεύτερη υπόσταση του Computer Club, η οποία άλλωστε και ενδιαφέρει τη στήλη αυτή. Το Club

απαριθμεί ήδη αρκετά μέλη στα οποία παρέχεται η δυνατότητα να κάνουν συστηματική χρήση κάθε υπολογιστή μαζί με τα περιφερειακά του. Παράλληλα το Club διοργανώνει πολύ συχνά σεμινάρια για την επιμόρφωση των μελών του.

Έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα δύο σεμινάρια HARDWARE, που είχαν ως κύριο αντικείμενο τα ψηφιακά ηλεκτρονικά, και τέσσε-

ρα σεμινάρια με θέμα τους επαγγελματικούς υπολογιστές και τα λειτουργικά τους συστήματα, που έληξαν με παρουσίαση του CROMEMCO C-10. Επίσης έχουν πραγματοποιηθεί δέκα σεμινάρια για τη γλώσσα BASIC, που απευθύνονται στους εντελώς αρχάριους. Τα σεμινάρια αυτά συνεχίζονται ανανεωμένα, με στόχο τόσο τους επαγγελματίες όσο και τους μικρούς χρή-

στες. Μια καινοτομία του Club είναι η ανοικτή, σε αρχάριους, μικροϋπολογιστών για εξάσκηση στο σπίτι. Σύντομα θα υπάρχουν διαθέσιμα για ανοικτή και όλα τα περιφερειακά των υπολογιστών.

Το Computer Club εκδίδει ένα ενημερωτικό δελτίο που αποστέλλεται ταχυδρομικά στα μέλη του και περιέχει ειδήσεις, αγγελίες και κάθε τι που μπορεί να ενδια-

φέρει ένα χομπίστα. Παράλληλα γίνονται προσπάθειες για τη γεωγραφική επέκταση του Club στην επαρχία και μ' αυτό το στόχο έχουν ήδη ξεκινήσει επαφές με τα Club της επαρχίας, που αποσκοπούν στην ανάπτυξη κάποιων συνεργασίας μεταξύ τους. Ελπίζουμε ότι στο επόμενο τεύχος του περιοδικού θα υπάρχουν ευχάριστα νέα για τους χομπίστες της επαρχίας.

ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ ΜΟΥ ΛΑΜΠΡΟ

Η στήλη αυτή, που σκοπό έχει να σας πληροφορεί για το τι γίνεται στα σχολεία όλης της χώρας όσον αφορά τους μικροϋπολογιστές, ξεκινά με τη Γερμανική Σχολή και τη δραστηριότητα που αναπτύσσουν οι μαθητές της. Η στήλη περιμένει νέα και από τα υπόλοιπα σχολεία.

Η Γερμανική Σχολή είναι ένα από τα πιο καθιερωμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα στον ειδικό αυτό χώρο των ξενόγλωσσων σχολείων στην Ελλάδα. Η εντύπωση που είχαμε - χωρίς βέβαια να διεκδικούμε τον τίτλο του ειδικού ή και του γνώστη ακόμα για τέτοιου είδους θέματα - ήταν ότι προσανατολιζόταν περισσότερο προς τη λεγόμενη κλασική εκπαίδευση, παρά προς τη διδασκαλία με μοντέρνα συστήματα κλπ.

Να όμως που η εντύπωσή μας αυτή άλλαξε ριζικά μετά τη συνομιλία που είχαμε με δύο απ' τους μαθητές της Γερμανικής, τον Παναγιώτη Αναστασόπουλο και τον Χρήστο Ανεζύρη, που πέρασαν απ' τα γραφεία του περιοδικού και μας ενημέρωσαν σχετικά με το τι γίνεται στο σχολείο τους απ' την πλευρά

των μικροϋπολογιστών.

Ένα λοιπόν από τα χαρακτηριστικά σημεία του εκπαιδευτικού συστήματος που ακολουθείται στη Γερμανική είναι οι "Όμιλοι Εργασίας". Αποτελούνται από ομάδες μαθητών, που μοιράζονται κάποιο κοινό ενδιαφέρον ή που θέλουν να εργαστούν πάνω σε θέματα που αναφέρονται σε κάποιο συγκεκριμένο κλάδο. Ένας απ' αυτούς τους Όμιλους Εργασίας είναι αφιερωμένος στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Το σχολείο διαθέτει το σύστημα της Hewlett Packard 98/45A της σειράς 9.800, το οποίο και έχει εγκαταστήσει από το 1975 περίπου. Αποτελείται από μια οθόνη, το απαραίτητο πληκτρολόγιο, μνήμη RAM 16K, έναν ενσωματωμένο θερμικό εκτυπωτή και έχει επίσης και δυνατότητα σύνδεσης με

έως 2 κασετόφωνα. Το σύστημα, απ' ό,τι μας είπαν τα παιδιά υστερεί σε δυνατότητες, αν μάλιστα τις συγκρίνουμε με όσα μπορούν να κάνουν τα σημερινά micro (για παράδειγμα, δεν έχει graphics), αλλά, όταν υπάρχει διάθεση και ενθουσιασμός, μπορούν να γίνουν πολλά πράγματα, μέχρι και... θαύματα.

Ο υπολογιστής λοιπόν δουλεύει για όλον τον κόσμο. Για τη διεύθυνση εκτελεί μια μάλλον συνηθισμένη εργασία: συντάσσει κατάσταση μισθολογίου και διάφορους πίνακες. Για τα παιδιά, πέρα από τα διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και τα απαραίτητα παιχνίδια (ό,τι είναι δυνατόν να γίνει χωρίς graphics), ο υπολογιστής βοηθάει και στους αθλητικούς αγώνες. Συγκεκριμένα, όταν διοργανώνονται εν-

δοσχολικοί αγώνες, οι μαθητές μέσω των σχετικών προγραμμάτων που έχουν αναπτύξει εκδίδουν τα αποτελέσματα σε μηχανογραφημένη μορφή, πράγμα που όπως και να το κάνουμε προσδίδει περίσσιο κύρος στην όλη διοργάνωση...

Όπως μας είπαν οι συνομιλητές μας, οι μικροϋπολογιστές έχουν αρχίσει να γίνονται πολύ δημοφιλείς μεταξύ των μαθητών της Γερμανικής. Οι διαδεδομένες μάρκες της αγοράς "παίρνουν" και "δίνουν", με αποτέλεσμα τη δημιουργία ομάδων φανατικών υποστηρικτών του κάθε μηχανήματος και την ευγενική αντιπαράθεση επιχειρημάτων που προάγουν την ανθρώπινη επικοινωνία κατά την ώρα του διαλείμματος...

Εμείς δεν έχουμε παρά να εκφράσουμε τη χαρά μας που οι μικροϋπολογιστές άρχισαν να παίζουν τον ζωντανό ρόλο, που τόσο άλλωστε τους αρμόζει, και να ευχθούμε να έχουμε γρήγορα νέα απ' τη Γερμανική για καινούριες δραστηριότητες.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

COMPUTER SHOPS

THE COMPUTER SHOP

Η παρουσίαση των computer shops προχωρεί, όπως βλέπετε, ακάθεκτη. Αυτή τη φορά, σειρά είχε το THE COMPUTER SHOP, που βρίσκεται κι αυτό στην καρδιά της Silicon Valley της Αθήνας, πράγμα που, για τους αμήτους, μεταφράζεται σαν: "οδός Στουρνάρα". Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε να κάνουμε με το νούμερο 47. Θα αρχίσουμε από - πού αλλού; - την αρχή, που ήταν λίγους μήνες πριν...

ΕΝΑ ΚΑΙ ΕΝΑ ΚΑΝΟΥΝ... ΤΡΙΑ

Η φετινή άνοιξη, μαζί με όλα τα υπόλοιπα (λουλούδια, πουλιά κλπ.) μας έφερε και ένα καινούριο shop, το οποίο, όπως θα μάντεψαν ήδη οι έξυπνοι αναγνώστες του PIXEL, ονομάζεται THE COMPUTER SHOP. Το αξιοσημείωτο στην όλη υπόθεση είναι ότι δεν άνοιξε έτσι απλά, όπως τα άλλα. Θα ήταν καλύτερα αν λέγαμε ότι "γεννήθηκε", μια και προέκυψε από την "ένωση" δύο πολύ γνωστών shops της Αθήνας, του Athens Computer Center και του Cat Computers. Όπως μας είπαν οι "γονείς" του, η δημιουργία του κρίθηκε αναγκαία γιατί η αγορά των home computers - αγορά στην οποία, κατά κύριο λόγο, απευθύνονται και τα τρία αυτά shops - αυξάνεται με ρυθμούς που όχι μόνον επιτρέπουν, αλλά και επιβάλλουν την εμφάνιση και άλλων.

ΤΟΚ, ΤΟΚ... ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΠΟΥΜΕ;

Όχι δεν χτυπήσαμε, ανοιχτά ήταν. Πριν μπούμε όμως ρίξαμε μια ματιά εξωτερικά. Κοιτάζοντας λοιπόν, απ' έξω το μαγαζί το "βρήκαμε" πολύ ωραίο. Κάτι η κατασκευή, κάτι τα χρώματα που κυριαρχούν μας θύμισαν τα γνωστά σε όλους "fast foodάδικα" ή αυτά τα μοντέρνα παγωτατζιδικα που τα λένε "gelateries" - άμα συνεχί-

σουμε αυτό το βιολί δεν θα ξέ-
ρουμε πια τι γλώσσα μιλάμε...

Στη βιτρίνα είναι παρατε-
ταγμένοι οι αστέρες του μαγα-
ζιού, οι προσωπικοί υπολογιστές,
μαζί με διάφορα περιφερειακά της
μόδας, εκτυπωτές, monitors, κλπ.

Μπαίνουμε μέσα. Αριστερά
μια μεγάλη βιβλιοθήκη με τζαμα-
ρία. Εδώ βρίσκονται προγράμματα
κάθε είδους για όλους τους υπο-
λογιστές που υποστηρίζει το μα-
γαζί.

Απ'ότι μάθαμε γίνεται προ-
σπάθεια ώστε να υπάρχουν μεγάλα
αποθέματα απ'όλες τις κατά και-
ρούς επιτυχίες, είτε πρόκειται
για διαστημικά παιχνίδια, είτε
για εκπαιδευτικές εφαρμογές, κλπ.

Πιο πέρα υπάρχουν δύο μεγάλοι
πάγκοι, όπου οι υπολογιστές βρί-
σκονται σε κατάσταση "ετοιμότη-
τας". Το μαγαζί δεν έχει ιδιαί-
τερες προτιμήσεις και γι'αυτό διαθέ-
τει όλα τα μηχανήματα που ζητούν-
ται απ'τον κόσμο, όπως Spectrum,
Commodore, Oric, Newbrain, Spe-
ctravideo, καθώς και τους "Τε-
λευταίους Μοϊκανούς": VIC-20 και
Jupiter-Ace. Υποστηρί-
ζει επίσης δύο υπολογιστές που
προσφέρονται μάλλον για επαγγελ-
ματικές εφαρμογές: τον φορητό
EPSON HX-20 και τον Pied Piper
με την τερατώδη δισκέτα του.

Όσον αφορά τα περιφε-
ρειακά, προσφέρει καταρχήν μια
μεγάλη γκάμα εκτυπωτών, από τους
θερμικούς της Alphacom και τους
μικρούς Seikosha μέχρι τους ογ-
δοντάστηλους Star και Epson για
επαγγελματικές εφαρμογές.

Όσον αφορά τα monitor το
μαγαζί, μετά από πολλές δοκι-
μές, αποφάσισε να διαθέτει μόνο
αυτά της Hanfarex, γιατί, όπως
τουλάχιστον μας είπαν, είναι τα
μόνα για τα οποία είναι σε θέση
να εγγυηθεί άμεση διόρθωση πιθα-
νής βλάβης.

Τέλος, βρήκαμε τα "μικρά" πε-
ριφερειακά όπως joysticks, in-
terfaces, επεκτάσεις μνήμης, mi-
crodrives, κασετόφωνα ειδικά για

υπολογιστές, κλπ. Εδώ ισχύει ότι
και στα προγράμματα. Το μαγαζί
προσπαθεί να διαθέτει όλα όσα
παρουσιάζουν κάποια επιτυχία,
όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Πριν συνεχίσουμε, θα άξιζε
ίσως να σας μεταφέρουμε τρία χα-
ρακτηριστικά στοιχεία απ'την πο-
λιτική του μαγαζιού που, κατά
τους ανθρώπους του shop, είναι
ενδεικτικά για την ποιότητα των
υπηρεσιών που προτίθενται να
προσφέρουν. Ας τους δώσουμε το
λόγο:

- Μόλις αναγγελθεί η παραγωγή
ενός μηχανήματος στο εξωτερικό,
φροντίζουμε να προμηθευτούμε ένα,
ετσι ώστε όταν αρχίσει η κανονι-
κή του διάθεση στην ελληνική α-
γορά, να είμαστε σε θέση όχι απλά
και μόνο να το προσφέρουμε, αλλά
και να μπορούμε να απαντήσουμε
σε οποιαδήποτε ερώτηση σχετικά
μ'αυτό.

- Τα μηχανήματα, τα περιφε-
ρειακά και τα προγράμματα που
προσφέρουμε υπάρχουν σε
μεγάλες ποσότητες. Δεν υπάρχει
δηλαδή περίπτωση να ζητήσετε κά-
τι και να ακούσετε εκείνο το
γνωστό: "α, μόλις μας τελείωσε,
θέλετε να περάσετε..."

- Ο αγοραστής οποιοδήποτε
εξαρτήματος ή περιφερειακού μπο-
ρεί να "κοιμάται ήσυχος". Ανα-
λαμβάνουμε να διορθώσουμε οποια-

δήποτε βλάβη το συντομότερο δυνατόν χάρη στους τεχνικούς με τους οποίους σιναεργαζόμαστε.

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πέρα από τις πωλήσεις υπολογιστών και των περιφερειακών τους το THE COMPUTER SHOP έχει να επιδείξει και άλλες δραστηριότητες. Μια απ'αυτές είναι και η παραγωγή προγραμμάτων σε συνεργασία με τα άλλα δύο μαγαζιά.

Πρόκειται για προγράμματα ελληνικής προφανώς κατασκευής με περιεχόμενο που θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε "σοβαρό" και να ταξινομήσουμε σε τρεις κατηγορίες:

α) Τα εκπαιδευτικά, όπως το αγγλο-ελληνικό και ελληνο-αγγλικό λεξικό, τη γεωγραφία και τα μαθηματικά.

β) Προγράμματα με επαγγελματικές εφαρμογές, όπως το αρχείο, η αποθήκη, οι πελάτες, και

γ) Προγράμματα "ειδικά αφιερωμένα" στους πολιτικούς μηχανικούς (ξέρετε τώρα, πεδילוδοκοί, χωροδικτυώματα και τα συναφή).

Οι εκδοτικές προσπάθειες του μαγαζιού επίσης είναι αξιοσημείωτες καθ'ότι επιτυχημένες. Το "101 προγράμματα για τον Spectrum" αποδείχθηκε ιδιαίτερα δημοφιλές. Σχεδιάζονται μάλιστα δύο ακόμη βιβλία με παρόμοιο περιεχόμενο και υπολογίζεται, όπως μας είπαν, να κυκλοφορήσουν σύντομα.

Πέρα από τις πωλήσεις που γίνονται μέσα από τον ίδιο των χώρων του μαγαζιού, οι ιδιοκτήτες εκτελούν και παραγγελίες από όλη την επαρχία, που η πληρωμή τους γίνεται είτε με αντικαταβολή, είτε μέσω διαφόρων καρτών (Piners Club, Εθνοκάρτα, Εμποροκάρτα). Οι άνθρωποι του Shop μας διαβεβαίωσαν ότι όποιο κι αν είναι το περιεχόμενο της παραγγελίας (κασέτα, μηχανήμα κλπ.) δοκιμάζεται πριν σταλεί.

Α, ξεχάσαμε κάτι. Στο μαγαζί μπορείτε να βρείτε όλα τα ελληνικά περιοδικά του κλάδου, και από τα ξένα όλα όσα έρχονται στη χώρα μας. Όσον αφορά τα βιβλία, το μαγαζί διαθέτει από τα ξένα, αυτά των εκδοτικών οίκων: Melbourne House, Sybex, Shiva και Sunshine, ενώ από τα ελληνικά, διαθέτονται αυτά του εκδοτικού οίκου Παπασωτηρίου, καθώς και μια πλήρης σειρά για πολιτικούς μηχανικούς.

Από τη συζήτηση που ακολούθησε θα αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Πρόκειται για έναν από τους πελάτες του THE COMPUTER SHOP, ο οποίος είναι επαγγελματίας και ξεκίνησε με έναν Spectrum. Στη συνέχεια αγόρασε ένα joystick με το σχετικό interface. Έπειτα σειρά είχε ένα έγχρωμο monitor, μετά πέντε (5) Microdrives, και τέλος ένας ογδοντάστηλος εκτυπωτής Delta 15. Το φαινόμενο αυτό (πε-

ΧΑΙΡΩ ΠΟΛΥ ΚΑΙ ΛΙΓΟ ΜΠΛΑ-ΜΠΛΑ

Μ'αυτά και μ'αυτά, όλο για μηχανήματα καταλήγουμε να μιλάμε, ας δούμε και κανένα άνθρωπο. Μέσα λοιπόν στο THE COMPUTER SHOP θα βρείτε τους: Ν. Νικολάου, Δ. Πέντζα, Γ. Γιαναράκη και Π. Στοφόρο (συμπαθητικοί άνθρωποι...).

Όσων ώρα βρισκόμασταν μέσα στο μαγαζί, απορήσαμε με την ποικιλία των πελατών (παιδιά, επαγγελματίες, συνταξιούχοι), και γι'αυτό ρωτήσαμε τους ανθρώπους του μαγαζιού να μας πουν για τον κόσμο που μπαίνει και γι'αυτά που αγοράζει.

ρίεργα συστήματα για περίεργες δουλειές) είναι, όπως μας είπαν, αρκετά συνηθισμένο και φτάνει στο σημείο να υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα ναυπηγείο που βγάζει μισθοδοσία (!) με ZX-81 και επέκταση μνήμης 16K RAM...

Και για να ολοκληρώσουμε. Μπαίνοντας στο μαγαζί είχαμε μαζί μας την ανησυχία, που συμμερίζονται όλοι οι άνθρωποι του κλάδου, για το πώς θα μπορέσει η χώρα μας να ακολουθήσει το ρυθμό της τεχνολογικής εξέλιξης. Βγαίνοντας, είχαμε την αίσθηση πως, αν μη τι άλλο, στο THE COMPUTER SHOP, όποιος ενδιαφέρεται θα βρει φιλικό περιβάλλον και ενδιαφέρον για τα προβλήματά του.

Με κάθε αγορά
ένα ΔΩΡΟ!

Μicro-λύσεις μέ μικρό κόστος;

Μην ψάχνετε άσκοπα... τώρα υπάρχει η MICROPOLIS!

- ✓ Με την μεγαλύτερη ποικιλία Micro ,περιφερειακών και προγραμμάτων.
- ✓ Με την ακόμα μεγαλύτερη διάθεση να βρή μια λύση στα μέτρα σας.

• ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ

AMSTRAD
NEWBRAIN AD
ORIC ATMOS
SPECTRUM 48 K
DRAGON 32
DRAGON 64
EPSON HX-20
LASER 200
LYNX 128 K
MPF- I I 64 K
MPF- IB
TEXAS 99/4A
BIT-90
TRS COLOUR
COMMODORE 64
ORIC-1

• ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ

STAR GEMINI 10"
STAR GEMINI 15"
STAR DELTA 160cps
EPSON RX-80
EPSON FX-80
EPSON FX-100
SEIKOSHA GP-50
SEIKOSHA GP-550
SEIKOSHA GP-700
ADMATE DP-80

• ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

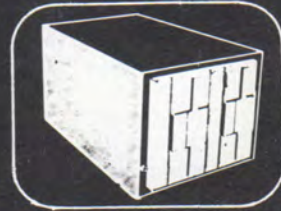
SHARP MZ-80A/B
TULIP
DIMAN
FUTURE
Monte Carlo
SANYO
κ.λ.π.

1000 φύλλα χαρτί
με κάθε εκτυπωτή

• ΘΘΝΕΣ

PRINCE 12"
SANYO 12"
CONIC 12"
ZENITH 12"
AGC 12"
SANYO COLOUR
GRUNDIG 18" TV
• ΚΑΣΣΕΤΟΦΩΝΑ
PEARLCORDER
SANYO

• DISK DRIVES

APPLE 240 KB
NEWBRAIN 200 KB
NEWBRAIN 750 KB
MPF- I I 240 KB
DRAGON
SPECTRUM

• ΕΚΤΥΠΩΤΕΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ

BROTHER CE-50
BROTHER CE-60
BROTHER EM-44
BROTHER EM-100
BROTHER HR-25
BROTHER HR-5

Ακόμα:

- Αριθμομηχανές ηλιακές
- Δισκέττες από 350 δραχ.
- Κασσέτες, βιβλία, χαρτί
- Εμπορικές Εφαρμογές
- Πακέτο Στατικών MICRO - STAT 1.
- Όλα τα ελληνικά και ξένα περιοδικά
- Αποστέλλονται & με αντικαταβολή στην επαρχία

Ζητούνται ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ επαρχιών

Στουρνάρα 9 - Εξάρχεια - Τηλ. 3633357

Τζωρτζ 34 & Στουρνάρα (1ος όροφος)
Τηλ. 3640243

Θεοτόκη 70 - Κόρινθος - Τηλ. 29508

Σωκράτους 22 - Βόλος - Τηλ. 38666

MICROPOLIS

COMPUTERS

ΤΟ ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΟ ΟΝΟΜΑ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ COMPUTERS

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ
SPECTRUM

ΚΑΣΕΤΟΦΩΝΑ
ΓΙΑ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ

ORIC ATMOS!
DISC DRIVE 3"

Αρχίζοντας απ' αυτό το τεύχος τη νέα αυτή στήλη, φιλοδοξούμε να σας παρουσιάσουμε μικρές απλές και πρακτικές ρουτίνες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με κάθε υπολογιστή. Η στήλη θα είναι ανοιχτή σε όποιον από σας θέλει να στείλει ρουτίνες ή βελτιώσεις σε όσες θα έχουν ήδη δημοσιευθεί.

Αρχίζοντας, σας παρουσιάζουμε μια ρουτίνα που μπορεί να πολλαπλασιάσει ακέραιους αριθμούς με ακρίβεια έως 100 σημαντικά ψηφία. Σαν είσοδος χρησιμοποιούνται τα STRINGS X\$ και Y\$ που κρατούν τον πολλαπλασιαστή και τον πολλαπλασιαστέο, ενώ η απάντηση δίνεται στον πίνακα A. Μπορείτε να βελτιώσετε τη ρουτίνα να δέχεται δεκαδικούς και όχι μόνο ακέραιους αριθμούς; Μην ξεχνάτε ότι η συντομία παίζει ρόλο, και γι' αυτό κάντε οικονομία στις εντολές!

LISTING 1

```
10 DIM A(100)
20 INPUT X$, Y$: J=LEN(X$)+LEN(Y$)
30 FOR X=LEN(X$) TO 1 STEP -1
35 O=Y=LEN(Y$) TO 1 STEP -1
40 C=X+Y
50 A(C)=A(C)+VAL(MID$(X$,X,1))*VAL(MID$(Y$,Y,1))
60 J=INT(A(C)/10)
70 A(C)=A(C)-J*10:A(C-1)=A(C-1)+J
80 NEXT X
100 FOR P=0 TO J: IF A(P)=0 THEN NEXT: END
105 REPEAT: PRINT A(P); CHR$(8); P=P+1: UNTIL P=J
```

Επειδή δεν έχουν όλοι οι υπολογιστές την εντολή TAB(x,y) ή ισοδύναμα την PRINT AT x,y, δίνουμε εδώ μια ρουτίνα που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε με τα ίδια αποτελέσματα.

Το κομμάτι από την 1000 έως την 1020, ενσωματώστε το στην αρχή του προγράμματός σας. Το "HOME" σημαίνει ότι πρέπει να θέσετε τον ASCII κώδικα που στον υπολογιστή σας θέτει τον δρομέα στο πάνω αριστερά τετράγωνο, χωρίς να καθαρίζει την οθόνη. Στο Η βάλτε τον αριθμό των οριζόντιων θέσεων που έχετε στην οθόνη, ενώ στο ν τον αριθμό των γραμμών. Τέλος, όποτε κάνετε x=5: y=6: GOSUB 2000: PRINT "HI" θα είναι ισοδύναμο με το TAB(5,6); "HI".

Περιμένουμε νέα σας.

LISTING 2

```
1000 A$="HOME":H=HORIZ-RESOLUTION
1005 U=VERTIC-RESOLUTION
1010 FOR I=1 TO H:H$=CHR$(8):NEXT I
1015 H$=A$+H$
1020 FOR I=1 TO U:U$=U$+CHR$(10):NEXT I
2000 PRINT LEFT$(H$,X+1);LEFT$(U$,Y);:RET
URN
```

Αγοράσατε τον πρώτο σας μικροϋπολογιστή; Νιώθετε κάπως χαμένοι; Μην το βάζετε κάτω, εμείς είμαστε εδώ. Γράψτε μας για το πρόβλημά σας, όσο μικρό ή μεγάλο κι αν σας φαίνεται. Το τεχνικό επιτελείο 200 (...) περίπου ειδικών του PIXEL, λύνει οποιαδήποτε απορία (μέσα σε κάποια πλαίσια βέβαια).

"Βλέπω ότι πολλοί φίλοι μου, που αγόρασαν μικρούς υπολογιστές, τους χρησιμοποιούν για να παίζουν παιχνίδια που αγοράζουν από μαγαζιά. Κάποιοι άλλοι κάθονται και μαθαίνουν να τα προγραμματίζουν (BASIC). Αυτό που θέλω να ρωτήσω είναι αν μπορεί κανείς να κάνει και τίποτα άλλο με τους μικροϋπολογιστές, κάτι χρήσιμο...".

Όταν αγόρασα τον πρώτο μου υπολογιστή, θυμάμαι που έτρεξα, έξαλλος από ενθουσιασμό, να το αναφέρω στους φίλους μου, οι οποίοι στην αρχή δεν κατάλαβαν τι εννοούσα, νόμιζαν ότι μιλάω για υπολογιστή τσέπης. Αφού, τέλος πάντων, κατάλαβαν περί τίνος πρόκειται με ρώτησαν κι αυτοί: "Α, ναι, και σε τι χρησιμεύει;" Η απάντηση, που τη νόμιζα αυτονόητη, μου πήρε τελικά αρκετό καιρό να τη βρω...

Εδώ 'θα ήθελα να διευκρινίσω ότι μιλάμε για τους μικρούς υπολογιστές, τα home micros. Και για να επανέλθουμε στο αρχικό μας ερώτημα, αν, δηλαδή, μπορεί να κάνει κανείς κάτι χρήσιμο με τους μικροϋπολογιστές, η απάντηση είναι ναι. Υπάρχουν όμως κάποιοι περιορισμοί τόσο από πλευράς των ίδιων των δυνατοτήτων των μηχανημάτων όσο και από πλευράς προγραμμάτων. Και είναι φυσικό. Διαφορετικά κάθε επιχείρηση, τράπεζα, ή βιομηχανία θα χρησιμοποιούσε Dragon ή Commodore.

Μέσω, λοιπόν, των home micros ο χρήστης μπορεί -αν μη τι άλλο - να πάρει μια ιδέα για τη λειτουργία και, σε κάποιο βαθμό, να τρέξει ουσιαστικά "χρήσιμες" εφαρμογές, όπως: επεξεργασία κειμένου, βάσεις πληροφοριών, οικονομικό προγραμματισμό, έλεγχο ηλεκτρονικών συσκευών, κλπ. Ας τις δούμε με τη σειρά.

Η επεξεργασία κειμένου αν συγκριθεί με τον πρόγονό της, τη γραφομηχανή, είναι παράδεισος. Το βασικότερο προτέρημά της είναι ότι αυτό που γράφετε, εμφανίζεται αρχικά στην οθόνη απ' όπου και μπορεί να γίνει οποιοδήποτε σβήσιμο ή διόρθωση επιθυμείτε. Ακόμα και ολόκληρες φράσεις ή παράγραφοι μπορούν να διαγραφούν ή να μετακινηθούν σε οποιοδήποτε άλλο σημείο του κειμένου με το πάτημα λίγων πλήκτρων. Εκτός απ' αυτά, πριν ακόμα γίνει οποιαδήποτε συζήτηση για χαρτί, μπορείτε να δοκιμάσετε διάφορα περιθώρια, διαστήματα μεταξύ των λέξεων κλπ. Όταν λοιπόν βεβαιωθείτε ότι το κείμενο σας ικανοποιεί από κάθε άποψη, τότε ο εκτυπωτής αναλαμβάνει τα περαιτέρω. Όπως καταλαβαίνετε, η διαδικασία "σβήσε, γράψε, σκίσε" πεθαίνει πλέον οριστικά, προς γενική ανακούφιση.

Βέβαια, υπάρχουν και κάποια προβλήματα. Το σημαντικότερο είναι ότι η επεξεργασία κειμένου καταλήγει να είναι μια ακριβή υπόθεση. Προφανώς χρειάζεται έναν εκτυπωτή - εννοείται ότι το

πρώτο έξοδο είναι η αγορά του σχετικού προγράμματος - και όταν λέμε εκτυπωτή δεν εννοούμε τα μικρά εκτυπωτάκια, εφόσον βέβαια θέλετε να διαβάζεται το κείμενο...

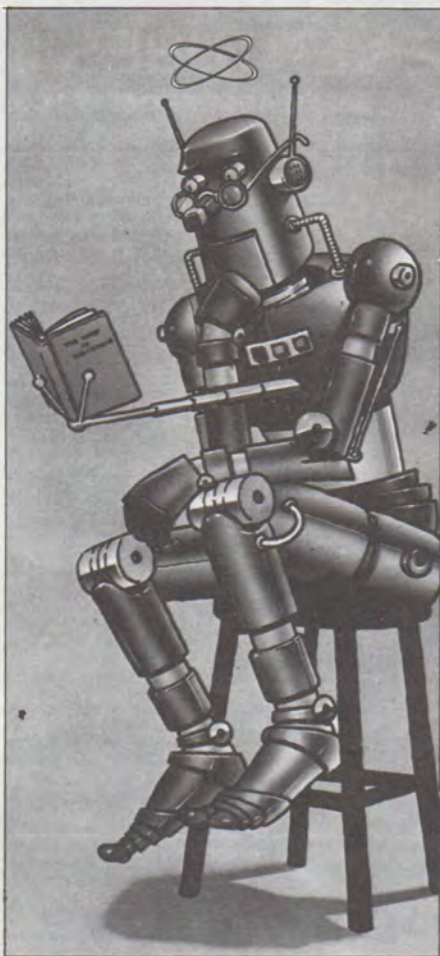
Μετά θα ανακαλύψετε ότι χρειάζεστε ένα ευπρόσωπο πληκτρολόγιο, τύπου γραφομηχανής, και όχι τύπου μεμβράνης. Στη συνέχεια, θα δημιουργηθεί πρόβλημα με την τηλεόραση, μια και η εικόνα των έγχρωμων τηλεοράσεων είναι εξαιρετικά ασταθής, των ασπρόμαυρων ανεκτή, αλλά όχι για πολλές ώρες, και των monitor πολύ καλή, αλλά ποιος έχει τα λεφτά για τέτοιες "πολυτέλειες"...

Τέλος, θα διαπιστώσετε ότι θα ήταν χρήσιμη και μια μονάδα δίσκων, γιατί πέρα από την ταχύτητα, μπορεί κανείς να κάνει πολύ ενδιαφέροντα πράγματα, όπως το να εκτυπώνει ένα γράμμα στάνταρ με τα στοιχεία του κάθε διαφορετικού παραλήπτη, όπως θα βρίσκονται σε κάποια βάση πληροφοριών. Αλλά εδώ μπαίνουμε στη δεύτερη εφαρμογή.

Οι βάσεις πληροφοριών λειτουργούν, όπως ακριβώς και τα αρχεία με καρτέλες. Αφού εμφανιστεί, δηλαδή, στην οθόνη ένα είδος φόρμας (τα στοιχεία της οποίας καθορίζετε εσείς), εισάγετε τις πληροφορίες και τις σώζετε σε κασετόφωνο ή δισκέτα (για μια τέτοια εφαρμογή οι δισκέτες είναι σχεδόν απαραίτητες). Από εκεί και πέρα, μπορείτε να τις ταξινομήσετε με βάση διάφορα κριτήρια (αλφαβητικά, αριθμητικά κλπ.) και να δημιουργήσετε καταλόγους βασισμένους σε τέτοια κριτήρια.

Για παράδειγμα δημιουργούμε ένα αρχείο, που περιέχει 100 άτομα, με τη διεύθυνσή τους και τον υπολογιστή που έχει ο καθένας. Με βάση ένα τέτοιο αρχείο, λοιπόν, μπορούμε σε ένα λεπτό να έχουμε κατάλογο όλων όσων μένουν, ας πούμε στο Χαλάνδρι και έχουν Oric-Atmos. Πολύ μεγάλο ρόλο στην αξία τέτοιων προγραμμάτων (σε σύγκριση με τις καρτέλες) παίζουν οι ρουτίνες ταξινόμησης και εύρεσης των πληροφοριών.

Ο οικονομικός προγραμματισμός και συγκεκριμένα τα spreadsheets είναι από τις πιο έξυπνες και πιο χρήσιμες εφαρμογές. Με λίγα λόγια λειτουργεί ως εξής: Φανταστείτε πολλά κουτάκια τοποθετημένα σε σειρές έτσι ώστε να σχηματίζεται κάτι σαν σταυρόλεξο ή κυψέλη. Κάθε γραμμή και κάθε στήλη σ' αυτό το σταυρόλεξο έχει το δικό της όνομα, για παράδειγμα οι στήλες Σ1, Σ2, ... ΣN και οι γραμμές Γ1, Γ2, ... ΓV.

Εμείς γेमίζουμε μερικές γραμμές ή στήλες με νούμερα και μετά μπορούμε να ζητήσουμε οποιοδήποτε είδος υπολογισμών, ορίζοντας τις αναγκαίες σχέσεις. Ζητάμε, ας πούμε, η έκτη στήλη να έχει σαν περιεχόμενο το άθροισμα των στηλών 1 και 2, διαιρεμένο με τα περιεχόμενα της στήλης 3. Δηλαδή $S6 = (S1 + S2) / S3$. Το μεγάλο προτέρημα των προγραμμάτων αυτού του τύπου συνίσταται στην ευκολία με την οποία μπορεί ο χρήστης να ελέγξει διάφορες υποθέσεις. Να διαπιστώσει δηλαδή "τι θα γίνει" αν αλλάξει λίγο τον τύπο ή κάποια νούμερα. Πρέπει να σημειωθεί ότι για τέτοιου είδους εφαρμογές, τα home micros δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από τους επαγγελματικούς μικροϋπολογιστές, μια και ούτε δισκέτες είναι απαραίτητες, ούτε έχει μεγάλη σημασία η ποιότητα του πληκτρολογίου.

Τέλος, είναι ο έλεγχος των ηλεκτρονικών συσκευών. Εδώ ισχύει κάτι που έχει και γενικότερη

εφαρμογή, όσον αφορά το τι μπορεί να κάνει ένας μικροϋπολογιστής. Η φαντασία και οι ικανότητές σας είναι το μόνο όριο. Μπορούμε να αρχίσουμε από σύστημα που ανοιγοκλείνει βρύσες για να ποτίζει τα λουλούδια σας, όταν λείπετε σε διακοπές, και να καταλήξουμε σε πλήρως αυτοματοποιημένα θερμοκήπια. Ή να ξεκινήσουμε από έλεγχο μικρών ρομπότ, βραχίονες ή buggy και να τελειώσουμε με τα αυτοματοποιημένα εργοστάσια της Ιαπωνίας. Πρόκειται για ένα πεδίο εντελώς ανοικτό στο μεράκι του καθενός.

"Ο computer χρειάζεται μνήμη για να αποθηκεύει τα προγράμματα, αλλά γιατί είναι δύο ειδών, γιατί δηλαδή υπάρχει και ROM και RAM;"

Η λέξη RAM είναι μια από τις πιο συνηθισμένες εκφράσεις που θα συναντήσει ο αρχάριος, στον κόσμο των κομπιούτερ. Προέρχεται από τα αρχικά των αγγλικών λέξεων Random Access Memory, πράγμα που σημαίνει ότι η μνήμη αυτή είναι 'Άμεσης Προσπέλασης'.

Στη μνήμη RAM μπορεί κανείς να αλλάξει το περιεχόμενό της μέσω ενός προγράμματος. Μια όμορφη παρομοίωση για να καταλάβουμε τι είναι η μνήμη RAM είναι αυτή του σχολικού πίνακα.

Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, όπως στον μαυροπίνακα έτσι και στη μνήμη RAM μπορούμε να γράψουμε οτιδήποτε θελήσουμε, χωρίς να έχει σημασία αν αυτό που γράφουμε έχει νόημα ή όχι. Και μπορούμε επίσης να σβήσουμε γράφοντας καινούργια στοιχεία.

Ξέρουμε ότι στο τέλος κάθε μαθήματος, ο δάσκαλος ή κάποιος μαθητής καθαρίζει τον πίνακα από οτιδήποτε ήταν γραμμένο σε αυτόν. Με τον ίδιο τρόπο, όταν βγάλουμε από την τροφοδοσία τον ηλεκτρονικό υπολογιστή μας, η μνήμη RAM καθαρίζεται, σβήνεται δηλαδή το περιεχόμενό της και παίρνει την τιμή μηδέν.

Επειδή με τον τρόπο αυτό, όπως καταλαβαίνουμε, κάθε φορά που κλείνουμε τον Η/Υ μας χάνουμε το/τα προγράμματα που έχουμε γράψει, θα πρέπει με κάποια μέθοδο να αποθηκεύουμε το περιεχόμενό της μνήμης RAM, έτσι ώστε να μπορούμε να το ξαναχρησιμοποιήσουμε όταν θελήσουμε. ▶

Ένας συνηθισμένος τρόπος αποθήκευσης της μνήμης RAM είναι σε κασέτα ενός κοινού κασετοφώνου. Το μόνο που κάνουμε είναι να γράψουμε το περιεχόμενο της RAM ανά ένα bit, στην κασέτα. Αυτό γίνεται αυτόματα με μια εντολή του τύπου SAVE "program" που δίνουμε στον κομπιούτερ μας.

Αν αφού γράψουμε το περιεχόμενο της RAM σε μια κασέτα, θελήσουμε κάποτε να το ξαναχρησιμοποιήσουμε, δεν έχουμε παρά να "φορτώσουμε" το περιεχόμενο (τις πληροφορίες) της κασέτας στη RAM του υπολογιστή. Εδώ η εντολή θα είναι LOAD "program".

Όταν είχαν πρωτοεμφανιστεί οι μνήμες RAM, αλλά και αργότερα, ήταν πανάκριβες. Σήμερα, οι τιμές τους έχουν μειωθεί σημαντικά, με αποτέλεσμα οι σημερινοί micro να έχουν αρκετή διαθέσιμη μνήμη RAM, και με τον τρόπο αυτό να μπορούν να "τρέχουν" καλύτερα και μεγαλύτερα προγράμματα.

Η περισσότερη μνήμη RAM έχει σαν αποτέλεσμα να έχουμε καλύτερα graphics, γιατί η οθόνη ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή ελέγχεται συνήθως από τη μνήμη RAM. Σ' αυτό όμως θ' αναφερθούμε με κάποια άλλη ευκαιρία.

Η λέξη ROM είναι κι αυτή μια από τις προβληματικές για τον αρχάριο. Προέρχεται από τα αρχικά των αγγλικών λέξεων Read Only Memory, που σημαίνουν ότι αυτή η μνήμη προορίζεται αποκλειστικά και μόνο για ανάγνωση των στοιχείων της.

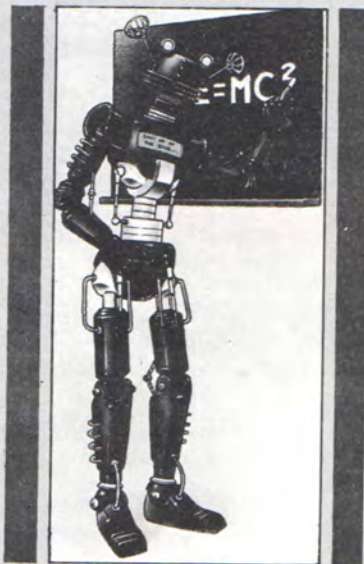
Στη μνήμη ROM, μπορούμε μεν να κοιτάξουμε την τιμή του περιεχομένου της, αλλά δεν μπορούμε να την αλλάξουμε. Μια πολύ κατάλληλη παρομοίωση, για να καταλάβουμε το τι ακριβώς είναι η μνήμη ROM, είναι ένα απλό βιβλίο. Σε ένα βιβλίο είναι γραμμένο ένα κείμενο, ένα σύνολο από πληροφορίες. Το κείμενο αυτό δεν μπορούμε προφανώς να το αλλάξουμε και να βάλουμε κάποιο άλλο στη θέση του, μπορούμε απλώς να διαβάσουμε τι λέει.

Στους micro υπάρχουν δύο τρόποι χρησιμοποίησης της μνήμης ROM: είτε μέσα στον Η/Υ, είτε μέσα σε cartridge.

Στην πρώτη περίπτωση, όταν δηλαδή η μνήμη ROM είναι μέσα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, περιέχεται συνήθως ένα ειδικό πρόγραμμα που το ονομάζουμε "ιντέρπρετερ", (interpreter), που έχει σαν σκοπό να μεταφράζει το πρόγραμμα που πληκτρολογούμε σε γλώσσα που να καταλαβαίνει ο ίδιος ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Στη μνήμη ROM υπάρχει επίσης ένα πρόγραμμα με διάφορες οδηγίες που καθοδηγούν τον Η/Υ σχετικά με το πώς θα πρέπει αυτός να διαβάσει το πληκτρολόγιο, να γράφει στην οθόνη και να επεξεργάζεται γενικότερα τις πληροφορίες που του δίνουμε. Το σύνολο αυτό των οδηγιών ονομάζεται "λειτουργικό σύστημα".

Όταν πάλι μιλάμε για cartridge, εννοούμε ένα μικρό κουτί που περιέχει μνήμη ROM και το οποίο συνδέεται εξωτερικά με τον υπολογιστή μέσω ειδικής υποδοχής. Και στη δεύτερη αυτή περίπτωση, ο υπολογιστής το μόνο που κάνει είναι να διαβάσει απλώς τα περιεχόμενα και να τα εκτελεί. Σε μορφή "εμβυσματούμενης ROM" (αυτή είναι μια άλλη έκφραση για τα cartridge) βρίσκουμε συνήθως εναλλακτικά λειτουργικά συστήματα, γλώσσες ή και παιχνίδια. Πρέπει να ξέρετε ότι τα προγράμματα σε μορφή cartridge είναι μεν άμεσα χρησιμοποιήσιμα - δηλαδή δεν χρειάζεται να περιμένεις μέχρι να φορτωθούν από το κασετόφωνο - αλλά η τιμή τους είναι συνήθως αρκετά υψηλή.

Για να ανακεφαλιώσουμε λοιπόν, στη μνήμη RAM μπορεί ο χρήστης και να "διαβάσει" τα περιεχόμενά της και να "γράψει". Το μέγεθός της είναι σημαντικό κριτήριο όσον αφορά τις δυνατότητες ή αν θέλετε τον "χώρο" που έχει στη διάθεσή του ο χρήστης. Στη μνήμη ROM, μπορεί κανείς μόνο να διαβάσει τα περιεχόμενά της και όχι να γράψει. Το μέγεθός της είναι ένα σχετικά ασφαλές κριτήριο, όσον αφορά τις δυνατότητες που παρέχει το ίδιο το μηχάνημα στον χρήστη από πλευράς γλώσσας, επικοινωνιών, κλπ.

και τώρα μπλέξαμε

Όπως φαίνεται και από το όνομα της στήλης, εδώ θα δημοσιεύουμε προβληματάκια για ανθρώπους με μαζοχιστικές τάσεις (το PIXEL προσπαθεί να ικανοποιήσει ΚΑΘΕ είδους αναγνώστες)... Όποιοι καταφέρει να τα λύσει (είτε με το χέρι, είτε με υπολογιστή), δεν έχει παρά να μας στείλει τις λύσεις του για δημοσίευση.

Να το πρώτο πρόβλημα: Κάποτε ζούσε ένας Άραβας, που είχε 3 παιδιά και 17 αλόγα. Όταν πέθανε, τα παιδιά του άνοιξαν την διαθήκη για να πληροφορηθούν τα της κληρονομιάς και διάβασαν τα εξής: "Ο μεγάλος μου γιος, ο Αμπντούλ, θέλω να πάρει τα μισά μου αλόγα, ο δεύτερός μου γιος, ο Αχμέτ, θέλω να πάρει το 1/3, και ο στερνός μου γιος ο Αλή, να πάρει το 1/9 των αλόγων μου.."

"Α, ωραία" είπαν τα παιδιά και ξεκίνησαν για τον στάβλο. Κάπου στη διαδρομή, ο μικρότερος, που ήταν και ο πιο έξυπνος, σταμάτησε, χτύπησε το κεφάλι του και άρχισε να ωνάζει: "Αμάν, αμάν, τι πάθαμε...". Μετά εξήγησε στους αδελφούς του, ότι η μοιρασιά ήταν αρκετά δύσκολο να γίνει, μια και το 17 δεν διαιρείται ούτε με το 2, ούτε με το 3, ούτε με το 9. Τι έκαναν λοιπόν οι τρεις γιοι του Άραβα; (Σημείωση: Ούτε πούλησαν, ούτε έφαξαν κανένα ζώο).

Και για όσους από τους αναγνώστες του PIXEL αντέχουν ακόμα, να το δεύτερο και τελειωτικό "χτύπημα": Πώς μπορούμε να ξεριζώσουμε ένα δέντρο, χρησιμοποιώντας μαθηματικά;

Θα τα πούμε σύντομα...

και για όσους αγαπούν τα
COMPUTERS...

**... μικρομπλουζάκια
από το PIXEL
και το
COMPUTER
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ**

Στα γραφεία μας και σε όλα τα Computer - shops.

"ΣΠΑΣΤΕ" ΤΟ JET SET WILLY

του Νίκου Τσουάνα

Στο άρθρο αυτό ασχολούμαστε με το καλύτερο ίσως παιχνίδι που έχει μέχρι σήμερα γραφτεί για τον ZX-Spectrum, το JET SET WILLY. Το παιχνίδι διαθέτει 61 πύσσες και λίγοι αναγνώστες τις έχουν δει όλες. Αυτό οφείλεται αφ' ενός στη δυσκολία του, αφ' ετέρου στο ότι δεν υπάρχει demonstration στο πρόγραμμα. Αν λοιπόν ενδιαφέρεστε να κάνετε ορισμένες αλλαγές, όπως για παράδειγμα να έχετε demo mode και να απαλλαγείτε από το βραχνά του κώδικα αναγνώρισης στην αρχή του παιχνιδιού, δεν έχετε παρά να κάνετε τα εξής:

Πρώτα θα πληκτρολογήσετε το πρόγραμμα του LISTING-3. Αφού το ελέγξετε καλά για τυχόν λάθη, δώστε RUN. Τρέχοντας το πρόγραμμα αυτό θα σας ζητήσει ορισμένους αριθμούς που θα τους βρείτε στο LISTING-1. Στο πρόγραμμα αυτό έχει ληφθεί πρόνοια για τη μείωση των λαθών σας με το να σας ζητούνται τα μερικά αθροίσματα. Μόλις τελειώσετε με το LISTING-1 θα σώσετε το πρόγραμμα N1 σε μια λευκή κασέτα (το πρόγραμμα σας καθοδηγεί). Στη συνέχεια με τον ίδιο ακριβώς τρόπο θα δώσετε τους αριθμούς που υπάρχουν στο LISTING-2. Μόλις τελειώσετε και μ' αυτό θα σώσετε

το πρόγραμμα N2 στη συνέχεια της κασέτας.

Στη συνέχεια πρέπει να καθαρίσετε τη μνήμη του υπολογιστή σας διακόπτοντας την τροφοδοσία του και να πληκτρολογήσετε το πρόγραμμα του LISTING-5. Αφού κάνετε τον έλεγχο για τυχόν λάθη δώστε RUN. Τοποθετήστε τώρα την κασέτα με το πρόγραμμα Jet Set Willy και ξεκινήστε το μαγνητόφωνο. Μην παραξενευτείτε που δεν θα φορτωθεί το πρώτο κομμάτι του προγράμματος. Μόλις τελειώσετε μ' αυτό (περίπου σε 3 λεπτά) τοποθετήστε στο μαγνητόφωνο την κασέτα με τα προγράμματα N1 και N2, που πριν λίγο γράψατε με τη

LISTING 1

33125 58 112 129 135 195 128

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 757

33131 129 0 0 0 0 0

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 129

33137 1 254 127 237 120 203

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 942

33143 95 40 235 0 0 0

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 370

33149 58 112 129 254 128 48

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 729

33155 78 602 509 112 129 195

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 553

33161 233 137 175 50 112 129

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 836

33167 58 324 132 254 420 202

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 720

33173 167 129 254 0 40 7

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 597

33179 61 502 329 132 195 18

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 488

33185 137 622 609 195 156 129

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 739

33191 613 195 155 129 622 029

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 602

33197 50 112 129 624 195 502

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 598

33203 201 137 624 113 50 202

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 765

33209 137 622 129 502 203 137

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 718

33215 195 252 136 095 056 029

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 583

33221 623 585 505 201 137 629

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 570

33227 223 502 202 137 625 133

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 607

33233 501 203 137 195 252 136

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 973

33239 037 221 339 139 133 177

ΑΘΡΟΙΣΜΑ : 543

βοήθεια του προγράμματος του LISTING-3.

Αφού γίνει και αυτό τοποθετήστε μια καινούργια κασέτα στο κασετόφωνο. Πιέστε τα πλήκτρα εγγραφής. Στην κασέτα θα γραφτούν δύο προγράμματα. Όταν εμφανιστεί το μήνυμα "O.K." σταματήστε το κασετόφωνο. Η κασέτα που τώρα γράψατε περιέχει τη δική σας πρωτότυπη εγγραφή. Στη συνέχεια δεν έχετε παρά να καθαρίσετε τη μνήμη του υπολογιστή σας, διακόπτοντας την τροφοδοσία του και να φορτώσετε όλο το πρόγραμμα

της κασέτας δίνοντας την εντολή LOAD " ".

Με το πρόγραμμα αυτό εισάστε απαλλαγμένοι από το να δίνετε τον κώδικα των χρωμάτων. Έχετε δε την δυνατότητα να αυξήσετε ή να ελαττώσετε τις ζωές ή και να τις κάνετε ακόμη και άπειρες. Μη παραξενευθείτε αν έχετε δώσει π.χ. 13 και τα ανθρωπάκια εξακολουθούν να είναι 7. Αν μετρήσετε τις προσπάθειές σας θα διαπιστώσετε ότι είναι πράγματι 13. Αν δεν πιέσετε το ENTER, θα δείτε μετά από λίγο

σε επίδειξη όλες τις πίστες. Η κατάσταση αυτή διαρκεί 12 min.

Αυτό οφείλεται στο ότι η κάθε πίστα εμφανίζεται στην οθόνη για 12 sec περίπου. Συνολικά όμως 12secX60 πίστες=720 sec, δηλαδή 12 min. Επιτάχυνση στην επίδειξη μποσεί να γίνει πιέζοντας το πλήκτρο "N". Αν πάλι θέλετε να φύγετε από την κατάσταση επιδείξεως, δεν έχετε παρά να κάνετε Break και μετά ENTER, οπότε το παιχνίδι σας θα αρχίσει κανονικά, όπως ακριβώς το ξέρετε.

LISTING 2								
61313	77	65	89	82	72	32	ΑΒΡΟΙΣΜΑ : 393	
ΑΒΡΟΙΣΜΑ : 417							61331	61 83 69 32 32 32
61319	77	65	89	82	73	76	ΑΒΡΟΙΣΜΑ : 329	
ΑΒΡΟΙΣΜΑ : 462							61337	127 32 78 46 84 46
61325	65	32	80	76	65	75	ΑΒΡΟΙΣΜΑ : 413	

```

LISTING 3
1 REM █████ NIKOΙ ΤΙΟΥΑΝΑΙ █████
2 REM █████ **** 1984 **** █████
10 POKE 23609,50
200 LET t=0: LET a=33125: LET b
=33238: LET d=114
30 GO SUB 100
35 CLS : PRINT AT 10,8: BRIGHT
1: " SAVE N1 CODE "
40 SAVE "N1"CODE a,d
45 CLS : PRINT AT 10,8: BRIGHT
1: " O.K " : PAUSE 200: BE
EP .5,30
50 CLS : LET t=0: LET a=61313:
LET b=61342: LET d=30
60 GO SUB 100
65 CLS : PRINT AT 10,8: BRIGHT
1: " SAVE N2 CODE "
70 SAVE "N2"CODE a,d
90 CLS : PRINT AT 10,8: BRIGHT
1: FLASH 1: " ΤΕΛΟΣ " : PAU
SE 200: BEEP .5,30
99 STOP
100 FOR n=a TO b STEP 6
110 PRINT AT 16,0;n
120 FOR m=n TO n+5
125 PRINT AT 21,0;d
130 INPUT P
140 POKE n,P
150 LET t=t+p
160 NEXT m
165 PRINT AT 21,0:" "
170 INPUT "ΑΒΡΟΙΣΜΑ ? ";s40
180 IF syn<>t THEN BEEP 3,-20:
LET t=0: GO TO 120
190 LET t=0
200 NEXT n
210 RETURN
    
```

Ίσως μερικοί παρατηρήσουν ότι ενώ αρχικά αναφέρονται 61 πίστες,κατόπιν στο Demo υπολογίζεται ο χρόνος με 60 πίστες. Αυτό οφείλεται στο ότι η πίστα με τον τίτλο "the attic" (που πρέπει να την αποφύγετε όπως ο διάολος το λιβάνι) δεν εμφανίζεται καθόλου. Για το μυστικό αυτής της πίστας όπως και για τον αριθμό των αντικειμένων που πρέπει να μαζέψετε (είναι διψήφιος και λήγει σε 3) θα αναφερθούμε σε επόμενο τεύχος.

Όσοι τώρα μπορείτε να διαβάσετε το LISTING-6 σας λέω ότι:

- α) Τα κινούμενα αντικείμενα εμφανίζονται με τη ρουτίνα 91BE.
- β) Η κίνησή τους γίνεται με

τη ρουτίνα 906A.

γ) Τα προς συλλογή αντικείμενα εμφανίζονται με την 93D1.

δ) Τα αδιάφορα αντικείμενα εμφανίζονται με την 9534.

ε) Η κίνηση του WILLY γίνεται με την 8DD3.

στ) Η εμφάνιση του WILLY γίνεται με την 95C8.

Οι περίεργοι τώρα που θέλουν να δουν το τέλος του παιχνιδιού,όταν δηλαδή έχουν συλλεγεί όλα τα αντικείμενα,δεν έχουν παρά να κάνουν Break στην αρχή του προγράμματος (όταν ζητείται αν θέλουν ή όχι άπειρες ζωές) και να δώσουν σαν εντολή άμεσης εκτέλεσης

POKE 37921,0 : GO TO 200 και ENTER

Αφού γίνει η συλλογή του αντικειμένου που βρίσκεται στο μπάνιο,τρέξτε στην κρεββατοκάμαρα. (Μην πάει το μυαλό σας στο πονηρό γιατί θα απογοητευτείτε). Αν τώρα θέλετε να ξεκινήσετε από διαφορετική πίστα και όχι από το μπάνιο,δεν έχετε παρά να κάνετε Break όπως και παραπάνω και να δώσετε:

POKE 34796,0: POKE 34798,0: POKE 33824,33: GO TO 200 και ENTER

Αφήνετε να περάσει,λίγη ώρα για να έλθει το παιχνίδι στην κατάσταση demonstration. Πιέζοντας το πλήκτρο "N" η επίδειξη γίνεται γρήγορα. Μόλις εμφανιστεί η πίστα από την οποία ▶

LISTING 4

8165	3A7081	LD	A, (8170)	8199	2807	JR	Z, 81A2
8166	87	ADD	A, A	819B	3D	DEC	A
8169	C38081	JP	8180	819C	322084	LD	(8420), A
816C	00	NOP		819F	C31289	JP	8912
816D	00	NOP		81A2	3E3C	LD	A, 3C
816E	00	NOP		81A4	C39C81	JP	819C
816F	00	NOP		81A7	3D	DEC	A
8170	00	NOP		81A8	C39B81	JP	819B
8171	01FE7F	LD	BC, 7FFE	81AB	3E00	LD	A, 00
8174	ED78	IN	A, (C)	81AD	327081	LD	(8170), A
8176	CB5F	BIT	3, A	81B0	3EC3	LD	A, C3
8178	26EB	JR	Z, 8165	81B2	32C989	LD	(89C9), A
817A	00	NOP		81B5	3E71	LD	A, 71
817B	00	NOP		81B7	32CA89	LD	(89CA), A
817C	00	NOP		81BA	3E81	LD	A, 81
817D	3A7081	LD	A, (8170)	81BC	32CB89	LD	(89CB), A
8180	FE80	CP	80	81BF	C3FC88	JP	88FC
8182	3007	JR	NC, 8188	81C2	00	NOP	
8184	3C	INC	A	81C3	00	NOP	
8185	327081	LD	(8170), A	81C4	00	NOP	
8188	C3E989	JP	89E9	81C5	3E3A	LD	A, 3A
818B	AF	XOR	A	81C7	32C989	LD	(89C9), A
818C	327081	LD	(8170), A	81CA	3EDF	LD	A, DF
818F	3A2084	LD	A, (8420)	81CC	32CA89	LD	(89CA), A
8192	FE2A	CP	2A	81CF	3E85	LD	A, 85
8194	CA8781	JP	Z, 81A7	81D1	32CB89	LD	(89CB), A
8197	FE00	CP	00	81D4	C3FC88	JP	88FC

θέλετε να ξεκινήσετε την περιπλάνησή σας, κάντε Break και μετά ENTER. Το παιχνίδι θα ξεκινήσει από την πίστα που εσείς επιλέξατε. Προσέξτε όμως, δεν μπορείτε να ξεκινάτε από οποιαδήποτε πίστα. Αν από ατυχία η πίστα που επιλέξατε δεν μπορεί να ξεκινήσει κάντε πάλι Break, περιμένετε την επίδειξη και περιμένετε άλλη

πίστα.

Όσοι τώρα ενδιαφέρονται και για άλλες αλλαγές αρκεί να ψάξουν τις πίστες με τρόπο παρόμοιο μ' αυτόν που περιγράψαμε στο manic miner (προηγούμενο τεύχος). Ενδεικτικά αναφέρω ότι η κάθε πίστα καταλαμβάνει μόλις και μετά βίας 100 (Hex) bytes. Η πρώτη ξεκινά από την διεύθυνση

C000 (Hex), η δεύτερη από τη διεύθυνση C100 Hex κ.ο.κ. Έτσι εξηγείται πως χώρεσαν 61 πίστες σε παιχνίδι που είναι μόλις 32K. Το πρόγραμμα που βλέπετε στο LISTING-4 είναι για την επίδειξη.

Καλή διασκέδαση λοιπόν και για το επόμενο θα έχουμε ένα πάντρεμα (!!!) του Froggy με το JETPAC.

LISTING 5

```

1 REM █████ NIKOΙ ΤΙΟΥΑΝΑΙ █████
2 REM █████ **** 1984 **** █████
3 CLEAR 30000
4 PRINT AT 10,5;"LOAD JETSET"
: LOAD ""CODE
5 CLS : PRINT AT 10,5;"LOAD N
1": LOAD "N1"CODE
6 CLS : PRINT AT 10,5;"LOAD N
2": LOAD "N2"CODE
7 POKE 34480,191: POKE 34481,
0: POKE 34482,0
8 POKE 35055,195: POKE 35056,
171: POKE 35057,129
9 POKE 34990,194: POKE 34991
,197: POKE 34992,129
10 CLS : PRINT AT 10,10;"NEW T
APE"
15 SAVE "JETSET NT" LINE 100
20 SAVE "JETSET"CODE 32768,327

```

```

58
30 CLS : PRINT AT 10,12; BRIGH
T 1; FLASH 1;"O.K.": PAUSE 1000
: BEEP 2,25
40 STOP
100 CLEAR 30000
110 PRINT AT 10,14; BRIGHT 1;"J
ETSET": AT 14,11; BRIGHT 1; FLASH
1;"PLEASE WAIT": LOAD ""CODE
120 CLS : PRINT AT 4,2;"APEIRE
S Z0ES ? "; FLASH 1; BRIGHT 1;"
Y/N"
130 IF INKEY$="Y" OR INKEY$="y"
THEN GO TO 190
140 IF INKEY$="N" OR INKEY$="n"
THEN GO TO 160
150 BEEP .1,20: GO TO 130
160 CLS : INPUT "POSES Z0ES ? 1
-16";n
170 IF n<1 OR n>16 THEN BEEP 2,
-15: GO TO 160
180 POKE 34785,n: GO TO 200
190 POKE 35899,0
200 RANDOMIZE USR 33792

```

LISTING 6

89C6	CDC090	CALL	90C0	89D9	3ADF85	LD	A, (85DF)
89C9	3ADF85	LD	A, (85DF)	89DC	FE03	CP	03
89CC	FE03	CP	03	89DE	C4C895	CALL	NZ, 95C8
89CE	C4D38D	CALL	NZ, 80D3	89E1	3ADF85	LD	A, (85DF)
89D1	3ACF85	LD	A, (85CF)	89E4	FE02	CP	02
89D4	FEE1	CP	E1	89E6	CC8495	CALL	Z, 9584
89D6	D4B094	CALL	NC, 94B0	89E9	CD3495	CALL	9534
				89EC	CDBE91	CALL	91BE
				89EF	CDF994	CALL	94F9
				89F2	CDD193	CALL	93D1

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ
CONSTANTINOU COMPUTER STUDIES

ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Διεύθυνση σπουδών: Δρ. Ευάγγελος Κωνσταντίνου Σύμβουλος Εκπαίδευσης Υπολογιστών
τέως Δ/ντής του Εργαστηρίου Ελευθέρων Σπουδών της CONTROL DATA GREECE INC

- **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:** ΔΙΕΤΕΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ Η/Υ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Η/Υ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Η/Υ, ΜΙΚΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ, WORD PROCESSING, ΔΙΑΤΡΗΣΗ ΚΑΙ DATA ENTRY.
- **ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΕ ΓΛΩΣΣΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ**

- Κάθε υποψήφιος σπουδαστής έχει συνέντευξη με τον Δ/ντή Σπουδών.
- Το άριστα καταρτισμένο διδακτικό προσωπικό και οι σύμβουλοι σπουδών (νέος θεσμός των Εργαστηρίων μας) εξασφαλίζουν υπεύθυνες σπουδές υψηλού επιπέδου.
- Τα άρτια εξοπλισμένα με υπολογιστές εργαστήρια δίνουν τη δυνατότητα επί πλέον πρακτικής εξάσκησης για όποιον επιθυμεί.
- Τα 17 συνολικά χρόνια πείρας του Διευθυντού σε οργάνωση, επιτυχή λειτουργία εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών και σεμιναρίων, καθώς και διδασκαλία Η/Υ, αποτελούν μοναδική εγγύηση για την ποιότητα των σπουδών.
- Λειτουργούν ειδικά τμήματα για μαθητές Λυκείου για να μάθουν τους Μικροϋπολογιστές.
- Χρησιμοποιείται προηγμένη τεχνολογία με συνεργασία των εργαστηρίων με διεθνείς εταιρίες Η/Υ.
- Υπάρχει συνεχής φροντίδα των σπουδαστών από τον Δ/ντή και το προσωπικό για κάθε βοήθεια στις σπουδές τους.

* **ΠΡΑΚΤΙΚΗ** σε υπολογιστές: IBM, DIGITAL, TEXAS INSTRUMENTS

- **ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ** τις ελεύθερες σπουδές για τα πιο μοντέρνα επαγγέλματα σήμερα και στο μέλλον, σε ένα ευχάριστο και άνετο περιβάλλον.
- **ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ** στα βόρεια προάστεια, σε πιο καθαρή ατμόσφαιρα και μακριά από το πολυσύχναστο κέντρο.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ: Κηφισίας 324 Χαλάνδρι (Σίδερα Χαλανδρίου), 9 π.μ. - 2 μ.μ. & 5 μ.μ. - 9 μ.μ.
Τηλ.: 6841.214, 6833.195, 6472.363

ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΑΝΤΕΙΑΣ

Δρα Αλέξανδρου Τομαρά
Καθηγητή στο Τμήμα Ανάλυσης -
Προγραμματισμού του Τ.Ε.Ι. Αθήνας

Στο άρθρο αυτό, μέσ' απ' την εξομίωση ενός παιχνιδιού σ' έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή, ξεπηδούν μερικές ιδέες, που έχουν σχέση με το θέμα "ηλεκτρονικός υπολογιστής-παιχνίδι".

Ένας τρόπος διάκρισης και κοινωνικής αναγνώρισης στο μαθητόκομο του Μαράσλειου Δημοτικού Σχολείου, που πήγαινα μικρός, ήταν θυμάμαι το να μπορεί κανείς να παριστάνει το μάγο.

Μιλώ για το πρώτο μέρος της δεκαετίας του '50, όπου ένα μαγαζί, εκεί κοντά στο Σχολείο, στην οδό Σπενσιόπου, γνώριζε μεγάλες δόξες, με τα διάφορα τρυκ που πουλούσε. Έν' απ' αυτά ήταν το παρακάτω.

Αγόραζες 6 καρτούλες, που καθεμιά είχε το δικό της χρώμα, και τυπωμένο πάνω της το δικό της πίνακα 32 ακέραιων αριθμών από τους 1-63, σε διάταξη 8 γραμμών και 4 στηλών. Μετά έπαιρνες ύφος ανάλογο μ' αυτό του Τερέντιου ("άνθρωπος είμαι, κι απ' τ' ανθρώπινα, τίποτα δεν θεωρώ για μένα ξένο") και πλησίαζες κάποιο συμμαθητή σου, που 'θελες ν' αφήσεις έκθαμβο (και που συνήθως ήταν κάποιος αντίζηλος στην καρδιά της μικρής σου Δουλτσινέας).

- Σκέψου έναν αριθμό από 0-63, του 'λεγες, χωρίς να μου τον πεις. Εγώ θα τον μαντέψω!

Τον έβαζες λοιπόν να βλέπει τις καρτούλες μια-μια, και να σου δηλώνει αν ο αριθμός που 'χε βάλλει στο μυαλό του, υπήρχε ή όχι στην καρτούλα που 'χε δει. Μόλις τελείωνε το τελετουργικό, έπαιρνες σε διαλογισμό ενός μελετητή των βεδών, κι ύστερα, λύνοντας το αίνιγμα της Σφίγγας σαν τον Οιδίποδα, αποκάλυπτες τον αριθμό. Και, για να χρησιμοποιήσω μια κατάλληλη σύγχρονη έκφραση σχετική με το αποτέλεσμα της αποκάλυψής σου, γινότανε "ο... χαμός".

Εσύ, βέβαια, δεν είχες τετραγωνίσει τον κύκλο. Απλά, είχες βρει τον αριθμό, προσθέτοντας τα στοιχεία που βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή και πρώτη στήλη των πινάκων, για τους οποίους σου είχε δηλωθεί "ναι".

Θι παραπάνω μαθητικές αναμνήσεις μου 'ρθαν στον νου, καθώς διάβαζα το άρθρο του Michael W. Ecker, στο περιοδικό BYTE του Ιουλίου 1984, σελίδα 365. Εκεί, ο Ecker αναφέρεται στο παιχνίδι με τις καρτούλες που σας περιέγραψα, το εξηγεί, αναλύοντας τη μαθηματική του βάση, και το εξομολογεί σ' ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, γραμμένο σε γλώσσα BASIC.

Παρακάτω θα βρει κανείς ένα ανάλογο πρόγραμμα μ' αυτό του Ecker, με την έννοια ότι κι αυτό εξομολογεί το παιχνίδι με τις καρτούλες, αλλά με τελείως διαφορετική δομή. Κι εξηγάμαι. Στην πιθανή αποστροφή "μα κάθουσαι τώρα και γράφεις προγράμματα για παιχνίδια", απαντώ.

Έν' απ' τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα της δεκαετίας του '90, φαίνεται ότι θα είναι, για τον άνθρωπο, το γέμισμα του ελεύθερου χρόνου του. Ιδιαίτερα, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές της 5ης γενιάς, με τις μεγάλες δυνατότητες για εφαρμογές πολύπλοκων παιχνιδιών που προβλέπεται να έχουν, θα αποτελέσουν μια διέξοδο σε τέτοιου είδους προβλήματα, που θα είναι οξύτερα για τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας, τους άρρωστους και τους ανάπηρους.

Έχοντας υπόψη ότι ο προγραμματισμός, απ' ό,τι τουλάχιστον λένε οι στατιστικές προβλέψεις, θά 'ναι η κυριότερη πηγή παροχής υπηρεσιών μέχρι το 2.000 μ.Χ., η ειδικευση "προγραμματιστής παιχ-

νιδιών" φαίνεται αρκετά καλή επιλογή επαγγελματικού προσανατολισμού. Έχω στα χέρια μου την προκήρυξη διαγωνισμού για προγράμματα-παιχνίδια, της 19-6-84, των Independent Computer Programmers, για όσους θέλουν να βεβαιωθούν ότι οι τρέχουσες τιμές προγραμμάτων-παιχνιδιών είναι ελκυστικότερες.

Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι πακέτα με εφαρμογές προγραμματισμού, που αφορούν μισθοδοσία, γενική λογιστική, τιμολόγηση, κλπ., κατάλληλα για τον ελληνικό χώρο, έχουν ήδη αρχίσει να παρουσιάζουν φαινόμενα κορεσμού στην αγορά, ώστε να δικαιολογείται η αναζήτηση νέων τομέων προγραμματιστικής δραστηριότητας.

Δεν θα 'ταν ίσως άσκοπη και η αναφορά στις προγραμματιστικές εξομιώσεις εφαρμογών, που προκύπτουν από τη μαθηματική θεωρία των παιχνιδιών και αφορούν σοβαρότερα προβλήματα, όπως π.χ. είν' αυτά της αμυντικής στρατηγικής. Στην πιθανή ερώτηση: "γιατί έγραψες ένα διαφορετικό πρόγραμμα, πάνω στο ίδιο θέμα", απαντώ.

Το πρόγραμμα που έγραψα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από Έλληνες, γιατί οι διάλογοί του είναι γραμμένοι στα ελληνικά. Η ποιότητα του προγράμματος είναι πληροφοριακά υψηλή. Δεν αφήνεται στον χρήστη κανένα περιθώριο για λάθος.

Το πρόγραμμα έχει εκπαιδευτικό σκοπό. Η ανάλυσή του, όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει, αν σχεδιάσει το αντίστοιχο του λογικό διάγραμμα, παρουσιάζει δομική συνέχεια που βασίζεται σε απλούς βρόχους. Το ενδιαφέρον προγραμματιστικό περιεχόμενο των βρόχων αυτών, προκύπτει κυρίως απ' την εμφάνιση των στοιχείων κάθε πίνακα κατά τις διαδοχικές

του γραμμές, που καθεμιά σχετιζόταν τόσο με την προηγούμενη όσο και με την επόμενη της.

Η ανάπτυξη του προγράμματος είναι τέτοια, ώστε το παιχνίδι που εξοιμοιώνεται να μπορεί να παίζεται άνετα από οποιονδήποτε και κυρίως από τους μικρούς φίλους του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η προσέλευσή τους σ' αυτόν, ενδιαφέρει ιδιαίτερα, όχι μόνο γιατί αν πιστέψουμε τον Ο.Η.Ε, το 1990 όποιος δεν ξέρει να χειρίζεται ηλεκτρονικό υπολογιστή θα θεωρείται αγράμματος, κι οι αγράμματοι για την πατρίδα μας είναι αχρείαστη πολυτέλεια, αλλά και γιατί, όντας τα ανανεωτικά κύτταρα του έθνους μας, πιστεύω τελικά ότι θα γίνουν το σημαντικότερο κίνητρο καθιέρωσης μαθημάτων πάνω στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Και τώρα οι τεχνικές λεπτομέρειες του προγράμματος. Η ανάπτυξη του έγινε στο σύστημα CROMEMCO CS3 του Εργαστηρίου Προγραμματισμού, που υποστηρίζει το νέο Τμήμα Ανάλυσης-Προγραμματισμού του Τ.Ε.Ι Αθήνας. Είναι γραμμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να τρέξει σ' οποιοδήποτε σύστημα μιλάει BASIC και διαθέτει μονοχρωματική οθόνη, χωρητικότητας 1920 ελληνικών-λατινικών κεφαλαίων χαρακτήρων (24 γραμμές x 80 χαρακτήρες ανά γραμμή). Ίσως χρειαστούν μικρές προσαρμογές στις εντολές PRINT και αλλαγή της εντολής CLEAR SCREEN, που στο πρόγραμμα εμφανίζεται με τη μορφή PRINT CHR\$(26). Όσοι έχουν φιλόδοξα συστήματα με χρώματα, ας αυτοσχεδιάσουν.

Δεν μένει τώρα παρά η πληκτρολόγηση του προγράμματος, η αποθήκευσή του σε κάποιο μαγνητικό μέσο, και η απόλαυση του παιχνιδιού.

Θα έγινε βέβαια αντιληπτό ότι, μέσ' απ' το υπόψη παιχνίδι, προσπάθησα να περάσω και μερικά μηνύματα, που ελπίζω να γίνουν καταληπτά και αντικείμενο θεώρησης, ιδιαίτερα απ' αυτούς που πρέπει. Ας μου συγχωρεθεί ο συσχετισμός αστείου και σοβαρού. Έχω επηρεαστεί πρόσφατα απ' τον Αριστοφάνη.

Ύστερα από 30 χρόνια από

```

1 PRINT CHR$(26) : PRINT TAB
(25); " *** ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΑΝ-
ΤΕΙΑΣ *** "
2 FOR I=1 TO 21 : PRINT TAB
(28+I); "-"; : NEXT I : PRINT
: PRINT
3 PRINT TAB(14); "ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟ-
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΔΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟ-
ΜΑΡΑΣ-9.7.84"
4 PRINT : PRINT : PRINT TAB(21)
; "ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: ΣΚΕΨΟΥ ΕΝΑΝ
ΑΚΕΡΑΙΟ ΑΡΙΘΜΟ"
5 FOR I=1 TO 38 : PRINT TAB
(20+I); "-"; : NEXT I : PRINT
6 PRINT TAB(30); "ΑΠΟ 0-63: ΘΑ
ΤΟΝ ΒΡΩ!"
7 FOR I=1 TO 20 : PRINT TAB
(29+I); "-"; : NEXT I : PRINT
: PRINT
8 PRINT TAB(33); " *** ΠΡΟΣΕΞΕΙ
*** " : PRINT
9 PRINT TAB(20); "ΓΙΑ ΤΟ ΟΧΙ ΘΑ
ΠΑΤΑΣ ΤΟ ΠΛΗΚΤΡΟ *** 0 *** "
10 FOR I=1 TO 3 : PRINT TAB
(26+I); "-"; : NEXT I : PRINT
11 PRINT TAB(20); "ΓΙΑ ΤΟ ΝΑΙ ΘΑ
ΠΑΤΑΣ ΤΟ ΠΛΗΚΤΡΟ *** Ν *** "
12 FOR I=1 TO 3 : PRINT TAB
(26+I); "-"; : NEXT I : PRINT
13 PRINT TAB(32); "ΘΕΛΕΙΣ ΝΑ ΠΑΙ-
ΞΕΙΣ;" : INPUT XS
14 IF XS="0" THEN PRINT : PRINT
: GOTO 17
15 IF XS="N" THEN 18
16 GOTO 1
17 PRINT TAB(20); "ΚΡΙΜΑΙΕΧΑΣΕΣ
ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ! ΦΕΙΑ ΣΟΥ!"
: END
18 PRINT TAB(23); "ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ!
ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΑΡΧΙΖΕΙ!" : PRINT
19 PRINT TAB(37); "NAME;" : INPUT
XS
20 IF XS="0" THEN 1
21 IF XS="N" THEN PRINT CHR$(26)
: GOTO 23
22 GOTO 1
23 PRINT CHR$(26) : FOR I=1 TO
63 STEP 2
24 PRINT I,
25 IF I=7 OR I=15 OR I=23 OR
I=31 OR I=39 OR I=47 OR I=55
THEN 27
26 NEXT I : GOTO 28
27 PRINT : NEXT I
28 GOSUB 72 : INPUT XS : IF
XS="0" THEN A=0 : GOTO 31
29 IF XS="N" THEN A=1 : GOTO 31
30 A=0 GOTO 23
31 PRINT CHR$(26) : K=2 : L=3 :
M=6 : N=7 : C=8
32 FOR I=1 TO 8 : PRINT K,L,M,N
: PRINT
33 K=K+C : L=L+C : M=M+C : N=N+C
: NEXT I : GOSUB 72
34 INPUT XS : IF XS="0" THEN A=A
: GOTO 37
35 IF XS="N" THEN A=A+2 : GOTO 37
36 A=A : GOTO 31
37 PRINT CHR$(26) : K=4 : L=5 :
M=6 : N=7 : C=8
38 FOR I=1 TO 8 : PRINT K,L,M,N
: PRINT
39 K=K+C : L=L+C : M=M+C : N=N+C
: NEXT I : GOSUB 72
40 INPUT XS : IF XS="0" THEN A=A
: GOTO 43
41 IF XS="N" THEN A=A+4 : GOTO 43
42 A=A : GOTO 37
43 PRINT CHR$(26) : K=8 : L=9 :
M=10 : N=11 : C=4
44 FOR I=1 TO 8 : PRINT K,L,M,N
: PRINT
45 IF N=11 OR N=27 OR N=43 OR
N=59 THEN 47
46 K=K+3+C : L=L+3+C : M=M+3+C :
N=N+3+C : NEXT I : GOTO 48
47 K=K+C : L=L+C : M=M+C : N=N+C
: NEXT I
48 GOSUB 72 : INPUT XS : IF
XS="0" THEN A=A : GOTO 51
49 IF XS="N" THEN A=A+8 : GOTO 51
50 A=A : GOTO 43
51 PRINT CHR$(26) : K=16 : L=17
: M=18 : N=19 : C=4
52 FOR I=1 TO 8 : PRINT K,L,M,N
: PRINT
53 IF N=31 THEN K=K+5+C :
L=L+5+C : M=M+5+C : N=N+5+C
: NEXT I
54 K=K+C : L=L+C : M=M+C : N=N+C
: NEXT I
55 GOSUB 72 : INPUT XS : IF
XS="0" THEN A=A : GOTO 58
56 IF XS="N" THEN A=A+16 : GOTO
58
57 A=A : GOTO 51
58 PRINT CHR$(26) : K=32 : L=33
: M=34 : N=35 : C=4
59 FOR I=1 TO 8 : PRINT K,L,M,N
: PRINT
60 K=K+C : L=L+C : M=M+C : N=N+C
: NEXT I : GOSUB 72
61 INPUT XS : IF XS="0" THEN A=A
: GOTO 64
62 IF XS="N" THEN A=A+32 : GOTO
64
63 A=A : GOTO 58
64 PRINT CHR$(26) : PRINT TAB
(22); "ΑΝ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΟΥ
ΉΣΑΝ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΣ"
65 PRINT : PRINT : PRINT TAB(25);
"Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΟΥ ΣΚΕΘΗΚΕΣ
ΕΙΝΑΙ 0" : PRINT
66 PRINT : PRINT TAB(35); " ***
A; *** "
67 FOR I=1 TO 5 : PRINT : NEXT I
68 PRINT TAB(29); "ΘΕΛΕΙΣ ΝΑ
ΞΑΝΑΠΑΙΞΕΙΣ;" : INPUT XS
69 IF XS="0" THEN PRINT TAB(33);
"ΦΕΙΑ ΧΑΡΑ ΣΟΥ!" : END
70 IF XS="N" THEN 1
71 GOTO 64
72 PRINT : PRINT TAB(23); "ΒΛΕ-
ΠΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΠΙΝΑΚΑ"
73 FOR I=1 TO 28 : PRINT TAB
(22+I); "-"; : NEXT I : PRINT
74 PRINT TAB(20); "ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΠΟΥ
ΕΒΑΛΕΣ ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΣΟΥ;"
75 FOR I=1 TO 36 : PRINT TAB
(19+I); "-"; : NEXT I : PRINT
: RETURN

```

την εποχή που πήγαινα στο Δημοτικό Σχολείο, κάθουμαι μπροστά στην οθόνη και παίζω πάλι το ρόλο του μάγου. Ο συνεργάτης προγραμματιστής του Τμήματος Άρης Τριανταφύλλου πέφτει στα δίχτυα μου.

- Να το φυλάξουμε στο δίσκο

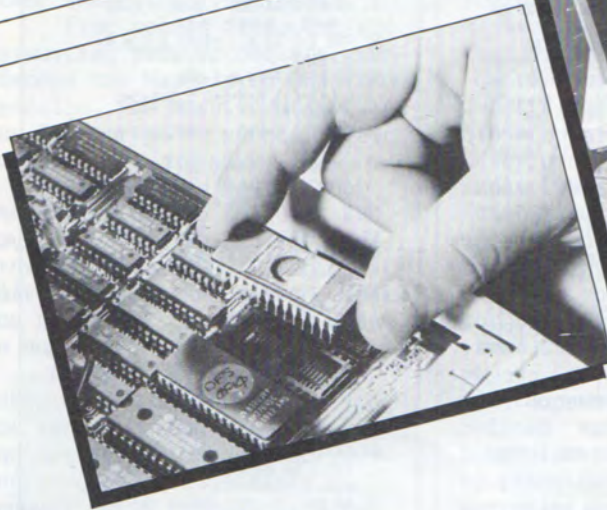
κ. καθηγητά το πρόγραμμα. Ωραίο είναι!

Και διερωτώμαι. Το παιχνίδι εξακολουθεί να μας μαγεύει, σαν να μαστε παιδιά ή το γεγονός ότι η εμφύτευση νοητικών δυνατοτήτων μας στη μηχανή, την έχει κάνει προέκταση του εαυτού μας;

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ

Ένα ελληνικό πρόγραμμα
επεξεργασίας κειμένων, σε
ROM για τον BBC model B.

Η επεξεργασία κειμένων "εφευρέθηκε" το 1968 από την IBM. Μια ηλεκτρική γραφομηχανή οδηγούμενη από ένα υπολογιστή επέτρεπε να πάρουμε σε χαρτί αντίγραφα των κειμένων που πληκτρολογούσαμε. Αυτό που έκανε τους επεξεργαστές κειμένων να διαφέρουν από τα κοινά φωτοαντιγραφικά μηχανήματα ήταν και είναι η δυνατότητα να αλλάζουμε επανειλημμένα τη μορφή του κειμένου προτού το τυπώσουμε στο χαρτί.

Από τα χρόνια εκείνα, η επεξεργασία κειμένου έχει γίνει μια από τις πιο διαδεδομένες εφαρμογές των κομπιούτερ. Εκτός από τους κομπιούτερ αποκλειστικά για τέτοιες χρήσεις (π.χ. φωτοστοιχειοθεσία εφημερίδων, περιοδικών) μπορούμε με κατάλληλα προγράμματα να χρησιμοποιήσουμε κι έναν home-micro μαζί με κά-

ποιον εκτυπωτή για επεξεργασία κειμένου. Ένα σημαντικό εμπόδιο για τη διάδοση προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου στη χώρα μας είναι το διαφορετικό αλφάβητο που χρησιμοποιούμε, σε σχέση με το λατινικό βάσει του οποίου δουλεύουν όλα τα ξένα πακέτα.

Τα εμπόδια όμως είναι για να ξεπερνιούνται, κι έτσι διάφορα ελληνικά software houses δημιούργησαν προγράμματα Ε.Κ στη χώρας μας. Μια τέτοια σοβαρή (ως προς τη λειτουργικότητα και τη μορφή του προγράμματος) προσπάθεια είναι και το πρόγραμμα "ΛΕΞΕΙΣ" από την Baud O.E. που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη. Το "ΛΕΞΕΙΣ" είναι "γραμμένο" σε μια EPROM που τοποθετείται πολύ εύκολα στο εσωτερικό του BBC. Ένας εκτυπωτής, δισκέτα ή κασέτα και μόνιτορ ή τηλεόραση είναι τα υπόλοιπα συστατικά που θα

χρησιμοποιείτε για να πιάσετε δουλειά με τις "ΛΕΞΕΙΣ"

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Ανάβοντας τον BBC, αυτόματα ενεργοποιείται η ROM με τις "ΛΕΞΕΙΣ" και μας παρουσιάζει ένα αρχικό μενού με τα τέσσερα διαθέσιμα σετ χαρακτήρων. Αυτά είναι:

- 1) Ελληνικά + Αγγλικά
- 2) Ελληνικά + σύμβολα
- 3) Αγγλικά + σύμβολα
- 4) Ελληνικά + κεφαλαία Αγγλικά

Η πιο συνηθισμένη επιλογή είναι η 1 που δίνει κεφαλαία και πεζά ελληνικά και λατινικά γράμματα. Περνώντας στη λεγόμενη "οθόνη εντολών" μας δίνεται η πληροφορία για τη MODE στην οποία βρισκόμαστε και το σύστημα περιμένει εντολές μας. Αν θέλουμε να γράψουμε νέο κείμενο, πληκ-

τρολογούμε "NEO", ενώ αν θέλουμε να φορτώσουμε κάποιο παλιό κείμενο, γράφουμε "ΦΟΡΤΩΣΕ". Οι εντολές προς τον υπολογιστή γράφονται με ελληνικά γράμματα όπως και τυχόν μηνύματα που εκδίδει ο BBC (π.χ. λανθασμένη εντολή). Με *BASIC μπορούμε απλά να γυρίσουμε στη BASIC, ενώ η *LEJIS μας επαναφέρει στην επεξεργασία κειμένου. Γενικά αναγνωρίζονται όλες οι εντολές του λειτουργικού συστήματος (με *), οπότε μπορούμε να επιλέξουμε π.χ. δισκέτα ή κασέτα, είδος εκτυπωτή (*FX5) κ.ά. Ακόμη υπάρχει και μια σειρά από νέες εντολές με τις ακόλουθες λειτουργίες:

- NEO: Ξεκινάμε νέο κείμενο.
- ΣΩΣΕ/ΓΡΑΨΕ/ΦΟΡΤΩΣΕ/ΔΙΑΒΑΣΕ: Επιτρέπουν να αποθηκεύσουμε όλο το κείμενο στη μνήμη (συνχωνεύοντάς το με ήδη υπάρχον ή διαγράφοντας το παλιό).

- ΦΕΡΕ/ΑΛΛΟ/ΤΕΛΟΣ: Αυτές οι εντολές λειτουργούν μόνο με δισκέτα και επιτρέπουν τη δημιουργία και επεξεργασία κειμένων που είναι μεγαλύτερα από τη διαθέσιμη RAM. Η επεξεργασία γίνεται με συνεχή ροή του κειμένου από και προς τη δισκέτα, έτσι ώστε μέσα στη μνήμη να υπάρχει το τμήμα εκείνο που επεξεργαζόμαστε, ενώ στη δισκέτα θα υπάρχει όλο το αρχείο. Ο περιορισμός μεγέθους για ένα τέτοιο αρχείο είναι ανάλογος με τη χωρητικότητα της δισκέτας.

- ΜΕΤΡΑ: Με την εντολή αυτή ο κομπιούτερ μας δίνει τον αριθμό των λέξεων σε τμήμα του κειμένου που καθορίζουμε εμείς (ή και για όλο το κείμενο).

- ΣΒΗΣΕ: Η εντολή αυτή σβήνει τα λεγόμενα "σημάδια" τα οποία έχουμε τοποθετήσει για διάφορους λόγους στο κείμενό μας (π.χ. μετακίνηση παραγράφων, μέτρηση λέξεων μιας παραγράφου κ.ά.).

- ΦΟΡΜΑΡΕ: Όταν θέλουμε να μεταβάλουμε το πλάτος των γραμμών σε όλο το κείμενο ή σε τμήμα του, χρησιμοποιούμε αυτή την εντολή η οποία μεταθέτει κατάλληλα τις λέξεις, αν δεν χωράνε μέσα στο πλάτος γραμμής που καθορίζουμε.

- ΨΑΞΕ/ΑΛΛΑΓΗ/ΕΠΙΛΟΓΗ: Οι πολύ χρήσιμες αυτές ρουτίνες επιτρέπουν να βρούμε μια συγκεκριμένη λέξη μέσα στο κείμενο και (αν θέλουμε) να την αλλάξουμε με

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΩΔΙΚΩΝ ΕΝΤΟΛΩΝ

Εντολή	Αποτέλεσμα
AA	Απόρριψη μέχρι να βρεθεί σελίδα με Άρτιο α)α
AG	Απόσταση Γραμμών
AK	Αμφίπλευρο Κείμενο
AP	Απόρριψη μέχρι να βρεθεί σελίδα με Περιττό α)α
AR	Αριστερό περιθώριο
AS	Απόρριψη Σελίδας (υπό όρους)
GK	Γράψιμο Καταχωρητή
EN	ΕΝΘέτου ορισμός
EP	Επάνω Περιθώριο
KG	Κεντράρισμα Γραμμής
KE	Κατάργηση Επικεφαλίδων (ή ενεργοποίηση)
KP	Κάτω Περιθώριο
KT	Κώδικας για Τονισμένη γραφή
KY	Κατάργηση Υποσημειώσεων (ή ενεργοποίηση)
MΣ	Μέγεθος Σελίδας
OE	Ορισμός Επικεφαλίδας
OY	Ορισμός Υποσημείωσης
PE	Περιθώριο Επικεφαλίδας
PY	Περιθώριο Υποσημείωσης
ΣΔ	Στοιχίση Δεξιά
TE	Τέλος Ενθέτου

κάποια άλλη. Έτσι η εντολή "ΑΛΛΑΓΗ Μαρία- Ελένη" θα αλλάξει το όνομα Μαρία σε Ελένη σε όλο το κείμενο (ή μόνο σε τμήμα του). Αν και τα ερωτικά γράμματα δεν γράφονται με γραφομηχανή, η ρουτίνα αυτή μπορεί να γλιτώσει χρόνο σε ...Καζανόβες!

Ένα πρόβλημα κατά την ΑΛΛΑΓΗ είναι το ότι αλλάζονται όλες οι εμφανίσεις του συγκεκριμένου string ανεξάρτητα από το αν είναι αυτόνομες λέξεις ή όχι. Έτσι η "ΑΛΛΑΓΗ ένα-δύο" θα κάνει τη λέξη "κανένα" να γίνει "κανδύο". Καλό λοιπόν είναι να χρησιμοποιούμε την ΕΠΙΛΟΓΗ, η οποία μας δείχνει κάθε φορά τη λέξη και ρωτά αν πρέπει να την αλλάξει ή όχι.

- ΤΥΠΩΣΕ/ΣΕΛΙΔΕΣ/ΘΘΟΝΗ: Με τις εντολές αυτές μπορούμε να φέρουμε ένα αρχείο στη μνήμη και να το δούμε στη μορφή που θα τυπωθεί. Η εκτύπωση ενός αρχείου γίνεται μόνο εφόσον προηγουμένως το σώσουμε σε κάποιο μέσο (κασέτα ή δισκέτα) από όπου μετά φορτώνεται σταδιακά και παράλληλα τυπώνεται. Ο τρόπος αυτός έχει επιλεγεί για να μπορούμε να τυπώσουμε αρχεία μεγαλύτερα από τη μνήμη του κομπιού-

τερ, αλλά μειονεκτεί σαφώς σε συστήματα κασέτας όπου είναι μεγάλος ο χρόνος αναμονής και απαραίτητη η ύπαρξη REMOTE CONTROL.

Μπορούμε, αν θέλουμε, να τυπώσουμε διαδοχικά διαφορετικά αρχεία (ή το ίδιο πολλές φορές). Σε περίπτωση κασέτας πρέπει όλα τα αρχεία που πρόκειται να τυπωθούν να βρίσκονται στην ίδια σειρά και στην κασέτα.

Οι προηγούμενες αποτελούν τις λεγόμενες λειτουργικές εντολές του "ΛΕΞΕΙΣ", ενώ μπορούμε να δίνουμε και κανονικές εντολές του BBC (π.χ. *CAT, MODE 3 κ.ά.). Μπορούμε να επιλέξουμε οποιοδήποτε MODE οθόνης θέλουμε, αν και δεν έχει νόημα η χρησιμοποίηση MODE γραφικών (ή της MODE 7 για ελληνικούς χαρακτήρες). Ανεξάρτητα από MODE, κάθε γραμμή του κειμένου μας μπορεί να έχει μέγιστο μήκος 132 χαρακτήρων. Στην περίπτωση αυτή εμείς βλέπουμε το κείμενο μέσα από ένα νοητό παράθυρο (με διαστάσεις ανάλογες της MODE που χρησιμοποιούμε). Το παράθυρο μπορεί να μετακινηθεί με τα πλήκτρα του δρομέα ώστε να δούμε οποιοδήποτε τμήμα της σελίδας.

Ένα περίεργο bug στο chip που διέθετα, έκανε την εντολή *CAT να δίνει "κινέζικα" στην οθόνη, ενώ μόνο σε MODE 7 μπορούσα να δω κανονικά τον κατάλογο. Ίσως όμως αυτό να γίνεται μόνο με το λειτουργικό σύστημα (0.90 DFS) που διέθετα. Πολύ χρήσιμη είναι η επέκταση της εντολής *HELP με την οποία μπορούμε να πάρουμε συνοπτικές πληροφορίες για τις διάφορες εντολές του "ΛΕΞΕΙΣ", αν συμβεί να μην θυμόμαστε κάτι.

ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Μια μεγάλη σειρά από λειτουργίες, όπως σβήσιμο γραμμών, παρεμβολή γραμμών κ.ά., είναι άμεσα προσπελάσιμες από το πληκτρολόγιο. Η χρήση τους απαιτεί την πίεση κάποιων από τα κόκκινα πλήκτρα σε συνδυασμό με το SHIFT ή το CTRL. Ένα κομμάτι χαρτί με τη λειτουργία κάθε πλήκτρου τοποθετείται κάτω από το τζαμάκι του BBC κάνοντας πανεύκολη τη χρήση των σχετικών λειτουργιών.

Με τα κόκκινα πλήκτρα λοιπόν, καθώς και με τα πλήκτρα κίνησης δρομέα, μπορούμε να διαγράψουμε ή να μετακινήσουμε ή να αραιώσουμε γραμμές, να αλλάξουμε το κείμενο από πεζά σε κεφαλαία και αντίστροφα, να επιλέξουμε κανόνα κ.ά. Ειδικά για τον κανόνα (στηλογνώμονας) έχουμε τη δυνατότητα να του μεταβάλλουμε το μήκος, να τοποθετήσουμε TABS (διαστήματα) ή ακόμη και καμπανάκι. Το κείμενο που θα γράφουμε θα μπορεί πλέον να στοιχίζεται αυτόματα, να τοποθετείται πλευρικά (π.χ. για να μπει μια φωτογραφία δίπλα του). Όλα τα παραπάνω γίνονται με ταχύτητα που ξεφεύγει από την αντίληψή μας.

Αυτό που λείπει από την οθόνη κειμένου είναι μια γραμμή ενδείξεων (status) όπου ο χρήστης θα μπορεί άμεσα να βλέπει στοιχεία όπως ελεύθερη μνήμη, αριθμός γραμμένων λέξεων, χρησιμοποιημένα σημάδια, συντεταγμένες δρομέα κ.ά. Οι μόνες σχετικές ενδείξεις του "ΛΕΞΕΙΣ" αφορούν στην ενεργοποίηση ή όχι του φορμαρίσματος και της στοιχίσης.

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ

Οι εντολές αυτές μπαίνουν δίπλα σε γραμμές κειμένου και

προκαλούν ειδικά εφέ κατά την εκτύπωση. Μια ιδέα των λειτουργιών τους δίνει ο σχετικός πίνακας. Ειδικότερα μπορούμε να έχουμε αυτόματο κεντράρισμα τίτλων, στοιχίση στο δεξί μέρος του εντύπου, ορισμό γραμμών περιθωρίου για κάθε σελίδα εκτύπωσης, γενικές επικεφαλίδες ή υποσημειώσεις που θα μπαίνουν σε όλες ή σε ορισμένες σελίδες κ.ά. Η ύπαρξη αριθμητικών καταχωρητών επιτρέπει το τύπωμα των τιμών τους σε διάφορα σημεία του κειμένου (π.χ. αριθμός σελίδας, αριθμός γραμμής κ.ά.). Οι τιμές των καταχωρητών μπορούν να μεταβληθούν από τον χρήστη.

Μέσα σε ένα κείμενο μπορούμε να έχουμε μέχρι 10 μεταβλητές, οι οποίες αντικαθίστανται με ισάριθμες φράσεις όταν τυπώνεται το κείμενο. Για παράδειγμα, μια

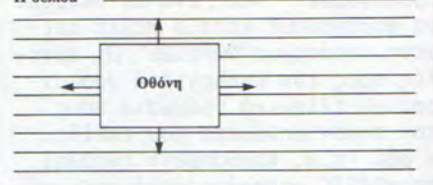

τυπική επιστολή μπορεί να χρησιμοποιεί ακριβώς το ίδιο κείμενο για πολλούς παραλήπτες, αλλάζοντας για τον καθένα συγκεκριμένα σημεία (όπως όνομα, τιμές προϊόντων κ.ά) με μεγάλη ευκολία. Φράσεις που επαναλαμβάνονται συχνά μπορούν να κωδικοποιηθούν σε δύο γράμματα, ώστε ο κομπιούτερ να τις τοποθετεί αυτόματα όπου γράφουμε τα σύμβολά τους.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Οι "ΛΕΞΕΙΣ", για να συνεργαστούν αρμονικά με οποιοδήποτε εκτυπωτή, χρησιμοποιούν ανάλογη ρουτίνα (printer driver) που φορτώνεται από κασέτα ή δίσκετα. Ανάλογα βέβαια και με τις δυνατότητες του εκτυπωτή, μπορούμε να

Η σελίδα

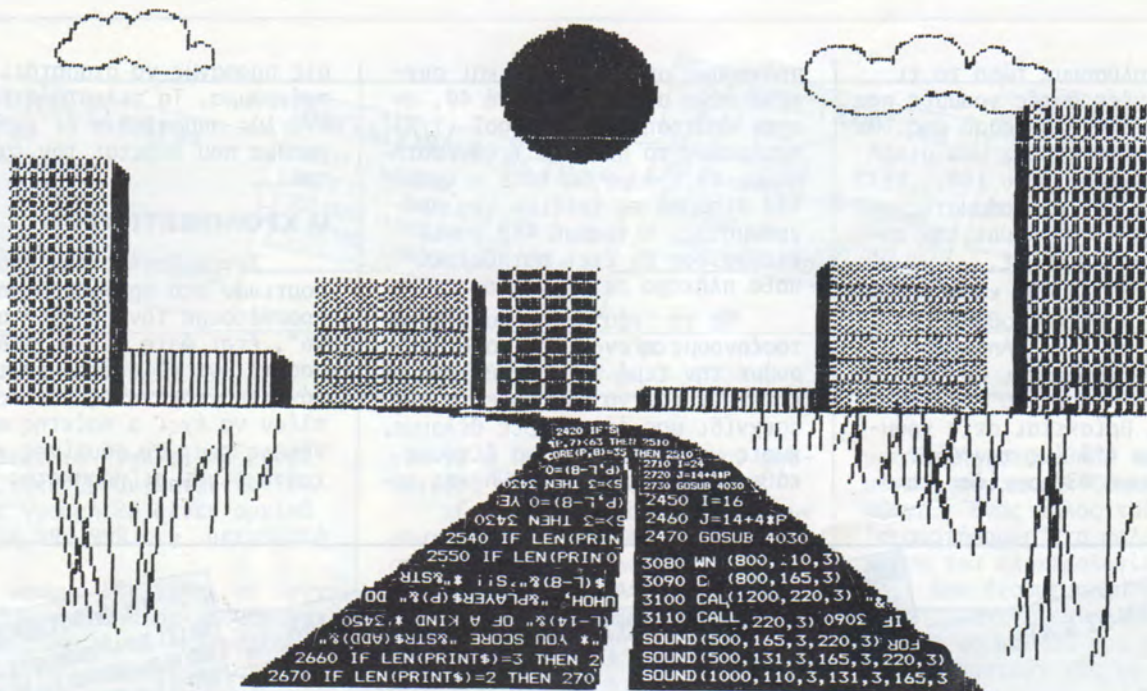
Η οθόνη λειτουργεί σαν ένα παράθυρο πάνω σε μια πολύ μεγαλύτερη σελίδα. Το παράθυρο αυτό μπορούμε να μετακινήσουμε με τα ειδικά πλήκτρα κίνησης του δρομέα.

πάρουμε τογισμένη ή υπογραμμισμένη γραφή, εκτύπωση με μικροδιαστήματα (μεταβλητό κενό) κ.ά. Χωρίς ρουτίνα εκτύπωσης, οι "ΛΕΞΕΙΣ" μπορούν να τύπωσουν απλά λατινικά κείμενα. Η διαδικασία του να πρέπει υποχρεωτικά να "φορτώνουμε" τμηματικά ένα κείμενο και παράλληλα να τυπώνεται κάνει τις "ΛΕΞΕΙΣ" δύσχρηστες με κοινή κασέτα. Το να μπορούμε βέβαια να τυπώσουμε αρχεία μεγαλύτερα από τη RAM του κομπιούτερ είναι πλεονέκτημα, αλλά καλό θα ήταν να υπήρχε και μια εντολή τυπώματος του περιεχόμενου της μνήμης. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτρέψει και περιορισμένο multitasking, δηλαδή να επεξεργαζόμαστε ένα τμήμα του κειμένου, ενώ ένα άλλο τμήμα τυπώνεται ταυτόχρονα.

ΚΑΤΑΛΗΓΟΝΤΑΣ

Ίσως η, έστω συνοπτική, παράθεση όλων αυτών των χαρακτηριστικών, να σας κούρασε, αλλά είναι ο μόνος τρόπος να ενημερωθείτε για τις δυνατότητες του "ΛΕΞΕΙΣ". Όπως φαίνεται, το πρόγραμμα είναι πολύ προσεγμένο, αρκετά φιλικό στον χρήστη και με πολλές δυνατότητες (με κυρίαρχη το μονοτονικό ελληνικό αλφάβητο). Η τιμή του "ΛΕΞΕΙΣ" όμως σίγουρα δεν είναι... φιλική στον χρήστη, αφού φτάνει τις 40.000 δρχ. μαζί με την τοποθέτηση, τη ρουτίνα printer driver και το αρκετά καλογραμμένο manual των 40 σελίδων. Άσχετα από το ότι πρόκειται για το καλύτερο ελληνικό πρόγραμμα Ε.Κ. για home micros, οι "ΛΕΞΕΙΣ" θα μπορούσαν να ήταν φθηνότερες. Δεν παραγνωρίζουμε βέβαια την αμοιβή του έργου των προγραμματιστών, αλλά έχουμε να παρατηρήσουμε ότι αντιστοιχίες όπως του J με το Ξ (justification-στοίχιση) μάλλον δηλώνουν "δάνεια" από ξένα προγράμματα...

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ MICRO

του Γρηγόρη Ζώρζου

Συνεχίζουμε την πορεία μας στους "παράλληλους δρόμους" των home micro, που έχουν σαν αντικειμενικό σκοπό να δίνονται κάποιο ή κάποια προγράμματα, ίδια στη σκέψη και στη δομή, αλλά στη γλώσσα του κάθε συγκεκριμένου micro.

Στο προηγούμενο τεύχος είχαμε ένα πρόγραμμα όπου ήσασταν ο οδηγός ενός τανκ που προσπαθεί να σώσει μερικούς αλεξιπτωτιστές. Αφού σας δώσαμε τη βασική δομή του προγράμματος, αρχίσαμε να προσθέτουμε λειτουργικές ρουτίνες για το σκορ και το high-σκορ.

Συνεχίζουμε με πιο λεπτομερείς οδηγίες πάνω στο high-σκορ και με διάφορες άλλες ρουτίνες, έτσι ώστε να έχουμε ένα πληρέστερο πρόγραμμα, αλλά ταυτόχρονα να γνωρίζουμε και τον τρόπο μετασχηματισμού του σε κάθε home micro της αγοράς.

ΤΟ HIGH ΣΚΟΡ

Στη σελίδα 39 του προηγούμενου τεύχους είχαμε καθορίσει τη μεταβλητή HS, που μας προσδιόριζε το high-σκορ ίσο με μηδέν, που είναι η τιμή με την οποία προφανώς ξεκινά το παιχνί-

δι μας. Ακόμη, όταν το παιχνίδι σταματούσε στη γραμμή 350, γινόταν η σύγκριση μεταξύ της μεταβλητής S, του σκορ, και του high-σκορ. Αν κάναμε RUN στο πρόγραμμα, το HS θα μηδενιζόταν και η τιμή του θα χανόταν.

ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΟ HIGH ΣΚΟΡ

Επειδή είναι λογικό να κρατάμε το HS, ειδικά δεν θα είχε νόημα να το διακρίνουμε από την μεταβλητή S, θα πρέπει να του προσθέσουμε κάποιες μικρές ρουτίνες.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

DRAGON-32 ΚΑΙ 64 TRS-80 390 FOR F=1 TO 1000:NEXT F 400 PRINT@ 130 410 PRINT@ 135,"ANOTHER GO? (Y/N)"; 420 LET K\$=INKEY\$:IF K\$="" THEN GOTO 420 430 IF K\$="Y" THEN GOTO 40 440 IF K\$="N" THEN END 450 GOTO 420	BBC-ACORN ELECTRON 390 FOR F=1 TO 4000: NEXT F 400 PRINT TAB(7,7) STRINGS(26,"□") 410 PRINT TAB(11,8)"ANOTHER GO? (Y/N)"; 420 LET K\$=GET\$ 430 IF K\$="Y" THEN GOTO 40 440 IF K\$="N" THEN END 450 GOTO 420	ZX-SPECTRUM 16K ΚΑΙ 48K 390 PAUSE 100 400 PRINT AT 8,3; TAB31 410 PRINT AT 8,7;"ANOTHER GO? (Y/N)"; 420 LET a\$=INKEY\$ 430 IF a\$="y" THEN GOTO 40 440 IF a\$="n" THEN STOP 450 GOTO 420	COMMODORE-64 390 FOR F=1 TO 1000:NEXT F 410 PRINT "□□□□□□□□" 420 GET K\$:IF K\$="" THEN GOTO 420 430 IF K\$="Y" THEN GOTO 40 440 IF K\$="N" THEN PRINT "□": POKE 650,0:END 450 GOTO 420
--	--	---	---

Ας αναλύσουμε τώρα το τι κάνουν οι νέες αυτές γραμμές που προσθέσαμε στο πρόγραμμά μας. Με τη γραμμή 390 έχουμε μια μικρή καθυστέρηση του τύπου FOR...NEXT στο τρέξιμο του προγράμματος. Στους ZX χρησιμοποιούμε την αντίστοιχη εντολή PAUSE.

Στη γραμμή 400 καθαρίζεται ένα μικρό τμήμα της οθόνης και γράφεται η ερώτηση "Another go? (Y/N)", που τυπώνεται με την γραμμή 410. Η ρουτίνα του "Another go?", βρίσκεται στις γραμμές από την 410 έως την 450.

Η γραμμή 430 αρχίζει το

πρόγραμμα από την αρχή και συγκεκριμένα από τη γραμμή 40, αν στην ερώτηση "Another go? (Y/N)" πατήσουμε το πλήκτρο Y. Αν πατήσουμε το γράμμα N, τότε η γραμμή 440 σταματά το τρέξιμο του προγράμματος. Η γραμμή 450 κάνει έλεγχο του αν έχει πατηθεί κάποιο πλήκτρο σε απάντηση.

Με τη νέα αυτή ρουτίνα καταφέρνουμε αφ'ενός μεν να διατηρούμε την τιμή της μεταβλητής HS και αφ'ετέρου να παίζουμε το παιχνίδι μας όσες φορές θέλουμε, χωρίς να χρειάζεται να δίνουμε κάθε φορά την εντολή RUN και χω-

ρίς προφανώς να σταματάει το πρόγραμμα. Το τελευταίο είναι εντελώς απαραίτητο σε ένα πρόγραμμα που σέβεται τον εαυτό του...

Ο ΧΡΟΝΟΜΕΤΡΗΤΗΣ

Συνεχίζοντας την προσθήκη ρουτινών στο πρόγραμμά μας, προσθέτουμε τον παράγοντα "χρόνο", έτσι ώστε το παιχνίδι να αποκτά ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω της ταχύτητας που πρέπει πλέον να έχει ο παίκτης στις κινήσεις του. Οι ρουτίνες για τον χρόνο είναι οι παρακάτω:

DRAGON-32 ΚΑΙ 64 TRS-80 80 TIMER=0 290 IF S<10 AND X=PO THEN GOTO 90 300 IF S=10 THEN GOTO 320 320 LET T=TIMER 340 IF S=10 THEN PRINT@ 327,"IN"; T/50;"SECONDS"	BBC-ACORN ELECTRON 10 LET T=0 80 TIME=0 290 IF S<10 AND (parax=tankx) AND (paray=tanky) THEN GOTO 90 300 IF S=10 THEN GOTO 320 320 LET T=TIME 340 IF S=10 THEN PRINT TAB(12,16) "IN";T/100;"SECONDS"	ZX-SPECTRUM 16K ΚΑΙ 48K 10 LET T=0 80 POKE 23672,0: POKE 23673,0 290 IF s<10 AND px=tx AND py=ty THEN GOTO 90 300 IF s=10 THEN GOTO 320 320 LET t=PEEK 23672+256*PEEK 23673 340 IF s=10 THEN PRINT AT 16,8; "IN";t/50;"SECONDS"	COMMODORE-64 80 LET TIS="000000":L=5 290 IF S<10 AND X=PO THEN GOTO 90 300 IF S=10 THEN GOTO 320 320 LET T=VAL(RIGHTS(TIS,2))+ 60*VAL(MIDS(TIS,3,2)) 340 IF S=10 THENPRINT "□□□□□□□□IN";T; "SECONDS"
--	---	---	---

Το timer σε κάθε ηλεκτρονικό υπολογιστή τρέχει συνεχώς με το που ανοίγουμε την τροφοδοσία του Η/Υ. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε, είναι να αναγνώσουμε τον timer κατά τη λειτουργία του και έτσι να υπολογίζουμε τον χρόνο.

Η γραμμή που θέτει τον timer ίσο με μηδέν είναι η 80. Στην γραμμή 80 βλέπουμε τις διαφορές των micros.

Acorn	TIME=0
Commodore	LET TIS="000000"
Dragon	TIMER=0
Spectrum	POKE 23672,0:POKE 23673,0
TRS	TIMER=0

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι μόνο στους Spectrum το πράγμα γίνεται περίπλοκο με τα διάφορα POKE που πρέπει να δίνονται. Τα δύο αυτά POKE μηδενίζουν τις δύο σχετικές διευθύνσεις της

μνήμης.

Το ρολόι σταματά να υπολογίζει τον χρόνο στη γραμμή 320. Ουσιαστικά το ρολόι δεν σταματά ποτέ, αυτό που κάνουμε στην ουσία είναι να αποθηκεύουμε την τιμή που έχει η μεταβλητή κατά τη στιγμή της διακοπής. Στα προγραμματάκια αυτά τον timer τον ονομάζουμε T. Παρατηρήστε τις διαφορές:

Acorn	LET T=TIME
-------	------------

```
Commodore LET T=VAL(RIGHT$(
    (T$,2))+60*VAL(MID$(
    (T$,3,2))
TRS TRS LET T=TIMER
SPECTRUM LET t=PEEK 23672+256*
Dragon LET T=TIMER
```

Το ρολόι σταματά μόλις σώσετε δέκα αλεξιπτωτιστές, έτσι η γραμμή 300 κάνει τον σχετικό έλεγχο του πόσοι έχουν σωθεί και πηγαίνει στη γραμμή 320 για το σταμάτημα του timer.

Στον Commodore η γραμμή 340

τυπώνει τον χρόνο μόλις σωθούν οι δέκα αλεξιπτωτιστές. Αν σωθεί ένας αλεξιπτωτιστής και το σύνολο δεν είναι δέκα, τότε η γραμμή 290 μας "ρίχνει" άλλον ένα αλεξιπτωτιστή.

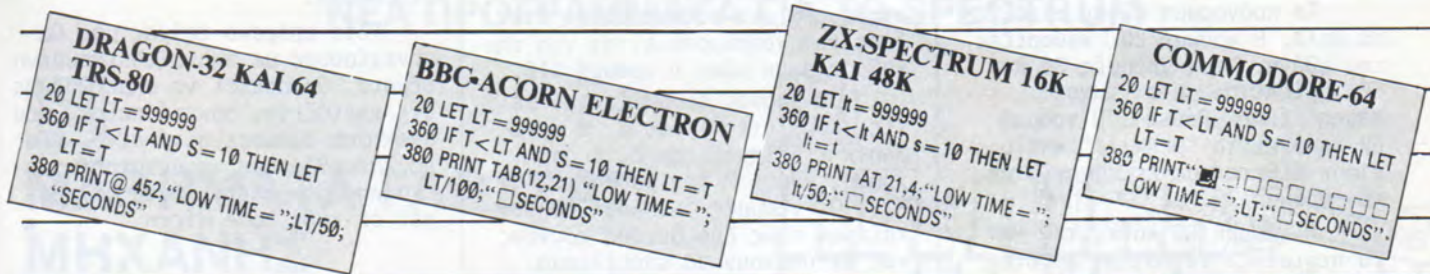
Η γραμμή 340 τυπώνει τον χρόνο μόνο όταν διασωθούν και οι δέκα αλεξιπτωτιστές. Ο timer διαιρείται με το 50 στους Dragon, TRS, Spectrum, ενώ με το 100 στον Acorn και BBC. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε update 50 ή 100 φορές το second, ανάλογα με τον

υπολογιστή που χρησιμοποιούμε.

ΡΟΥΤΙΝΑ LOW TIME

Μια και έχουμε προσθέσει στο παιχνίδι μας το high score, μπορούμε να προσθέσουμε και το χαρακτηριστικό low time.

Αυτό που γίνεται πρακτικά, είναι να συντομεύουμε ή να μεγαλώνουμε τον χρόνο διάσωσης για τη συλλογή των δέκα αλεξιπτωτιστών μας. Οι ρουτίνες μας είναι οι εξής:

Όταν το high score είναι χαμηλό, τότε εμφανίζεται το low time. Η γραμμή 20 δίνει αρχικά την τιμή 999.999 στη μεταβλητή LT.

Η γραμμή 360 κάνει τη σύγκριση του τελευταίου χρόνου και του low time. Αν ο τελευταίος χρόνος είναι μικρότερος από τον low time και έχουν διασωθεί οι δέκα αλεξιπτωτιστές, τότε αλλάζει ο low time και παίρνει την τιμή του τελευταίου χρόνου.

Η γραμμή 380 μας εμφανίζει στην οθόνη τον χρόνο σε δευτερόλεπτα. Ο low time διαιρείται δια

του 50 ή 100 ανάλογα με τον υπολογιστή που χρησιμοποιείτε.

Για να χρησιμοποιήσετε την ρουτίνα του low time, θα πρέπει στο πρόγραμμα να συνυπάρχει και η ρουτίνα με το "Another go? (Y/N)" που ήδη περιγράψαμε.

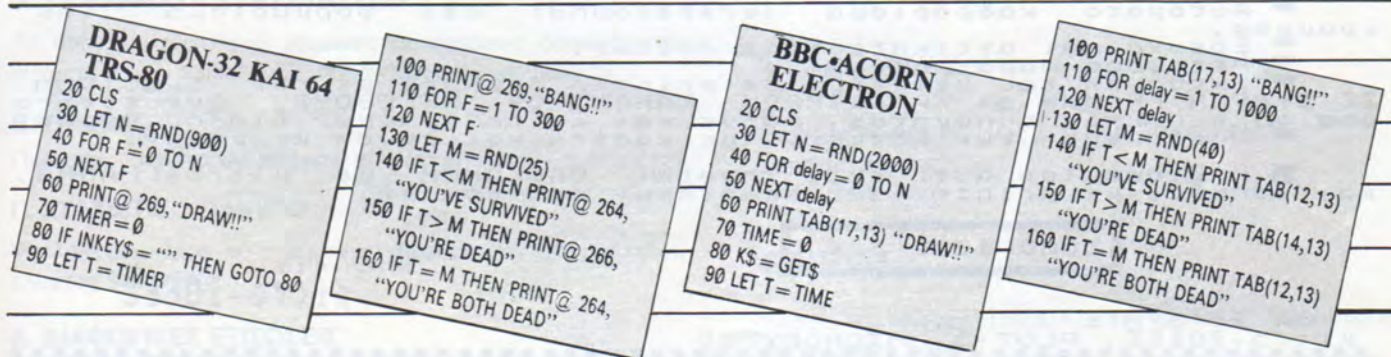
ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ TIMER ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ

Μέχρι στιγμής έχουμε περιγράψει τον έλεγχο του timer, μέσω ενός προγράμματος BASIC, ο οποίος μετράει το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της κάθε

μεταβολής στη θέση των αντικειμένων, που εμφανίζονται στην οθόνη. Ένας άλλος τρόπος για να "σταματήσουμε" το ρολόι είναι η χρήση του πληκτρολογίου.

Δεν έχουμε παρά να χρησιμοποιήσουμε τις εντολές της BASIC, INKEY\$ και GET\$, που ανάμεσα στα άλλα σταματούν και το ρολόι του H/Y.

Σας δίνουμε λοιπόν ένα νέο πρόγραμμα με την ονομασία "DRAWING QUICKLY", όπου παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί το πληκτρολόγιο να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο του timer.

ZX-SPECTRUM 16K ΚΑΙ 48K

```

20 CLS
30 LET n = INT (RND*400) + 1
40 PAUSE n
60 PRINT AT 11,14:"DRAW!!!"
70 POKE 23672,0: POKE 23673,0
80 IF INKEYS = "" THEN GOTO 80
90 LET T = PEEK 23672 + 256*PEEK
  23673
100 PRINT AT 11,14:"BANG!!"

110 PAUSE 50
130 LET m = INT (RND*35) + 1
140 IF t < m THEN PRINT AT 11,9;
  "YOU'VE SURVIVED"
150 IF t > m THEN PRINT AT 11,11;
  "YOU'RE DEAD"

160 IF t = m THEN PRINT AT 11,9;
  "YOU'RE BOTH DEAD"
    
```

COMMODORE-64

```

20 PRINT "□"
30 LET N = INT(RND(1)*900) + 1
40 FOR F = 0 TO N
50 NEXT F
60 PRINT "□";TAB(16);
  "DRAW!!"
70 LET TIS = "000000":POKE 198,0
80 GET KS:IF KS = "" THEN GOTO 80
90 LET T = TI
100 PRINT "S";TAB(16);

'BANG!!"
110 FOR F = 1 TO 300
120 NEXT F
130 LET M = INT(RND(1)*35) + 1
140 IF T < M THEN PRINT
  "S";TAB(51);
  "YOU'VE SURVIVED"
150 IF T > M THEN PRINT
  "S";TAB(53);
  "YOU'RE DEAD"
160 IF T = M THEN PRINT
  "S";TAB(50);
  "YOU'RE BOTH DEAD"
    
```

Το πρώτο πράγμα που εμφανίζεται στην οθόνη σας, τρέχοντας το πρόγραμμα αυτό, είναι τι άλλο, το "DRAW!!!". Τότε ο παίκτης το μόνο που έχει να κάνει είναι να πατήσει το συντομότερο δυνατόν ένα πλήκτρο στο micro του. Το πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα απλό. Η γραμμή 20 καθαρίζει την οθόνη. Στις γραμμές 30 και 50 βρίσκεται μια τυχαία παύση (RND Pause). Η γραμμή 60 τυπώνει το "DRAW!!!" και ο timer τίθεται σε λειτουργία με τη γραμμή 70. Η γραμμή 80 κάνει τον H/Y να περιμένει το πάτημα κάποιου

πλήκτρου για να συνεχίσει να τρέχει το πρόγραμμα. Μόλις πατηθεί κάποιο πλήκτρο το πρόγραμμα συνεχίζει στη γραμμή 90, δίνοντας στον timer το όνομα T. Η γραμμή 100 τυπώνει το "BANG!!!". Οι γραμμές 110 και 120 δημιουργούν μια καθυστέρηση. Στον Spectrum χρησιμοποιείται για την καθυστέρηση μόνο η γραμμή 110. Οι χρόνοι εμφανίζονται με τις μεταβλητές T και M. Η μεταβλητή T δείχνει τον δικό σας χρόνο, ενώ η M τον χρόνο του H/Y. Οι γραμμές 140 και 160 συγκρίνουν τους δύο αυτούς χρόνους και εκτυπώνουν το αποτέλεσμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με τη δεύτερη αυτή συνέχεια κλείνουμε το θέμα των "Παράλληλων δρόμων" με το προγραμματάκι των αλεξιπτωτιστών που πρέπει να διασωθούν. Στο επόμενο τεύχος μας θα συνεχίσουμε με πιο εξειδικευμένα θέματα. Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι χρειάζεται αρκετή πείρα, που αποκτάται άλλωστε σιγά-σιγά, για να κατορθώσουμε να μετατρέψουμε ένα πρόγραμμα έτσι ώστε να τρέχει σε κάθε home micro.

micro-GRAMMA

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ SPECTRUM 48K

ΤΩΡΑ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΣΤΟΝ SPECTRUM ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- 950 γραμμές κειμένου.
- δύο αλφάβητα ταυτόχρονα. Ελληνικό μονοτονικό και λατινικό.
- δυνατότητα χρήσης των ετοιμωμένων GRAPHICS του SPECTRUM.
- Γραμμή κειμένου 32 ή 64 χαρακτήρων.
- 38 εντολές επεξεργασίας και 11 μετακινήσεις του κέρσορα.
- Αυτόματο καθάρισμα (ωbackground) και φαρμάρισμα της γραμμής.
- Επεξεργασία και αντικατάσταση λέξεων.
- Μεταφορά παραγράφων.
- Εκτύπωση του κειμένου σε printer συμβατό με τον SPECTRUM, ΣΕ ΣΥΝΕΧΗ ΓΡΑΜΜΗ 64 ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ. Δυνατότητα αραιού ή πυκνού τυπωματος, καθώς και μίξης γραμμών διπλού ύψους.
- Αποθήκευση των κειμένων σε κασέτα και ένωση κειμένων.
- Η διαφήμιση αυτή έχει γραφτεί ΟΛΟΚΛΗΡΗ με micro-GRAMMA, και τυπωθεί με printer 32 χαρακτήρων στη γραμμή.

ΜΟΝΟ 1500 ΔΡΧ.

από τις **micro-ΙΔΕΕΣ**

ΘΑ ΤΟ ΒΡΗΤΕ :
micro-ΙΔΕΕΣ, PLOT-1, MICROBYTES

COMPUTER CLUB

ΑΘΗΝΑ
COMPUTER CLUB
ΜΠΕΝΑΚΗ & ΚΩΛΕΤΤΗ 15
ΤΗΛ. 3637442

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
THESSALONIKI COMPUTER CLUB
ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗ 60
ΤΗΛ. 2142228

ΚΟΡΙΝΘΟΣ
COMPUTER CLUB ΚΟΡΙΝΘΟΥ
ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ 28
ΤΗΛ. 29026/29508

COMPUTERS ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ... ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ SPECTRUM

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ ΜΗΧΑΝΗΣ

Για τον αρχάριο που θέλει να εμβαθύνει στα μυστικά του computer του, ένα μικρό βιβλίο με απλά παραδείγματα για πληκτρολόγηση και ένα πρόγραμμα που του επιτρέπει να παρακολουθήσει βήμα προς βήμα την εκτέλεση των παραδειγμάτων.

Για τον προχωρημένο, ένα Machine Code Tracer που θα τον βοηθήσει στο debugging.
ΤΙΜΗ: 2.000

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ

Το πακέτο περιλαμβάνει 4 προγράμματα που μπορούν να αγοραστούν μαζί ή ξεχωριστά:
ΤΙΜΗ ΠΑΚΕΤΟΥ: 4.000 δρχ.
ΤΙΜΗ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ: 1.500 δρχ.

Α. ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα φτιάχνει γραφικές παραστάσεις οποιωνδήποτε συναρτήσεων και υπολογίζει παραγώγους-ολοκληρώματα.

Β. ΠΙΝΑΚΕΣ

Πολ/σμός, αντιστροφή πινάκων, επίλυση γραμμικών συστημάτων.

Γ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ

Υπολογισμοί βασικών στατιστικών παραμέτρων-ιστογράμματα, έλεγχος STUDENT.

Δ. ΔΙΑΦΟΡΙΚΕΣ ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ

Επίλυση διαφορικών Α' τάξης με παραδείγματα

ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ TOY C.N.GRIVAS

ΤΩΡΑ και σε προγράμματα για τον SPECTRUM τα πλήρη κείμενα της σειράς ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ (εκδόσεις ΣΙΔΕΡΗ). Επιδείξεις της σειράς και του νέου τρόπου μελέτης για κάθε ενδιαφερόμενο, γίνονται στις αίθουσες μας.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΠΡΟ-ΠΟ

Σίγουρα ο πιο σύγχρονος τρόπος να παίξετε ΠΡΟ-ΠΟ
ΤΙΜΗ: 1.500 δρχ.

ΚΟΜΠΟΣ

Τεχνητή ευφυΐα κι ένας ΣΟΥΠΕΡ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ δημιουργικότητας
ΤΙΜΗ: 1.500 δρχ.

ΠΑΠΠΑΣ

Ξέρετε τον περίφημο ΠΑΠΠΑ με την τράπουλα; Όπως και νά ναί, θα γελάσετε πολύ...
ΤΙΜΗ: 500 (Ναι, μόλις 500 δρχ).

ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ ΠΑΝΤΟΥ

«2001: Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ»

Πρόκειται για ένα απ'τα κλασικά πλέον έργα της 7ης Τέχνης και δεν θα υπερβάλλαμε καθόλου αν λέγαμε πως είναι μια απ' τις πιο εύστοχες, καίριες και ποιητικές ταινίες, που έχει να παρουσιάσει ο χώρος της επιστημονικής φαντασίας.

Δημιουργός της είναι ο Στάνλεϋ Κιούμπρικ - η στήλη δηλώνει πως θαυμάζει απεριόριστα τον σκηνοθέτη αυτό- ενώ η εξαιρετη μουσική που συνοδεύει το έργο είναι από το "Also sprach Zarathustra" του Richard Strauss. Η ταινία είναι βασισμένη, όπως όλοι ξέρουμε, στο βιβλίο του Α. Κλάρκ που έχει τον ομώνυμο τίτλο. Αλλά ας δούμε την υπόθεση, μια και αυτή είναι που ενδιαφέρει περισσότερο.

Η εισαγωγή είναι εξαιρετικά έντυπωσιακή και μας μπάζει άμεσα και καθηλωτικά στο κλίμα της ταινίας. Παρουσιάζει μια απ' τις πιο σημαντικές στιγμές της ανθρώπινης ιστορίας, η οποία για κάποιον περίεργο λόγο δεν αναφέρεται σε κανένα...ιστορικό βιβλίο. Μας δείχνει έναν πίθηκο, που ανακαλύπτει ότι με το κόκαλο ενός ζώου μπορεί με μεγάλη ευκολία να σπάσει το κεφάλι του πίθηκου της εχθρικής φυλής...

Η κύρια υπόθεση του έργου εξελίσσεται χιλιάδες χρόνια αργότερα. Κάποιες περίεργες διαταραχές στο μαγνητικό πεδίο της Σελήνης, οδηγούν σε μια συνταρακτική ανακάλυψη. Βαθιά μέσα στο έδαφος του πλανήτη εντοπίζεται μια μεγάλη μαύρη παραλληλεπίπεδη πλάκα, που στέκεται κατακόρυφη και αναλλοίωτη εδώ και μερικά δισεκατομμύρια χρόνια. Σημειώστε ότι η πλάκα αυτή υπήρχε και πριν, τότε που ο πίθηκος έκανε εκείνη την περίφημη ανακάλυψη. Καθώς λοιπόν επιστήμονες απ' όλες τις χώρες της Γης παρατηρούσαν αμήχανοι το κατασκεύασμα αυτό, κάποια προδιαγραφή εκπληρώθηκε,

Η οδύσσεια φτάνει στο τελικό της στάδιο ▼

Μια μικρή βλάβη που αποδεικνύεται μοιραία ▶

▲ Η σύγκρουση μεταξύ του HAL και των ανθρώπων

Μια ταινία σταθμός που ξαναπαίνει στην επικαιρότητα με την παρουσίαση από τον Α. Κλαρκ της συνέχειας του βιβλίου: «Οδύσσεια Διαστήματος 2.010».

κάποιος μηχανισμός, που περίμενε αιώνες, τέθηκε σε λειτουργία και ένα πανίσχυρο σήμα εκπέμφθηκε με κατεύθυνση τον πλανήτη Δία.

Λίγους μήνες αργότερα, ένα επανδρωμένο διαστημόπλοιο ταξιδεύει προς τον Δία. Η αποστολή γίνεται με απόλυτη μυστικότητα και ούτε οι ίδιοι οι αστροναύτες δεν είναι βέβαιοι για το σκοπό της, δεν χρειάζεται άλλωστε.

Όλες οι λειτουργίες του διαστημόπλοιου ελέγχονται από τον υπολογιστή HAL-9000, που βλέπει, ακούει, και όπως είπε ένα απ' τα μέλη του πληρώματος: "δεν μπορείτε να τον θεωρήσεις μηχανήμα..."

▲ Ο υπολογιστής νεκρώνεται και ο άνθρωπος μένει μόνος

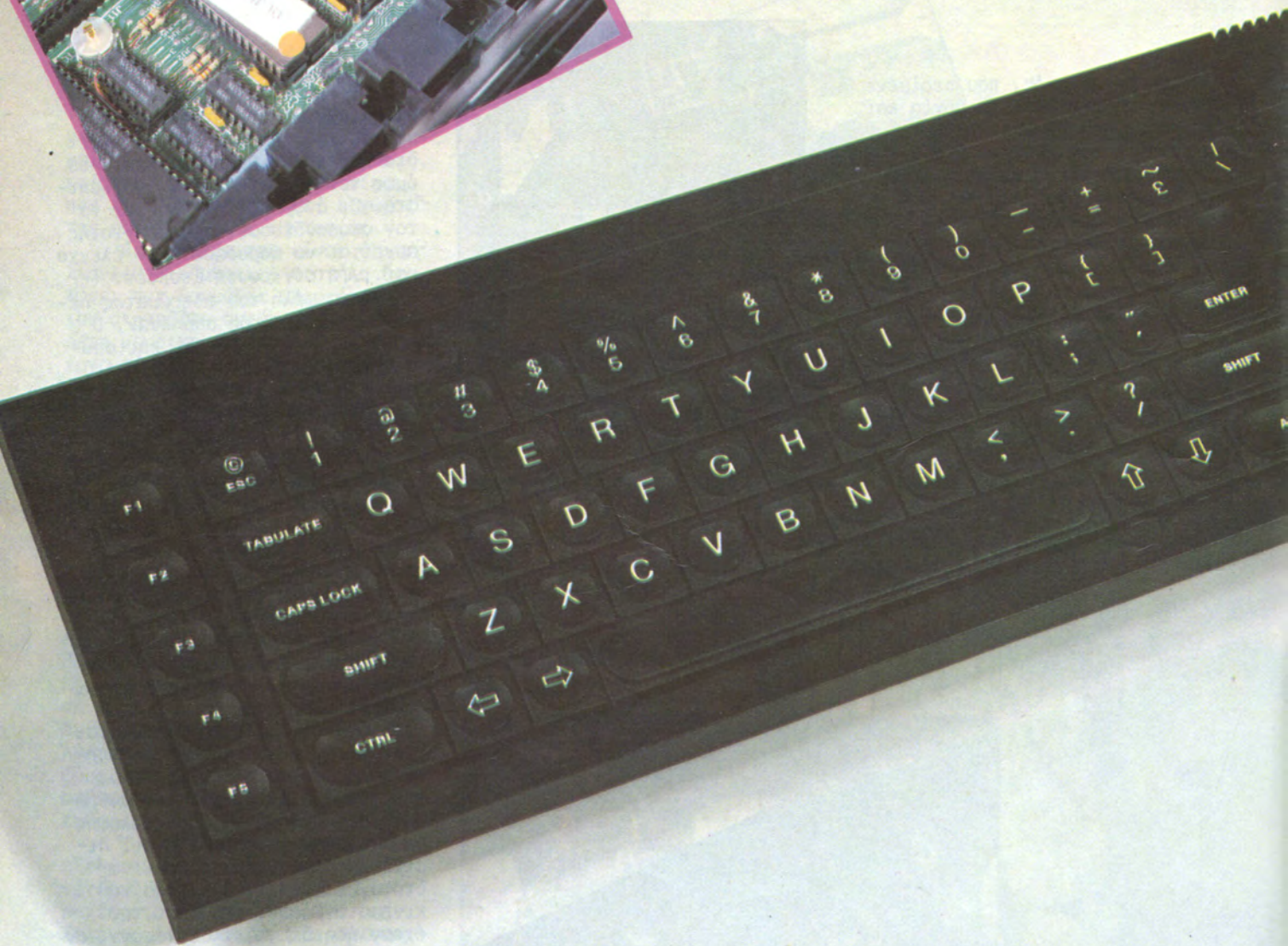
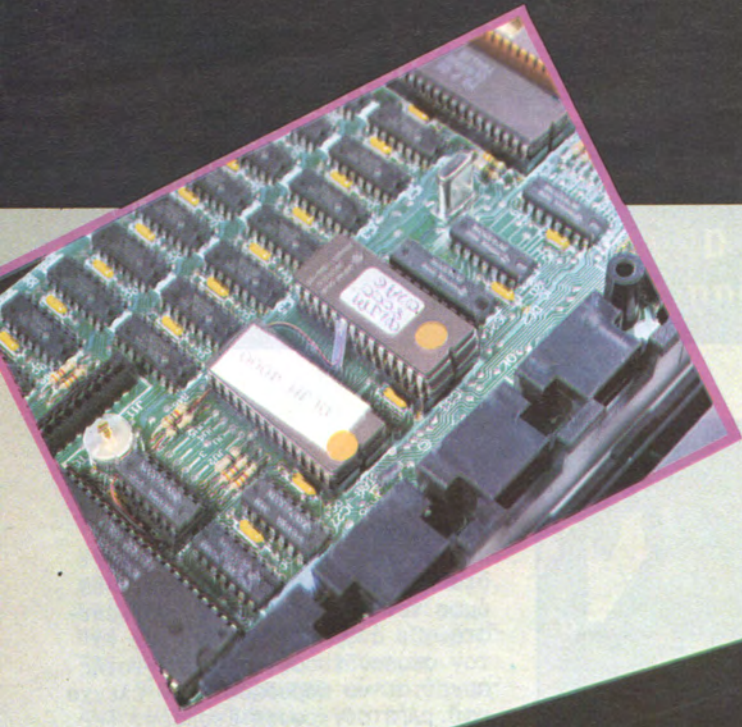
Σε κάποια στιγμή, εξαιτίας ενός τυχαίου περιστατικού, ο υπολογιστής εμφανίζεται να έχει διαπράξει ένα μικρό σφάλμα, που όμως τον καθιστά πλέον αναξιόπιστο. Οι άνθρωποι σχεδιάζουν να τον αποσυνδέσουν, ο υπολογιστής αρνείται να παραδώσει τον έλεγχο και... η σύγκρουση ξεσπάει. Τελικά, τα μέλη του πληρώματος πεθαίνουν όλα, εκτός από έναν. Ο υπολογιστής νεκρώνεται και αποκαλύπτει κατά λάθος στον τελευταίο επιζώντα τον αληθινό σκοπό του ταξιδιού, που σχετίζεται, όπως όλοι καταλαβαίνουμε, με την μυστηριώδη μαύρη πλάκα.

Από κει και πέρα, ξετυλίγεται το τελευταίο μέρος της οδύσειας της ανθρώπινης ύπαρξης, μέσα σε μια θάλασσα χρωμάτων, ονειρικών εικόνων, και συνεχών αλμάτων σε όλα τα στάδια, από τη στιγμή της σύλληψης μέχρι τον θάνατο. Το έργο τελειώνει με το "έμβρυο-ψυχή" να παρατηρεί το σύμπαν με μάτια, που μόνο επιφανειακά δείχνουν απορία...

Πρόκειται, όπως είπαμε και στην αρχή, για μια ταινία ποιητική και φιλοσοφική, που όπως κάθε τέτοιο έργο, μόνο σε ανθρώπους με παιδικό εύρος αντίληψης θα μπορούσε να απευθύνεται. Πιστεύουμε πως δεν θα πρέπει να διαφύγει από κανέναν φίλο του κινηματογράφου, ενώ όσοι την έχουν ήδη δει, δεν θα χάσουν, αν την ξαναδούν.

◀ Οι άνθρωποι μπροστά στη μαύρη πλάκα

Ένα «Κολοσσιαίο Βήμα»
έρχεται να συνεχίσει την παράδοση
της Sinclair Research.

Ίσως όμως και να αποτελέσει
από μόνο του παράδοση
για τα επόμενα χρόνια. Αλλ' ας
αφήσουμε το μέλλον να δείξει κι
εμείς, επί του παρόντος, ας
αναλύσουμε τα χαρακτηριστικά του
καινούργιου «μακριού μαύρου
κουτιού».

SINCLAIR QL Η ΝΤΙΒΑ...

του Δ. ΤΣΟΥΡΟΠΛΗ

Η αναγγελία ενός νέου προϊόντος από τον
«θείο Clive» έχει παρόμοια αποτελέσματα με
κήρυξη πολέμου όσον αφορά τις ουρές στα
σούπερ-μάρκετ... Με τον QL, οι ουρές
σχηματιζόνταν αρχικά δι' αλληλογραφίας (που
έχει ένα τουλάχιστο πλεονέκτημα: αποφεύγονται
σωματικές βλάβες των υπαλλήλων της Sinclair
Research...), ενώ τώρα αρχίζει στην Αγγλία
και η άμεση διάθεση. Καταλαβαίνετε...

Στην Ελλάδα ο πρώτος QL έφτασε πριν από δύο περίπου μήνες και "εγκαταστάθηκε" στο γνωστό κομπιούτερ-shop PLOT-1. Την ημέρα εκείνη δεν χτύπησαν οι καμπάνες, όπως θα περίμενα, αλλά οι "πιστοί" άρχισαν να συρρέουν για να προσκυνήσουν το νέο "τεχνολογικό θαύμα". Το δυσάρεστο της ιστορίας ήταν ότι ο QL δεν μπορούσε να μου παραδοθεί, όπως σε άλλα τεστ, για "κατ' οίκον" εξέταση (υπήρχε φόβος επιδρομής από ανταγωνιστικούς προμηθευτές...). Με τις φωτοτυπίες λοιπόν των ευαγγελίων (ή manuals) και με αρκετές επισκέψεις στο PLOT-1 "γνώρισα" τον "Quantum Leap" ή "Quite Late" ή όπως αλλιώς θέλετε.

ΠΡΩΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Το πακέτο που παίρνει ο αγοραστής του QL αποτελείται από τον κομπιούτερ, το τροφοδοτικό, ένα ντισκέ με οδηγίες, καλώδιο σύνδεσης με την TV και δύο ατζέντες, που η κάθε μία περιέχει 4 cartridges για τα microdrives. Η μία ατζέντα περιλαμβάνει τα 4 έτοιμα προγράμματα εφαρμογών σε ισάριθμες cartridges, ενώ οι υπόλοιπες cartridges είναι άδειες.

Ο ίδιος ο QL με διαστάσεις 49x14x4 μοιάζει περισσότερο με πληκτρολόγιο παρά με αυτόνομο κομπιούτερ και, παρά το μικρό του βάρος, φαίνεται ανθεκτικής κατασκευής. Το χρώμα του (όπως βλέπετε και από τις φωτογραφίες) είναι μαύρο, ενώ τα γράμματα του πληκτρολόγιου λευκά. Τρία πλαστικά ποδαράκια δίνουν μία εργονομική κλίση στο μηχάνημα για πιο άνετη πληκτρολόγηση.

Η Sinclair Research πρέπει να έχει έμφυτη αντιπάθεια στους διακόπτες ON-OFF... κι έτσι το βύσμα του τροφοδοτικού καταλήγει να παίζει κι αυτό το ρόλο. Υπάρχει πάντως ένα μπουτόν που κάνει ψυχρή εκκίνηση του κομπιούτερ και βρίσκεται στη δεξιά πλευρά του, δίπλα στην υποδοχή για σύνδεση περισσότερων microdrives. Το reset αυτό κάνει εκκαθάριση στη RAM, οπότε δεν ωφελεί και πολύ, ενώ η πίεσή του μπορεί να χαλάσει στοιχεία των cartridges εφ' όσον αυτές δεν

έχουν προηγουμένως αφαιρεθεί. Η αριστερή πλευρά φιλοξενεί την "Peripheral expansion slot" όπου παρέχονται όλες οι απαραίτητες συνδέσεις για περιφερειακά, όπως η επιπλέον μνήμη του 0.5 Megabyte (!).

Η πίσω πλευρά διαθέτει δέκα ακόμη υποδοχές. Δύο από αυτές αφορούν στο δίκτυο (σύνδεση πολλών QL) και είναι jacks των 3.5 mm. Μία υποδοχή DIN χρησιμεύει για σύνδεση με μόνιτορ τύπου RGB ή σύνθετου VIDEO, ενώ υπάρχει και έξοδος phono RCA για κοινή τηλεόραση. Μία υποδοχή δέχεται το βύσμα τροφοδοσίας, ενώ μία άλλη με 3φ επαφές δέχεται ROM cartridges (μέχρι 32 Kbytes). Δύο joysticks μπορούν να συνδεθούν στις υποδοχές CTL1 και CTL2 και οι κινήσεις των μοχλών τους αντιστοιχούν στα πλήκτρα κίνησης του δρομέα, την space bar και τα function keys.

Η πίσω όψη του QL, όπου φαίνονται οι κυριότερες υποδοχές για δίκτυο, τροφοδοσία, τηλεόραση, monitor, joysticks και εμβυσματούμενη ROM.

Οι υποδοχές SER1 και SER2 είναι δύο θύρες εισόδου-εξόδου RS-232C για ανάλογα περιφερειακά. Όλες οι υποδοχές είναι επαγγελματικού τύπου και όχι απολήξεις της πλακέτας, όπως συνηθίζεται (εξαιρείται η υποδοχή των microdrives, για συμβατότητα με αυτά του SPECTRUM). Ο QL δεν συνδέεται με κασετόφωνο κι έτσι οι αντιγραφές προγραμμάτων θα σας στοιχίζουν αρκετά ακριβότερα...

ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ... ΚΑΦΕΣ

Δραματική βελτίωση παρουσιάζει το πληκτρολόγιο, σε σχέση με αυτά των ZX-81 και SPECTRUM. Υπάρχουν 65 πλήκτρα, μεταξύ των οποίων μία μεγάλη space bar και επίσης μεγάλο ENTER σχήματος

ανεστραμμένου L. Πέντε πλήκτρα (F1-F5) βρίσκονται ξεχωριστά στα αριστερά του πληκτρολόγιου και χαρακτηρίζονται σαν function keys. Αντίθετα όμως με άλλους κομπιούτερ, τα πλήκτρα αυτά δεν διαφέρουν σε τίποτα από τα υπόλοιπα και απλώς μπορούμε από τη BASIC να ανιχνεύσουμε την πίεσή τους (δεν είναι δηλαδή πλήκτρα προγραμματιζόμενων λειτουργιών).

Κάθε πλήκτρο είναι ανεξάρτητο από τα άλλα και η επιφάνειά του είναι κοίλη, ώστε να διευκολύνει την πληκτρολόγηση. Δυστυχώς κάτω από τα πλήκτρα κρύβεται η γνωστή μεμβράνη, που δεν επιτρέπει στο πληκτρολόγιο να έχει την αίσθηση ηλεκτρικής γραφομηχανής. Έτσι τα πλήκτρα είναι λίγο "νωθρά" και πρέπει να πιεσθούν αρκετά και όχι απλώς να αγγιχτούν όπως στα κανονικά πληκτρολόγια τύπου γραφομηχανής. Το παρήγορο - κατά τον Sinclair -

είναι ότι η μεμβράνη προστατεύει το εσωτερικό από ...σκόνη και καφέ!

Τα πλήκτρα έχουν αυτόματη επανάληψη, ενώ υπάρχουν και πλήκτρα ειδικών λειτουργιών, όπως CTRL, ALT και CAPS LOCK. Από αυτά, τα CTRL και ALT, δίνουν σε συνδυασμό με άλλα πλήκτρα, χαρακτηρισμούς που δεν υπάρχουν στο πληκτρολόγιο (π.χ. π, δ, §) ή εκτελούν ειδικές λειτουργίες π.χ. διαγραφή χαρακτήρα, σβήσιμο γραμμής κ.ά. Η αντιστοιχία των χαρακτήρων ελέγχου (σύμφωνα με το ASCII) με το CTRL δεν ισχύει για τον QL (π.χ. CTRL L σβήσιμο οθόνης). Το CAPS LOCK επιτρέπει να γράφουμε μόνιμα με κεφαλαία ή πεζά, ενώ συνδυασμοί πλήκτρων δίνουν μερικές ακόμη λειτουργίες, π.χ. CTRL και space κάνει BREAK

Η μέθοδος "single key entry" εγκαταλείφθηκε - ευτυχώς - από τον Sinclair και όλες οι λέξεις πρέπει να γράφονται κανονικά. Υπάρχει όμως και δυνατότητα συντομογραφίας εντολών, οπότε ο κομπιούτερ συμπληρώνει αυτόματα την λέξη όταν εμφανίζεται το listing. Αυτόματα επίσης γίνεται μετατροπή σε κεφαλαία μιάς εντολής, αν την γράψουμε με πεζά, χωρίς να προκαλείται μήνυμα λάθους.

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ QL

Ο QL διαθέτει σαν κύρια μονάδα επεξεργασίας τον μικροεπεξεργαστή 68008 της Motorola. Ο 68008 είναι σχεδιασμένος με αρχιτεκτονική 32 bits και διαθέτει 20 γραμμές διευθύνσεων, που επιτρέπουν απευθείας πρόσβαση σε 1 megabyte μνήμης. Από πλευράς ROM ο QL διαθέτει 48 Kbytes, ενώ στον χάρτη μνήμης υπάρχει πρόβλεψη για 16 Kbytes ακόμη (σε μορφή ROM cartridge).

Η ROM αυτή περιέχει το λειτουργικό σύστημα QDOS, που γράφτηκε ειδικά για τον QL από την Sinclair Research, καθώς και την Sinclair Superbasic, η οποία αποτελεί και την γλώσσα υψηλού επιπέδου του κομπιούτερ. Η RAM του QL φθάνει τα 128 Kbytes, από τα οποία όμως τα 32 Kbytes αποτελούν μόνιμα τη μνήμη οθόνης (άσχετα από επίπεδο υψηλής ανάλυσης). Από τα υπόλοιπα 96 Kbytes της RAM τα περισσότερα είναι διαθέσιμα στον χρήστη, ενώ μερικά Kbytes (άγνωστο πόσα ακριβώς) απαιτούνται σαν χώρος εργασίας (workspace) του λειτουργικού συστήματος.

Η RAM του συστήματος μπορεί να αυξηθεί κατά πολύ, και ήδη ο Sinclair έχει αναγγείλει μονάδα επέκτασης της τάξης του 0.5 Megabyte (512 Kbytes). Κάποια καθυστέρηση σ'αυτή την επέκταση ίσως προκληθεί από την περιορισμένη μέχρι τώρα παραγωγή μνημών υπερυψηλής χωρητικότητας.

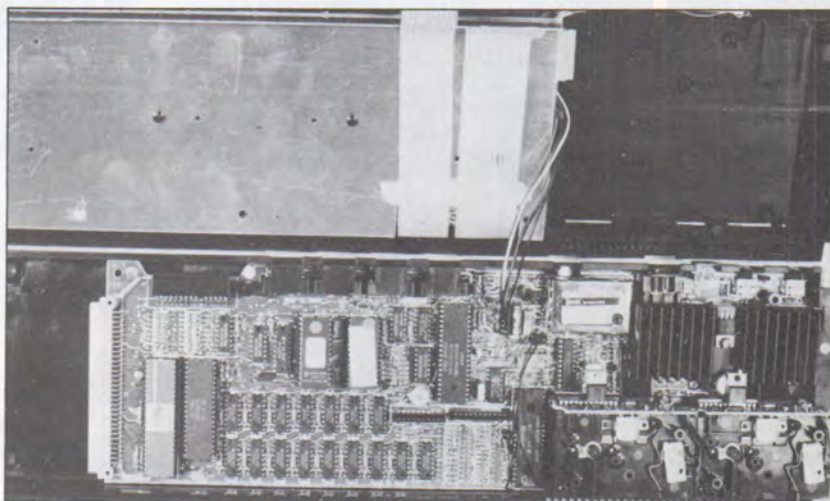
ΕΙΣΧΩΡΩΝΤΑΣ

Όταν ανοιχθεί ο QL, γίνεται δύο κομμάτια από τα οποία το καπάκι περιλαμβάνει το πληκτρολόγιο, ενώ η βάση περιέχει τον κυρίως υπολογιστή, δηλαδή τα

ηλεκτρονικά. Η βάση συνδέεται με το καπάκι μέσω δύο ταινιών, που περιλαμβάνουν τις γραμμές του πληκτρολόγιου. Έξι καλωδιάρια συνδέουν τα ενδεικτικά LED της πρόσδεσης με την κύρια πλακέτα, και αν κάνετε το λάθος να προσπαθήσετε να τραβήξετε το βύσμα τους, θα καταλάβετε ότι... δεν ήταν βύσμα και θα μείνετε με τα έξι καλώδια στο χέρι (όπως εγώ!).

στον ίδιο χώρο αναλαμβάνει την ψύξη του σταθεροποιητή τροφοδοσίας, αλλά, παρά το μέγεθός της, ο QL αποκτά τροπική θερμοκρασία μετά μερικά λεπτά λειτουργίας.

Στην αριστερή άκρη του QL βρίσκουμε τον κύριο μικροεπεξεργαστή, που είναι ο 68008 της Motorola. Αν και πρόκειται για CPU 32 bit, οι γραμμές δεδομένων είναι οκτώ (8 bit data bus), πράγ-

Το εσωτερικό του QL. Στην άκρη αριστερά διακρίνεται ο επεξεργαστής 68008.

μα που απαιτεί περισσότερη από μία πρόσβαση στη μνήμη για λήψη λέξεων 16 ή 32 bit. Η μέτρια ταχύτητα του συστήματος οφείλεται σε αρκετό βαθμό και στο γεγονός αυτό.

Δύο μεγάλα ολοκληρωμένα τύπου ULA απαλάσσουν την CPU από δουλειές ρουτίνας, όπως χειρισμός οθόνης και μνήμης, χειρισμός microdrives, ενσωματωμένο ρολόι, δίκτυο QL και εκπομπή του RS-232C. Ο QL διαθέτει και δεύτερο επεξεργαστή, τον IPC 8049, που ελέγχει το πληκτρολόγιο, δημιουργεί τους ήχους και κάνει λήψη από το RS-232C.

Δεκαέξι ολοκληρωμένα τύπου 4864 προμηθεύουν στον QL 128 Kbytes δυναμικής RAM, ενώ τρία ολοκληρωμένα τύπου 27128 δίνουν 48 Kbytes ROM. Στην πράξη πρόκειται για EPROM και όχι ROM, αλλά τα μεταγενέστερα μοντέλα θα πρέπει να εφοδιαστούν με κανονικές ROM. Τα πρώτα μοντέλα του QL είχαν κυκλοφορήσει μαζί με εξωτερική ROM, γιατί η πλακέτα δεν

Μισό Megabyte RAM με άμεση προσπέλαση, είναι κάτι που θα ικανοποιήσει και τους πιο απαιτητικούς, σε μνήμη χρήστες.

PLOT-I ΚΟ

στούς μικροϋπολογιστές

έφτασαν οι πρώτοι

QL Sinclair

δείτε τους
δοκιμάστε τους και
αγοράστε τον δικό σας
με 4 προγράμματα
δωρο.

- γραπτή εγγύηση
- υπεύθυνο service
- παρακαταθήκη ανταλλακτικών

PLOT-I

Πλατεία Κάνιγγος · Ακαδημίας και Θεμιστοκλέους 23-25
Τηλ. 3621 645 · Αθήνα

PLOT-2

στές, πρωταγωνιστές

πολλά περιφερειακά

μεγάλη ποικιλία
πρωτότυπων κασσετών

PLOT-2

Κουντουριώτου 94 · Τηλ. 4119 818 · Πειραιάς

μπορούσε να χωρέσει όλη την απαραίτητη ROM... Η λύση που έχει δοθεί τώρα είναι το κόλλημα δύο EPROM, η μία πάνω στην άλλη... ενώ ένα καλώδιο ενεργοποιεί ανάλογα το κάθε chip.

Υπάρχει αρκετός ελεύθερος χώρος για προσθήκη μονάδων επέκτασης που θα βυσατώνονται στην αντίστοιχη εσωτερική υποδοχή. Από άποψη κατασκευής το εσωτερικό εμπνέει εμπιστοσύνη, με εξαίρεση τις κοντές και εύθραστες ταινίες που συνδέουν το πληκτρολόγιο με τον κυρίως κομπιούτερ.

ΕΚΛΟΓΗ ΟΘΟΝΗΣ

Μόλις ο QL τροφοδοτηθεί με ρεύμα, κάνει μια εκκαθάριση στη RAM και μας ζητά να επιλέξουμε μεταξύ κοινής TV ή monitor. Πατώντας λοιπόν το f1 ή το f2 κάθουμε την επιλογή μας, η οποία αφορά το είδος οθόνης που θα εμφανίζει ο QL, ανεξάρτητα βέβαια από το τι μέσο απεικόνισης έχουμε εμείς στην πραγματικότητα συνδεδεμένο. Η λεγόμενη mode 256 μας δίνει μια ανάλυση γραφικών 256X256 pixels και 8 χρώματα με πλήρη ανεξαρτησία χρώματος για κάθε pixel. Η οθόνη σ' αυτή την mode είναι λευκή (PAPER) και έχουμε 42 στήλες χαρακτήρων, ώστε να είναι ευδιάκριτοι στην κοινή TV.

ση της οθόνης είναι λιγάκι ιδιόρρυθμη. Τέσσερις γραμμές κειμένου στο βάθος της οθόνης δέχονται τις εντολές μας με άσπρα γράμματα σε μαύρο φόντο, ενώ η υπόλοιπη οθόνη είναι κατακόρυφα χωρισμένη σε δυο ορθογώνια: το αριστερό με χρώμα φόντου λευκό και το δεξί με κόκκινο. Οι εντολές ή οι γραμμές προγράμματος που πληκτρολογούμε γράφονται στις τέσσερις κατώτερες γραμμές και όσο βρίσκονται εκεί μπορούμε να τις διορθώσουμε με τα πλήκτρα κίνησης δρομέα και άλλους συνδυασμούς πλήκτρων. Ο editor αυτός είναι εύκολος στη χρήση, αλλά υστερεί σε σχέση με έναν πλήρη κανονικό editor οθόνης. Κάθε φορά που πατάμε το ENTER, αν μεν δώσαμε γραμμή προγράμματος, βλέπουμε το listing στο αριστερό (λευκό) παράθυρο της οθόνης· αν όμως δώσαμε απ' ευθείας εντολή (π.χ. PRINT "HELLO"), το αποτέλεσμα εμφανίζεται στο δεξιό ορθογώνιο της οθόνης. Ο χωρισμός αυτός σε παράθυρα επιτρέπει π.χ. να "τρέχουμε" ένα πρόγραμμα βλέποντας τα αποτελέσματα στο δεξιό τμήμα, ενώ το listing μένει ανενόχλητο στο αριστερό παράθυρο.

Η BASIC μας επιτρέπει να ορίσουμε διάφορα τέτοια ανεξάρτητα παράθυρα και να τυπώνουμε επιλεκτικά σε κάποιο απ' αυτά. Οι διαστάσεις, τα χρώματα, η θέ-

σε ένα παράθυρο, τύπωμα σε κάποιο άλλο, είσοδο από το πληκτρολόγιο σε τρίτο κλπ.).

ΚΙ ΑΛΛΑ ΓΡΑΦΙΚΑ

Εκτός από το εξελεγμένο σύστημα των παραθύρων, που δίνει την εντύπωση ότι διαφορετικά πράγματα συμβαίνουν συγχρόνως σε διάφορους τομείς της οθόνης, ο QL έχει να μας παρουσιάσει πολύ περισσότερα γραφικά εφέ μέσω της Superbasic. Οι χαρακτήρες μπορούν να έχουν διάφορα μεγέθη, μέσω της εντολής CSIZE, ώστε να πάρουμε 85, 64, 42 ή 32 στήλες και 25 ή 12 γραμμές. Μπορούμε επίσης να έχουμε διαφορετικά μεγέθη χαρακτήρων στα διάφορα παράθυρα. Οι χρωματισμοί του QL μπορούν να αυξηθούν αν χρησιμοποιήσουμε διαφορετικούς συνδυασμούς ανάμιξης των βασικών χρωμάτων. Η μέθοδος δεν είναι και πολύ απλή ούτε μπορεί να εξηγηθεί εδώ χωρίς σχήματα, αλλά οι χρωματισμοί που μπορούμε να επιτύχουμε είναι πρακτικά απεριόριστοι. Εύκολα μπορούμε να πάρουμε υπογραμμισμένο κείμενο ή κείμενο που να αναβοσβήνει ή ακόμη και κείμενο σε "ζωηρό" φόντο.

Υπάρχουν ανεξάρτητες εντολές για σχεδίαση ευθειών, τόξων, κύκλων, ελλείψεων, ορθογωνίων καθώς και δυνατότητα γεμίματος με χρώμα περιοχών της οθόνης (FILL). Στα γραφικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν απόλυτες ή σχετικές συντεταγμένες, καθώς και να ορισθεί γενική κλίμακα σχεδίασης με αποτέλεσμα μεγάλη ευελιξία και ευκολία σε γραφικές παραστάσεις.

Εντυπωσιακή είναι η δυνατότητα scrolling ολόκληρης της οθόνης ή τμημάτων της ή προς τέσσερις διευθύνσεις και κατά οποιοδήποτε αριθμό pixels επιθυμούμε. Αν το scrolling ήταν ταχύτερο, θα μπορούσε να έχει εφαρμογή και σε παιχνίδια από την BASIC. Γραφικές εντολές του τύπου PENUP/PENDOWN/TURN είναι παρμένες από τα λεγόμενα "turtle graphics" της LOGO (γλώσσα για graphics που απευθύνεται σε παιδιά).

Το manual δεν δείχνει τρόπο αλλαγής του σχήματος χαρακτήρων (user defined), αλλά σε κάποια περιοχή της RAM θα υπάρχουν πιστεύω, οι διάφορες μορφές, ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε και τον

Ο QL σε πλήρη δράση

Αν έχετε καλή τηλεόραση ή μόνιτορ, θα προτιμήσετε την mode 512 που δίνει ανάλυση 512X256 pixels με 4 χρώματα και 84 χαρακτήρες ανά γραμμή. Εδώ η οργάνω-

ση, ακόμη και τα περιθώρια είναι εύκολο να καθοριστούν, ενώ επίσης εύκολα μπορούμε να "κατευθύνουμε" την έξοδο του QL σε όποιο παράθυρο θέλουμε (π.χ. listings

QL να γράφει ελληνικά. Το στάνταρ σετ χαρακτήρων περιέχει και μερικούς πέραν των συνηθισμένων, όπως π, α, έ, Δ, που αποδεικνύονται αρκετά χρήσιμοι σε γλώσσες όπως τα Γαλλικά.

Κατά περίεργο τρόπο, η οθόνη του QL "βγαίνει" αισθητά έξω από τα όρια της κοινής TV ή μόνιτορ, με αποτέλεσμα να μην βλέπουμε καλά τα άκρα της. Ίσως αυτό διορθωθεί αργότερα στο hardware, αλλά προς το παρόν μόνη λύση είναι ο περιορισμός, μέσω software, των διαστάσεων της οθόνης.

ΗΧΟΣ

Η παραγωγή των ήχων του QL γίνεται από εξωσωματωμένο μεγαφωνάκι και χωρίς απασχόληση της CPU. Υπάρχει μόνο ένα κανάλι ήχου και χωρίς σημαντικές δυνατότητες σε ηχητικά εφέ. Μπορούμε να καθορίσουμε τη διάρκεια και τη συχνότητα ενός ήχου ή ακόμη να δημιουργήσουμε εφέ παρόμοια με σειρήνα μετακινούμενοι μεταξύ δύο συχνοτήτων με ρυθμό που εμείς ορίζουμε. Δεν υπάρχει τρόπος μεταβολής της έντασης του ήχου, αλλά μπορούμε να προσθέ-

σουμε ένα βαθμό "τυχαιότητας" στην κυματομορφή ώστε να πάρουμε παραμορφωμένους ήχους για ηχητικά εφέ.

SUPERBASIC

Η διάλεκτος αυτή της BASIC αποτελεί μία από τις καλύτερες που συναντάμε σε μικρούπολογιστές. Εκτός από τον πλούτο σε εντολές γραφικών και χειρισμού αρχείων έχει δοθεί και ιδιαίτερο βάρος στον δομημένο προγραμματισμό. Ολόκληρες σειρές από εντολές μπορούν να "βαπτιστούν" μ' ένα όνομα και να αποτελέσουν τις λεγόμενες procedures ή functions. Πρόκειται για κάτι αντίστοιχο με τις υπορουτίνες, αλλά με πολύ μεγαλύτερο δυναμικό καθώς μπορούμε να ορίσουμε τοπικές μεταβλητές (εσωτερικές για τη συγκεκριμένη procedure), να καλούμε μεταξύ τους procedures χωρίς περιορισμούς, να περνάμε παραμέτρους από τον κυρίως κορμό προς τις procedures κ.ά.

Οι συνηθισμένοι βρόχοι επανάληψης διαδικασιών υπάρχουν, αλλά σε πιο εξελιγμένη μορφή. Ο βρόχος REPEAT...END REPEAT ή ο βρόχος FOR...END FOR επιτρέπει την επανάληψη μιας σειράς ενεργειών για δεδομένο αριθμό φορών ή μέχρις ότου ικανοποιηθεί μία συνθήκη (IF...THEN EXIT...). Οι γνωστές ON...GOTO ή ON...GOSUB επιτρέπουν πολλαπλή επιλογή σχετικά με την κατεύθυνση του προγράμματος, βάσει της τιμής μιας μεταβλητής. Πολύ μεγαλύτερη αξία έχει η SELECT ON, που επιτρέπει επίσης επιλογή διαφορετικών ενεργειών ανάλογα με την τιμή κάποιας μεταβλητής. Ενώ, για παράδειγμα, η ON...GOTO ακολουθείται από αριθμούς γραμμών, η SELECT ON ακολουθείται από καθ' αυτές τις εντολές που πρέπει να εκτελεστούν σε κάθε περίπτωση χωρίς να "πεταγώμαστε" σε άλλα σημεία του προγράμματος.

Ο χρήστης διευκολύνεται στον προγραμματισμό από τις AUTO, RENUMBER και DLINE, που επιτρέπουν αντίστοιχα αυτόματη αρίθμηση, επαναρίθμηση και διαγραφή γραμμών. Τα μηνύματα σφαλμάτων είναι αναλυτικά, αν και μου φαίνεται λίγο ασύντακτο να προηγείται ο αριθμός γραμμής του

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ SINCLAIR QL SUPERBASIC

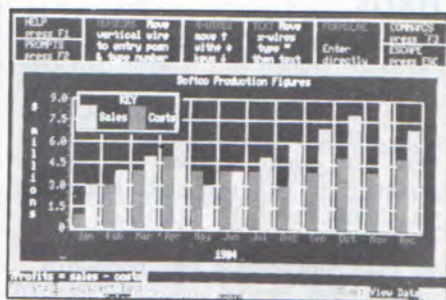
ABS	EDIT	ON...GOSUB	STOP
ADATE	END DEFINE	OPEN	STRIP
ARC	EXEC	OPEN-IN	TAN
ARC-R	EXEC-W	OPEN-NEW	TURN
AT	EXIT	OVER	TURNT0
ACOS	EOF	PAN	UNDER
ACOT	EXP	PAPER	WIDTH
ASIN	FILL	PAUSE	WINDOW
ATAN	FILL\$	PEEK	
AUTO	FLASH	PEEK-W	ΤΕΛΕΣΤΕΣ
BAUD	FOR	PEEK-L	=
BEEP	END FOR	PENUP	== (περίπου ίσο)
BEEPING	FORMAT	PENDOWN	+, -, /, *
BLOCK	GOSUB	PI	<, >
BORDER	GOTO	POINT	<=, >=
CALL	IF...THEN...ELSE	POINT-R	& (σύνθεση string)
CHRS	END IF	POKE	&&(δυναμικό AND)
CIRCLE	INK	POKE-W	(δυναμικό OR)
CIRCLE-R	INKEY\$	POKE-L	^ (δυναμικό XOR)
CLEAR	INPUT	PRINT	~ (δυναμικό NOT)
CLOSE	INSTR	RAD	OR
CLS	INT	RANDOMISE	AND
CODE	KEYROW	RND	XOR
CONTINUE/RETRY	LBYTES	RECOL	NOT
COPY	LEN	REM	MOD
COPY-N	LET	RENUM	DIV
COS	LINE	RETURN	INSTR
COT	LINE-R	REPEAT	
CSIZE	LIST	END REPEAT	
CURSOR	LOAD	RESPR	
DATA/READ/RESTORE	LOCAL	RUN	
DATE	LN	SAVE	
DATES	LOG10	SBYTES	
DAYS	LRUN	SDATE	
DEG	MRUN	SIN	
DEF FUNCTION	MERGE	SCALE	
DEF PROCEDURE	MOD	SCROLL	
DELETE	MODE	SELECT	
DIM	MOVE	END SELECT	
DIMN	NET	SEXEC	
DIV	NEW	SQRT	
DIR	NEXT		
DLINE	ON...GOTO		

σφάλματος π.χ. At line 100 bad parameter. Απαράδεκτη είναι επίσης η έλλειψη χειρισμού σφαλμάτων από το ίδιο το πρόγραμμα (π.χ. ON ERROR...) για μια γλώσσα του επιπέδου της Superbasic.

Από μαθηματικής πλευράς βρίσκουμε αφθονία έτοιμων συναρτήσεων (π.χ. τόξο ημιτόνου, ακέραια διαίρεση) και μία εντυπωσιακή περιοχή αριθμών της τάξεως του $1E\pm 615$. Η ακρίβεια περιορίζεται σε οκτώ σημαντικά ψηφία, ενώ υπάρχουν ακέραιες μεταβλητές με περιοχή -32768 ως 32767. Μία ιδιόμορφη αλλά και βολική σύγκριση είναι η "περίπου ίσο" που δηλώνεται με == και αληθεύει όταν δύο ποσότητες είναι ίσες μέχρι το έβδομο σημαντικό ψηφίο. Όταν ζητηθεί από τον QL μία μεταβλητή που δεν έχει ορισθεί, τυπώνεται ο χαρακτήρας "*", ώστε να το αντιληφθεί ο χρήστης, αλλά το πρόγραμμα δεν διακόπτεται, πράγμα ιδιαίτερα βολικό κατά τη φάση του debugging.

Τα ονόματα όλων των μεταβλητών μπορούν να έχουν οποιοδήποτε μήκος και γίνεται διάκριση για όλους τους χαρακτήρες του ονόματος. Χρήσιμη πολλές φορές είναι η αυτόματη μετατροπή μιάς μεταβλητής string σε αριθμό ή αντίστροφα, όταν ο QL συναντήσει εκφράσεις όπως $X\$+128$. Η μετατροπή αυτή γίνεται εφ' όσον έχει νόημα και βοηθά σε περιπτώσεις κακής σύνταξης από μέρους του προγραμματιστή ή και σε αντικατάσταση συναρτήσεων, όπως η VAL.

Τα strings ενώνονται μεταξύ τους με το &, ενώ η INSTR ελέγχει την ύπαρξη ενός string μέσα σε άλλο. Οι string arrays ακολουθούν τις προηγούμενες διαλέκτους του Sinclair και απαιτούν καθορισμό του μέγιστου μήκους κάθε string (σαν επιπλέον διάσταση στο DIM). Χρήσιμες είναι οι επεκτάσεις των PEEK και POKE, ώστε να μπορούν να χειριστούν ολόκληρες λέξεις (16 bit) ή ομάδες χαρακτήρων εκτός από απλά bytes. Η Superbasic διαθέτει ακόμη και ενσωματωμένο ρολόι, που δίνει ημερομηνία και ώρα σαν string, όποτε του ζητηθεί (και εφ' όσον βέβαια ρυθμιστεί μόλις ανάψουμε τον QL).

TΑΧΥΤΗΤΑ ΚΑΙ MULTITASKING

Ο QL έδωσε χρόνους κάτω από το μέτριο στα benchmarks, αλλά οπωσδήποτε αργούς για ένα κομπιούτερ αυτής της κατηγορίας.

Από τα τεστ που βλέπετε παρακάτω, το τελευταίο δείχνει εντυπωσιακή ταχύτητα σε μαθηματικές πράξεις και έχει γίνει για 1000 φορές. Η CPU των 32 bit και η διαθεσιμότητα εντολών πολ/σμού κατ' ευθείαν στο chip είναι υπεύθυνα για αυτή την ταχύτητα:

BENCHMARKS

BM1: 2.2 sec
 BM2: 5.8 sec
 BM3: 9.7 sec
 BM4: 9.5 sec
 BM5: 12.1 sec
 BM6: 24.4 sec
 BM7: 43.2 sec
 BM8: 21.5 sec (1000 φορές)

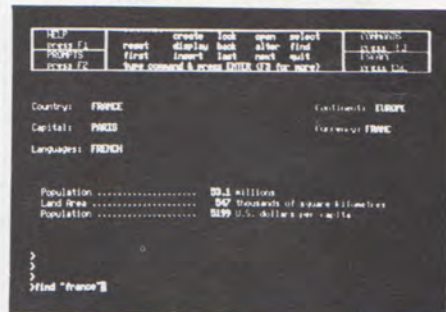
Γενικά ο QL δίνει την εντύπωση αργού μηχανήματος και η καθυστέρηση θα πρέπει ως ένα βαθμό να αποδοθεί στο data bus των 8 bits, που εξαναγκάζει την CPU να παίρνει κομμάτι-κομμάτι τις διάφορες εντολές με επανειλημμένες προσβάσεις σε διαδοχικές θέσεις μνήμης (διαφορά του 68008 από τον 68000, που είναι πραγματικό 32 bit chip).

Η διαφημιζόμενη δυνατότητα multitasking δηλαδή εκτέλεση διάφορων λειτουργιών/προγραμμάτων με κατανομή χρόνου μεταξύ τους, δεν είναι ουσιαστικά διαθέσιμη από την Superbasic. Χρειάζεται να τοποθετηθεί κατάλληλο πρόγραμμα σε κώδικα μηχανής στη RAM και μετά, με την εντολή EXEC, να δώσουμε τον έλεγχο στη νέα ρουτίνα που θα μας εναλλάσσει μεταξύ δύο ή περισσότερων λειτουργιών.

Τέλος σ' ένα σύστημα multitasking θα περίμενα μια κάποια ανεξαρτησία στην εισαγωγή στοιχείων από το πληκτρολόγιο, παράλληλα με λειτουργίες όπως τύπωμα ή αποστολή στοιχείων στο RS-232C. Αντ' αυτών το πληκτρολόγιο διαθέτει ένα ανεπαρκές buffer με 7 χαρακτήρες...

MANUALS ΚΑΙ ΕΤΟΙΜΟ SOFTWARE

Το ντοσιέ που παραδίδεται μαζί με τον QL αποτελείται από ξεχωριστά κεφάλαια, που καλύπτουν τον χειρισμό του κομπιούτερ, το λεξιλόγιο της BASIC, τμήμα για αρχάριους, τη χρήση των έτοιμων προγραμμάτων κ.ά. Είναι μια σοβαρή προσπάθεια, που παρέχει πάρα πολλά χρήσιμα στοιχεία, αλλά υποφέρει ακόμη από σφάλματα και ατέλειες. Αρκέτες εντολές χρειάζονται περισσότερες και πιο κατανοητές εξηγήσεις, ενώ δεν υπάρχουν πληροφορίες, όπως οι μεταβλητές του συστήματος, που είναι απαραίτητες στον προχωρημένο χρήστη.

Μερικές οθόνες από τα τέσσερα πακέτα εφαρμογών (Quill, Abacus, Archive και Easel) που περιλαμβάνονται στην αγορά του QL.

Το software που παρέχεται μαζί με τον QL περιλαμβάνει τέσσερα πολύ εξελιγμένα πακέτα προγραμμάτων και καλύπτει επεξεργασία κειμένου, βάσει δεδομένων, spreadsheet και γραφική απεικόνιση στοιχείων. Οι δυνατότητες των προγραμμάτων κάνουν απαραίτητη τη μελλοντική παρουσίασή τους αναλυτικά για το καθένα και τις χρήσεις του. Εδώ περιοριζόμαστε να πούμε ότι στην κυριολεξία θα κόστιζαν πάνω από την τιμή του ίδιου του QL, αν τα αγόριζε κανείς σαν ανεξάρτητα προϊόντα...

Ο συνεργάτης μας και ο υπολογιστής κατά την διάρκεια του τεστ.

MICRODRIVES

Τα δύο microdrives που διαθέτει ο QL παρέχουν τη δυνατότητα αποθήκευσης περίπου 100 Kbytes στοιχείων ανά cartridge. Το νέο λειτουργικό σύστημα των microdrives μπορεί να προσφέρει αυξημένη χωρητικότητα σε σχέση μ' αυτό του Spectrum, αλλά δίνει επίσης την εντύπωση ότι είναι αργότερο από αυτό του πρόγονού του. Παρά την τεχνική του να φορτώνονται τα μπλόκ χωρίς να έχει σημασία η σειρά (scatter load) με την οποία βρίσκονται στην cartridge, τα microdrives εξακολουθούν να μην μπορούν να συγκριθούν σε χρόνους με τη δικέτα. Ο QL πάντως μπορεί να χειριστεί μέχρι 6 ακόμη microdrives, αν το θελήσετε. Κατά πόσο τώρα μια εταιρία θα εμπιστευθεί τα αρχεία της σε microdrives είναι συζητήσιμο, αλλά θα ήταν καλύτερο να υπήρχαν παρά να κόστιζε ο QL 50-60 λίρες φθινότερα και να είχαμε ανάγκη τα κασετόφωνα. Ένα χαρακτηριστικό bug του λειτουργικού συστήματος κάνει το manual να αναφέρει τα εξής:

"Αν προσπαθήσετε να διαγράψετε ένα αρχείο από cartridge που είναι προστατευμένη από εγγραφή (σπασμένο πλαστικό), ο QL θα προσπαθεί συνεχώς να κάνει τη διαγραφή και πρέπει να αποσύρετε την cartridge για να τον σταματήσετε...

ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

Ο QL διαθέτει, όπως είδαμε, υποδοχές για σύνδεση με δίκτυο. με RS-232C καθώς και με joysticks. Το QLAN, όπως λέγεται το δίκτυο, επιτρέπει τη σύνδεση πολλών κομπιούτερ μαζί, ώστε να μπορούν να μοιράζονται τη χρήση ακριβών περιφερειακών (π.χ. εκτυπωτή) ή και για ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των μελών του δικτύου. Παρ' όλο που το δίκτυο είναι συμβατό από πλευράς hardware με το Interface-1 του Spectrum, υπάρχει πρόβλημα επι-

κοινωνίας όσον αφορά στην αποστολή των συμβόλων (tokens) που χρησιμοποιούνται σε listings από τον Spectrum και δεν γίνονται αντιληπτά από τον QL.

Το διπλό RS-232C μπορεί να εξυπηρετήσει μία πλειάδα περιφερειακών με παρόμοιο interface, και υπάρχει πλήρης έλεγχος από την SUPERBASIC. Η αδυναμία χρησιμοποίησης διαφορετικής ταχύτητας στη λήψη από αυτή της εκπομπής (split rates) περιορίζει την ταχύτητα ανταλλαγής πληροφοριών που θα μπορούσε να επιτευχθεί μ' ένα modem 1200/75 baud.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο QL θα σημειώσει εμπορική επιτυχία. Είναι γεγονός πως αποτελεί εξαιρετική αξία από πλευράς hardware και software, σε σχέση με την τιμή του. Οι παρούσες δυνατότητές του, αλλά και οι επεκτάσεις (όπως 0.5 Megabyte RAM, Winchester disk drive, analog to digital converter και Centronics interface) που έχουν αναγγελθεί, κάνουν σίγουρο το μέλλον του. Ο QL, δεν είναι βέβαια. Ο κομπιούτερ ή κάποιο είδος πανάκειας... Παρά τα πλεονεκτήματά του, είναι σχετικά αδόκιμο προϊόν και δεν θα θέλαμε να επαληθευτεί η γνωστή εκείνη ρήση: "Όσοι δουλεύουν στην κόψη της τεχνολογίας, μπορεί και να κοπούν...".

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΟ: Πλήρες κανονικό πληκτρολόγιο με 65 πλήκτρα.
CPU: 68008 (32 bits) 8049 επικουρικός.
ΜΝΗΜΗ RAM: 128 Kbytes θεωρητικά επεκτεινόμενα σε 1 Mbyte.
ΜΝΗΜΗ ROM: 48 Kbytes επεκτεινόμενα σε 64 με προσθήκη ROM cartridges.
FIRMWARE: Sinclair QDOS + Sinclair Superbasic.
ΗΧΟΣ-ΘΘΝΗ: Μέχρι 85 στήλες (ανάλογα με το μέγεθος χαρακτήρων) εμφανίζονται στην οθόνη (οι γραμμές είναι 25). Ανάλυση 256x256 με 8 χρώματα ή 512x256 με 4 χρώματα. Δυνατότητες flash, διπλού ύψους, διπλού πλάτους ή διπλού μεγέθους. Χωρισμός οθόνης σε ανεξάρτητα παράθυρα. Scrolling ανά pixel μέσω BASIC. Εξελιγμένες γραφικές εντολές. Ένα κανάλι ήχου με δυνατότητα διαμόρφωσης της κυματομορφής.
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ: Σύνδεση με κοινή TV και monitor τύπου σύνθετου video ή RGB. Δύο θύρες RS-232C διπλής κατευθύνσεως. Δύο υποδοχές για joysticks. Υποδοχή για ROM cartridges. Υποδοχές για σύνδεση πολλών QL σε δίκτυο. Γενική θύρα επέκτασης. Δύο ενσωματωμένα microdrives με δυνατότητα εξωτερικής σύνδεσης άλλων έξι.

ΤΙΤΛΟΣ: ΠΕΛΑΤΕΣ- ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: ORIC ATMOS (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: ΤΕΧΝΟΧΡΟΝΟΣ
ΤΙΜΗ: 5.800 ΔΡΧ.

Το πρόγραμμα "ΠΕΛΑΤΕΣ-ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ" μας έρχεται από την Πάτρα, από την εταιρία "ΤΕΧΝΟΧΡΟΝΟΣ", και προορίζεται για τους κατόχους του ORIC-ATMOS, που να μιν επιθυμούν να δουν τον υπολογιστή τους να κάνει κάτι "σοβαρό", αλλά δεν θέλουν προς το παρόν να ξανοιχτούν σε μεγαλεπήβολες αγορές επαγγελματικών υπολογιστών, δισκετών, κλπ. Ας δούμε καταρχήν τι κάνει το πρόγραμμα και μετά τα λέμε καλύτερα.

Αφού παιδεύτηκα για λίγο μέχρι να πετύχω τη σωστή ένταση στο κασετόφωνο (μεταξύ 0-4 όπως αποδείχτηκε), το πρόγραμμα άρχισε να φορτώνεται. Βγήκε ένας ωραίος πολύχρωμος τίτλος, ακούστηκαν μερικές νότες, και το φόρτωμα συνεχίστηκε για αρκετή ώρα. Στο τέλος εμφανίστηκε το κύριο Μενού επιλογής που δίνει τις παρακάτω 4 δυνατότητες: ΝΕΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ, ΠΑΛΑΙΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ, ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ, ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ. Μια και μόλις άρχιζα, διάλεξα την πρώτη επιλογή. Θτάνοντας εκεί, το πρόγραμμα ζητάει τα στοιχεία του πελάτη (επωνυμία, διεύθυνση, κλπ.) και μετά τα στοιχεία του συγκεκριμένου παραστατικού (ημερομηνία, είδος, ποσό, κλπ.). Μόλις τελειώσουμε, ο υπολογιστής

παρουσιάζει την καρτέλα του συγκεκριμένου πελάτη - ιδιαίτερα ευανόγνωστη - όπως έχει μέχρι εκείνη τη στιγμή διαμορφωθεί και ρωτάει αν έχουμε να κάνουμε διορθώσεις ή προσθέσεις. Όταν τελειώσουμε τις εγγραφές, όταν δηλαδή ολοκληρώσουμε το αρχείο μας, που θα αποτελείται από καρτέλες πελατών (μέχρι 400 με ένα παραστατικό) με τα αντίστοιχα παραστατικά (μέχρι 100 για τον ίδιο πελάτη), μπορούμε να διαλέξουμε τους ΠΑΛΑΙΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ για να δούμε το έργο μας. Στην εκλογή αυτή μας δίνεται καταρχήν ένας κατάλογος, που περιέχει όλες τις καρτέλες που έχουμε ανοίξει με τους αντίστοιχους κωδικούς, την επωνυμία της επιχείρησης και το υπόλοιπο του λογαριασμού (υπάρχει ένδειξη για το αν είναι χρεωστικός ή πιστωτικός). Στη συνέχεια, μέσω του κωδικού μπορούμε να καλέσουμε και να δούμε οποιαδήποτε απ' τις καρτέλες. Οι δύο τελευταίες δυνατότητες του βασικού Μενού δίνουν στον χρήστη την ευκαιρία να φορτώνει άλλα στοιχεία, καθώς και να σώζει αυτό που βρίσκεται στη μνήμη του υπολογιστή σε κασέτα.

Αυτά όσον αφορά τη λειτουργία του προγράμματος. Ας κάνουμε τώρα μερικές παρατηρήσεις. Όπως είπα και στην αρχή, το πρόγραμμα προσφέρει μάλλον αξιοπιστία παρά φιλοδοξίες ανεπιβεβαίωτες, στην πράξη. Θα μπορούσε πάντως, νομίζουμε, να συνεργάζεται τουλάχιστον με κάποιον εκτυπωτή για τύπωμα αναφορών, αν όχι και με σύστημα δισκετών, δυνατότητες που θα ανέβαζαν τη συνολική αξία του προγράμματος, χωρίς όμως και να το κάνουν "άπιαστο όνειρο" για τους μετριοπαθείς επίδοξους χρήστες. Όπως πάντως μας είπαν οι άνθρωποι της ΤΕΧΝΟΧΡΟΝΟΣ, βασικό τους μέλημα κατά την σχεδίαση του προγράμματος στάθηκε ο χειρισμός της μνήμης, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα είδος συμπίεσμού των πληροφοριών και να χωράνε πολλά αρχεία, παρά η ύπαρξη "εξωτικών" δυνατοτήτων. Όσον αφορά τη μνήμη και το σώσιμο, παρατήρησα το εξής αξιοπερίεργο. Αφού έφτιαξα ένα αρχείο, που περιείχε μια μόνο καρτέλα με δυο παραστατικά, επιχείρησα να

το σώσω. Το πρόγραμμα έκανε τόση ώρα για να το σώσει, που υποπτεύομαι ότι, αν είχα φτιάξει ένα αρχείο 100 καρτελών με 5 παραστατικά, θα του έπαιρνε την ίδια ώρα. Φαίνεται ότι το πρόγραμμα δεν εξετάζει τα περιεχόμενα της μνήμης, αλλά τη σώζει ολόκληρη, κι ας είναι κενή. Κάτι τελευταίο που πρέπει να αναφέρουμε, πριν κλείσουμε την παρουσίαση του προγράμματος αυτού, είναι μια πολύ σοβαρή έλλειψη που παρουσιάζει. Δεν έχει Bugs! Απ' όσο τουλάχιστον είδαμε εμείς και μας είπαν και οι κατασκευαστές του προγράμματος, ότι και να του κάνεις δεν κολλάει. Το μόνο που κατάφερα, μετά από πολλές επίμονες προσπάθειες, ήταν να αλλοιώσω ένα απ' τα μηνύματα του υπολογιστή, πιέζοντας μια αρκετά αλλοπρόσκληση σειρά πλήκτρων. Ένα πρόγραμμα "σεμνό", αλλά αξιόπιστο.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ: ★ ★ ★ ★ ★
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: ★ ★ ★ ★ ★
ΑΞΙΑ/ΤΙΜΗ: ★ ★ ★ ★ ★

ΤΙΤΛΟΣ: dBASE VERSION 1.2
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: SPECTRUM (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: ΒΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: THESSALONIKI
COMPUTER CENTER
ΤΙΜΗ: 2.000 ΔΡΧ.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα δημιουργίας και επεξεργασίας αρχείων, που χαρακτηρίζεται από ευκολία στη χρήση και "φιλικότητα". Ο όρος αυτός, με την ευκαιρία, προσδιορίζει μάλλον τον τρόπο επικοινωνίας του προγράμματος με τον άνθρωπο, παρά, όπως ίσως νομίζετε, τις διαθέσεις του κατασκευαστή προς τους αγοραστές του προγράμματος...

Πριν προχωρήσουμε στην αναλυτική του παρουσίαση, θα πρέπει να τονίσουμε ότι πρώτο, η δομή του προγράμματος στηρίζεται σε Μενού (πίνακες επιλογής), πράγμα ευχάριστο για όποιον το χρησιμοποιεί, και δεύτερο, ότι μπορεί να εμφανίσει, τόσο τούς ελληνικούς όσο και τούς λατινικούς κεφαλαίους χαρακτήρες (διάταξη QWERTY). Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να αναμείξουμε ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες, μέσα στην ίδια εγγραφή της κάθε καρτέλας.

Τρέχοντας λοιπόν το πρόγραμμα εμφανίζεται το Μενού του, που μας δείχνει 12 διαφορετικές επιλογές. Ας τις δούμε με τη σειρά:

1. Δημιουργία αρχείου. Στο τμήμα αυτό δημιουργούμε το αρχείο μας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θα ορίσουμε στην αρχή. Το όνομα του αρχείου (μέχρι δέκα γράμματα μήκος). Κατόπιν δίνουμε τον αριθμό των στηλών που θέλουμε σε κάθε καρτέλα. Οι δυνατότητες είναι από 1 έως 20 στήλες. Κατόπιν δίνεται το μήκος της μεγαλύτερης εγγραφής σας (3 έως 150) και στη συνέχεια οι επικεφαλίδες στις στήλες, που καθορίσατε προηγουμένως. Το σύνολο των καρτελών που θα έχετε στη διάθεσή σας κάθε φορά, εξαρτάται τόσο από το σύνολο των στηλών όσο και από το μέγιστο μήκος των στηλών. Το πρόγραμμα αφήνει στη διάθεσή σας 19,53 Kbytes.

2. Πρόσθεση εγγραφών. Στο σημείο αυτό γράφετε τα δεδομένα σας, απαντώντας στις ερωτήσεις του συστήματος. Το αξιοσημείωτο είναι ότι αν για κάποιο λόγο σταματήσετε, όταν συνεχίσετε θα βρεθείτε εκεί που είχατε σταματήσει.

3. Διόρθωση εγγραφών. Εδώ μόλις πείτε στον ZX τι πρέπει να ψάξει να βρει, τότε θα αρχίσει αυτό την έρευνα στο αρχείο σας, και θα παρουσιάσει την εγγραφή που ζητήσατε. Τότε μπορείτε να επιλέξετε να μην αλλάξετε τίποτα, να σβήσετε την εγγραφή, ή να κάνετε μια ή περισσότερες αλλαγές.

4. Ταξινόμηση εγγραφών. Εδώ ταξινομείτε τις καρτέλες σας και

σαν κριτήριο στην ταξινόμηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιαδήποτε στήλη των καρτελών. Υπάρχει ένα βασικό λάθος στο πρόγραμμα στην ταξινόμηση με βάση το ελληνικό αλφάβητο, πράγμα που δυσκολεύει την αλφαβητική κατάταξη.

5. Παρουσίαση στην οθόνη. Εδώ παρουσιάζονται οι καρτέλες σας στην οθόνη και προσφέρονται οι ακόλουθες δυνατότητες: Μπροστά, πίσω, αρχή, τέλος, εκτύπωση, συνεχής εκτύπωση, οθόνη, Μενού και εγγραφή.

6. Καταγραφή στον Printer. Εδώ εκτυπώνονται οι καρτέλες στον εκτυπωτή. Έχει χρησιμοποιηθεί με επιτυχία ο EPSON.

7. Μερική παρουσίαση. Εμφανίζονται στην οθόνη οι καρτέλες, με τις στήλες εκείνες που θα προσδιορίσετε εσείς.

8. Μερική καταγραφή. Ίδια με την 7, μόνο που στη λειτουργία αυτή γίνεται εκτύπωση των στοιχείων.

9. Έρευνα εγγραφών. Με τη λειτουργία αυτή μπορούμε να επιλέξουμε από μια πληθώρα εγγραφών με κοινά χαρακτηριστικά, στην καρτέλα ή τις καρτέλες που μας ενδιαφέρουν.

10. Εισαγωγή αρχείου. Εδώ φορτώνεται ένα αρχείο που έχετε αποθηκεύσει στο κασετόφωνό σας, στον H/Y.

11. Αποθήκευση αρχείου. Η λειτουργία αυτή κάνει save στο αρχείο που δημιουργήσατε.

12. Τέλος εργασίας.

Μαζί με την κασέτα που περιέχει το πρόγραμμα dBASE version 1.2, δίνεται και ένα εκτενές φυλλάδιο, που περιγράφει αναλυτικά τις δυνατότητες του προγράμματος.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ: ★ ★ ★ ★
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: ★ ★ ★
ΑΞΙΑ/ΤΙΜΗ: ★ ★ ★

ΤΙΤΛΟΣ: ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ ΜΗΧΑΝΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: SPECTRUM (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: COMPUTER CLUB SOFTWARE
ΤΙΜΗ: 2.000 ΔΡΧ.

Ραχοκοκαλιά του προγράμματος αυτού είναι μια μεγάλη ρουτίνα σε γλώσσα μηχανής που ονομάζεται "TRACER". Ο TRACER έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί βήμα προς βήμα την εκτέλεση ενός άλλου προγράμματος γλώσσας μηχανής και να παρουσιάζει στην οθόνη όλους τους καταχωρητές του Z-80, με τις τιμές τους, καθώς αυτές μεταβάλλονται κατά την εκτέλεση του προγράμματος.

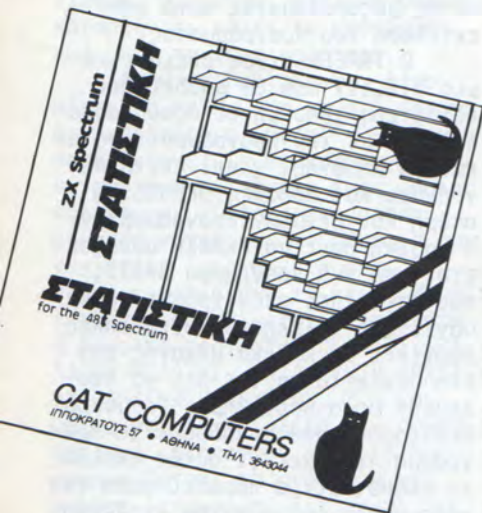
Ο TRACER είναι ουσιαστικά μια UTILITY που θα αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη σε όσους ασχολούνται με τον προγραμματισμό σε κώδικα μηχανής, γιατί επιτρέπει γρήγορο και ασφαλές DEBUGGING ακόμη και μεγάλων προγραμμάτων. Η βασική ρουτίνα TRACER συνοδεύεται από ένα πρόγραμμα BASIC, που επιτρέπει στον χρήστη να εισάγει από το πληκτρολόγιο απλές ρουτίνες σε κώδικα μηχανής και στη συνέχεια να τις δει να δουλεύουν βήμα προς βήμα. Το μικρό βιβλιαράκι που συνοδεύει το πρόγραμμα περιέχει, γι' αυτόν ακριβώς το σκοπό, μικρά παραδείγματα για κάθε ομάδα εντολών του επεξεργαστή Z-80.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι το πρόγραμμα περιλαμβάνει DISSA-

SEMBLER (αλλά όχι βέβαια και AS-SEMBLER, και κατά συνέπεια ο χρήστης είναι αναγκασμένος να εισάγει τα προγράμματά του σε μορφή δεκαεξαδικών ή δεκαδικών αριθμών). Επίσης τονίζουμε ότι η δομή του προγράμματος βασίζεται σε μενού επτά διαφορετικών επιλογών (για σώσιμο, φόρτωση, εισαγωγή κλπ.) και ότι επιτρέπει στο χρήστη να ορίσει αυτός τα περιεχόμενα των διαφόρων καταχωρητών. Η δυνατότητα που παρέχει το πρόγραμμα στον αρχάριο να βλέπει με τα ίδια του τα μάτια τον τρόπο με τον οποίο μεταβάλλονται οι τιμές των καταχωρητών κατά την εκτέλεση ενός προγράμματος είναι, πιστεύουμε, πολύ σημαντική για όποιον θέλει να ασχοληθεί σοβαρά με τον προγραμματισμό σε γλώσσα μηχανής. Βρήκαμε την κασέτα στο Computer Club.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ: * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *

ΤΙΤΛΟΣ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: SPECTRUM (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: CAT
COMPUTERS
ΤΙΜΗ: 1.500 ΔΡΧ.

Παρουσιάζουμε ένα ακόμα πρόγραμμα ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ. Αυτή τη φορά κατασκευαστής είναι η CAT

COMPUTERS και υπολογιστής πάλι ο Spectrum. Με το πρόγραμμα αυτό μπορούμε να επεξεργαστούμε μέχρι τέσσερα δείγματα, με συνολικό πλήθος μέχρι 1200 στοιχεία.

Η εισαγωγή των δεδομένων γίνεται ή από το κασετόφωνο ή από το πληκτρολόγιο. Στη δεύτερη περίπτωση δίνουμε το πλήθος των δειγμάτων, το μέγεθος κάθε δείγματος και τις τιμές των στοιχείων. Αμέσως μετά, παρουσιάζονται στην οθόνη του Spectrum οι τιμές κάθε δείγματος μαζί με τις απόλυτες και τις σχετικές συχνότητες. Ακολουθεί η εμφάνιση ενός καταλόγου που περιλαμβάνει τις παρακάτω επιλογές:

1. Υπολογισμός στατιστικών παραμέτρων (μέσος, διασπορά, τυπική απόκλιση).
2. Κατασκευή ιστογράμματος για κάθε ένα από τα δείγματα ή ραβδογράμματος που περιέχει σε συγκριτική παρουσίαση όλα μαζί τα δείγματα.
3. Έλεγχος "T-TEST". Μπορεί να γίνει, με την προϋπόθεση ότι τα δείγματά μας προσεγγίζουν την κανονική κατανομή.

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις για το T-TEST. Η πρώτη είναι η σύγκριση του μέσου ενός δείγματος με μια τιμή για να ελέγξουμε έτσι αν μια μεταβλητή μπορεί να θεωρηθεί στοιχείο του συγκεκριμένου δείγματος σε κάποιο επίπεδο σημαντικότητας, που επιλέγουμε μεταξύ των 1,2,5 και 10%.

Η δεύτερη, είναι η σύγκριση των μέσων δύο δειγμάτων στην περίπτωση που οι διασπορές τους είναι ίσες. Τα επίπεδα σημαντικότητας είναι κι εδώ όπως παραπάνω. Σε κάθε περίπτωση το T-TEST μας εμφανίζει το ανάλογο μήνυμα. Υπάρχουν επίσης στο μενού, τρεις ακόμα επιλογές που αφορούν την εισαγωγή, επαναμόρφωση και μεταφορά των δεδομένων σε κασέτα.

Το πρόγραμμα είναι αρκετά εύρηστο, υπάρχουν όμως αρκετές περιπτώσεις που δεν τις καλύπτει, καθώς και καταστάσεις που υποδηλώνουν ότι του λείπει κάποιο σχετικό "φινιρίσμα". Παρ'όλα αυτά μπορεί, νομίζουμε, να χρησιμοποιηθεί άνετα από ανθρώπους που

θέλουν, περισσότερο, να πληροφορηθούν και κατά συνέπεια ούτε πολλές γνώσεις έχουν, ούτε και απαιτήσεις.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ: * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *

ΤΙΤΛΟΣ: GRAPHICS DUMP
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: NEWBRAIN
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: TOOL
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: MICROBYTES
ΤΙΜΗ: 2.000 ΔΡΧ.

Βρεθήκατε ποτέ στη δύσκολη θέση να έχετε κάποιο διάγραμμα ή εικόνα στην οθόνη υψηλής διακριτικότητας του NEWBRAIN και να θέλετε να τα παράσετε στον εκτυπωτή σας; Το GRAPHICS DUMP έχει γραφτεί σε γλώσσα μηχανής και καλύπτει αυτήν ακριβώς την ανάγκη. Επιπλέον μας προσφέρει τη δυνατότητα να μεγεθύνουμε την εικόνα κατά την εκτύπωση, μέχρι δύο φορές σε κάθε διάσταση.

Με την εντολή GOSUB 60200 μπορούμε να βγάλουμε περισσότερα από ένα αντίγραφα. Τονίζουμε ότι χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη σύνδεση του εκτυπωτή. Αυτή πρέπει να γίνει μέσω της θύρας 9 (COMS) του NEWBRAIN. Για όσους από τους κατόχους του NEWBRAIN ενδιαφέρονται για COMPUTER ART, το GRAPHICS DUMP έχει σίγουρα πολλά να προσφέρει. Στη φωτογραφία βλέπουμε μια εικόνα που έγινε μέσω του προγράμματος και η οποία φανερώνει τις δυνατότητες του συστήματος. Το GRAPHICS DUMP διατίθεται από το MICROBYTES.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ: * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ: * * * * *

ΤΙΤΛΟΣ: MUGSY
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: SPECTRUM (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: GRAPHIC ADVENTURE
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: MELBOURNE
HOUSE
TIMH: 1.700 ΔΡΧ.

Βρισκόμαστε σε ένα μπαρ του Σικάγο το 1930, η τρελή εποχή του τσάρλεστον και της ποτοαπαγόρευσης. Η ατμόσφαιρα είναι εύθυμη, όπως συνήθως, τα "κορίτσια" κυκλοφορούν, οι πελάτες πίνουν και παίζουν χαρτιά, η ορχήστρα παίζει με όλη της τη δύναμη. Ξαφνικά, η πόρτα ανοίγει και εμφανίζεται ένας μπάτσος. Πέφτει σιωπή, θα γίνει έλεγχος. Κάποιος συνεχίζει να πίνει το ποτό του, μια απότομη κίνηση, ακούγονται δυο πυροβολισμοί και ο μπάτσος εξαφανίζεται πληγωμένος.

Όχι, δεν τρελαθήκαμε, δεν πρόκειται για σκηνή από γκαγκστερική ταινία, είναι το Mugsy, το καινούργιο πρόγραμμα της Melbourne House για τον Spectrum (48K).

Ας δούμε καταρχήν την υπόθεση. Στην ουσία πρόκειται για ένα παιχνίδι στρατηγικής. Παίζετε τον ρόλο του Mugsy, που είναι αρχηγός μιας συμμορίας. Δουλειά σας είναι να πουλάτε προστασία και να εκβιάζετε φιλήσυχους επιχειρηματίες, μεγιστοποιώντας τα έσοδά σας, να κρατάτε κάτω από έλεγχο τους παλιανθρώπους που έχετε στη συμμορία σας - είναι πάντα έτοιμοι να σας σκάσουν τον λάκκο να λαδώνετε ικανοποιητικά τους διεσθαρμένους αστυνομικούς

της περιοχής σας, να ανταλλάσετε πελάτες με το τοπικό συνδικάτο της Μαφίας, αν ελέγχετε την αντίπαλη συμμορία και αν μπορείτε να την αγοράσετε και (ναι, υπάρχει κι άλλο), αν όλα αυτά αποδειχθούν πάνω απ' τις δυνάμεις σας, να σκοτώσετε τον πληρωμένο δολοφόνο που θα στείλουν για να σας ανοίξει κουμπότρυπες...

Όπως καταλαβαίνετε, είναι σαν να περπατάτε σε ένα τεττωμένο σκηνικό, πρέπει να διατηρείτε τους πάντες ευχαριστημένους, πράγμα όχι ιδιαίτερα εύκολο.

Πέρα απ' την υπόθεση είναι και τα graphics. Αυτά τα graphics είναι τα καλύτερα που είδα ποτέ μου σε παιχνίδι για τον Spectrum. Όταν δείτε τη μαύρη λιμουζίνα να διασχίζει αργά τον δρόμο, το πυροβόλο να ξεπροβάλλει και τις τρύπες από τις σφαίρες πάνω στα τζάμια, θα μείνετε κυριολεκτικά με ανοικτό το στόμα. Ένα άλλο πολύ καλό σημείο είναι η μονομαχία με τον δολοφόνο. Αυτός κάθεται μέσα στο μπαρ και σας περιμένει, εσείς μπαίνετε και επακολουθεί... χαμός.

Έχετε πλήρη έλεγχο πάνω στις κινήσεις του ανθρώπακου που σας αντιπροσωπεύει, και απαιτείται αρκετή προπόνηση για να μπορέσετε να αντιμετωπίσετε τον εξαιρετικά γρήγορο και ικανό δολοφόνο. Αυτό που μου έκανε πολύ καλή εντύπωση, ήταν και το ότι μπορείς - "αστοχώντας" - να σκοτώσεις και όλους τους υπόλοιπους πελάτες του μπαρ.

Μέχρι εδώ ήταν τα ευχάριστα, ας δούμε τώρα και τα δυσάρεστα. Οι σχεδιαστές του παιχνιδιού, έφτιαξαν βέβαια εκπληκτικά graphics, είχαν και τον περιορισμό της μνήμης, αλλά θα μπορούσαν να σκεφτούν τα πράγματα λίγο καλύτερα. Με λίγα λόγια, δεν είναι δυνατόν να παρακολουθείς ξανά και ξανά τη σκηνούλα που σας περιέγραψα στην αρχή. Την πρώτη φορά μάλιστα, ήταν εντυπωσιακή. Αλλά αυτή η σκηνή (ή η άλλη με τη λιμουζίνα και το πολυβόλο), επαναλαμβάνεται σε κάθε γύρο του παιχνιδιού. Μετά την εικοστή φορά, ειλικρινά αρχίζει να χάνει πολύ. Ύστερα είναι και η υπόθεση. Καλή είναι βέβαια, αλλά ούτε γι' αστείο δεν μπορεί να συγκρι-

θεί με περιπέτειες, όπως το Hobbit ή η Valhalla. Για να αφήσουμε το ότι το μόνο που κάνεις είναι να εισάγεις μερικά νούμερα, ενώ στα άλλα γίνονται ολόκληρες "συζητήσεις" μεταξύ των ηρώων. Και κάτι ακόμα, αν δεν ξέρετε τουλάχιστον κάποια αγγλικά, δεν θα μπορέσετε να καταλάβετε τι σας λέει το πρόγραμμα, γιατί τα μηνύματά του είναι σε μάγκικη (slang) διάλεκτο.

Ας ανακεφαλιώσουμε. Όταν πρωτοδείτε το παιχνίδι, θα μείνετε οπωσδήποτε έκπληκτοι. Από κει και πέρα υπάρχουν δύο εκδοχές: ή θα το βαρεθείτε γρήγορα, λόγω του ότι καταντάει μονότονο, ή θα συνεχίσετε προπαθώντας να επιτύχετε κάποιο καλό αποτέλεσμα. Το Mugsy το βρήκαμε στο Cat Computer Shop.

GRAPHICS: * * * * *
ΗΧΟΣ: * * * * *
ΠΛΟΚΗ: * * * * *
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ: * * * * *

ΤΙΤΛΟΣ: STONKERS
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: SPECTRUM (48K)
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΙΔΟΣ: BOARD GAME-
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: IMAGINE
TIMH: 1.700 ΔΡΧ.

Ξένο software review

Όταν ήμουνα μικρός (αυτό συνέβαινε πριν πολλά-πολλά χρόνια) θυμάμαι που όλα τα παιδιά της γειτονιάς συνηθίζαμε να μαζευόμαστε σε κάποια είσοδο πολυκατοικίας για να παίξουμε ένα

παιχνίδι που λεγόταν "ΜΑΧΗ" (COMBAT) ή κάτι παρόμοιο (πού να θυμάμαι, τόσα χρόνια πέρασαν...). Το STONKERS είναι κατά τα φαινόμενα η ηλεκτρονική έκδοση του παιχνιδιού εκείνου.

Στόχος του παιχνιδιού είναι να οδηγήσετε τα στρατεύματά σας μέσα από δύσβατες περιοχές, να καταλάβετε επίκαιρες θέσεις που να διευκολύνουν την αντιμετώπιση του εχθρού, και τέλος να δώσετε τη μάχη με τα αντίπαλα στρατεύματα και αν είναι δυνατόν, να τα εξοντώσετε.

Οι εικόνες του παιχνιδιού μπορούν να χωριστούν σε τρεις βασικές κατηγορίες: Η πρώτη είναι στην ουσία ένας μεγάλος χάρτης, όπου μπορούμε να δούμε ολόκληρη την επικράτεια του παιχνιδιού. Μέσω αυτού μπορούμε να

διαλέξουμε το σημείο σύγκρουσης, τη διαδρομή που θα ακολουθήσουμε για να φτάσουμε εκεί, τα σημεία ανεφοδιασμού και γενικά να προσδιορίσουμε τη στρατηγική που πρόκειται να ακολουθήσουμε.

Η δεύτερη εικόνα δεν είναι παρά η μεγέθυνση κάποιου σημείου (που εμείς ζητάμε) του προηγούμενου χάρτη. Σε αυτή την κλίμακα γίνεται η δράση, μεταφέρονται δηλαδή τα στρατεύματα, γίνεται η μάχη κλπ.

Η τρίτη και τελευταία κατηγορία είναι ένα είδος αναφοράς, σχετικά με την κατάσταση τόσο

των δικών μας στρατευμάτων όσο και του αντίπαλου. Εδώ δίνουμε τις διαταγές μας στις διάφορες μονάδες και παίρνουμε πληροφορίες για τη δυνατότητα κίνησης της κάθε μονάδας, πόσα εφόδια διαθέτει κλπ.

Διαθέτουμε τέσσερα είδη μονάδων: τανκς, πυροβολαρχίες, λόχους και εφεδρείες. Η κίνησή τους γίνεται με εξαιρετικά απλό τρόπο. Προσδιορίζουμε με τον cursor ποια είναι η μονάδα που

θέλουμε να κινηθεί, μετά διαλέγουμε το σημείο που πρέπει να πάει, και την αφήνουμε ήσυχη, θα πάει μόνη της. Πολύ καλό σημείο του παιχνιδιού είναι το ότι η ταχύτητα μετακίνησης των μονάδων

εξαρτάται άμεσα από τη φύση του εδάφους που βρίσκονται. Αν δηλαδή διασχίζουν μια πεδιάδα πάνε γρήγορα, ενώ όταν βρίσκονται σε κάποιο βουνό καθυστερούν.

Τα graphics του παιχνιδιού είναι γενικά δύο ειδών: στατικά (βουνά, ποτάμια, γέφυρες) και κινούμενα (οι διάφορες μονάδες του στρατεύματος). Τα μεν στατικά είναι πολύ έξυπνα σχεδιασμένα

και εκμεταλλεύονται όλες τις δυνατότητες του Spectrum, ενώ τα κινούμενα χάνουν, εξαιτίας ακριβώς της κίνησής τους, που δεν είναι καθόλου ρεαλιστική. Από πλευράς ήχου το παιχνίδι δεν λέει και πολλά πράγματα.

Αυτό που πρέπει να παρατηρηθεί, είναι ότι η ουσία του παιχνιδιού δεν απέχει πολύ απ' την αποτυχία. Ο μόνος αντίπαλος, που μπορούμε να αντιμετωπίσουμε, είναι ο ίδιος ο Spectrum και οι

κατασκευαστές του παιχνιδιού δεν φαίνεται να του έμαθαν και πολλά πράγματα. Παίζει πολύ άσχημα, για να χάσει δηλαδή κανείς πρέπει να αρχίσει να ρίχνει τα στρατεύματά του στη θάλασσα, να τα βάζει να ακολουθούν περιέργες διαδρομές, κλπ. Με λίγα λόγια, μετά τα πρώτα δύο παιχνίδια, για να κινδυνεύσω να χάσω, έπρεπε να κάνω τη ζωή μου δύσκολη μόνος μου. Ο αντίπαλος δεν μπορούσε να βοηθήσει καθόλου...

Μετά, υπάρχουν κάτι σημεία που είναι τουλάχιστον άδικα, αν δεν πρόκειται για λάθη. Για παράδειγμα, τα τανκς του αντίπαλου μπορούν να "περπατάνε" και στο νερό, ενώ τα δικά μας πνίγονται αμέσως. Αν πάλι ο αντίπαλος κα-

ταλάβει (τον αφήσουμε να καταλάβει) το λιμάνι μας, κερδίζει, ενώ αν γίνει το αντίστροφο, δεν τρέχει τίποτα. Τέλος, είναι και οι οδηγίες, που μόνο οδηγίες δεν είναι, δεν ξεκαθαρίζουν τίποτα...

•Πολλοί λένε ότι το Stonkers, που το βρήκαμε στο Plot-1, είναι από τα καλύτερα παιχνίδια στρατηγικής για τον Spectrum. Αυτό μπορεί να είναι αλήθεια, αλλά δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να ελπίζουμε και σε κάτι καλύτερο, είναι βέβαια κι εκείνος ο αιώνιος περιορισμός στη μνήμη...

GRAPHICS: ★ ★ ★ ★
ΗΧΟΣ: ★
ΠΛΟΚΗ: ★ ★
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ: ★ ★ ★

ΤΙΤΛΟΣ: PARSEC
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: TI-99/4A
ΜΟΡΦΗ: CARTRIDGE
ΕΙΔΟΣ: ARCADE
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: TEXAS
INSTRUMENTS
ΤΙΜΗ: 5.500 ΔΡΧ.

Πρόκειται για ένα "κλασικό" arcade game το οποίο διαλέξαμε για να σας παρουσιάσουμε, γιατί αν και βρίσκεται στην αγορά αρκετό καιρό τώρα, συνεχίζει ακόμα να συγκινεί και να "πουλάει". Ας ξεκινήσουμε λοιπόν το "ταξίδι" μας με το διαστημόπλοιο PARSEC. Η αποστολή μας είναι εξαιρετικά δύσκολη και επικίνδυνη. Συγκεκριμένα, πρέπει να οδηγήσουμε το διαστημόπλοιο μέσα από τα συνεχή πυρά των εξωγήινων

και να εξοντώσουμε όσους περισσότερους αντιπάλους μπορούσαμε. Παράλληλα, θα χρειαστεί αρκετές φορές να εφοδιαστούμε με καύσιμα μέσα από στενά και γεμάτα από φυσικά εμπόδια τούνελ.

Χρειάζεται λοιπόν ιδιαίτερη προσοχή στην οδήγηση του διαστημόπλοιου, η οποία μπορεί να γίνει ή από το πληκτρολόγιο ή με joysticks. Ξεκινώντας το παιχνίδι έχουμε στη διάθεσή μας πέντε "ζωές" και ανά 10.000 βαθμούς κερδίζουμε μία. Υπάρχει όμως περίπτωση να χάσουμε μία "ζωή" αν δεν προσέξουμε το LASER, το οποίο δεν πρέπει να το πατάμε συνεχώς γιατί υπερθεμαίνεται και προκαλεί την εκτίναξη του σκά-

φους μας. Τα αντίπαλα διαστημόπλοια είναι εφτά, διαφόρων ειδών, και υπάρχουν αρκετά επίπεδα δυσκολίας. Για να εξοντώσουμε έναν αντίπαλο, πρέπει να τον

κτυπήσουμε μια φορά στο πρώτο επίπεδο δυσκολίας, δύο στο δεύτερο και τρεις στα υπόλοιπα επίπεδα.

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού μια σειρά από μηνύματα στο κάτω μέρος της οθόνης μας προειδοποιούν για τον επόμενο αντίπαλο, μας ενθαρρύνουν κλπ.

Με την προσθήκη του Speech Synthesizer τα μηνύματα αυτά μας τα λέει μια γυναικεία φωνή δίνοντας έτσι "άλλο χρώμα" στο παιχνίδι. Τονίζουμε επίσης ότι

μας προσφέρεται η δυνατότητα, πατώντας ένα πλήκτρο, να σταματήσουμε σε κάποιο σημείο για να πάμε ως πούμε να σηκώσουμε το τηλέφωνο και να συνεχίσουμε αργότερα από εκεί που μείναμε.

Το "ταξίδι" με το PARSEC προσφέρει ιδιαίτερες συγκινήσεις και κυρίως μπορεί και κρατάει αμείωτο το ενδιαφέρον για πολλά "ταξίδια", χαρακτηριστικό που σπάνια συναντάμε σε παιχνίδια ανάλογου τύπου.

GRAPHICS: * * *
ΗΧΟΣ: * * * *
ΠΛΟΚΗ: * * * *
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ: * * *

ΤΙΤΛΟΣ: SPANNERMAN
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ: LYNX
ΕΙΔΟΣ: ARCADE GAME
ΜΟΡΦΗ: ΚΑΣΕΤΑ
ΕΤΑΙΡΙΑ: LYNX — CAMSOFT
ΤΙΜΗ: 3.500 ΔΡΧ.

Απόλυτη ησυχία, όλοι κοιμούνται. Και ξαφνικά υστερικές κραυγές διακόπτουν τη σιωπή: "Βοήθεια, σεισμός, βοήθεια..."

Ένα λεπτό αργότερα, τα πάντα έχουν μετατραπεί σε μια υγρή κόλαση. Το πρόβλημα προέρχεται απ'τους σωλήνες του νερού που σπασαν, το νερό τρέχει ορμητικά, και κατά συνέπεια τόσο ο τοπικός σταθμός όσο και η κοντινή πόλη κινδυνεύουν να πλημμυρίσουν.

Εδώ αρχίζει ο δικός σας ρόλος, που σαν υδραυλικός της περιοχής πρέπει να αφίξετε μία-μία όλες τις βίδες, από τις οποίες γίνεται η διαρροή του νερού, χρησιμοποιώντας το ειδικό κλειδί που έχετε. Στη προσπάθειά σας αυτή θα βρείτε πολλά εμπόδια.

Και πρώτα απ'όλα, τη στάθμη του νερού που συνεχώς ανεβαίνει και που απειλεί να σας πνίξει. Η μόνη λύση είναι να κρατάτε την αναπνοή σας κάτω από το νερό, κα-

θώς προσπαθείτε να βιδώσετε τις διάφορες βίδες, και να πηδάτε κάθε τόσο έξω από το νερό για να αναπνέεται.

Ο σεισμός δεν έχει σταματήσει εντελώς. Οι μετασεισμικές δονήσεις συνεχίζονται και πέφτουν συνέχεια διάφορα αντικεί-

μενα με κίνδυνο να σας χτυπήσουν. Έτσι μέσα σε όλα τα άλλα πρέπει να προσπαθείτε να αποσύγετε και τα αντικείμενα που σας σημαδεύουν.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά υπάρχουν και τα μολυσμένα από ραδιενέργεια ποντίκια, που κυκλοφορούν ελεύθερα και σας κυνηγούν συνεχώς. Ένα μόνο τσίμπημα από ποντικό είναι θανατηφόρο...

Ευτυχώς που φοράτε σιδερένιες μπότες και μια κλωτσιά είναι αρκετή για να εξοντώσετε ένα ποντικό. Όμως υπάρχει και η εταιρία προστασίας των ζώων. Πάνω από 10 νεκροί από κλωτσιά ποντικοί σημαίνει για σας αυστηρή τιμωρία. Για τον λόγο αυτό, καλύ-

τερο είναι να αποφεύγετε τους ποντικούς με ένα πήδημα. Οι βίδες που παρουσιάζουν διαρροή, βιδώνονται προς τα δεξιά και χρειάζονται αρκετές περιστροφές μέχρι το νερό να σταματήσει να τρέχει. Προσοχή όμως! Αν τις παρρασφίξετε, οι βίδες σπάζουν!

Αν περάσετε με επιτυχία όλα τα εμπόδια που θα σας παρουσιάσουν και συγκεντρώσετε μια καλή βαθμολογία, είναι πολύ πιθανόν να "καμαρώσετε" το όνομά σας μέσα στον πίνακα που φυλάει τις 5 κα-

λύτερες επιδόσεις στο παιχνίδι. Το παιχνίδι είναι συναρπαστικό και απαιτεί διαρκή κίνηση. Διαθέτει αρκετά καλά ηχητικά εφέ, ενώ τα graphics είναι καλά αν

και λίγο μονότονα.

Χρειάζεται οπωσδήποτε έγχρωμη τηλεόραση, γιατί στην ασπρόμαυρη δεν διακρίνονται εύκολα ούτε τα ποντίκια, ούτε οι σταγόνες του νερού. Το βρήκαμε στο "Future Computer and Things".

GRAPHICS: * * * *
ΗΧΟΣ: * * * *
ΠΛΟΚΗ: * * * *
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ: * * *

Είναι εύκολο να μάθετε...

να χρησιμοποιείτε το νέο κομπιούτερ DRAGON 32. Άλλωστε εκτός από το βιβλίο οδηγιών στα αγγλικά σας προσφέρουμε τελειώς ΔΩΡΕΑΝ & την πλήρη μετάφρασή του στα ελληνικά. Σύντομα θα μπορείτε να γράψετε τα δικά σας προγράμματα. Σε λίγο καιρό θα γνωρίζετε άριστα τη γλώσσα που χρησιμοποιεί το κομπιούτερ σας. Το όμορφο χόμπυ σήμερα μπορεί να γίνει ένα επικερδές επάγγελμα αύριο...

Είναι εύκολο να χρησιμοποιήσετε...

το DRAGON 32. Δεν χρειάζεται να το προγραμματίσετε εσείς. Μια μεγάλη ποικιλία προγραμμάτων σε CARTRIDGES & κασέτες μπορεί να καλύψει κάθε ανάγκη σας. Και ακόμη όταν γράψετε τα δικά σας προγράμματα μπορείτε να τα αποθηκεύσετε σε μια κοινή κασέτα και να τα κρατήσετε για πάντα...

Έχει ζωντανά χρώματα...

Ο DRAGON 32 σας προσφέρει εννέα χρώματα που θα δώσουν ζωντάνια στην οθόνη σας. Με απλές εντολές μπορείτε να αλλάξετε χρώματα, να χρωματίσετε με όποιο χρώμα θέλετε ένα σημείο ή μια ολόκληρη περιοχή στην οθόνη με τα χρώματα της αρεσκείας σας...

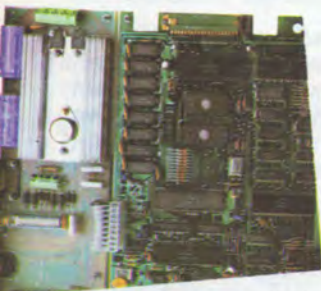
Έχει απίθανα GRAPHICS...

Σας προσφέρει 5 διαφορετικά resolution από 16 X 32 μέχρι 256 X 192. Χρησιμοποιώντας απλές εντολές μπορείτε να φτιάξετε γραμμές, να ζωγραφίσετε διάφορα σχήματα και κατόπιν να τα μικρύνετε μέχρι το 1/4 ή να τα μεγαλώσετε μέχρι και 16 φορές. Δοκιμάστε να ζωγραφίσετε χάρτες, εικόνες, διαστημολογία, εξωγήινους... Με το DRAGON 32 είναι πολύ εύκολο.

Έχει καλή μνήμη...

Ο DRAGON 32 σας προσφέρει 16K ROM που περιλαμβάνει την MICROSOFT BASIC & 32K RAM, που είναι αρκετά για οποιαδήποτε χρήση. Αν όμως χρειάζεστε περισσότερη μνήμη τότε μπορείτε να προμηθευτείτε το DRAGON 64 με 64K RAM ή ακόμη και να μετατρέψετε το DRAGON 32 που ήδη έχετε.

Έχει πολλά «έξτρα»...

Ο DRAGON 32 σας προσφέρει σαν στάνταρ εξοπλισμό αυτά που άλλοι σας έμαθαν να θεωρείτε έξτρα και να τα πληρώνετε παραπάνω. Έξοδο CENTRONICS για PRINTER, έξοδο για δυο JOYSTICK, διακόπτη ON-OFF, διακόπτη RESET, έξοδο για μαγνητόφωνο με πλήρη τηλεχειρισμό, έξοδο για TV, έξοδο για MONITOR, CONNECTOR για CATRIDGE ή DISK-DRIVES. Βιβλίο οδηγιών στα Ελληνικά & δωρεάν εγγραφή στο DRAGON CLUB.

Έχει μουσική...

Οι πέντε πλήρεις οκτάδες επιτρέπουν να παράγετε οποιοδήποτε ήχο, φωνή ή μουσική. Μπορείτε να συνθέσετε τα δικά σας μουσικά κομμάτια - που ο DRAGON πάντα θα παίξει για σας - ή να παίξετε τις επιτυχίες της εποχής. Μπορείτε ακόμα να παράγετε τους δικούς σας εξωπραγματικούς, διαστημικούς ήχους. Ο ήχος ενισχύεται και ακούγεται από την τηλεόρασή σας για να είναι ρεαλιστικός. Έτσι όταν χρησιμοποιείτε το κομπιούτερ σας δεν χρειάζεστε... στηθοσκόπιο.

Έχει πολλά προγράμματα

HDRAGON αλλά και πολλές ακόμα εταιρίες προσφέρουν για το DRAGON μεγάλη ποικιλία SOFTWARE. Διαστημικά, περιπέτειες, σκάκι, γκολφ, μονόπολη, τάβλι, FLIPPER, FROGGER, κ.α. σας περιμένουν να διασκεδάσετε. Μπορείτε να «πετάξετε» ένα αεροπλάνο ή ακόμη & το διαστημικό λεωφορείο. Επίσης να δοκιμάσετε την τύχη σας σαν μουσικοσυνθέτης. Βεβαία μπορείτε να μάθετε γραφομηχανή, να κρατήσετε τα οικονομικά σας, να φτιάξετε αρχεία, να έχετε γραφικές παραστάσεις & πολλές ακόμη πιο «σοβαρές» εφαρμογές.

κράμασε την τύχη σας σαν μουσικοσυνθέτης. Βεβαία μπορείτε να μάθετε γραφομηχανή, να κρατήσετε τα οικονομικά σας, να φτιάξετε αρχεία, να έχετε γραφικές παραστάσεις & πολλές ακόμη πιο «σοβαρές» εφαρμογές.

Είναι σωστά κατασκευασμένος...

Ο DRAGON 32 σας προσφέρει ένα πραγματικό ηλεκτρολογιο γραφομηχανής σε διάταξη OWERTY. Κάθε πλήκτρο είναι εγγυημένο για 20 εκατομμύρια χειρισμούς. Χρησιμοποιεί την τελευταία λέξη της τεχνολογίας όπως π.χ. το MICROPROCESSOR που είναι ο 6809 της MOTOROLA. Συγκρίνετε το DRAGON 32 με άλλα COMPUTER... Θα εκπλαγείτε από τις διαφορές...

Είναι κατασκευασμένο στην Αγγλία...

και συγκεκριμένα στο SWANSEA, με την εγγύηση και τη σιγουριά της Αγγλικής τεχνολογίας. Με την υπευθυνότητα της Ελληνικής αντιπροσωπείας DRAGON COMPUTER (HELLAS) LTD.

Ο DRAGON μεγαλώνει μαζί σας...

όσο μεγαλώνει το ενδιαφέρον σας, οι γνώσεις και οι απαιτήσεις σας. Τώρα σε κάθε DRAGON μπορείτε να συνδέσετε μέχρι και τέσσερις μονάδες FLOPPY DISK DRIVES. Έτσι θα έχετε πια πραγματικά επαγγελματικές προδιαγραφές. Κατάλληλο για να υποστηρίξει τις ανάγκες ενός γραφείου, μιας επιχείρησης, ενός ιατρείου για αποθήκη, αρχείο, πελατολόγιο κλπ. Ποιό άλλο κομπιούτερ της κατηγορίας του σας προσφέρει τόσα πολλά. Και πιό κομπιούτερ από αυτά που σας προσφέρουν μπορεί να συναγωνιστεί τον DRAGON στην τιμή; Στο σχολείο, στο σπίτι, στο γραφείο το DRAGON πάει παντού. Απίθανος φίλος, υπομονετικός δάσκαλος, ακούραστος και άμισθος συνεργάτης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΙΑ SPECTRUM 48K

μ-ΒΑΣΗ

ΑΠΟ 45 ΜΕΧΡΙ 450 ΚΑΡΤΕΛΛΕΣ

micro·ΙΔΕΕΣ

Με ελληνικά και λατινικά κεφαλαία

Με AND και OR έρευνα δεδομένων.

Γρήγορη γενική έρευνα σε γλώσσα μηχανής.

Ελεύθερη κίνηση του κέρσορα στην οθόνη.

Εκτύπωση σε printer.

Πολύ απλή λειτουργία με MENU.

Προγράμματα χωρίς Προστασία για εύκολη μετατροπή.

ΕΓΓΥΗΣΗ καλής λειτουργίας

Οποιαδήποτε μετατροπή για ειδικές ανάγκες, κατόπιν παραγγελίας

ΜΟΝΟ
1.500 δρχ.

**Εκδόσεις για κασετόφωνα
και microdrives**

**ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΑ...
ΠΑΝΤΑ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ
ΤΑ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**

TV+VIDEO®

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΧΟ

- μικροηλεκτρονική τεχνολογία
- το μεταχειρισμένο βίντεο
- οι νέες ταινίες του μήνα
- αφιέρωμα *Kagemusha*

**ΟΙ ΒΙΝΤΕΟΤΑΙΝΙΕΣ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ**

ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ Νο. 3

ΤΕΥΧΟΣ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1984

ΣΤΕΝΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

commodore

64

Τεχνικά χαρακτηριστικά:

CPU: 6502
 20K ROM
 64K RAM
 4 γεννήτριες ήχου
 16 χρώματα σε 255 συνδυασμούς
 8 sprites.
 ανάληψη οθόνης 320x200
 2 εισόδους για joysticks, paddles, και light pen
 RS - 232 interface για printer και disk drives
 είσοδος για cartridges
 πόρτα με 8 εισόδους — εξόδους (για επικοινωνία με τον έξω κόσμο)
 8 προγραμματιζόμενα πλήκτρα
 56 έτοιμα γραφικά σύμβολα κανονικό πληκτρολόγιο γραφομηχανής

Γλώσσες:

BASIC 2.0
 BASIC 4.0
 SIMON'S BASIC
 (114 πρόσθετες εντολές)
 ULTRA BASIC
 PASCAL
 FORTH
 LOGO
 Compilers, assemblers και disassemblers
 με κάρτα Z80 όλες οι γλώσσες που υπάρχουν σε CP/M

Προγράμματα:

(σε κοινές κασέτες ή δισκέτες)

Εκπαιδευτικά:

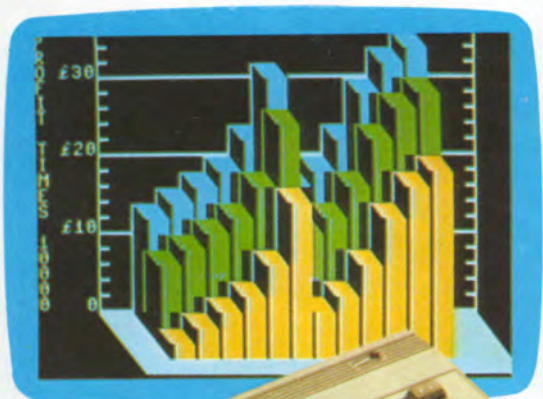
σειρά μαθημάτων προγραμματισμού μαθήματα ξένων γλωσσών

Εμπορικές εφαρμογές:

αρχείο (Easyfile, oracle, ελληνικό αρχείο)
 πελάτες
 αποθήκη
 εσόδων — εξόδων
πολιτικού μηχανικού:
 πλήρης σειρά στατικών **επεξεργασίας κειμένου:**
 paperclip 64
 Easyscript & Easy spell
 Script 64
 Hess writer
 Scratchpad 64
 Cut & paste
 Wordpro 64
 Magic desk
 ελληνικά
Μουσική:
 music composer
 music construct
Ψυχαγωγία:
 Chess
 Soccer (ποδόσφαιρο)
 Formula 1
 Flight simulation
 Zaxxon

Περιφερειακά:

- μέχρι 4 disk drives των 170 K. και δυνατότητα σύνδεσης με Hard disk.
- ειδικό ή κοινό κασσετόφωνο
- σύνδεση σε τηλεόραση ή monitor
- printer με ελληνικούς και λατινικούς χαρακτήρες
- printer/plotter με 4 χρώματα
- modem (για επικοινωνία μέσω τηλεφώνου με άλλους υπολογιστές)
- Light pen
- Joysticks, paddles
- Speech synthesizer
- ανεξάρτητο αριθμητικό πληκτρολόγιο
- πλήθος βιβλίων και ειδικά περιοδικά.

**DINER'S CLUB,
 ΕΘΝΟΚΑΡΤΑ,
 ΕΜΠΟΡΟΚΑΡΤΑ**

**ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ ΟΛΑ
 ΤΑ ΕΙΔΗ ΜΑΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ
 ΣΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΣΗΜΕΙΟ ΤΗΣ
 ΕΛΛΑΔΑΣ**

**ΑΠΟ ΤΙΣ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
 ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΙ ΤΟ MANUAL
 ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

THE **Computer**
 SHOP

ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 47 & ΠΑΤΗΣΙΩΝ - ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
 ΑΘΗΝΑ 106 82. ΤΗΛ. 3603594, 3642766

RCC

Athens Computer Centre
 ΕΣΣΕΛΩΜΟΥ 26. ΑΘΗΝΑ 106 82.
 ΤΗΛ. 3609217

CAT

CAT COMPUTERS
 ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑ 106 80
 ΤΗΛ. 3643044, 3616690

ΣΤΕΝΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Η Σύνταξη θεωρεί την όλη υπόθεση εξαιρετικά απίθανη, αλλά στην περίπτωση που υπάρχει μια ΕΛΑΧΙΣΤΗμειωψήφια αναγνώστων, που δεν έχει ακόμα αντιληφθεί το αντικείμενο του ένθετου που κρατάτε στα χέρια σας, την πληροφορούμε ότι, προφανώς, πρόκειται για τα disk-drives...

Το αφιέρωμα αυτό έγινε επειδή διαπιστώσαμε ότι οι περισσότεροι κάτοχοι προσωπικών υπολογιστών, αλλά και όλοι όσοι απλά ενδιαφέρονται γι' αυτούς, ενώ είναι πολύ καλά πληροφορημένοι σχετικά με το κασετόφωνο και τις δυνατότητες του σαν μέσον αποθήκευσης δεδομένων, έχουν μια εντελώς επιφανειακή γνώση για τα drives και τις εφαρμογές τους.

Στο προηγούμενο τεύχος του PIXEL έγινε μια ιδιαίτερα λεπτομερής σύγκριση μεταξύ των κασετοφώνων, των disk-drives και των συστημάτων μικροκασέτας (microdrives). Ελπίζουμε λοιπόν ότι θα έχετε ήδη σχηματίσει μια ιδέα σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε μεθόδου. Το πρόβλημα που δημιουργείται όμως είναι το εξής: αν κανείς αποφασίσει πως πράγματι του χρειάζεται ένα σύστημα δισκετών, και με δεδομένο ότι διαθέτει τα απαραίτητα χρήματα (...), τότε τι θα πρέπει να διαλέξει;

Στις σελίδες που ακολουθούν θα βρείτε λεπτομερή περιγραφή και ανάλυση της λειτουργίας των disk-drives που κυκλοφορούν, για όλους τους δημοφιλείς micro της αγοράς. Για κάθε σύστημα δίνονται πίνακας με τα κύρια τεχνικά χαρακτηριστικά και ακολουθεί περιγραφή της λειτουργίας καθώς και ανάλυση όποιου σημείου μας φάνηκε κάθε φορά αξιοπαρατήρητο. Στο τέλος βρίσκεται ένας συγκεντρωτικός πίνακας με όλα τα επιμέρους χαρακτηριστικά των μηχανημάτων, έτσι ώστε να διευκολύνεται η σύγκριση και να δίνεται μια συνοπτική εικόνα του τί υπάρχει διαθέσιμο.

Το αφιέρωμα αυτό ελπίζουμε ότι θα σταθεί χρήσιμο σε όσους ενδιαφέρονται να αγοράσουν μικροϋπολογιστή για σχετικά ανεβασμένες εφαρμογές και κατά συνέπεια ενδιαφέρονται για τις δυνατότητες που έχουν τα drives κάθε συστήματος, αλλά και σε όσους έχουν ήδη κάποιο micro και επιθυμούν να ξεπεράσουν την κασέτα και να ανέβουν «κάτηγορία»...

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΟΝΟΜΑ: A-810
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: ATARI
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ: ΕΛΚΑΤ Α.Ε
 (Σόλωνος 26, τηλ. 3640-719)
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα πλαστικό σε χρώμα μπέζ.
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 30X24X11 cm
ΜΙΚΡΟΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο 6507 της MOSTEK.
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το DOS-II της Atari.
ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5½", μιας όψης εγγραφής, μονής πυκνότητας εγγραφής.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: soft sectoring, 720 sectors, 128 bytes ανά sector.
ΜΕΣΗ ΖΩΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 3.10⁶ passes ανά track.
ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 88,3K (formatted)
 100K (unformatted)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 4 disk drives
ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΔΙΣΚΟΥ: Μέση τιμή 74 msec, μέγιστη τιμή 236 msec.
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: 19.2 KBPS
ΤΙΜΗ: 55.000 δρχ.

Στη χώρα μας, το όνομα Atari είναι στενά συνδεδεμένο με τα video games. Αν ρίξουμε όμως μια ματιά στο διαθέσιμο software του υπολογιστή, θα δούμε ότι εκτός από την πραγματικά πλούσια συλλογή σε παιχνίδια, υπάρχει και ένας μεγάλος αριθμός από εφαρμογές με μεγαλύτερες απαιτήσεις. Η ΕΛΚΑΤ μάλιστα, που φέρνει στην Ελλάδα τον Atari, διαθέτει επίσης ένα αρκετά μεγάλο αριθμό από ελληνικές εφαρμογές. Οι βλέψεις της Atari για σοβαρότερες εφαρμογές βασίζονται κατά ένα μεγάλο ποσοστό στα disk-drives που μπορούν να συνδεθούν με τους διάφορους τύπους των υπολογιστών της εταιρίας. Στη χώρα μας υπάρχει στο εμπόριο το disk-drive της Atari με τύπο A-810, και πολύ σύντομα θα διατίθεται και ο τύπος A-1050.

Η αγορά του A-810 συνοδεύεται από το μετασχηματιστή και το καλώδιο τροφοδοσίας, το καλώδιο σύνδεσης με την κύρια μονάδα ή με άλλο disk-drive, την Master

δισκέτα, μια κοινή δισκέτα για χρήση και τέλος τα manuals που περιέχουν μια αρκετά εκτενή αναφορά στο λειτουργικό σύστημα

(DOS). Το disk-drive ακολουθεί και αυτό τη γνωστή αισθητική της Atari, που συνίσταται στο περίβλημα πλαστικό, χρώμα μπέζ και πολλές παράλληλες τρύπες εξαερισμού στην πάνω επιφάνεια της συσκευής.

Στην μπροστινή όψη της συσκευής υπάρχει η θύρα εισαγωγής της δισκέτας, ο διακόπτης ON/OFF καθώς και δύο LED λειτουργίας. Στην πίσω πλευρά της συσκευής υπάρχουν δύο υποδοχές που χρησιμοποιούνται για να συνδέσουμε με την κύρια μονάδα περισσότερα από ένα disk-drives. Κάθε ένα επιπλέον drive χαρακτηρίζεται σαν δεύτερο, τρίτο κλπ. με τη βοήθεια διακόπτη και διαγράμματος, που βρίσκονται στην πίσω όψη της συσκευής.

Το disk-drive A-810 δέχεται δισκέτες των 5½", μαλακής διαίρεσης που η χωρητικότητά

τους φτάνει τα 88 Kbytes. Κάθε δισκέτα είναι χωρισμένη σε 720 sectors των 128 Kbytes. Ο χρόνος προσπέλασης του δίσκου έχει κατά

μέσο όρο την τιμή 74 msec και μέγιστη τιμή 236 msec. Η μέγιστη ταχύτητα μεταφοράς δεδομένων είναι 19.2K bits/sec. Μικροπεξεργαστής είναι ο 6507. Ο διάδοχος του A-810 στην ελληνική αγορά θα είναι όπως ήδη αναφέραμε το disk-drive A-1050.

Το A-1050 διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά του προκατόχου του και επιπλέον περισσότερη μνήμη, 127 Kbytes ανά δισκέτα και το βελτιωμένο λειτουργικό σύστημα DOS III. Όπως ήδη αναφέραμε, ο κατάλογος των εφαρμογών σε δισκέτες της Atari είναι πολύ πλούσιος.

Η σύνδεση της κύριας μονάδας με το disk-drive θέτει στη διάθεσή της όλο αυτό το πλήθος των εφαρμογών, για τις οποίες έχει φροντίσει η εταιρία ώστε να "τρέχουν" σε όλους τους τύπους των υπολογιστών της.

ΟΝΟΜΑ: ORIC-MICRODISC
 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: ORIC
 ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: DATAKOR
 (Μιχαλακοπούλου 125, τηλ. 7793-411)
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα πλαστικό σε μαύρο χρώμα.
 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 28X12X7 cm
 ΒΑΡΟΣ: 3,20 kgr
 ΜΙΚΡΟΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο 6502 της MOSTEK
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το ORIC-DOS.
 (μοιάζει με το CP/M).
 ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 3", δύο όψεων εγγραφής, διπλής πυκνότητας εγγραφής.
 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: soft sectoring, 16 sectors, 256 bytes ανά sector.
 ΧΩΡΗΓΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 320K (formatted) 400K (unformatted)
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 4 disk drives
 ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: 250 KBPS
 ΤΙΜΗ: 55.000 δρχ.

Το πρώτο πράγμα που τράβηξε την προσοχή μας στο disk-drive του Atmos είναι οι δισκέτες που δέχεται. Πρόκειται για τις δισκέτες FC-1 της Hitachi. Οι δισκέτες αυτές είναι πολύ εύκολες στη χρήση τους, γιατί έχουν μέγεθος 3", δηλαδή αρκετά μικρότερο από τις συνηθισμένες δισκέτες. Επιπλέον, βρίσκονται μέσα σε θήκη από σκληρό πλαστικό που τις καθιστά άκαμπτες και τις προστατεύει από κτυπήματα, τσαλακώματα και από τους διάφορους διαβρωτικούς παράγοντες.

Ας έρθουμε στο disk-drive και συγκεκριμένα στην εξωτερική του εμφάνιση, που ακολουθεί τη γνωστή αισθητική της εταιρίας. Έχει δηλαδή χρώμα μαύρο και κόκκινες διακοσμητικές γραμμές. Στη μπροστινή πλευρά του disk-drive υπάρχει η θύρα εισαγωγής της δισκέτας, ενώ στην πίσω πλευρά υπάρχει το καλώδιο τροφοδοσίας, το οποίο επίσης τροφοδοτεί και την κύρια μονάδα.

Αν ρίξουμε μια ματιά στο εσωτερικό του disk-drive, θα δούμε περισσότερα από 21 κυκλώ-

ματα. Η κατασκευή είναι προσεγμένη χωρίς να υπάρχουν πρόχειρες κολλήσεις. Μικροπεξεργαστής είναι ο 6502A. Το MASTER disk-drive διαθέτει επιπλέον ένα κόκκινο Reset button για τη σύνδεσή του με τα 3 SLAVE disk-drives.

Μπορεί επίσης να τοποθετηθεί σε πιο εργονομική θέση με τη βοήθεια ενός μοχλού που διαθέτει. Το λειτουργικό σύστημα του disk-drives (DOS), μοιάζει με το CP/M και χρησιμοποιεί παρόμοιες εντολές. Οι εντολές αυτές είναι οι παρακάτω:

!BACKUP, !COPY, !DEL, !DIR, !DRV, !FORMAT, !LOAD, !PROT, !REN, !SAVE, !OPEN, !CLOSE, !PUT, !GET, !STORE, !RECALL.

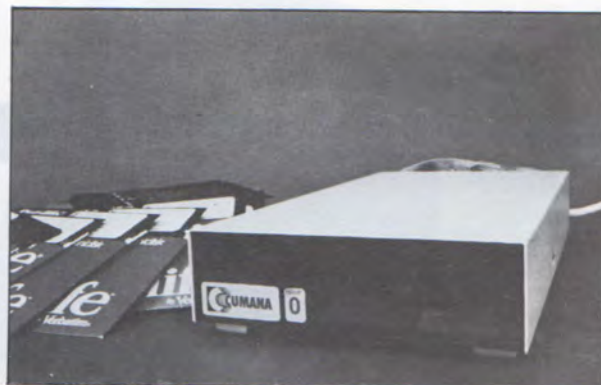
Παρατηρούμε ότι όλες οι εντολές συνοδεύονται από το σύμβολο !, το οποίο βρίσκουμε στις User-defined ρουτίνες του Atmos που βρίσκονται στη διεύθυνση 1024 της μνήμης. Χρειάζεται λοιπόν ιδιαίτερη προσοχή και κάποιες γνώσεις γλώσσας μηχανής του Atmos για να μπορούμε να χρησιμοποιούμε το ! στα προγράμματα

που φτιάχνουμε.

Το DOS δεν βοηθάει αρκετά το χρήστη, στο να ελέγξει αν είναι σωστές οι νέες πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στον δίσκο. Υπάρχουν όμως αρκετά error messages, 29 τον αριθμό, που δίνουν κάποια λύση στο πρόβλημα. Η χρήση των disk-drives δίνει στον Atmos τη δυνατότητα να χειριστεί αρχεία αλλά μόνο Sequential (σειριακά). Η επεξεργασία των αρχείων γίνεται ένα-ένα File, πράγμα σχετικά χρονοβόρο, ειδικά στην περίπτωση που υπάρχουν πολλά Files. Επιπλέον σε ένα ήδη υπάρχον αρχείο δεν μπορούν να προστεθούν άλλα records.

Συμπερασματικά το disk-drive του Atmos παρουσιάζει αρκετά πλεονεκτήματα στο θέμα της επέκτασης της μνήμης χάρη στις δισκέτες που δέχεται, κάθε μία από τις οποίες αφήνει 320K ελεύθερα στον χρήστη. Παρουσιάζει όμως αρκετές αδυναμίες στην επεξεργασία των αρχείων με βασικότερη ότι δεν δέχεται RANDOM αρχεία.

ΟΝΟΜΑ: CUMANA
 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: CUMANA Ltd
 ΑΝΓΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: ΑΞΑΡΛΗΣ
 (Ακαδημίας 96-98, τηλ. 3607-836)
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα
 μεταλλικό σε χρώμα μπέζ.
 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 28,5X15X5 cm
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το DFS
 ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5¼", μιας όψης εγγραφής,
 μονής ή διπλής πυκνότητας εγγραφής.
 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: Soft sectoring
 40 ή 80 tracks, 48 ή 96 TPI
 10 sectors ανά track, 256 bytes ανά sector.
 ΧΩΡΗΓΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 80K/180K (formatted)
 100K/200K (unformatted)
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 2 disk drives
 ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΔΙΣΚΟΥ: 300 RPM
 ΤΙΜΗ: 55.000 δρχ. (για τα 100K)
 65.000 δρχ. (για τα 200K)

Όπως κάθε περιφερειακό για τον BBC, έτσι και τα drives αυτά βρίσκονται μέσα στο κλασικό πλέον κουτί χρώματος μπέζ.

Κοιτάζοντας από μπροστά βλέπουμε τη θυρίδα εισαγωγής της δισκέτας, τον μοχλό που την "κλειδώνει" μέσα στα drives, για να αποφευχθεί καταστροφή από απροσεξία, και το απαραίτητο "φωτάκι", που παραμένει αναμμένο όσο γίνεται ανάγνωση ή εγγραφή στη δισκέτα.

Από πίσω μπορεί να δει κανείς τον διακόπτη τροφοδοσίας της μονάδας, μια ασφάλεια (Fuse), τη σύνδεση με το ρεύμα, το καλώδιο σύνδεσης με τον υπολογιστή και μια ψήκτρα για απαγωγή της παραγόμενης θερμότητας. Η ύπαρξη και λειτουργικότητα της τελευταίας είναι πολύ σημαντική, αν θέλουμε να μην μας βρίσκουν συχνά μικρές ή μεγάλες καταστροφές. Τα drives συνοδεύονται από ένα βιβλιαράκι 70 περίπου σελίδων, που αποτέλεσε για μας μια πολύ ευχάριστη ανάπαυλα από τα φωτοτυπημένα φυλλάδια, τα τυπογραφικά στοιχεία που χρειάζονται

φακό για να μαντέψεις αν πρόκειται για "α" ή "ο" και τις κακίσθιμες εκτυπώσεις. Το υλικό χωρίζεται σε 14 κεφάλαια και δύο παραρτήματα, που καλύπτουν κάθε τι που θα μπορούσε να προβληματίσει τον αρχάριο.

Τα πρώτα δύο κεφάλαια κάνουν μια αρκετά αναλυτική εισαγωγή στον κόσμο των δισκετών, εξηγώντας τόσο το πώς δουλεύει γενικά ένα disk-drive όσο και ένα πλήθος όρων απαραίτητων για να κατανοήσει κανείς τη λειτουργικότητα του συστήματος. Μετά δίνονται βήμα προς βήμα οδηγίες για το πώς θα συνθέσει κανείς τα drives με τον BBC και πώς θα χρησιμοποιήσει τις διαθέσιμες εντολές για δημιουργία αρχείων κλπ.

Τέλος περιέχονται και κεφάλαια για χρήστες με περισσότερες γνώσεις, και κατά συνέπεια απαιτήσεις, που δίνουν τεχνικά στοιχεία, συγκρίνουν τα drives αυτά με άλλα κάπως διαφορετικής λειτουργίας κλπ.

Το σύστημα περιέχει όλες

τις συνηθισμένες εντολές για σώσιμο, φόρτωμα, καθώς και merging ή chaining προγραμμάτων. Δύο αξιόλογες εντολές είναι η BUILD, που επιτρέπει τη δημιουργία ενός αρχείου εντολών άμεσα εκτελούμενων, και !BOOT που δημιουργεί αρχεία που τρέχουν αμέσως μόλις δοθεί ρεύμα στο σύστημα. Με τον συνδυασμό τους μπορούμε, για παράδειγμα, να φτιάξουμε ένα αρχείο που να καθορίζει τη λειτουργία των δέκα function keys και το οποίο να τρέχει αυτόματα.

Το σύστημα μας επιτρέπει να έχουμε μέχρι 31 αρχεία μέσα σε κάθε δισκέτα και κάθε φορά μπορούμε να έχουμε ανοικτά μέχρι 5 αρχεία είτε σειριακά είτε τυχαίας προσπέλασης. Τελειώνοντας δεν μπορούμε να παραλείψουμε τα μηνύματα σφάλματος, που στα τελευταία τουλάχιστον μοντέλα είναι μηνύματα σε απλά αγγλικά και όχι κωδικόι, πράγμα ιδιαίτερα ευχάριστο ειδικά για τους πρωτόπειρους χρήστες, που προφανώς πελατώνουν βλέποντας τον υπολογιστή να τους κατακλύζει με ένα πλήθος ακατανόητων συντομογραφιών... ●

ΟΝΟΜΑ: VIC-1541
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: COMMODORE
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ: MEMOX
 (Βασ. Σοφίας 82, τηλ. 7778-680).
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα πλαστικό σε χρώμα μπέζ.
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 37X20X9,7 cm
ΜΙΚΡΟΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο 6502 της MOSTEK (υποστηρίζεται από δυο CHIP 6522 της MOSTEK)
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το COMMODORE DOS
ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5¼", μιας όψης εγγραφής, μονής ή διπλής πυκνότητας εγγραφής.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: soft sectoring
 35 tracks, 17-21 sectors ανά track, 256 bytes ανά sector.
ΧΩΡΗΓΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 170K (formatted)
 200K (unformatted)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 4 disk drives.
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΔΙΣΚΟΥ: 300 RPM
ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ TRACK: 15 msec
ΤΙΜΗ: 59.000 δρχ.

Μετά το 1540 ένα ακόμα disk-drive έρχεται να βοηθήσει τόσο τον Commodore-64 όσο και τον Vic-20 στο να ανταπεξέλθουν σε δυσκολότερες εφαρμογές. Πρόκειται για το disk-drive 1541 που, όπως και ο προκάτοχός του, έχει επίσης κατασκευαστεί από την Commodore. Το 1541 έχει αρκετές βελτιώσεις σε σχέση με το 1540, εξωτερικά όμως παρέμεινε το ίδιο. Δηλαδή διατήρησε το κλασικό πια μπέζ πλαστικό κουτί. Στην μπροστινή πλευρά υπάρχει η θύρα εισαγωγής της δισκέτας και δύο Led, ένα κόκκινο που μένει ανοικτό κατά τη διάρκεια ανάγνωσης ή εγγραφής και ένα που αναβοσβήνει σε περίπτωση λάθους.

Στην πίσω επιφάνεια του disk-drive υπάρχουν ο διακόπτης ON/OFF, το καλώδιο τροφοδοσίας και δύο SERIAL BUS, ένα για τη σύνδεση του disk-drive με την κύρια μονάδα και το άλλο για τη σύνδεση με το επόμενο disk-drive, ή με τον εκτυπωτή. Μπορούμε να συνδέσουμε μέχρι 4 disk-drives το ένα μετά το άλλο, κάθε ένα

από τα οποία έχει ανεξάρτητο καλώδιο τροφοδοσίας. Κάθε disk-drive περιέχει τον δικό του controller. Επομένως τα disk-drive δεν χωρίζονται σε master και slaves.

Αν "εγχειρίσουμε" το 1541, θα δούμε μια εσωτερική κατασκευή ιδιαίτερα προσεγμένη χωρίς προσθήκες της τελευταίας στιγμής. Μικροεπεξεργαστής είναι ο 6502 της MOSTEK και υποστηρίζεται από δύο chip 6522 (PIA) της ίδιας εταιρίας. Το 1541 δέχεται δισκέτες των 5¼", μονής πλευράς εγγραφής και μονής ή διπλής πυκνότητας. Μένουν διαθέσιμα στο χρήστη 170K μνήμης RAM.

Οι εντολές που αναγνωρίζουν τα drives είναι οι παρακάτω: OPEN, NEW, COPY, RENAME, SCRATCH, INITIALIZE, VALIDATE, DUPLICATE, CLOSE, BLOCK-READ, BLOCK-WRITE, BLOCK-ALLOCATE, BLOCK-FREE, BUFFER-POINTER, USER-1 και USER-2, POSITION, BLOCK-EXECUTE, MEMORY-READ, MEMORY-WRITE, MEMORY-EXECUTE, USER.

Όλες οι εντολές ενεργοποιούνται από το πρώτο τους γράμμα

με μια εντολή PRINT. Για παράδειγμα η εντολή:

```
PRINT # 15, "M-W": CHR$(Lo address) CHR$(Hi address) CHR$(ASCII τιμή) "data"
```

Σημαίνει: Γράψε στη μνήμη από τη θέση Lo address στη θέση Hi address, την ASCII τιμή ή τα data που ακολουθούν. Το σύστημα διαθέτει 35 error-messages με κωδικούς από το 0 μέχρι το 74.

Υπάρχουν 16 κανάλια επικοινωνίας (με αριθμούς από 0 μέχρι 15). Από αυτά, το κανάλι 15 μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για μεταβίβαση εντολών (Commands) στο disk-drive, ενώ για μετάδοση data κατάλληλα είναι τα κανάλια 2 μέχρι 14. Ανοικτά μπορούν να παραμείνουν ταυτόχρονα μόνο 5 κανάλια.

Τέλος υπάρχει η δυνατότητα RANDOM ACCESS στα 6 σειριακά αρχεία. Η Basic 2.0 δεν υποστηρίζει RELATIVE FILES. Σε τέτοια αρχεία μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση, μόνο αν εφοδιάσει προηγουμένως τον Commodore με την εκτεταμένη έκδοση της γλώσσας.

ΟΝΟΜΑ: LYNX DD00
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: LYNX
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ: ΑΒΑΞ
 (Λεωφ. Συγγρού 375, τηλ. 9413-624).
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα γκρί.
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 33X14,8X6 cm
ΜΙΚΡΟΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο FD-200 της Western.
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το LYNX DOS
ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5 $\frac{1}{4}$ ", μιας όψης εγγραφής, μονής ή διπλής πυκνότητας εγγραφής.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: Soft sectoring, 6250 bytes ανά track.
ΧΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 200K (formatted)
 250K (unformatted)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 4 disk drives
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΔΙΣΚΟΥ: 300 RPM
ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ TRACK: 4 msec
ΤΙΜΗ: 75.000 δρχ. (το MASTER)
 55.000 δρχ. (το SLAVE)

Ο LYNX είναι ένας πολύ γρήγορος και ευέλικτος υπολογιστής. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί με επιτυχία και σε εφαρμογές μεγαλύτερες από τις συνηθισμένες των οικιακών υπολογιστών. Από το μοντέλο 96 και πάνω, οι υπολογιστές LYNX μπορούν να συνδεθούν με ένα έως και τέσσερα disk-drives.

Το disk-drive κατασκευάζεται επίσης από τη LYNX και έχει περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα γκρί-μάτ, ίδιο με το χρώμα της κύριας μονάδας. Στη μπροστινή πλευρά, υπάρχει η θύρα εισαγωγής της δισκέτας και το καθιερωμένο φωτάκι (Led), που μένει αναμμένο καθ' όλη τη διάρκεια της ανάγνωσης ή εγγραφής της δισκέτας.

Στην πίσω όψη υπάρχουν το καλώδιο τροφοδοσίας, ο διακόπτης ON/OFF, μια ασφάλεια (Fuse), καθώς και ψήκτρες για την απαγωγή της θερμότητας. Στην κάτω επιφάνεια υπάρχει το flat cable για τη σύνδεση του disk-drive με την κύρια μονάδα.

Στο πρώτο disk-drive (Ma-

ster) βρίσκονται η μονάδα ελέγχου (disk controller) και το disk Interface. Το τελευταίο περιλαμβάνει τα CONNECTORS και ένα ROM, στο οποίο βρίσκεται το LYNX DOS, δηλαδή το λειτουργικό σύστημα που μας επιτρέπει να χρησιμοποιήσουμε τους δίσκους ενώ διατηρούμε και όλες τις δυνατότητες του LYNX.

Μικροεπεξεργαστής είναι ο FD-200 της Western. Με την εντολή XROM φορτώνουμε το LYNX-DOS στη RAM του LYNX και με την εντολή EXTBOOT φορτώνουμε και το CP/M, οπότε έχουμε προσπέλαση σε χιλιάδες έτοιμα προγράμματα που καλύπτουν όλους τους χώρους στην επεξεργασία πληροφοριών. Ο disk controller επιτρέπει τη σύνδεση με το Master μέχρι και τριών ακόμη slave disk drives.

Οι δισκέτες που δέχεται το disk-drive είναι των 5 $\frac{1}{4}$ ", του τύπου μονής όψης εγγραφής - μονής ή διπλής πυκνότητας - soft sectoring. Η UNFORMATED χωρητικότητα είναι 250K ενώ η FORMATED είναι 200K.

Η πυκνότητα των Track είναι 48 TPI και η πυκνότητα εγγραφής σε κάθε Track είναι 5536 BPI.

Συνολικά, υπάρχουν 39 Tracks των 6.250 BYTES. Η ταχύτητα περιστροφής του δίσκου είναι 300 RPM. Η ταχύτητα μετάδοσης των πληροφοριών είναι 250 KBPS. Αξίζει, τέλος, να τονίσουμε τον πίνακα αξιοπιστίας που συνοδεύει το μηχάνημα, κάτι που δεν βρήκαμε σε άλλα disk-drives.

Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων και τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

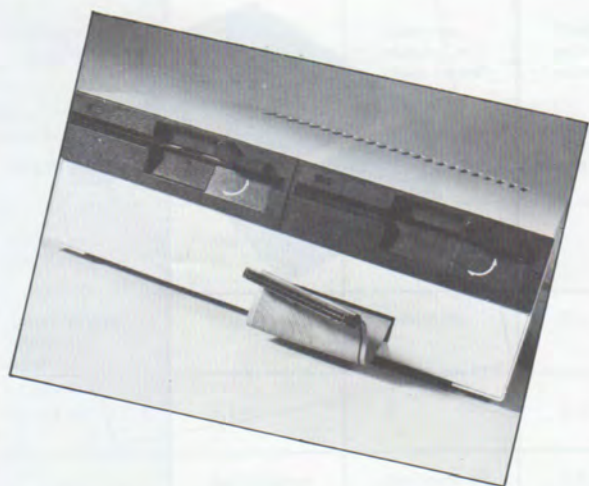
Χρόνος ζωής disk-drive: 8X10² Hours.

Μέση ζωή δισκέτας: 3.10⁶ passes/track.

Συχνότητα Soft error: 1.10⁻⁸ bits.

Συχνότητα Hard error: 1.10⁻¹² bits.

Συχνότητα Seek error: 1.10⁻⁶ seeks.

Ο NEWBRAIN είναι αποδεδειγμένα ένας υπολογιστής που μπορεί να ανταπεξέλθει και σε εφαρμογές μεγαλύτερες από τις συνηθισμένες ενός οικιακού υπολογιστή. Η Tradecom κατασκεύασε για το New-

Brain τη σειρά Compro, που περιλαμβάνει τέσσερις διαφορετικούς τύπους disk-drives. Θα κάνουμε μια συνοπτική περιγραφή των disk drives της Tradecom.

Έχουν διαστάσεις 30X30X10 cm και περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα μπέζ. Στη μπροστινή πλευρά υπάρχει η θύρα εισαγωγής της δισκέτας και ο μοχλός που είναι ταυτόχρονα και κλειδί της δισκέτας. Υπάρχουν επίσης ένα LED, που λειτουργεί όσο χρόνο γίνεται ανάγνωση ή εγγραφή στη δισκέτα, και το καλώδιο σύνδεσης με την κύρια μονάδα.

Στην πίσω επιφάνεια υπάρχει το καλώδιο τροφοδοσίας και ο διακόπτης ON/OFF. Στην πίσω πλευρά υπάρχουν οι χαραμάδες εξαερισμού. Η εσωτερική κατα-

σκευή των disk-drives είναι προσημμένη και σταθερή. Το μοτέρ είναι της TEAC και υπάρχουν κυκλώματα που ελέγχουν την ταχύτητα, τη θέση της κεφαλής και τη διακίνηση των δεδομένων.

Σαν λειτουργικό σύστημα χρησιμοποιείται το CP/M και καταλαμβάνει δύο tracks στο system area. Οι δισκέτες είναι των 5 $\frac{1}{4}$ " και ανάλογα με τον τύπο του disk-drive έχουν τις παρακάτω μορφές:

- α) Μονής όψης - αραιής πυκνότητας - 40 tracks - χωρητικότητα 200K - διαθέσιμα στον χρήστη 190K.
- β) Μονής όψης - πυκνής πυκνότητας - 80 tracks - χωρητικότητα 400K - διαθέσιμα στον χρήστη 388K.
- γ) Διπλής όψης - πυκνής πυκνότητας - 80 tracks - χωρητικότητα 800K - διαθέσιμα στον χρήστη 788K.

Ο NewBrain μπορεί να συνδεθεί με έως 4 disk-drives μέσω του ενσωματωμένου disk-controller. Με τον τρόπο αυτό ο υπολογιστής γίνεται ιδιαίτερα δυνατός και

ευέλικτος και παρέχει στον χρήστη πολλές δυνατότητες, όπως πρόσβαση στα αναρίθμητα προγράμματα του CP/M, ανάγνωση δίσκων άλλων συστημάτων (διαφ. configures) Microsoft Basic, Compiled

Basic, dBase III. Επιπλέον η χρήση των disk-drives δίνει στον NewBrain τη δυνατότητα χειρισμού

αρχείων σειριακών ή τυχαίας προσπέλασης ακόμα και μέσω της NewBrain Basic.

Ακόμα αυξάνει σημαντικά την ταχύτητα ανάγνωσης ή αποθήκευσης προγραμμάτων, αλλά κυρίως αυξάνει την αξιοπιστία αυτών των διαδικασιών. Ακόμα η εντολή Sarf "File name" έρχεται να προστεθεί

στο ήδη δυνατό set εντολών του NewBrain επιτρέποντας την ταχύτερη ανάγνωση προγραμμάτων από τον δίσκο.

Τέλος, θα τονίσουμε την ύπαρξη μίας σειράς από utility programs, μέσα στο βιβλίο που συνοδεύει την αγορά των disk-drives.

ΟΝΟΜΑ: COMPRO
 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: TRADECOM
 ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: MICROBYTES
 (Στουρνάρα 16, τηλ. 3623-497).
 ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα μπέζ.
 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 30X30X10 cm
 ΜΙΚΡΟΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο Z-80A της ZILOG.
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το CP/M (καταλαμβάνει 2 tracks στο system area).
 ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5 $\frac{1}{4}$ " οι όψεις και η πυκνότητα εγγραφής, εξαρτώνται από τον τύπο του drive.
 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: Soft sectoring 40 ή 80 tracks ανάλογα με τον τύπο του drive.
 ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 190K/388K/788K (formatted)
 200K/400K/800K (unformatted)
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μέχρι 4 disk drives.
 ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ TRACK: 4 msec
 ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ: 127.500 δρχ. (Dual 200K)
 140.500 δρχ. (Dual 400K)
 178.500 δρχ. (Dual 800K)
 93.000 δρχ. (Single 400K)

ΟΝΟΜΑ: TI-DISK DRIVE
 ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ: TEXAS INSTRUMENTS
 ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΟΣ: ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝ
 (Κούμπαρη 5, Κολωνάκι, τηλ. 3624-170).
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ: Έχει περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα μαύρο.
 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 25X15X10 cm
 ΜΙΚΡΟΠΕΞΕΡΓΑΣΤΗΣ: Είναι ο 9900 (ο ίδιος με την κύρια μονάδα).
 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Είναι το TEXAS DOS
 ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 5½", μιας όψης εγγραφής, μονής ή διπλής πυκνότητας εγγραφής.
 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: Soft sectoring
 ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΣΚΕΤΑΣ: 90K (formatted)
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ: Μπορούν να συνδεθούν μέχρι 3 disk drives.
 (Υπάρχει ειδική θέση στο expansion board)
 ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ TRACK: 16 msec
 ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ: 74.000 δρχ. (το MASTER)
 30.000 δρχ. (το SLAVE)

Ο TI-99/4A δεν είναι ένας "καθαρός" επαγγελματικός υπολογιστής. Μελετώντας όμως τα χαρακτηριστικά του, μπορούμε εύκολα να διαπιστώσουμε ότι η φιλοσοφία της TEXAS INSTRUMENTS, που τον κατασκευάζει, είναι η ευελιξία και η δυνατότητα επέκτασης. Θα σας παρουσιάσουμε τώρα το disk-drive, το οποίο είναι ο βασικότερος συντελεστής των δυνατοτήτων του υπολογιστή.

Ο TI-99/4A μπορεί να συνδεθεί με έως και τρία disk-drives. Το πρώτο από αυτά μπορεί να συνδεθεί άμεσα με την κύρια μονάδα αλλά και μέσα από το κεντρικό κουτί επέκτασης (expansion board) του συστήματος.

Εκεί υπάρχει ειδική θέση, όπου το disk-drive μπορεί να τοποθετηθεί μαζί με τις διάφορες κάρτες κυκλωμάτων, όπως της επέκτασης μνήμης, της P-CODE, της RS.232, της disk-drive controller και άλλων. Εξωτερικά το disk-drive δίνει την εντύπωση της στέρεης και προσεγμένης κατασκευής. Έχει περίβλημα μεταλλικό σε χρώμα μαύρο μάτ.

Στη μπροστινή επιφάνεια

υπάρχει θύρα εισαγωγής της δισκέτας, η οποία την καλύπτει πλήρως και την προφυλάσσει από σκόνη, καπνούς και υγρασία. Στην πάνω επιφάνεια υπάρχουν τρεις σειρές από παράλληλες τρύπες εξαερισμού. Στην πίσω πλευρά υπάρχει το πολλαπλό καλώδιο (flat cable) για τη σύνδεση με την κύρια μονάδα. Στο εσωτερικό του disk-drive απαντώνται στρώματα επικάλυψης από ρητίνη προστατεύουν το τυπωμένο κύκλωμα από τους διάφορους διαβρωτικούς παράγοντες.

Οι δισκέτες είναι των 5½", του τύπου: μιας πλευράς εγγραφής - απλής πυκνότητας. Η χωρητικότητα της δισκέτας είναι 90K και μπορεί να έχει μέχρι 127 files. Η disk-drive controller card παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν μέχρι τρία disk-drives, που δέχονται δισκέτες δύο πλευρών εγγραφής. Στην περίπτωση αυτή θα έχουμε συνολική χωρητικότητα 540K. Το λειτουργικό σύστημα δεν καταλαμβάνει χώρο στη δισκέτα και χωρίζεται σε δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνεται στο disk manager module και

αναφέρεται στις διαδικασίες τακτοποίησης (back up, initialize, -copy κλπ.). Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στις εντολές για τη δημιουργία και την προσπέλαση των αρχείων και προϋπάρχει στην αρχική Basic του TI-99/4A. Χωρίς την ύπαρξη του disk-drive ούτε της Extended Basic του TI-99/4A μπορούμε χρησιμοποιώντας το κασετόφωνο να επεξεργαστούμε αρχεία, αλλά μόνο σειριακά.

Με το disk-drive μπορούμε να επεξεργαστούμε αρχεία σειριακά και τυχαίας προσπέλασης με μέθοδο εγγραφής display ή internal. Και οι δύο μορφές αρχείων χρησιμοποιούν τις ίδιες εντολές (PRINT, INPUT κλπ.), πράγμα που κάνει απλούστερη την επεξεργασία τους.

Τέλος υπενθυμίζουμε την ύπαρξη του MINI MEMORY COMMAND Cartridge που δουλεύει με κοινή μπαταρία και περιλαμβάνει 4K μνήμης RAM. Με αυτό το Cartridge μπορούμε επίσης να επεξεργαστούμε αρχεία, τα οποία διατηρούνται ακόμα και όταν σταματήσει η τροφοδοσία του συστήματος. ●

	ATARI	ATMOS	BBC	COMMODORE-64	LYNX	NEWBRAIN	TI-99/4A
ΟΝΟΜΑ	A-810	ORIC MICRODISC	CUMANA	VIC-1541	LYNX DDOO	COMRO	TI-DISK DRIVE
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ	ATARI	ORIC	CUMANA		LYNX	TRADECOM	TEXAS INSTRUMENTS
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ	ΕΛΚΑΤ Α.Ε. ΣΟΛΩΝΟΣ 26 Τηλ. 36.40.719	DATAKOR Ε.Π.Ε. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥ ΛΟΥ 125 Τηλ. 77.93.411	ΑΞΑΡΛΗΣ Α.Ε. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 96-98 Τηλ. 36.07.836	ΜΕΜΟΧ ΑΒΕΕΗ ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 82 Τηλ. 77.78.680	ΑΒΑΞ ΛΕΩΦ. ΣΥΓΓΡΟΥ 375 Τηλ. 94.13.624	MICROBYTES ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 16 Τηλ. 36.23.497	ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓ. ΚΟΥΜΠΑΡΗ 5 Τηλ. 36.24.170
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	Περιβλήμα πλαστικό σε χρώμα μπλεζ	Περιβλήμα πλαστικό σε χρώμα μαύρο	Περιβλήμα μεταλλικό σε χρώμα μπλεζ	Περιβλήμα πλαστικό σε χρώμα μπλεζ	Περιβλήμα μεταλλικό σε χρώμα γκρι	Περιβλήμα μεταλλικό σε χρώμα μπλεζ	Περιβλήμα μεταλλικό σε χρώμα μαύρο
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	30 × 24 × 11 cm	28 × 12 × 7 cm	28,5 × 15 × 5 cm	37 × 20 × 9,7 cm	33 × 14,8 × 6 cm	30 × 30 × 10 cm	25 × 15 × 10 cm
ΜΙΚΡΟΕΠΕ- ΞΕΡΓΑΣΤΗΣ	6507	6502 A		6502	FD-200	Z80 A	9900
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	DOS-II	ORIC DOS	DFS	COMMODORE DOS	LYNX DOS	CP/M (στο System area)	TEXAS DOS
ΤΥΠΟΣ ΔΙΣΚΕΤΑΣ	5 1/4"	3"	5 1/4"	5 1/4"	5 1/4"	5 1/4"	5 1/4"
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΣΚΕΤΑΣ	Soft Sectoring 720 sectors 128 bytes ανά sector	Soft Sectoring 16 sectors/ανά track 256 bytes ανά sector	Soft Sectoring 10 sectors ανά track 256 bytes ανά sector	Soft Sectoring 35 tracks 17 έως 21 sectors ανά track 256 bytes ανά sector	Soft Sectoring 6250 bytes ανά track	Soft Sectoring 40 ή 80 tracks	Soft Sectoring
UNFORMATED ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	100 K	320 K	100 K / 200 K	200 K	250 K	200 K/400 K/ 800 K	90 K
FORMATED ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	88,3 K	320 K	80 K / 180 K	170 K	200 K	190 K/388 K/ 788 K	90 K
ΟΨΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	SINGLE	DOUBLE	SINGLE	SINGLE	SINGLE	SINGLE H DOUBLE	SINGLE
ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	SINGLE	DOUBLE	SINGLE H DOUBLE	SINGLE H DOUBLE	SINGLE H DOUBLE	SINGLE H DOUBLE	SINGLE H DOUBLE
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	μέχρι 4	μέχρι 4	μέχρι 2	μέχρι 4	μέχρι 4	μέχρι 4	μέχρι 3
ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	55.000	55.000	55.000 / 100 K 65.000 / 200 K	59.000	75.000/ MASTER 50.000/ SLAVE	127.500 / 200 K	74.000 / MASTER 30.000 / SLAVE

Computer

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΤΕΣΤ SORD M68

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: MONITOR

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΑΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΝΙΚΗΣ-ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

COMPUPRESS

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

PIXELMANIA TWO

Το ένα τρίτο περίπου των συμμετασχόντων στο διαγωνισμό PIXELMANIA TWO βρήκε τη σωστή λύση. Ο μεγαλύτερος τετραψήφιος αριθμός που δημιουργεί τη σειρά αριθμών που ζητούσε το αίνιγμα του διαγωνισμού είναι το 9765. Η όλη σειρά αποτελείται από 36 αριθμούς και έχει ως εξής:

9765, 8432, 7951, 6843, 5972, 4861, 3975, 2864, 1753, 964, 853, 794, 683, 597, 486, 397, 286,

175, 96, 85, 79, 68, 59, 48, 39, 28, 17, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1.

Ο τυχερός της κλήρωσης των σωστών απαντήσεων είναι ο Νίκος Παπαδάκης που κερδίζει ένα MICRODRIVE για το SPECTRUM, προσφορά του computer shop PLOT-1. Το πρόγραμμα που μας έστειλε παρουσιάζεται στο listing που ακολουθεί.

Το πρόγραμμα θα μπορούσε

να είχε γραφτεί λίγο πιο δομημένα. Ένα από τα καλύτερα και γρηγορότερα προγράμματα έστειλε η Μαρία Χατζηγιάννη από την Κρήτη, ο χώρος όμως δεν μας επιτρέπει να το δημοσιεύσουμε. Η Μαρία Χατζηγιάννη κερδίζει μια ετήσια συνδρομή στο PIXEL.

Η ψήφος σας ανέδειξε, για επόμενο θέμα του PIXELMANIA, το "Ένα UFO στην Αρχαία Αθήνα".

```

760 LPRINT
7700 LPRINT
000000 LLIST
000010 REM
000020 REM
000030 REM
004000 REM
004010 REM
9500 STOP

PIXELMANIA TWO
NIKOS PAPADAKIS

H ZEIPA TON MEGISTON OPEN
EINAI H ESHZ:
9765
8432
7951
6843
5972
4861
3975
2864
1753
964
10
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

```

```

40 DIM A(36)
50 FOR I=9 TO 1 STEP -1: LET
#=STR$(1000*I-1): LET Z=VAL Z#
1)
60 FOR J=9 TO 0 STEP -1: IF J
I OR J=Z THEN GO TO 230: IF K
70 FOR K=9 TO 0 STEP -1: IF K
J OR K=I OR K=Z THEN GO TO 220
80 FOR L=9 TO 0 STEP -1: IF L
K OR L=J OR L=I OR L=Z THEN GO
0 210
90 LET Y=1000*I+100*J+10*K+L
100 IF I=9 THEN GO TO 190
110 LET Y#=STR$ Y
120 LET X#=STR$ A(28+I)
130 FOR M=1 TO LEN X#
140 LET T=VAL X$(M)
150 FOR N=1 TO 4
160 IF T=VAL Y$(N) THEN GO TO
10
170 NEXT N
180 NEXT M
190 LET A(27+I)=Y
200 GO TO 240
210 NEXT L
220 NEXT K
230 NEXT J
240 NEXT I
250 REM ΤΡΙΨΗΦΙΟΙ
260 FOR I=9 TO 1 STEP -1: LET
#=STR$(100*I-1): LET Z=VAL Z#
270 FOR J=9 TO 0 STEP -1: IF J
I OR J=Z THEN GO TO 410
280 FOR K=9 TO 0 STEP -1: IF K
J OR K=I OR K=Z THEN GO TO 400
290 LET Y=100*I+10*J+K
300 LET Y#=STR$ Y
310 LET X#=STR$ A(19+I)
320 FOR M=1 TO LEN X#
330 LET T=VAL X$(M)
340 FOR N=1 TO 3
350 IF T=VAL Y$(N) THEN GO TO 4
00
360 NEXT N
370 NEXT M
380 LET A(18+I)=Y
390 GO TO 420
400 NEXT J
410 NEXT K
420 NEXT I
430 REM ΔΙΨΗΦΙΟΙ
440 FOR I=9 TO 1 STEP -1: LET Z
#=STR$(10*I-1): LET Z=VAL Z#(1)
450 FOR J=9 TO 0 STEP -1: IF J=
I OR J=Z THEN GO TO 570
460 LET Y=10*I+J
470 LET Y#=STR$ Y
480 LET X#=STR$ A(10+I)
490 FOR M=1 TO LEN X#
500 LET T=VAL X$(M)
510 FOR N=1 TO 2
520 IF T=VAL Y$(N) THEN GO TO 5
70
530 NEXT N
540 NEXT M

```

```

550 LET A(9+I)=Y
560 GO TO 580
570 NEXT J
580 NEXT I
590 REM ΜΟΝΟΨΗΦΙΟΙ
600 FOR I=9 TO 1 STEP -1
610 LET A(I)=I
620 NEXT I
630 LPRINT "PIXELMANIA TWO"
640 LPRINT
650 LPRINT "NIKOS PAPADAKIS"
660 LPRINT
670 LPRINT
680 LPRINT
690 LPRINT
700 LPRINT "H ZEIPA TON MEGISTO
N OPEN"
710 LPRINT "EINAI H ESHZ: "
730 FOR I=1 TO 36
740 LPRINT I,A(37-I)
750 NEXT I
760 LPRINT
770 LPRINT "O ARIΘMOΣ OPEN = 36
"
780 LPRINT
790 LPRINT
800 LLIST
900 REM
910 REM
920 REM
930 REM
940 REM
950 STOP
8999 REM GRU
9000 FOR N=0 TO 7
9010 READ C,D,I,L,K,P,R,S,F,U,Y,O
9020 DATA 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
9030 DATA 126,24,60,24,126,126,1
24,126,16,130,60
9035 DATA 64,36,66,66,36,0,66,66,32
,124,146,66
9040 DATA 64,66,126,66,60,66,66,
16,146,146,66
9050 DATA 64,66,66,66,0,66,124,3
2,146,124,60
9060 DATA 64,66,66,66,0,66,64,64
,124,16,0
9070 DATA 64,126,60,66,126,66,64
,126,16,16,126
9080 DATA 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
9100 LET C$="C": POKE USR C#+N,C
9110 LET D$="D": POKE USR D#+N,d
9120 LET I$="I": POKE USR I#+N,i
9130 LET L$="L": POKE USR L#+N,l
9140 LET K$="K": POKE USR K#+N,k
9150 LET P$="P": POKE USR P#+N,p
9160 LET R$="R": POKE USR R#+N,r
9170 LET S$="S": POKE USR S#+N,s
9180 LET F$="F": POKE USR F#+N,f
9190 LET U$="U": POKE USR U#+N,u
9200 LET O$="O": POKE USR O#+N,o
9210 NEXT N
9220 REM PRINT C$'D$I'L'K'P'R'S'F'U'Y'O$
9300 STOP

```


Η ΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΕΦΥΡΑΣ: Έκτος μήνας, δεύτερη μετάβαση. Όλα τα συστήματα σε σειρά και με την προβλεπόμενη απόδοση. Σύστημα ασφαλείας 4, υποσύστημα-τα στροβοσκοπικής ανίχνευσης 6/18/B σε πληρότητα 87%. Έχουν δοθεί οι απαραίτητες εντολές για επιδιόρθωση και οι μέχρι τώρα αναφορές ικανοποιητικές. Πλήρωμα, σε κανονικούς βαθμούς αποδοτικότητας. Υποσημαγός Λ. Κόρκ σε τρίτη μέρα καραντίνας στη μονάδα S.B.32 για πιθανή μόλυνση από ιό 6/41 μετάλλαξης. Συμπληρωματικά μέτρα απολύμανσης κυκλώματος αέρα. Φορτίο σε άριστη κατάσταση. Εκτιμώμενος υπολειπόμενος χρόνος ταξιδιού, δεύτερη μετάβαση, οκτώ μήνες και έξι ημέρες. Λ. Σκάυ, δεύτερος πιλότος.

- Παίζεις, Λιούκ.
- Σάχ στο δεκατρία β, δεύτερο επίπεδο.

- Για μια στιγμή...
- Ευχαρίστως...
- Ούφ! πώς δεν το είδα πιο πριν...

- Άσε τις κουβέντες, Μάρκ, και πέφτε τα δέκα κρέντιτς.

- Ορίστε, αν και δεν βλέπω πού θα μπορέσεις να τα ξεodέψεις εδώ μέσα...

- Εδώ μέσα όχι, αλλά μόλις φτάσουμε στον προορισμό μας θα τα πούμε...

- Όλα θα πάνε καλά, θα δεις... Αρκεί που το φορτίο είναι οκέυ.

- Το φορτίο, το φορτίο, από τότε που μπήκαμε εδώ μέσα, όλο αυτό το φορτίο ακούω...

- Δεν έχεις δίκιο να εκνευρίζεσαι, Λιούκ. Εκατό νερά παιδιά από τη Γη, ή αφρόκρεμα της ράτσας, για να αποικίσουν, με τη βοήθειά μας φυσικά, τον REX 490. Ίδανική ατμόσφαιρα, συνθήκες όμοιες με τη γριά Γη μας, ότι χρειάζεται για την προσπάθεια.

- Θα πετύχει;

- Πρέπει. Δεν έχουμε άλλη επιλογή τώρα πιά. Για αιώνες διάφοροι ηλίθιοι προφήτευαν και ξαναπροφήτευαν ένα σωρό καταστροφές από πόλεμο, απ' τον ήλιο, από παγετώνες, και τελικά το κακό ήρθε από την 6/41 μετάλλαξη... Ένας απλός, πειραματικός ιός γρίπης που μετάλλαξε σε κάτι που τρέμω και στην ιδέα του...

- Τα μικρά, λες να έχουν ελ-

πίδες;

- Εύχομαι ναι. Είναι η τελευταία ελπίδα των ανθρώπων. Οι τελευταίοι που απέμειναν. Έχουν όλες τις προμήθειες του πλοίου μας, τα μέσα, τις μηχανές, τα εργαλεία και τα όπλα μας...

- Θα τους βοηθήσουμε κι εμείς...

- Εμείς...

- Ξέρω τι εννοείς, είπε λιπημένα ο Λιούκ. Μη στεναχωριέσαι όμως, Μάρκ...

- Τέλος πάντων... Τι θα κάνεις τώρα;

- Το συνηθισμένο πρόγραμμα: Μια βόλτα από τη γέφυρα να ελέγξω τον κεντρικό υπολογιστή, μετά θα περάσω απ' την καντίνα, μπας και βρω τίποτα της προκοπής από τα νεροζούμια που σερβίρουν εκεί, και έπειτα κανα-δυό ώρες ύπνο. Εσύ;

- Μμ... έχω βάρδια κάτω.

- Ωχ, φουκαρά μου... Πώς πάνε οι αντιδραστήρες;

- Μέχρι τώρα καλά. Είχαμε ένα προβληματάκι με τη δέση φωτονίων αλλά ευτυχώς αυτορυθμίστηκε. Μετά, ποιός ξέρει; Λίγο σκάκι, και ίσως μια βόλτα στα μικρά, να δω αν λείπει τίποτα.

- Τα έχεις συμπαθήσει τα μικρά, έ;

- Ναι, είναι τόσο διαφορετικά από μένα...

- Σ' αυτό δεν έχεις άδικο, είπε χαμογελώντας ο Λιούκ και κύταξε τον φίλο του. Ο Μάρκ ήταν ένας τύπος που θα δίσταζε να πιάσει κανείς καβγά μαζί του. Πανύψηλος, πάνω από δύο και δέκα, με πλάτες που έκλειναν την πόρτα κάθε φορά που έμπαινε σ' ένα από τα δωμάτια του αστρόπλοιου "Αλδεβαράν ΙΙ", και χέρια γεμάτα από μυς που θύμιζαν σκοινιά τυλιγμένα σε κομμάτια ατσάλι, είχε την πιο φιλική και αγαθή φάτσα που μπορούσε κανείς να φανταστεί. Ήταν ο αγαπημένος φίλος κάθε μέλους του πληρώματος, από τον στρυφνό και γκρινιάρη κυβερνήτη Λόχαν, μέχρι τα εκατό πιτσιρικάκια απ' τη Γη που, μόλις τον έβλεπαν, έτρεχαν με φωνές καταπάνω του και τον άρχιζαν στα παιχνίδια. Και ο Μάρκ έπαιζε μαζί τους, τους έπαιρνε στη πλάτη, τους πέταγε στον αέρα κι έπαιζε κρυφτό μαζί τους στους μακρινούς διαδρόμους της δεύτερης γέφυρας. Απ' τις φωνές τους ξεσηκωνόταν ο κόσμος. Και μια φορά που ο γέρο-Λόχαν

ΜΑΡΚ

του Τέλη Λιβανιδιόν

του έβαλε τις φωνές, ο Μάρκ τον κοίταξε με εκείνο το γαλανό, αγαθό βλέμμα του, κι' ο γέρο-Λόχαν το βούλωσε.

Η ειδικότητα του Μάρκ ήταν Μηχανικός Ειδικών Εφαρμογών, μ' άλλα λόγια "πολυτεχνίτης". Η δουλειά του ήταν να επεμβαίνει στους κινητήρες και τις ασπίδες ασφαλείας κάθε φορά που ο δεύτερος μηχανικός, ο Στούαρτ, τα έβρισκε μπιστούνια ή κατέβαζε αρκετά ποτηράκια ώστε να βλέπει τις δέσμες διπλές και να μη θυμάται τι έκανε το κάθε κοντρόλ. Είχε τουλάχιστον όμως τη διαύγεια να το παραδέχεται...

- Εντάξει λοιπόν, Μάρκ, είπε ο Λιούκ. Θα σε δω αρν...

- ΕΠΙΦΥΛΑΚΗ Σ' ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ!! ούρλιαξε η μεταλλική φωνή του κυκλώματος ασφαλείας του κεντρικού υπολογιστή. ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΟ ΟΡΙΟ, ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑ 6, ΕΠΙΠΕΔΟ 1, ΘΑΛΑΜΟΙ 212-213-214 - ΕΠΙΦΥΛΑΚΗ Σ' ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ!!!

- Πού; φώναξε ο Λιούκ. Πού είπε;

- Στα παιδιά, είπε ήσυχα ο Μάρκ και σηκώθηκε όρθιος. Πάμε...

Στον "Αλδεβαράν" είχε ξεσπάσει πανδαιμόνιο. Οι ανεγκυστήρες προσωπικού ανέβαζαν από τα σπλάχνα του αστρόπλοιου ομάδες από άνδρες της πυρασφάλειας; τα κυκλώματα συναγερμού ούρλιαζαν δαιμονισμένα και από τα μεγάφωνα ακούγονταν κοφτές διαταγές.

- Εδώ γέφυρα. Λόχαν. Δώστε μου κατάσταση επιπέδων!!

- Κατάστρωμα 2, ικανοποιητικά.
- Κλείστε ανακύκλωση αέρα.

Αιτίες ανάφλεξης;

- Δυσλειτουργία θερμικής ανάδρασης στο 1. Διαταγή;

- Αποκλείστε το 1. Αμέσως. Πιθανές επιπτώσεις στην πορεία; Πιλότος;

- Πορεία κανονική.
- Κατάσταση φορτίου;
- Κυβερνήτη, αν δεν γίνει κάτι αμέσως, τα παιδιά θα ψηθούν ζωντανά! Τι λέω; Θα εξαιμιστούν!

Ο Μάρκ με τον Λιούκ άρχισαν να τρέχουν προς το κατάστρωμα 1 με όλη τους τη δύναμη. Τα βήματα του Μάρκ, διπλάσια απ' του Λιούκ τον έφεραν πρώτο στη διαχωριστική πόρτα.

- Πού βρίσκονται;

- Πίσω, στο τέλος του διαδρό-

μου.

- Η ζημιά;

- Μισό κατάστρωμα πιο κάτω.

Δεν μπορούμε όμως να κάνουμε τίποτα... Η θερμοκρασία λιώνει τα ενδιάμεσα χωρίσματα σαν βούτυρο. Εκεί κάτω είναι κόλαση!!

- Άνοιξε, Λιούκ.

- Μην είσαι τρελλός, Μάρκ.

Είναι αδύνατο. Σε λίγα λεπτά η ατμόσφαιρα θα αναφλεχθεί ολόκληρη, η θερμοκρασία ανεβαίνει κάθε δευτερόλεπτο. Είναι αδύνατο να μπεις μέσα! Αδύνατο!!

- Άνοιξε !!

- Όχι! Θα καούμε όλοι μας!

- Έχεις άλλη, καλύτερη λύση;

Τι άλλο τέλος μας περιμένει; Άνοιξε!

- Ακόμα κι αν μπεις μέσα, είναι αδύνατο να τα βρεις! Θα πρέπει να περιμένεις να βγουν όλα τα παιδιά και να ελέγξεις τους αεραγωγούς και την ενδιάμεση θερμική ασπίδα, αν δεν θέλεις να επεκταθεί η φωτιά κι' εδώ που είμαστε! Θα γίνουμε στάχτη!

Τα τεράστια χέρια του Μάρκ άρπαξαν το μοχλό της πόρτας. Κανείς δεν τόλμησε να τον σημάτσει. Όλοι παρακολουθούσαν ακίνητοι, με τον ιδρώτα να τρέχει στα πρόσωπά τους. Οι μυς στα χέρια του Μάρκ τεντώθηκαν, κι αμίλητος τράβηξε δυνατά προς τα κάτω. Η πόρτα άνοιξε αθόρυβα. Οι μαζεμένοι άντρες αντίκρουσαν στην άκρη του διαδρόμου μια κόκκινη ομίχλη κι ένα κύμα ζεστού αέρα τους χτύπησε στο πρόσωπο.

- Μόλις σας φωνάξω, κλείστε την πόρτα, είπε ήσυχα ο Μάρκ. Θα έχω στείλει έξω και το τελευταίο παιδί που θα βρω ζωντανό.

- Κι' εσύ; είπε ο Λιούκ.

- Κάντε ότι σας λέω, είπε ο Μάρκ, κι εξαφανίστηκε τρέχοντας στο διάδρομο.

Τα λεπτά άρχισαν να κυλούν. Η ζέστη είχε γίνει αποπνικτική. Όλοι άρχισαν να αισθάνονται την έλλειψη οξυγόνου.

- Λόχαν. Τι γίνεται εκεί κάτω; Η γέφυρα αναφέρει διαφυγή αέρα. Αναφέρατε.

Ο Λιούκ πάτησε το κουμπί του μικροφώνου δίπλα στη πόρτα.

- Άνοιξε ο Μάρκ, κυβερνήτη. Ήπικε στο διάδρομο για να βγάλει τα παιδιά έξω...

- Τί; Κλείστε αμέσως τα ενδιάμεσα, σηκώστε τις θερμικές ασπίδες και γυρίστε πίσω. Τώρα!

- Κυβερνήτη, αν τα παιδιά χαθούν, τότε δεν έχει νόημα τίπο-

τα...

- Σκάυ, άκουσες τι είπα, ΤΩΡΑ!

- Κυβερνήτη, λυπάμαι, δεν μπορώ να το κάνω αυτό.

- Σου δίνω την τελευταία ευκαιρία πριν σε κλειδώσω για ανταρσία. Και φαντάζομαι ότι ξέρεις την ποινή, έ;

- Κυβερνήτη...

Η σιωπή που μεσολάβησε ήταν τρομακτική. Σιωπή πέρα απ' τη σειρήνα, τα ποδοβολητά και το ούρλιασμα των μεγαφώνων. Μετά από λίγο η φωνή του κυβερνήτη Λόχαν ακούστηκε πνιγμένη:

- Να σας πάρει ο διάβολος όλους εκεί κάτω! Περιμένετε να βγουν τα παιδιά και μετά απομονώστε όλο το τμήμα. Αμέσως, γιατί θα σας εκτελέσω με τα ίδια μου τα χέρια!!

- Εντάξει, κυβερνήτη, είπε ήρεμα ο Λιούκ.

- Νά'τα! φώναξε κάποιος.

Από τα βάθη του διαδρόμου άρχισαν να ξεπροβάλλουν λιγνές σκιές.

- Πάμε! φώναξε ο Λιούκ.

Σε λίγη ώρα όλα είχαν τελειώσει. Οι άντρες, με επικεφαλής τον Λιούκ Σκάυ, είχαν μεταφέρει τα ογδόντα παιδιά έξω από τον διάδρομο. Πολλά ήσαν πληγωμένα, άλλα έβηχαν από την έλλειψη οξυγόνου, άλλα είχαν βάλει τρομαγμένα τα κλάματα. Και τα ογδόντα όμως ήσαν ασφαλή.

- Μάρκ! φώναξε ο Λιούκ.

Ο διάδρομος παρέμενε άδειος.
- Θα έχει αποκλειστεί, είπε ο Λιούκ πανικόβλητος.

- Ή κάτι χειρότερο, ακούστηκε μια φωνή από πίσω.

- Λήντ, Μάυρον, μαζί μου! είπε ο Λιούκ.

Οι τρεις άντρες εξαφανίστηκαν τρέχοντας στο διάδρομο...

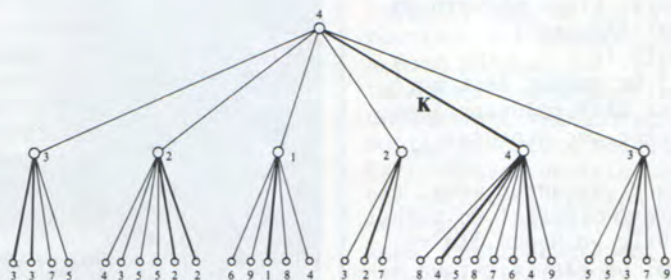
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΕΦΥΡΑΣ: Έκτος μήνας, δεύτερη μετάβαση. Όλα τα συστήματα σε σειρά και με προβλεπόμενη απόδοση. Θερμική ανωμαλία στο κατάστρωμα 6, επίπεδο 1, 212-213-214 απεκατεστάθη.

Απώλεια φορτίου 23%, υπόλοιπο σε κατάσταση ελεγχόμενη απόλυτα. Δεύτερος πιλότος Λ. Σκάυ, νεκρός στη προσπάθεια διάσωσης μελών του πληρώματος. Ρομπότ SLR 327/1, υποκοριστικό πληρώματος "Μάρκ" με βλάβες 68%, στο τμήμα τεχνικής αποκατάστασης με πιθανότητες ολικής ανακατασκευής 75%. Πορεία κανονική.

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΠΡΟΝΟΜΙΟ

Η προστασία του μονάρχη από άμεσες απειλές προβλέπεται από τον σκακιστικό κανονισμό.

Ας μεταφράσουμε σε πρόγραμμα το βασιλικό αυτό προνόμιο.

Σχήμα 2:
Η μεγαλύτερη από τις ελάχιστες βαθμολογίες υπαγορεύει τη σωστή κίνηση K.

Του Πάνου Καραγιώργη

Τα στρατηγικά παιχνίδια, βασίζονται σε μια μαθηματική θεωρία που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια με τη γενική ονομασία "θεωρία των Παιγνίων". Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία για την επιλογή της σωστής κίνησης, στηρίζεται στη λεγόμενη "minimaximizing theory". Βέβαια, οι περισσότεροι σκακιστές είναι σε θέση να εκτιμήσουν τις συνέπειες μιας κίνησης, χρησιμοποιώντας μάλλον τη φαντασία τους, τη διαίσθησή τους και τη συνδυαστική τους ικανότητα, παρά γνώσεις μαθηματικού περιεχομένου. Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές όμως, η μαθηματικοποίηση του προβλήματος είναι απαραίτητη, γιατί μόνο υπολογιστικές δυνατότητες διαθέτουν. Τον φαινομενικά αντιφατικό όρο "minimaximizing" θα πρέπει πρώτα να τον αναλύσουμε, έτσι ώστε το μαθηματικό μας υπόβαθρο να μας επιτρέψει την αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ

Ας υποθέσουμε ότι σε μια ορισμένη θέση, είναι η σειρά του υπολογιστή να παίξει, δηλαδή να

επιλέξει μια από τις κινήσεις που επιτρέπονται. Μόλις εκτελέσει κάποια από αυτές τις κινήσεις, τότε θα προκύψει μια καινούργια θέση, όπου ο αντίπαλός του θα έχει τώρα την κίνηση. Έστω ότι μπορούμε να αξιολογήσουμε τη θέση που προκύπτει, βαθμολογώντας τη με μεγάλο βαθμό, αν είναι καλή για τον υπολογιστή, ή με μικρότερο, αν είναι δυσμενής. Αφού γίνει αυτή η εργασία, για κάθε υποψήφια κίνηση του υπολογιστή, θα επιλεγεί φυσικά εκείνη που αντιστοιχεί στη maximum (μεγαλύτερη) βαθμολογία και θα εκτελεστεί.

Είναι όμως τόσο απλή όσο φαίνεται αυτή η διαδικασία; Όχι βέβαια. Γιατί, προκειμένου να αξιολογηθούν σωστά οι θέσεις που προκύπτουν από τις εναλλακτικές κινήσεις, θα πρέπει να αναλυθούν παραπέρα. Ο υπολογιστής θα θεωρήσει σαν δεδομένη καθεμία από αυτές ξεχωριστά, και θα την αναλύσει από την πλευρά του αντιπάλου του. Σωστή κίνηση τώρα θα είναι εκείνη που οδηγεί στη θέση με τη minimum βαθμολογία, δηλαδή στη χειρότερη για τον υπολογιστή.

Στο σχήμα 2, που περιέχει ένα παράδειγμα, οι κόμβοι αντι-

στοιχούν σε σκακιστικές θέσεις, ενώ τα ευθύγραμμα τμήματα σε κινήσεις. Κάθε κόμβος στη βάση του σχήματος έχει χαρακτηριστεί ενδεικτικά με κάποιον αριθμό, που υποδηλώνει τη βαθμολογία της αντίστοιχης θέσης. Στους άμεσως παραπάνω κόμβους μεταφέρονται οι μικρότερες από τις βαθμολογίες κάθε ομάδας, ενώ το μεγαλύτερο από αυτά τα ελάχιστα αντιστοιχίζεται στην αρχική θέση, και υπαγορεύει την ενδεχόμενη κίνηση K.

Αν συνεχίζαμε την ανάλυση σε βάθος, θα βλέπαμε ότι στους κόμβους της βάσης έχουν μεταφερθεί οι μέγιστες από τις βαθμολογίες των παρακάτω κόμβων, σε εκείνους οι ελάχιστες από τους επόμενους κ.ο.κ. Η διαδικασία αυτή, κατά την οποία παίρνουμε εκ περιτροπής minimum και maximum για να εμβαθύνουμε στην ανάλυση, έδωσε το όνομα "minimaximizing" στη σχετική θεωρία.

ΟΙ ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ

Δεν αρκεί μια κίνηση να "ταιριάζει" στο κομμάτι που την εκτελεί. Τα κομμάτια οφείλουν, πάνω απ' όλα, να παρέχουν στο βασιλιά τους τη στοιχειώδη προστασία από αντίπαλες απειλές. Μόνο τότε οι κινήσεις τους είναι νόμιμες, όταν δεν τον αφήνουν εκτεθειμένο σε τετράγωνο που ελέγχεται από εχθρικές δυνάμεις.

Δεν είναι εύκολο - ούτε γρήγορο - για τον υπολογιστή να ελέγχει, από αυτή την άποψη, τις τυπικές κινήσεις, πριν τις δοκιμάσει στη μνήμη του. Προτιμότερο είναι να τις "εκτελεί" κατά την ανάλυση όλες και να "ανακαλεί" στη συνέχεια εκείνες που δεν εξασφαλίζουν τον βασιλιά του. Για τον έλεγχο αυτό, το μόνο που χρειάζεται είναι η θέση του βασιλιά και μια ρουτίνα του προγράμματος, που θα αναζητά ολόγυρα αντίπαλα κομμάτια, "επικίνδυνα" γι' αυτή τη θέση. Θα ψάχνει πρώτα στα οχτώ γειτονικά τετράγωνα για τον αντίπαλο βασιλιά και σε δύο από αυτά για εχθρικά πιόνια. Έπειτα, με αφετηρία την ελεγχόμενη θέση, θα "σαρώνει" τις ημιευθείες που ξεκινούν από εκεί για να εντοπίσει αντίπαλο πύργο (στις καθέτους), ή αξιωματικό (στις διαγώνιες), ή ξένη βασίλισσα. Τέλος, θα εξετά-

ζει οχτώ ακόμη τετράγωνα για να εξασφαλιστεί από εχθρική "ιππική" απειλή.

Το λογικό διάγραμμα που παρουσιάζουμε παρακάτω είναι αρκετά απλό και μπορεί κανείς να το παρακολουθήσει, χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια. Με δεδομένη τη θέση z του βασιλιά, η υπορουτίνα επιστρέφει την τιμή $T=1$, όταν εκείνος βρίσκεται εκτεθειμένος σε απειλή (οπότε η προηγούμενη κίνηση πρέπει να ανακληθεί), ή την τιμή $T=0$, όταν η θέση είναι νόμιμη (οπότε πρέπει να βαθμολογηθεί ή να αναλυθεί παραπέρα).

Έστω A_i το περιεχόμενο της θέσης i , στη μνήμη του υπολογιστή, που τη θεωρούμε οργανωμένη με τον τρόπο που διαλέξαμε στο "Πεδίο της Ανάλυσης" (Σκακιστικός Προγραμματισμός, Τεύχος Νο 3). Ακόμη, ας αποδώσουμε θετικούς κωδικούς στα λευκά κομμάτια και αρνητικούς στα μαύρα, το μηδέν στα κενά τετράγωνα και τον αριθμό 8 (συμβατικά) στις θέσεις έξω από τη σκακιέρα. Πιο συγκεκριμένα:

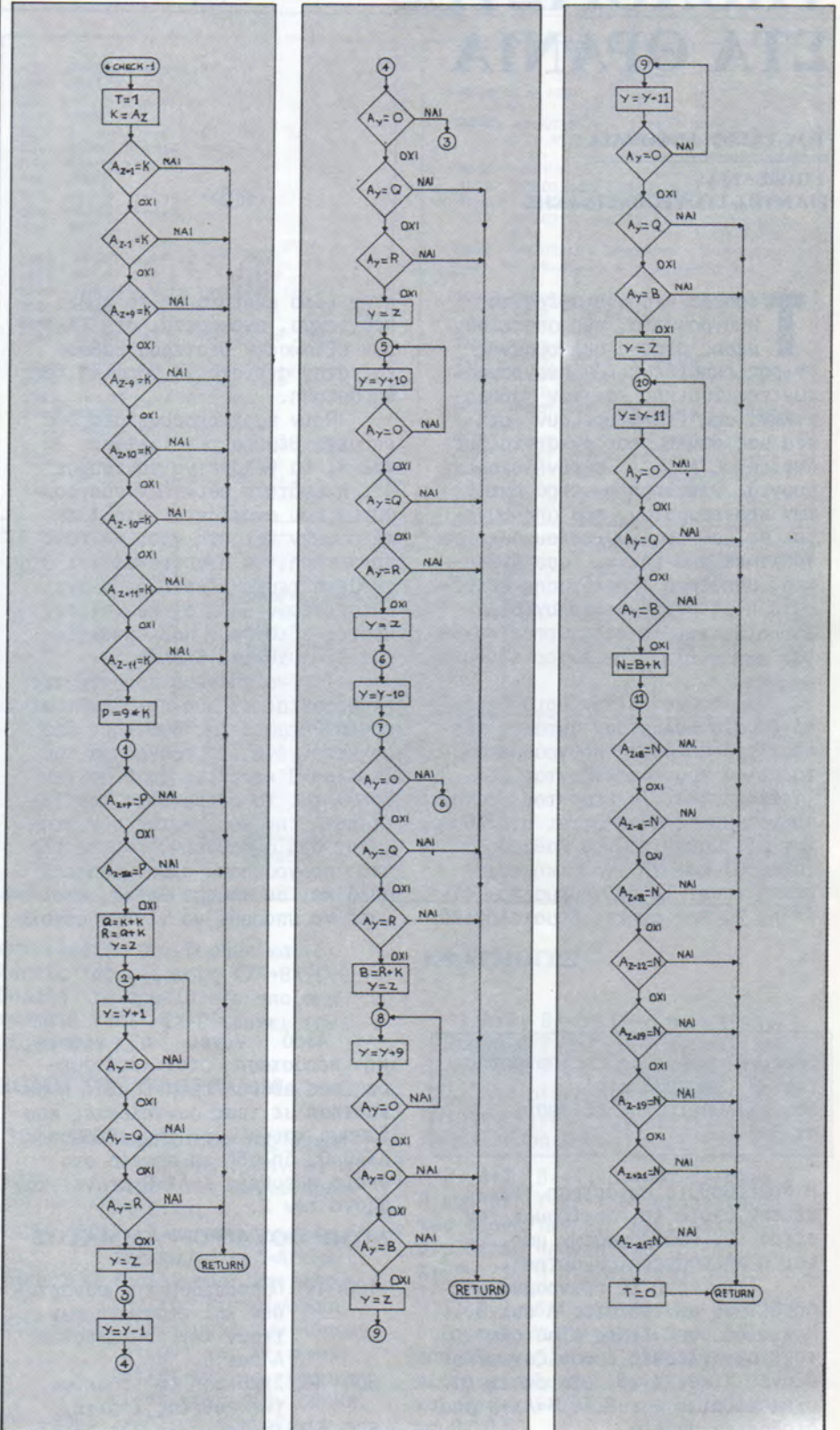
- +/- 1 για τον βασιλιά (K)
- +/- 2 για τη βασίλισσα (Q)
- +/- 3 για τον πύργο (R)
- +/- 4 για τον αξιωματικό (B)
- +/- 5 για τον ίππο (N)
- +/- 9 για το πιόνι (P)

Ακολουθεί το λογικό διάγραμμα της ρουτίνας.

Βέβαια θα μπορούσαμε να συμπτύξουμε το παραπλεύρως πρόγραμμα, χρησιμοποιώντας σε πολλά σημεία του επαναληπτικές διαδικασίες. Το παραθέσαμε όμως σε αυτή τη μορφή για να είναι αναγνώσιμο. Σύντομα θα το βελτιώσουμε, ώστε να μην καταλαμβάνει πολύ χώρο στη μνήμη του υπολογιστή. Η βελτιωμένη έκδοση θα ονομάζεται "CHECK-2" και αν χρειαστεί άλλη βελτίωση, "CHECK-3" κ.ο.κ.

Το βασικό μας πρόγραμμα, στην πρώτη του έκδοση, θα λέγεται ΑΡΙΑΔΗΝΗ-1 και θα το παρουσιάσουμε την επόμενη φορά. Οι ρουτίνες του απλώς θα αναφέρονται με το όνομά τους, στα σημεία όπου το λογικό διάγραμμα τις χρησιμοποιεί. Θα επισημαίνονται μόνο τα δεδομένα και τα ζητούμενα από αυτές τις υπορουτίνες. Τα λογικά τους διαγράμματα θα παρουσιαστούν διαδοχικά σε επόμενα τεύχη.

CHECK-1

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΤΑ ΘΡΑΝΙΑ

ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΑΝΘΟΥΛΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΓΟΥΡΟΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Τέσσερα νέα ενδιαφέροντα προγράμματα, που αποτελούν μέρος μιας ολοκληρωμένης σειράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Φυσικής και των Μαθηματικών, σας "καλωσορίζουν" στη νέα μας στήλη, και εγκαινιάζουν συγχρόνως και τη φετινή σχολική χρονιά. Ολόκληρη η σειρά αυτών των προγραμμάτων, που απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου, γράφτηκε από τον κ. Τάσο Ανθουλιά, υπεύθυνο εκπαίδευσης σε θέματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ο οποίος και τα παραχώρησε ευγενώς στη στήλη. Τον ευχαριστούμε θερμά.

Ας δούμε λοιπόν ποιά σχολικά θέματα καλύπτουν αυτά τα τέσσερα ενδιαφέροντα προγράμματα με τη σειρά που εμφανίζονται στα listings 1-4. Το θέμα του πρώτου προγράμματος αναφέρεται στη λύση των εξισώσεων πρώτου βαθμού ($ax+b=0$) και τη γραφική παράστασή τους. Το πρόγραμμα του listing 2, που ανήκει θεματολογικά

στην ίδια ενότητα με το πρώτο πρόγραμμα, αναφέρεται στη λύση των εξισώσεων δευτέρου βαθμού και στην αντίστοιχη γραφική τους παράσταση.

Πριν προχωρήσουμε στα δύο επόμενα θέματα των listings 3 και 4, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η ενότητα αυτή των προγραμμάτων, που αναφέρεται στη λύση εξισώσεων και στη γραφική τους παράσταση, θα συνεχισθεί και στα επόμενα τεύχη μέχρις ότου αντιμετωπιστούν όλες οι κυριότερες μορφές εξισώσεων που εμφανίζονται στα σχολικά βιβλία.

Τα δυο επόμενα προγράμματα αναφέρονται σε δύο πολύ ενδιαφέροντα θέματα της Φυσικής. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα του listing-3 καλύπτει το θέμα των βολών και το αντίστοιχο του listing-4 την εύρεση της συνισταμένης δυο ανυσμάτων. Και τα τέσσερα προγράμματα έχουν γραφτεί απλά και σε γλώσσα Basic, έτσι ώστε να μπορούν να γίνουν εύκολα

κατανοητά ακόμα και από τους αρχάριους στον κόσμο των μικροϋπολογιστών.

Επειδή τα εκπαιδευτικά προγράμματα αυτής της σειράς έχουν γραφτεί σε Applesoft Basic, παραθέτουμε σε ειδικό πίνακα τη σημασία όλων των "άγνωστων" εντολών που εμφανίζονται στα listings 1-4, έτσι ώστε να μπορείτε εύκολα να τις αντικαταστήσετε με τις αντίστοιχες εντολές που χρησιμοποιεί ο δικός σας μικροϋπολογιστής. Και για να προλάβουμε τυχόν παραπόνά σας, παραθέτουμε επίσης την ακριβή μετάφραση όλων των αγγλικών όρων που εμφανίζονται στα listings αυτών των προγραμμάτων. Καιρός όμως να "δώσουμε το λόγο" στον κ. Ανθουλιά για να σας εξηγήσει τη φιλοσοφία σχεδιασμού των παραπάνω προγραμμάτων και τις λεπτομέρειες της λειτουργίας τους. ■

Γραφική παράσταση της συνάρτησης $Y=ax+b$ (πρωτοβάθμια) και οι λύσεις της εξίσωσης $ax+b=0$

Η πρωτοβάθμια συνάρτηση $Y=ax+b$ με την οποία και αρχίζουμε την σειρά των προγραμμάτων μας, είναι η απλούστερη συνάρτηση.

Στην αρχή το πρόγραμμα μας ζητά τους συντελεστές A και B. Μόλις δώσουμε τιμές σ'αυτούς τους συντελεστές εμφανίζονται οι άξονες X και Y και στη συνέχεια σχηματίζεται η ευθεία $Y=AX+B$ από διαδοχικά σημεία.

Αφού γίνει η γραφική παράσταση στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζεται η συνάρτηση με τους συντελεστές που δώσαμε και η λύση της εξίσωσης $AX+B=0$, δηλαδή το σημείο στο οποίο η ευθεία $Y=AX+B$ τέμνει τον άξονα των X.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 100- 170 Παρουσίαση της συνάρτησης και εισαγωγή των τιμών των συντελεστών A και B.
- 300- 480 Σχεδίαση των σημείων της ευθείας $Y=AX+B$.
- 500- 580 Υπολογισμός της λύσης

της εξίσωσης $AX+B=0$ και παρουσίασή της στην οθόνη.

2000-4050 Σχεδίαση των αξόνων.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1) $A=2, B=0 \Rightarrow Y=2X$
Η ευθεία $Y=2X$ περνά από την αρχή των αξόνων γιατί για $X=0$ είναι $Y=0$.

2) $A=2, B=50 \Rightarrow Y=2X+50$
Η ευθεία $Y=2X+50$ τέμνει τον άξονα των Y στο σημείο 50. Δηλαδή ο συντελεστής B καθορίζει το σημείο στο οποίο η ευθεία $Y=AX+B$ τέμνει τον άξονα των Y.

LISTING 1:

```

10 REM : GRAPH 1 PLOT
20 REM : COPYRIGHT 1984 BY
   TASSOS ANTHOULIAS
90 TEXT : HOME
100 PRINT "Y=f(X)"
110 PRINT
120 PRINT "GRAPH Y=A*X+B"
130 PRINT
140 INPUT "A=";A
150 INPUT "B=";B
160 FOR K = 1 TO 1000
170 NEXT K
200 HGR
210 HCOLOR= 7
220 GOSUB 2000
300 IF A > 5 OR A < - 5 THEN GOTO
   420
310 IF A > 10 OR A < - 10 THEN
   GOTO 440
400 FOR X = - 140 TO 139 STEP 2
410 GOTO 450
420 FOR X = - 140 TO 139
430 GOTO 450
440 FOR X = - 140 TO 139 STEP
   5
450 Y = A * X + B
460 IF 79 - Y > 159 OR 79 - Y <
   0 THEN GOTO 480

```

```

470 HPL0T X + 140,79 - Y
480 NEXT X
500 R = - B / A
510 VTAB 22
520 IF B >= 0 THEN GOTO 560
530 PRINT "Y=";A;"*X";B
540 PRINT "X=";R
550 END
560 PRINT "Y=";A;"*X+";B
570 PRINT "X=";R
580 END

2000 HPL0T 0,79 TO 279,79
2010 HPL0T 140,0 TO 140,159
2020 FOR L = 9 TO 149 STEP 10
2030 HPL0T 139,L TO 141,L
2040 NEXT L
2050 HPL0T 138,29 TO 142,29

2060 HPL0T 138,129 TO 142,129
2070 FOR M = 10 TO 270 STEP 10
2080 HPL0T M,78 TO M,80
2090 NEXT M
2100 HPL0T 40,77 TO 40,81
2110 HPL0T 240,77 TO 240,81
3000 FOR N = 29 TO 129 STEP 100
3010 HPL0T 128,N + 2 TO 131,N +
   2 TO 131,N TO 128,N TO 128,N

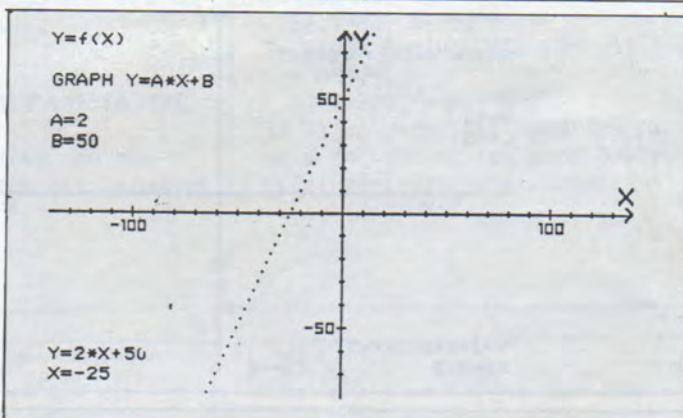
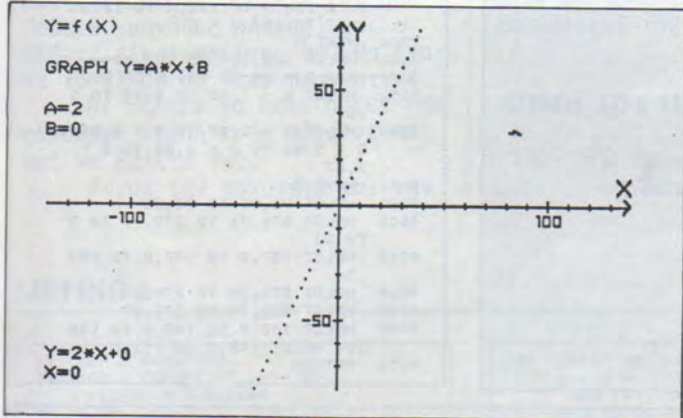
```

```

- 2 TO 131,N - 2
3020 P = 133

3030 HPL0T P,N + 2 TO P + 3,N +
   2 TO P + 3,N - 2 TO P,N - 2 TO
   P,N + 2
3040 NEXT N
3050 HPL0T 123,129 TO 126,129
3060 FOR Q = 36 TO 236 STEP 200
3070 HPL0T Q - 1,83 TO Q,83 TO Q
   ,87
3080 HPL0T Q + 2,87 TO Q + 5,87 TO
   Q + 5,83 TO Q + 2,83 TO Q +
   2,87
3090 HPL0T Q + 7,87 TO Q + 10,87
   TO Q + 10,83 TO Q + 7,83 TO
   Q + 7,87
3100 NEXT Q
3110 HPL0T 30,85 TO 33,85
4000 HPL0T 276,76 TO 279,79 TO 2
   76,82
4010 HPL0T 137,3 TO 140,0 TO 143
   ,3
4020 HPL0T 273,74 TO 279,67
4030 HPL0T 279,74 TO 273,67
4040 HPL0T 148,7 TO 148,3 TO 145
   ,0; HPL0T 148,3 TO 151,0
4050 RETURN

```


Γραφική παράσταση της συνάρτησης $Y=ax^2+bx+c$ (δευτεροβάθμια) και οι λύσεις της εξίσωσης $ax^2+bx+c=0$

Το δεύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα Μαθηματικά αφορά την κατασκευή της γραφικής παράστασης της δευτεροβάθμιας συνάρτησης $Y=ax^2+bx+c$. Στην αρχή μας ζητούνται οι τιμές των συντελεστών A, B και C. Μόλις δώσουμε τιμές σ'αυτούς τους συντελεστές εμφανίζονται οι άξονες X και Y και στη συνέχεια σχηματίζεται η καμπύλη $Y=AX^2+BX+C$ από διαδοχικά σημεία. Αφού γίνει η γραφική παράσταση, στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζεται η συνάρτηση με τους

συντελεστές που δώσαμε και οι λύσεις της εξίσωσης $AX^2+BX+C=0$, δηλαδή τα σημεία στα οποία η καμπύλη $Y=AX^2+BX+C$ τέμνει τον άξονα των X.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 100- 180 Παρουσίαση της συνάρτησης και εισαγωγή των τιμών των συντελεστών A, B και C.
- 300- 480 Σχεδίαση των σημείων της καμπύλης $Y=AX^2+BX+C$.
- 500- 530 Υπολογισμός και έλεγχος της Διακρίνουσας.
- 600-1450 Υπολογισμός των λύσεων (ριζών) της εξίσωσης $AX^2+BX+C=0$ και παρουσίασή τους στην οθόνη.
- 2000-4050 Σχεδίαση των αξόνων.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

- 1) $A=2, B=-3, C=-5 \Rightarrow Y=2X^2-3X-5$
Η καμπύλη $Y=2X^2-3X-5$ τέμνει τον άξονα των X σε δύο σημεία. Έχει δηλαδή 2 ρίζες πραγματικές και άνισες: $X_1=2.5$ και $X_2=-1$. (Η διακρίνουσα $D > 0$).
- 2) $A=1, B=-4, C=4 \Rightarrow Y=X^2-4X+4$
Η καμπύλη $Y=X^2-4X+4$ εφάπτεται του άξονα των X. Έχει δηλαδή μία διπλή πραγματική ρίζα: $X_1=X_2=2$. (Η διακρίνουσα $D=0$).
- 3) $A=2, B=4, C=3 \Rightarrow Y=2X^2+4X+3$
Η καμπύλη $Y=2X^2+4X+3$ δεν τέμνει τον άξονα των X. Έχει δηλαδή 2 ρίζες μιγαδικές: $X_1=-1+i \cdot 0.707$ και $X_2=-1-i \cdot 0.707$. (Η διακρίνουσα $D < 0$).

LISTING 2

```

10 REM : GRAPH 2 PLOT
20 REM : COPYRIGHT 1984 BY
   TASSOS ANTHOULIAS
90 TEXT : HOME
100 PRINT "Y=f(X)"
110 PRINT
120 PRINT "GRAPH Y=A*X*X+B*X+C"
130 PRINT
140 INPUT "A=";A
150 INPUT "B=";B
160 INPUT "C=";C
170 FOR K = 1 TO 1000
180 NEXT K
200 HGR
210 HCOLOR= 7
220 GOSUB 2000
300 IF A > 4 OR A < - 4 THEN GOTO
   420
310 IF A > 9 OR A < - 9 THEN GOTO
   440
400 FOR X = - 14 TO 13.9 STEP .
   1
410 GOTO 450
420 FOR X = - 14 TO 13.9 STEP .
   05
430 GOTO 450
440 FOR X = - 14 TO 13.9 STEP .
   01
450 Y = A * X * X + B * X + C
460 IF 79 - Y * 10 > 159 OR 79 -
   Y * 10 < 0 THEN GOTO 480

```

```

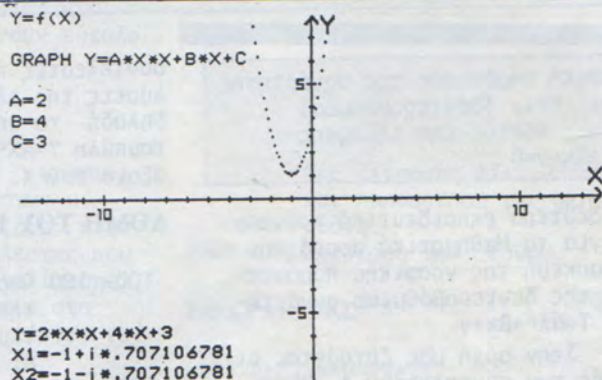
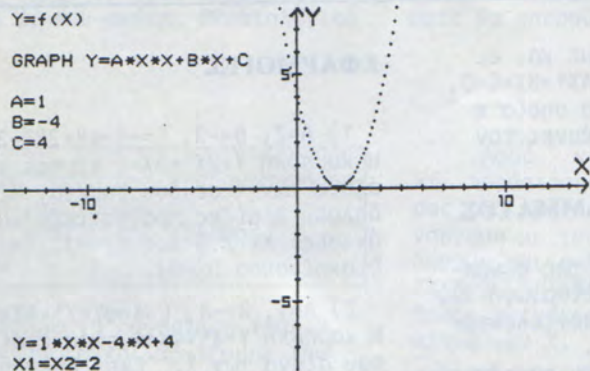
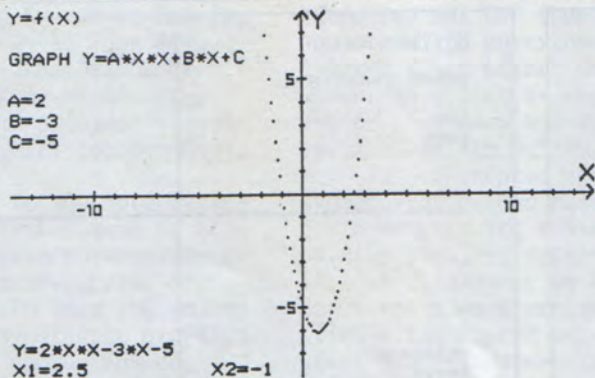
470 HFLOT X * 10 + 140,79 - Y *
   10
480 NEXT X
500 D = B * B - 4 * A * C
510 IF D > 0 THEN GOTO 600
520 IF D = 0 THEN GOTO 700
530 IF D < 0 THEN GOTO 800
600 R1 = ( - B + SQR (D)) / (2 *
   A)
610 R2 = ( - B - SQR (D)) / (2 *
   A)
620 UTAB 22
630 GOSUB 1000
640 PRINT,"X1=";R1,"X2=";R2
650 END
700 R1 = - B / (2 * A)
710 UTAB 22
720 GOSUB 1000
730 PRINT "X1=X2=";R1
740 END
800 D = - D
810 G = - B / (2 * A)
820 H = SQR (D) / (2 * A)
830 IF H < 0 THEN H = - H
840 UTAB 22
850 GOSUB 1000
860 PRINT "X1=";G;"+";H
870 PRINT "X2=";G;"-";H;
880 END
1000 IF B > = 0 AND C > = 0 THEN

```

```

GOTO 1100
1010 IF B < 0 AND C > = 0 THEN
GOTO 1200
1020 IF B > = 0 AND C < 0 THEN
GOTO 1300
1030 IF B < 0 AND C < 0 THEN GOTO
1400
1100 PRINT "Y=";A;"*X*X";B;"*X+
";C
1150 RETURN
1200 PRINT "Y=";A;"*X*X";B;"*X+
";C
1250 RETURN
1300 PRINT "Y=";A;"*X*X";B;"*X+
";C
1350 RETURN
1400 PRINT "Y=";A;"*X*X";B;"*X+
";C
1450 RETURN
2000 HPLOT 0,79 TO 279,79
2010 HPLOT 140,0 TO 140,159
2020 FOR L = 9 TO 149 STEP 10
2030 HPLOT 139,L TO 141,L
2040 NEXT L
2050 HPLOT 138,29 TO 142,29
2060 HPLOT 138,129 TO 142,129
2070 FOR M = 10 TO 270 STEP 10
2080 HPLOT M,78 TO M,80
2090 NEXT M
2100 HPLOT 40,77 TO 40,81
2110 HPLOT 240,77 TO 240,81
3000 FOR N = 29 TO 129 STEP 100
3010 HPLOT 133,N + 2 TO 136,N +
2 TO 136,N TO 133,N TO 133,N
- 2 TO 136,N - 2
3020 NEXT N
3030 HPLOT 128,129 TO 131,129
3040 FOR Q = 38 TO 238 STEP 200
3050 HPLOT Q - 1,83 TO Q,83 TO Q
,87
3060 HPLOT Q + 2,87 TO Q + 5,87 TO
Q + 5,83 TO Q + 2,83 TO Q +
2,87
3070 NEXT Q
3080 HPLOT 32,85 TO 35,85
4000 HPLOT 276,76 TO 279,79 TO 2
76,82
4010 HPLOT 137,3 TO 140,0 TO 143
,3
4020 HPLOT 273,74 TO 279,67
4030 HPLOT 279,74 TO 273,67
4040 HPLOT 148,7 TO 148,3 TO 145
,0; HPLOT 148,3 TO 151,0
4050 RETURN

```


ΒΟΛΕΣ

Το πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη Φυσική αφορά τις βολές. Δηλαδή ασοοά την κίνηση

ενός σώματος που έχει κάποια αρχική ταχύτητα και που επάνω του ενεργεί η δύναμη της βαρύτητας.

Στην αρχή, το πρόγραμμα μας ζητά την αρχική ταχύτητα του βλή-

ματος (V σε m/sec), τη γωνία εκτόξευσης ως προς το οριζόντιο επίπεδο (Α σε μοίρες) και το ύψος από το οποίο γίνεται η εκτόξευση (H σε m). Μόλις δώσουμε τις τρεις αυτές τιμές εμφανίζεται

ένα "καγόني" που εκτοξεύει το βλήμα σύμφωνα με τα στοιχεία που δώσαμε. Βλέπουμε λοιπόν το βλήμα να προχωρεί μέχρι να συναντήσει το έδαφος, οπότε και ακολουθεί η έκρηξη.

Μετά την έκρηξη, στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζονται τα στοιχεία που δώσαμε, η οριζόντια απόσταση S (σε m) που διανύθηκε, ο χρόνος T (σε sec) που πέρασε και το μέγιστο ύψος Hmax (σε m) που έφτασε το βλήμα. Φυσικά, το τελευταίο αυτό στοιχείο εμφανίζεται μόνο όταν η εκτόξευση του βλήματος γίνεται με κλίση προς τα πάνω.

Το πρόγραμμα αυτό έχει γίνει έτσι, ώστε να υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία με την πραγματικότητα. Δηλαδή 1 μέτρο αντιστοιχεί με μια μονάδα μήκους της οθόνης (η οθόνη αποτελείται από 280x160 μονάδες μήκους) και ο χρόνος είναι εκείνος που θα έκανε το βλήμα αν ήταν πραγματικό.

Αν θέλετε να μελετήσετε την ελεύθερη πτώση ενός σώματος αρκεί να βάλετε V=0.

Αν, με την ταχύτητα και την

κατεύθυνση που δώσατε, το βλήμα βγει έξω (αριστερά ή δεξιά) από την οθόνη πριν συναντήσει το έδαφος, τότε το πρόγραμμα τελειώνει αμέσως βγάζοντας στο κάτω μέρος της οθόνης τα στοιχεία που αναφέραμε προηγουμένως. Αν όμως το βλήμα βγει έξω από το πάνω μέρος της οθόνης, περιμένετε.

Όταν διαγράψει την τροχιά του και ξαναπλησιάσει το έδαφος θα εμφανιστεί και πάλι στην οθόνη.

Πάντως μην προσπαθήσετε να στείλετε το βλήμα στο φεγγάρι. Δεν θα πάει. Το πρόγραμμα έχει γίνει για κινήσεις κοντά στην επιφάνεια της γης και γι' αυτό η επιτάχυνση της βαρύτητας θεωρείται σταθερή (ανεξάρτητη από το ύψος). Αλλά μην απογοητεύεστε. Αργότερα θα παρουσιάσουμε κι ένα πρόγραμμα με το οποίο θα μπορέσετε να κάνετε ακόμα και ένα τόσο μακρινό ταξίδι...

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

100- 270 Παρουσίαση του προγράμματος και εισαγωγή

των τιμών των μεταβλητών V, A, H.

300- 660 Απεικόνιση της τροχιάς του βλήματος.

700-1250 Υπολογισμός και παρουσίαση της απόστασης S, του χρόνου T και του μέγιστου ύψους Hmax.

2000-2240 Πληροφορίες για τους περιορισμούς στις μεταβλητές.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1) V=40, A=50, H=80

Μια τυπική τροχιά του βλήματος που φαίνεται ολόκληρη στην οθόνη.

2) V=30, A=-25, H=100

Η κλίση της εκτόξευσης είναι προς τα κάτω. Φυσικά το μέγιστο ύψος είναι το ύψος εκκίνησης (H=100 m).

3) V=80, A=10, H=100

Το βλήμα βγαίνει έξω (δεξιά) από την οθόνη.

4) V=200, A=89, H=60

Το βλήμα ανεβαίνει πάνω από τα όρια της οθόνης και μετά ξαναγυρίζει πέφτοντας στο έδαφος.

LISTING 3

```

10 REM : SHOOTING
20 REM : COPYRIGHT 1984 BY
   TASSOS ANTHOULIAS
90 TEXT : HOME
100 HTAB 12
110 PRINT "S H O O T I N G"
120 PRINT : PRINT
130 PRINT "VARIABLES:"
140 PRINT " a) Velocity (m/sec)
   "
150 PRINT " b) Angle of shootin
   g (degrees)"
160 PRINT " c) Height (metres)"

170 PRINT : PRINT : PRINT
180 INPUT "VELOCITY (m/sec) V=";
   V
190 IF V < 0 THEN GOTO 2000
200 INPUT "ANGLE (degrees) A=";A
210 IF A < -180 OR A > = 180 THEN
   GOTO 2100
220 INPUT "HEIGHT (metres) H=";H
230 IF H < 0 OR H > 140 THEN GOTO
   2200
240 P = 3.1415927
250 A = A * P / 180
260 FOR K = 1 TO 1000
270 NEXT K
300 HOME
310 HGR
320 HCOLOR= 7
330 HPLOT 0,159 TO 279,159

```

```

340 HPLOT 20 - 2 * SIN (A),159 -
   H - 2 * COS (A) TO 20 + 2 *
   SIN (A),159 - H + 2 * COS
   (A) TO 20 + 2 * SIN (A) - 1
   7 * COS (A),159 - H + 2 * COS
   (A) + 17 * SIN (A)
350 HPLOT TO 20 - 2 * SIN (A) -
   17 * COS (A),159 - H - 2 *
   COS (A) + 17 * SIN (A) TO
   20 - 2 * SIN (A),159 - H -
   2 * COS (A)
400 W = 10000
410 VX = V * COS (A)
420 VY = V * SIN (A)
430 FOR T = 0 TO W STEP .2
440 SX = 20 + VX * T
450 SY = H + VY * T - 9.81 * T *
   T / 2;SY = 159 - SY
460 IF SY < 0 THEN GOTO 500
470 IF SX < 0 OR SX > 279 THEN T
   = W; GOTO 700
480 IF SY > 159 THEN T = W; GOTO
   600
490 HPLOT SX,SY
500 FOR K = 1 TO 100; NEXT K
510 NEXT T
600 PRINT CHR*(7); PRINT CHR*
   (7); PRINT CHR*(7)
610 HPLOT SX,159 TO SX + 9,153
620 HPLOT SX,159 TO SX - 2,150
630 HPLOT SX,159 TO SX + 6,151
640 HPLOT SX,159 TO SX - 9,153
650 HPLOT SX,159 TO SX + 2,150
660 HPLOT SX,159 TO SX - 6,151

```

```

700 C = 9.81
710 IF A < = 0 THEN GOTO 900
720 IF A * 180 / P = 90 THEN GOTO
   1100
730 T1 = V * SIN (A) / G
740 H1 = V * SIN (A) * T1 - G *
   T1 * T1 / 2
750 H2 = H + H1
760 T2 = SQR (2 * H2 / G)
770 T = T1 + T2
780 S = V * COS (A) * T
790 S = INT (S * 1000) / 1000
800 T = INT (T * 1000) / 1000
810 H2 = INT (H2 * 1000) / 1000
820 VTAB 22
830 A = A * 180 / P
840 PRINT "V=";V;" A=";A;" H
   =" ;H
850 PRINT "Distance S=";S;" T
   ime T=";T
860 PRINT "Maximum Height Hmax="
   ;H2;
870 END
900 A = - A
910 IF A * 180 / P = 90 THEN GOTO
   1200
920 F = V * SIN (A)
930 D = SQR (F * F + 2 * G * H)
940 T = (- F + D) / G
950 S = V * COS (A) * T
960 A = - A * 180 / P
970 S = INT (S * 1000) / 1000
1000 F = INT (T * 1000) / 1000
1010 VTAB 22

```


LISTING 3

```

1020 PRINT "U=";U;" A=";A;"
      H=";H
1030 PRINT "Distance S=";S;" T
      ime T=";T;
1040 END
1100 T1 = U / G
1110 H1 = U * T1 - 'G * T1 * T1 /
      2
1120 H2 = H + H1
1130 T2 = SQR (2 * H2 / G)
1140 T = T1 + T2
1150 S = 0
1160 GOTO 800
  
```

```

1200 F = U
1210 D = SQR (F * F + 2 * G * H)
1220 T = (- F + D) / G
1230 S = 0
1240 A = - A * 180 / P
1250 GOTO 1000
2000 PRINT
2010 PRINT "Please write a Veloc
      ity U>=0"
2020 PRINT
2030 GOTO 180
2100 PRINT
  
```

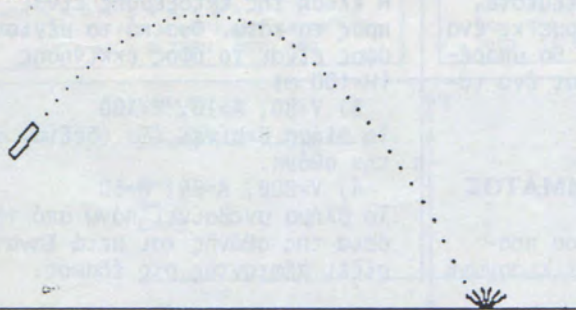
```

2110 PRINT "Please write an Angl
      e between"
2120 PRINT "-180 and 180 degrees"
2130 PRINT
2140 GOTO 200
2200 PRINT
2210 PRINT "Please write a Heigh
      t between"
2220 PRINT "0 and 140 m"
2230 PRINT
2240 GOTO 220
  
```

SHOOTING

VARIABLES:

a) Velocity (m/sec)
 b) Angle of shooting (degrees)
 c) Height (metres)
 VELOCITY (m/sec) U=40
 ANGLE (degrees) A=50
 HEIGHT (metres) H=80

U=40 A=50 H=80
 Distance S=211.581 Time T=8.229
 Maximum Height Hmax=127.855

SHOOTING

VARIABLES:

a) Velocity (m/sec)
 b) Angle of shooting (degrees)
 c) Height (metres)
 VELOCITY (m/sec) U=30
 ANGLE (degrees) A=-25
 HEIGHT (metres) H=100

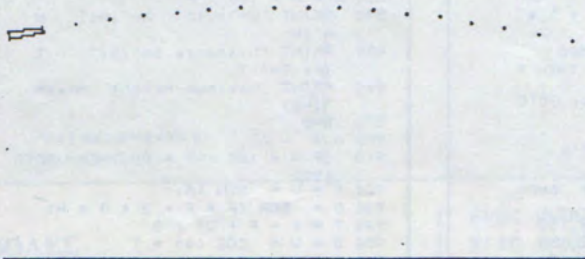

U=30 A=-25 H=100
 Distance S=92.556 Time T=3.404

SHOOTING

VARIABLES:

a) Velocity (m/sec)
 b) Angle of shooting (degrees)
 c) Height (metres)
 VELOCITY (m/sec) U=80
 ANGLE (degrees) A=10
 HEIGHT (metres) H=100

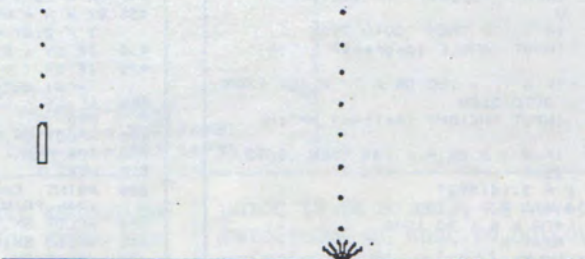

U=80 A=10 H=100
 Distance S=484.382 Time T=6.148
 Maximum Height Hmax=109.836

SHOOTING

VARIABLES:

a) Velocity (m/sec)
 b) Angle of shooting (degrees)
 c) Height (metres)
 VELOCITY (m/sec) U=200
 ANGLE (degrees) A=89
 HEIGHT (metres) H=60

U=200 A=89 H=60
 Distance S=143.341 Time T=41.066
 Maximum Height Hmax=2098.115

ΑΝΥΣΜΑΤΑ

Το δεύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη Φυσική μας επιτρέπει να προσθέσουμε δύο οποιαδήποτε ανύσματα και να βρούμε τη συνισταμένη τους.

Στην αρχή, το πρόγραμμα μας ζητά το μέτρο (M) και τη γωνία (A) ως προς το οριζόντιο επίπεδο του καθενός ανύσματος. Μόλις δώσουμε αυτές τις τιμές σχεδιάζονται τα δύο ανύσματα και μετά κατασκευάζεται η συνισταμένη τους.

Στο τέλος εμφανίζονται τα στοιχεία που δώσαμε, το μέτρο της συνισταμένης των δύο ανυσμάτων, το μέτρο της οριζόντιας και

κατακόρυφης προβολής της συνισταμένης, καθώς και το ημίτονο και συνημίτονο της γωνίας που σχηματίζει η συνισταμένη με το οριζόντιο επίπεδο.

Σκεφτείτε πως μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτό το πρόγραμμα αν $M_1=150$, $A_1=30$, $M_2=120$, $A_2=60$.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 100- 360 Παρουσίαση του προγράμματος και εισαγωγή των τιμών των μεταβλητών M_1 , A_1 , M_2 , A_2 .
- 400- 620 Σχεδίαση των δύο ανυσμάτων.
- 700-1080 Υπολογισμός και σχεδίαση της συνισταμένης.

1100-1240 Παρουσίαση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων.

3000-3340 Πληροφορίες για τους περιορισμούς στις μεταβλητές.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1) $M_1=8$, $A_1=0$, $M_2=6$, $A_2=90$
Πρόσθεση δύο ανυσμάτων που σχηματίζουν μεταξύ τους γωνία μιας ορθής.

2) $M_1=7$, $A_1=30$, $M_2=9$, $A_2=160$
Πρόσθεση δύο ανυσμάτων σε τυχαίες θέσεις.

3) $M_1=10$, $A_1=45$, $M_2=8$, $A_2=225$
Πρόσθεση δύο ανυσμάτων που βρίσκονται πάνω στην ίδια ευθεία.

LISTING 4

```

10 REM : VECTORS
20 REM : COPYRIGHT 1984 BY
   TASSOS ANTHOULIAS
90 TEXT : HOME
95 TEXT : HOME
100 HTAB 10
110 PRINT "ADDITION OF VECTORS"
120 PRINT : PRINT
130 PRINT "VARIABLES:"
140 PRINT " a) Magnitude"
150 PRINT "    0<M<=10"
160 PRINT " b) Angle of directi
   on (degrees)"
170 PRINT "    0<A<360"
180 PRINT : PRINT : PRINT
190 PRINT "VECTOR 1"
200 INPUT " Magnitude M1=";M1
210 IF M1 <= 0 OR M1 > 10 THEN
   GOTO 3000
220 INPUT " Angle A1=";A1
230 IF A1 < 0 OR A1 >= 360 THEN
   GOTO 3100
240 PRINT
250 PRINT "VECTOR 2"
260 INPUT " Magnitude M2=";M2
270 IF M2 <= 0 OR M2 > 10 THEN
   GOTO 3200
280 INPUT " Angle A2=";A2
290 IF A2 < 0 OR A2 >= 360 THEN
   GOTO 3300
300 P = 3.1415926535897932384626
310 A1 = A1 * P / 180
320 A2 = A2 * P / 180
330 M1 = M1 * 10
340 M2 = M2 * 10
350 FOR K = 1 TO 1000
360 NEXT K
400 HOME
410 HGR
420 HCOLOR= 7
430 HPLLOT 140,80
440 FOR M = 0 TO M1 STEP 5
450 X = M * COS (A1)
460 Y = M * SIN (A1)

```

```

470 IF X + 140 < 4 OR X + 140 >
275 THEN M = M1: GOTO 530
480 IF 80 - Y < 4 OR 80 - Y > 15
5 THEN M = M1: GOTO 530
490 HPLLOT TO X + 140,80 - Y
500 NEXT M
510 HPLLOT M1 * COS (A1) + 140,8
0 - M1 * SIN (A1) TO M1 * COS
(A1) - 5 * COS (A1 - P / 4)
+ 140,80 - M1 * SIN (A1) +
5 * SIN (A1 - P / 4)
520 HPLLOT M1 * COS (A1) + 140,8
0 - M1 * SIN (A1) TO M1 * COS
(A1) - 5 * SIN (P / 4 - A1)
+ 140,80 - M1 * SIN (A1) +
5 * COS (P / 4 - A1)
530 HPLLOT 140,80
540 FOR M = 0 TO M2 STEP 5
550 X = M * COS (A2)
560 Y = M * SIN (A2)
570 IF X + 140 < 4 OR X + 140 >
275 THEN M = M2: GOTO 700
580 IF 80 - Y < 4 OR 80 - Y > 15
5 THEN M = M2: GOTO 700
590 HPLLOT TO X + 140,80 - Y
600 NEXT M
610 HPLLOT M2 * COS (A2) + 140,8
0 - M2 * SIN (A2) TO M2 * COS
(A2) - 5 * COS (A2 - P / 4)
+ 140,80 - M2 * SIN (A2) +
5 * SIN (A2 - P / 4)
620 HPLLOT M2 * COS (A2) + 140,8
0 - M2 * SIN (A2) TO M2 * COS
(A2) - 5 * SIN (P / 4 - A2)
+ 140,80 - M2 * SIN (A2) +
5 * COS (P / 4 - A2)
700 FOR M = 0 TO M2 STEP 5
710 X = M1 * COS (A1) + M * COS
(A2)
720 Y = M1 * SIN (A1) + M * SIN
(A2)
730 IF X + 140 < 0 OR X + 140 >
279 THEN GOTO 760

```

```

740 IF 80 - Y < 0 OR 80 - Y > 15
9 THEN GOTO 760
750 HPLLOT X + 140,80 - Y
760 NEXT M
770 FOR M = 0 TO M1 STEP 5
780 X = M2 * COS (A2) + M * COS
(A1)
790 Y = M2 * SIN (A2) + M * SIN
(A1)
800 IF X + 140 < 0 OR X + 140 >
279 THEN GOTO 830
810 IF 80 - Y < 0 OR 80 - Y > 15
9 THEN GOTO 830
820 HPLLOT X + 140,80 - Y
830 NEXT M
900 MX = M1 * COS (A1) + M2 * COS
(A2)
910 MY = M1 * SIN (A1) + M2 * SIN
(A2)
920 M = SQR (MX * MX + MY * MY)
930 S = MY / M: C = MX / M
940 IF A1 * 180 / P - A2 * 180 /
P = 0 THEN GOTO 2000
950 IF A1 * 180 / P - A2 * 180 /
P = 180 THEN GOTO 2000
960 IF A2 * 180 / P - A1 * 180 /
P = 180 THEN GOTO 2000
1000 HPLLOT 140,80
1010 FOR N = 0 TO M STEP 5
1020 X = N * C: Y = N * S
1030 IF X + 140 < 4 OR X + 140 >
275 THEN N = M1: GOTO 1100
1040 IF 80 - Y < 4 OR 80 - Y > 1
55 THEN N = M1: GOTO 1100
1050 HPLLOT TO X + 140,80 - Y
1060 NEXT N
1070 HPLLOT MX + 140,80 - MY TO M
X - 5 * (C + S) * SQR (2) /
2 + 140,80 - MY + 5 * (S - C
) * SQR (2) / 2
1080 HPLLOT MX + 140,80 - MY TO M
X - 5 * (C - S) * SQR (2) /
2 + 140,80 - MY + 5 * (C + S
) * SQR (2) / 2

```


LISTING 4

```

1100 A1 = A1 * 180 / π
1110 A2 = A2 * 180 / π
1120 M1 = M1 / 10; M2 = M2 / 10
1130 MX = MX / 10; MY = MY / 10; M =
    M / 10
1140 MX = INT (MX * 1000) / 1000
1150 MY = INT (MY * 1000) / 1000
1160 M = INT (M * 1000) / 1000
1170 S = INT (S * 10000) / 10000
1180 C = INT (C * 10000) / 10000
1200 UTAB 22
1210 PRINT "M1=";M1;" A1=";A1;"
    M2=";M2;" A2=";A2

```

```

1220 PRINT "M=";M;" Mx=";MX;"
    My=";MY
1230 PRINT "sin(A)=";S;" cos(
    A)=";C;
1240 END
2000 HPLOT 139,79 TO 141,79 TO 1
    41,81 TO 139,81 TO 139,79
2010 GOTO 1010
3000 PRINT
3010 PRINT "Please write a numbe
    r between 0 and 10"
3020 PRINT
3030 GOTO 200
3100 PRINT
3110 PRINT "Please write an angl
    e between"

```

```

3120 PRINT "0 and 360 degrees"
3130 PRINT
3140 GOTO 220
3200 PRINT
3210 PRINT "Please write a numbe
    r between 0 and 10"
3220 PRINT
3230 GOTO 260
3300 PRINT
3310 PRINT "Please write an angl
    e between"
3320 PRINT "0 and 360 degrees"
3330 PRINT
3340 GOTO 280

```

ADDITION OF VECTORS

VARIABLES:

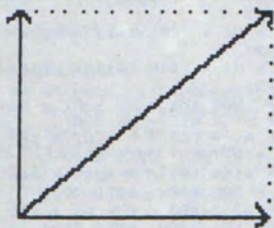
- Magnitude
- Angle of direction (degrees)
0=<A<360

VECTOR 1

Magnitude M1=8
Angle A1=0

VECTOR 2

Magnitude M2=6
Angle A2=90

M1=8 A1=0 M2=6 A2=90
M=10 Mx=8 My=5.999
sin(A)=.5999 cos(A)=.7999

ADDITION OF VECTORS

VARIABLES:

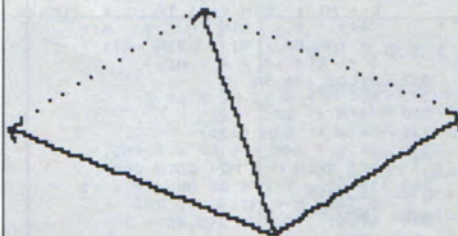
- Magnitude
- Angle of direction (degrees)
0=<A<360

VECTOR 1

Magnitude M1=7
Angle A1=30

VECTOR 2

Magnitude M2=9
Angle A2=160

M1=7 A1=30 M2=9 A2=160
M=7 Mx=-2.396 My=6.578
sin(A)=.9396 cos(A)=-.3422

ADDITION OF VECTORS

VARIABLES:

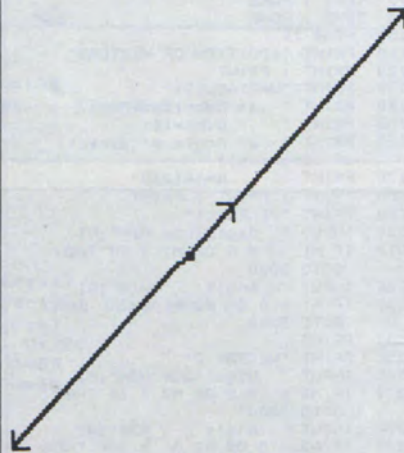
- Magnitude
- Angle of direction (degrees)
0=<A<360

VECTOR 1

Magnitude M1=10
Angle A1=45

VECTOR 2

Magnitude M2=8
Angle A2=225

M1=10 A1=45 M2=8 A2=225
M=1.999 Mx=1.414 My=1.414
sin(A)=.7071 cos(A)=-.7071

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κάπου εδώ ολοκληρώνονται τα πρώτα μας προγράμματα, που αναφέρονταν στα Μαθηματικά και την Φυσική. Τον επόμενο μήνα θα σι-

νεχίσουμε με άλλα τέσσερα, που θα σχετίζονται και πάλι με ζητήματα Μαθηματικών (λύση και γραφική παράσταση δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων εξισώσεων) και Φυσικής (τριβή ολίσθησης και

ισορροπία στερεού σώματος). Πριν κλείσουμε ευχαριστούμε και πάλι τον κ. Ανθουλιά και ανανεώνουμε το ραντεβού μας για τον επόμενο μήνα.

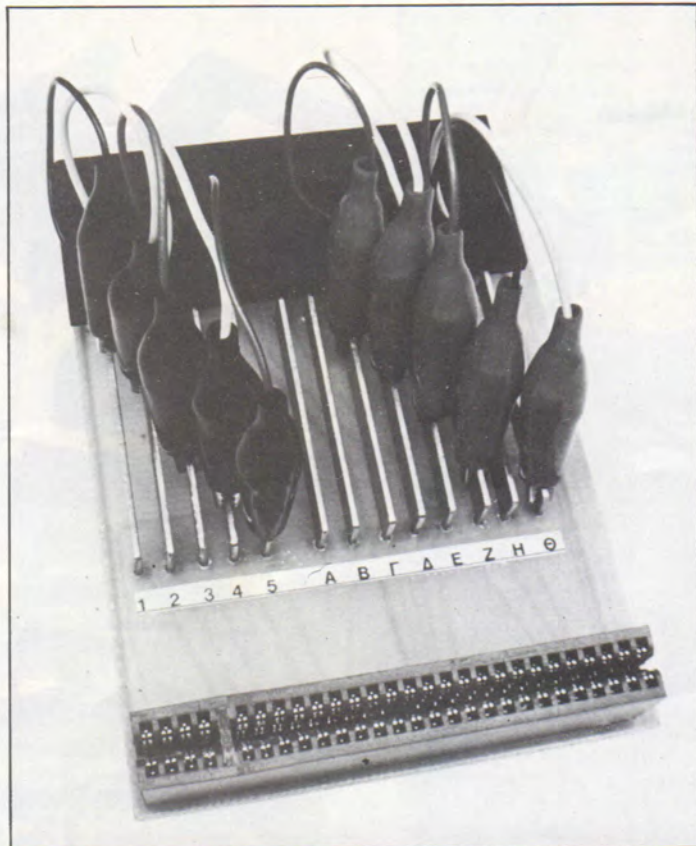
Μέχρι τότε γειά σας!

ΑΓΓΛΙΚΟΙ ΟΡΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ADDITION	ΠΡΟΣΘΕΣΗ
ANGLE	ΓΩΝΙΑ
BETWEEN	ΜΕΤΑΞΥ
DEGREES	ΜΟΙΡΕΣ
DIRECTION	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
DISTANCE	ΑΠΟΣΤΑΣΗ
GRAPH	ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ (ΓΡΑΦΗΜΑ)
HEIGHT	ΥΨΟΣ
MAGNITUDE	ΜΕΓΕΘΟΣ
SHOOTING	ΒΟΛΗ
TIME	ΧΡΟΝΟΣ
VARIABLES	ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ
VECTORS	ΑΝΥΣΜΑΤΑ
VELOCITY	ΤΑΧΥΤΗΤΑ
WRITE	ΓΡΑΦΩ

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΗΣ APPLESOFT BASIC
ΠΟΥ ΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ BASIC

TEXT	: Εντολή για να δέχεται η οθόνη κείμενο (μετά από γραφικά)
HOME	: Εντολή για να καθαρώνει η οθόνη από κείμενο.
HGR	: Εντολή για να δέχεται η οθόνη γραφικά (high resolution: 280X180 γραμμές).
HCOLOR=7	: Εντολή για το λευκό χρώμα.
HPLOT A,B	: Εντολή για να γραφεί το σημείο (A,B).
HPLOT A,B TO C,D	: Εντολή για να γραφεί η ευθεία που συνδέει τα σημεία (A,B) και (C,D).
HPLOT TO A,B	: Εντολή για να γραφεί η ευθεία που συνδέει το τελευταίο σημείο που έχει γραφεί με το σημείο (A,B).
HTAB A	: Εντολή για να πάει (οριζόντια) ο οδηγός στη θέση A.
VTAB A	: Εντολή για να πάει ο οδηγός στην αρχή της A γραμμής.
SQR (A)	: Τετραγωνική ρίζα του A.
SIN (A)	: Ημίτονο του A (σε ακτίνια).
COS (A)	: Συνημίτονο του A (σε ακτίνια).
INT (AT)	: Το ακέραιο μέρος του A.
PRINT CHR\$ (7)	: Εντολή για ακουστεί ένας ήχος (μπίπ!).

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟ
JOYSTICK INTERFACE
για ZX SPECTRUM
4.000 δραχ.**

**ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΑ
ΜΑΓΑΖΙΑ**

**ΑΠΟ ΤΗΝ «ROM ΨΗΦΙΑΚΕΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»
ΕΜΜ.ΜΠΕΝΑΚΗ & ΚΩΛΕΤΤΗ 15
ΤΗΛ. 3637919
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ**

**PLOT-1
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 23-25
ΤΗΛ. 3621645**

1 Ένα ακόμη πληκτρολόγιο για τον Spectrum βρήκαμε στο PLOT-1 (3621645). Πρόκειται για το SAGA που περιλαμβάνει 64 πλήκτρα με ελατήρια και προσφέρει απόδοση γραφομηχανής στον πολύ κατατρεγμένο στο τομέα αυτό Spectrum. Οι λειτουργίες RUN και LIST γίνονται τώρα με το πάτημα ενός μόνο πλήκτρου, ενώ η επανάληψη της εντολής DELETE γίνεται με πιο εύχρηστο τρόπο. Η τιμή του SAGA είναι 12.500 δρχ.

2 Η AMSTRAD μετά τα συγκροτήματα Hi-Fi έκανε δυναμική εισβολή και στο χώρο των home-micro, παρουσιάζοντας το CPC-464 που ήδη έφθασε στη χώρα μας. Το CPC-464 είναι σύστημα που αποτελείται από την κυρίως μονάδα, το κασετόφωνο και το μόνιτορ. Χρησιμοποιείται ο μικροεπεξεργαστής Z-80A και η διαθέσιμη μνήμη είναι 64K RAM και 32K ROM. Τον AMSTRAD βρήκαμε στα καταστήματα PLOT-1 (3621645), Micropolis (3633357) και The Computer Shop (3603594) και η τιμή του είναι 65.000 ή 90.000, ανάλογα αν το μόνιτορ είναι μονοχρωματικό ή έγχρωμο.

3 Το STACK είναι ένα ακόμη interface για τον Commodore-64. Το βρήκαμε στο "The Computer Shop" (3603594) και χρησιμοποιείται για να συνδέει τον Commodore με οποιονδήποτε εκτυπωτή τύπου Centronics. Συνοδεύεται από κασέτα και φυλλάδιο με οδηγίες. Η τιμή του είναι 8.000 δρχ.

4 Ο NEWBRAIN γίνεται ακόμα πιο δυνατός. Στο ήδη πλούσιο διαθέσιμο software του υπολογιστή έρχονται τώρα να προστεθούν τρία καινούρια μέλη. Είναι οι κασέτες

NEWBAS, PASCAL 4T και FORTH. Η NEWBAS είναι ένας πλήρης Assembler του Z80. Η PASCAL 4T είναι η τελευταία έκδοση της Pascal της HISOFT αισθητά βελτιωμένη από την προκάτοχό της 4D. Μετά

την FORTH της KUMA έχουμε τώρα μία νέα FORTH, αυτή τη φορά από την Microprocessor Engineering Ltd. Η τιμή για κάθε κασέτα είναι 6.500 δρχ. και μπορείτε να τις βρείτε στο MICROBYTES (3623497).

5 Joystick υπάρχουν πολλά, Bitstik όμως υπάρχει μόνο ένα... Όπως ίσως καταλάβατε πρόκειται για ένα αρκετά πολύπλοκο μηχανήμα, που σε συνεργασία με τον δεύτερο επεξεργαστή του BBC (τον 6502) ανοίγει στους χρήστες του διάπλατα το δρόμο του CAD (Computer Aided Design). Το Bitstik, το βρήκαμε στην ΑΞΑΡΛΗΣ Α.Ε. (3607836) και στοιχίζει, χωρίς τον δεύτερο επεξεργαστή, γύρω στις 65.000 δρχ.

6 Το PLUS-1 είναι το πρώτο απ' τα περιφερειακά, που σχεδιάστηκαν από την Acorn για να κάνουν τον μικρό Electron να μοιάσει τελικά στον «μεγάλο του αδερφό», τον BBC. Συνδέεται μέσω της θύρας γενικής χρήσης και του δίνει μια θύρα για εκτυπωτή, δύο για αναλογικά joysticks (ή 4 paddles), καθώς και δυο υποδοχές για ROM cartridges. Το βρήκαμε στο Microbytes (3623497) και κοστίζει γύρω στις 10.000 δρχ.

3

6

8

7 Όταν η ACORN θέλει, μπορεί... Μετά από αρκετή καθυστέρηση παρουσιάστηκαν επιτέλους οι δεύτεροι επεξεργαστές για τον BBC. Μέσω του Z80 και κάποιου συστήματος δισκετών δίνεται πλέον πρόσβαση στο CP/M, ενώ μέσω του 6502 η ταχύτητα επεξεργασίας του συστήματος αυξάνεται θεαματικά και γίνονται δυνατές εφαρμογές όπως CAD (παρουσιάζεται σε άλλη φωτογραφία). Τους βρήκαμε στην ΑΞΑΡΛΗΣ Α.Ε. (3607836) και στοιχίζουν ο μεν Z 80 65.000 και ο δε 6502 45.000 δρχ.

8 Έφθασε και στην Ελλάδα ο επί πολύ και από πολλούς αναμενόμενος, φορητός Commodore-64. Έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με τον επιτραπέζιο προκατόχό του και διαθέτει επιπλέον: Ενσωματωμένο έγχρωμο μόνιτορ με ήχο, ένα disk-drive και πλήρη interface για σύνδεση με όλα τα περιφερειακά του. Συνοδεύεται από τη θήκη του, τα manuals και επιπλέον ένα πακέτο που περιλαμβάνει τα προγράμματα: EASY FILE - EASY SCRIPT - EASY SPELL - HIGH-FLYER. Το βρήκαμε στο A.C.C. (3609217) και κοστίζει 210.000 δρχ.

Από τη στιγμή που ο ηλεκτρονικός υπολογιστής "μπήκε" και στον χώρο του ΠΡΟ-ΠΟ, έγινε αμέσως φανερό, ότι για να πιάσουμε ένα καλό 13άρι δεν χρειάζεται να τα περιμένουμε όλα από την καλή μας τύχη. Τώρα τα πράγματα έχουν γίνει περισσότερο απλά. Στη δική μας προσπάθεια για το 13άρι έρχεται να προστεθεί και η ουσιαστική βοήθεια που μας παρέχει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Τρία είναι τα βασικά στάδια που ακολουθούμε για να παίξουμε ένα δελτίο ΠΡΟ-ΠΟ. Και στα τρία αυτά στάδια η συμβολή του ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι σημαντική.

Το πρώτο στάδιο, είναι η δημιουργία των προβλέψεων ύστερα από αξιολόγηση ορισμένων ειδικών και γενικών πληροφοριών.

Το δεύτερο, είναι η επιλογή εκείνης της ανάπτυξης που συνδυάζει περιορισμούς που ταιριάζουν στο δελτίο της εβδομάδας και κόστος που να είναι μέσα στις οικονομικές μας δυνατότητες.

Το τρίτο, είναι η δημιουργία των στηλών της ανάπτυξης που διαλέξαμε.

Τα δύο πρώτα βήματα εξετάσθηκαν στο προηγούμενο τεύχος του Ρίκελ, όπου και παρουσιάσθηκε ένα πρόγραμμα, με τη βοήθεια του οποίου μπορούμε να υπολογίσουμε τις απαιτούμενες στήλες για την ανάπτυξη κάποιου συστήματος, στο οποίο έχουμε βάλει περιορισμούς στα πρώτα, δεύτερα και τρίτα σημεία. Το τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας, είναι αφιερωμένο στις μεθόδους που ακολουθούνται για τη δημιουργία στηλών.

Έγινε προσπάθεια ώστε οι μέθοδοι αυτές να γίνουν εύκολα κατανοητές σε κάποιον που γνωρίζει στοιχειώδη μαθηματικά. Για κείνους που πιθανόν θα συναντήσουν προβλήματα με τις απαραίτητες για την ανάλυση της μεθόδου μαθηματικές έννοιες, υπάρχουν έτοιμα τα προγράμματα τα οποία μπορούν εύκολα να χρησιμοποιηθούν.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗΛΩΝ

*Του Δημήτρη Κυτάγια
και του Γιώργου Θανόπουλου*

Έχουν επινοηθεί διάφοροι τρόποι για τη δημιουργία, μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών, στηλών που να πληρούν ορισμένους περιορισμούς. Οι μέθοδοι που ακολουθούνται για τη δημιουργία στηλών μπορεί να ταξινομηθούν στις επόμενες γενικές κατηγορίες:

A) Παραγωγή στηλών πλήρους ανάπτυξης τριπλών παραλλαγών.

B) Παραγωγή στηλών πλήρους ανάπτυξης επιλεγμένων διπλοτριπλών παραλλαγών.

Γ) Παραγωγή στηλών επιλεγμένων αναπτύξεων από περιορισμούς σε πρώτα, δεύτερα και τρίτα σημεία.

Δ) Παραγωγή στηλών αναπτύξεων σε μορφές AXB ή AXBXΓ ή AXBXΓXD. Στο τεύχος αυτό θα παρουσιάσουμε την περίπτωση A.

A) ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΛΩΝ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΡΙΠΛΩΝ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ

Με οποιαδήποτε μέθοδο αυτής της κατηγορίας, δημιουργούμε όλες τις δυνατές στήλες των αγώνων που θέλουμε να καλύψουμε. Αν δηλαδή θέλουμε να καλύψουμε και τους δεκατρείς αγώνες, δημιουργούνται 1.594.323 στήλες. Παράγεται δε, κάθε φορά μια στήλη, την οποία ελέγχουμε αν πληροί ορισμένους περιορισμούς και ανά-

λογα γίνεται δεκτή ή απορρίπτεται.

Αυτός ο τρόπος εργασίας έχει ένα σοβαρότατο μειονέκτημα. Απαιτεί πολύ χρόνο λειτουργίας του υπολογιστή. Παρά ταύτα είναι ο μόνος τρόπος εργασίας, για περιπτώσεις που οι απαιτήσεις επιλογής στηρίζονται, κύρια, σε ιδιαίτεροί αγώνες του κάθε αγώνα και όλοι οι αγώνες παίζονται τριπλές παραλλαγές. Για παράδειγμα, ας θεωρήσουμε την περίπτωση εκείνη που για κάθε αγώνα προσδίδουμε κάποια πιθανότητα εμφάνισης του 1, κάποια πιθανότητα για το X και επομένως κάποια πιθανότητα για το 2. Ας υποθέσουμε τώρα ότι ζητούμε εκείνες μόνο τις στήλες που έχουν πιθανότητα εμφάνισης, έστω α. Τότε θα πρέπει να δημιουργήσουμε όλες τις στήλες και για κάθε στήλη να ελέγχουμε αν η πιθανότητα εμφάνισής της είναι α.

Για την παραγωγή στηλών πλήρους ανάπτυξης τριπλών παραλλαγών οι πιο γνωστοί τρόποι με τους οποίους εργαζόμαστε είναι δύο:

I) Η παραγωγή στηλών με εγκλωβισμένους βρόχους και

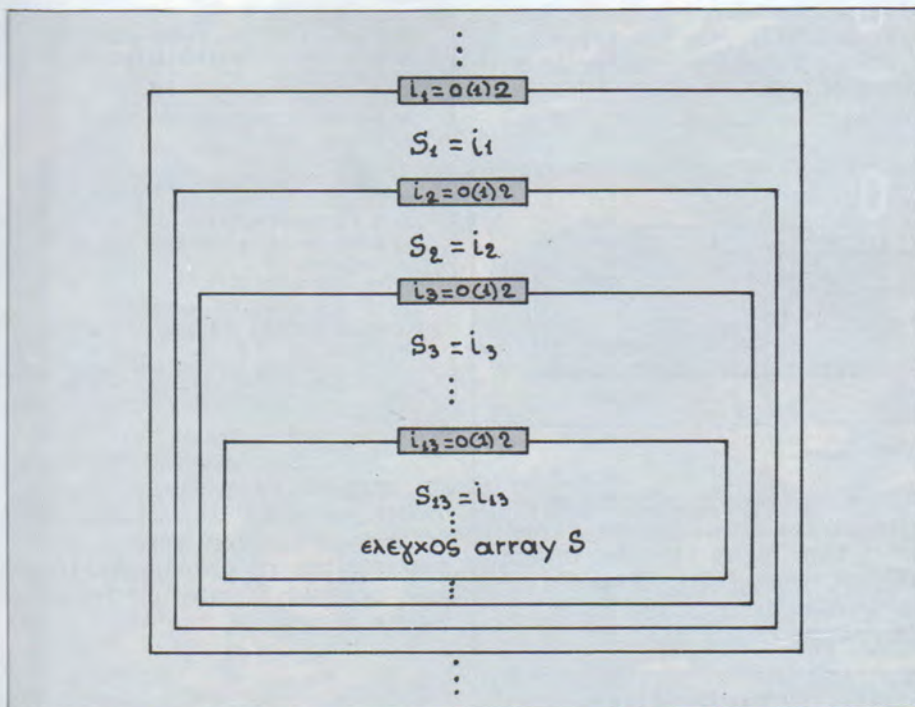
II) Η παραγωγή στηλών με παρασταση αριθμών στο τριαδικό σύστημα.

I) ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ ΒΡΟΧΩΝ (NESTED LOOPS)

Σε αυτή τη μέθοδο παραγωγής στηλών δημιουργούμε ένα array S, με πλήθος στοιχείων $N \leq 13$ (όσοι είναι οι αγώνες) και με στοιχεία τα 0, 1 ή 2 (όπου το X αντιπροσωπεύεται από το 0).

Η τιμή του i-οστού στοιχείου του S, προσδιορίζεται από την τιμή της μεταβλητής που ελέγχεται τον i-οστό βρόχο. Η πορεία εργασίας δίνεται από το τμήμα του λογικού διαγράμματος που παρουσιάζεται στο σχήμα 1.

Στο σημείο αυτό προβάλλει το ερώτημα του πώς θα δημιουργήσουμε την πλήρη ανάπτυξη, στην περίπτωση που το πλήθος αγώνων N είναι γενικά μικρότερο ή ίσο

Σχήμα 1.

του 13. (Δηλαδή όταν μερικοί αγώνες παίζονται standard). Το πρόβλημα αυτό είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί με διάφορους τρόπους. Ένας από αυτούς στηρίζεται στα επόμενα δύο τεχνάσματα.

α) Κατά την i -οστή ανακύκλωση (δηλαδή στον i -οστό βρόχο) καθορίζεται η τιμή του στοιχείου S_{13-i} (αντί του S_i).

β) Για κάθε ανακύκλωση η αρχική τιμή που λαμβάνει η μεταβλητή, η οποία ελέγχει την ανακύκλωση, είναι στοιχείο κάποιου array A. Δηλαδή η μεταβλητή που ελέγχει την i -οστή ανακύκλωση παίρνει τιμές από $A(i)$, με βήμα 1 μέχρι 2.

Αρχικά όλα τα στοιχεία του array A_j έχουν την τιμή 0. Κατόπιν τα $13-N$ (όπου $N \leq 13$) πρώτα στοιχεία του A παίρνουν την τιμή 2. Έτσι οι αντίστοιχοι βρόχοι θα εκτελεστούν μόνο μια φορά. Η πορεία με την οποία εργαζόμαστε γίνεται σαφέστερη από το τμήμα του λογικού διαγράμματος που παρουσιάζεται στο σχήμα 2.

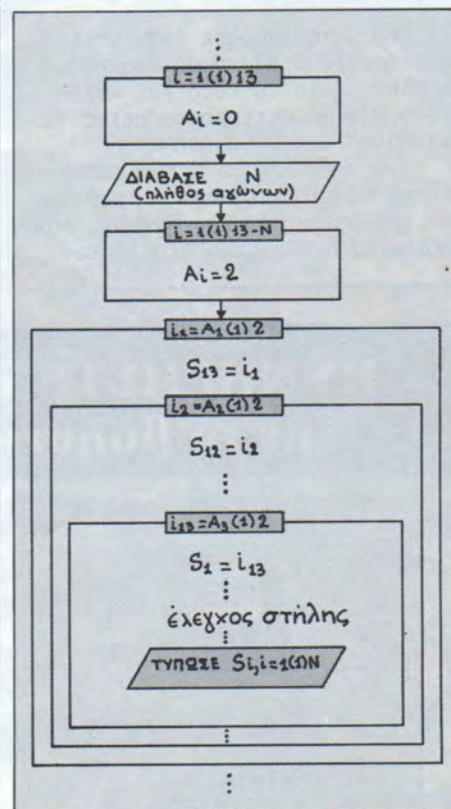
Με βάση το προηγούμενο λογικό διάγραμμα, δίνουμε ένα πρόγραμμα σε γλώσσα BASIC, που τυπώνει στην οθόνη την πλήρη ανάπτυξη N τριπλών παραλλαγών, όπου το N δίνεται από τον χρήστη κάθε φορά που τρέχει το πρόγραμμα.

```

10 REM *****
20 REM * COMPUTER BBC - ELECTRON *
30 REM * PRINTER SEIKOSHA GP-50A *
40 REM *****
50 REM * PARAGNCH N TRIPLWN ME *
60 REM * EGLWBISMENOYS BROKOYS *
70 REM *****
80 REM * KYTAGIAS THANOPOULOS *
90 REM *****
100 DIM A(13), S(13)
110 B=0
120 FOR I=1 TO 13 : A(I)=0 : NEXT I
130 INPUT "N="; N : CLS
140 FOR I=0 TO 13-N : A(I)=2 : NEXT I
150 I1=A(1)
160 S(13)=I1
170 I2=A(2)
180 S(12)=I2
190 I3=A(3)
200 S(11)=I3
210 FOR I4=A(4) TO 2 : S(10)=I4
220 FOR I5=A(5) TO 2 : S(9)=I5
230 FOR I6=A(6) TO 2 : S(8)=I6
240 FOR I7=A(7) TO 2 : S(7)=I7
250 FOR I8=A(8) TO 2 : S(6)=I8
260 FOR I9=A(9) TO 2 : S(5)=I9
270 FOR I10=A(10) TO 2 : S(4)=I10
280 FOR I11=A(11) TO 2 : S(3)=I11
290 FOR I12=A(12) TO 2 : S(2)=I12
300 FOR I13=A(13) TO 2 : S(1)=I13
310 B=B+1
320 IF NOT ( B MOD 40=0 AND B>0 )
    THEN 340
330 A# = GET# : CLS
340 J=1
350 IFS(J)=0 THEN PRINT TAB(B MOD 40, J); S(J)
    "X" ELSE PRINT TAB(B MOD 40, J); S(J)
360 J=J+1 : IF J<=N GOTO 350
370 NEXT I13 : NEXT I12 : NEXT I11 : NEXT I10
380 NEXT I9 : NEXT I8 : NEXT I7
390 NEXT I6 : NEXT I5 : NEXT I4
400 I3=I3+1 : IF I3<=2 GOTO 200
410 I2=I2+1 : IF I2<=2 GOTO 180
420 I1=I1+1 : IF I1<=2 GOTO 160
430 PRINT "STHLES = "; B
440 END

```

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στο πρόγραμμα, μερικοί εγκλωβισμένοι βρόχοι αντικαταστάθηκαν από ανακυκλώσεις που δημιουργήθηκαν με τη βοήθεια της εντολής IF. Αυτό γίνεται, διότι ορισμένοι compiler της Basic δεν δέχονται περισσότερους από κάποιο αριθμό εγκλωβισμένων βρόχους (συνήθως 10 το πολύ). Στο παραπάνω πρόγραμμα η μεταβλητή B χρησιμοποιήθηκε, αφ'ενός σαν μετρητής στηλών, αφ'ετέρου για διευθέτηση των στηλών κατόρθωμα στην οθόνη. (Βλέπε την εντολή με αριθμό 350). Το πρόγραμμα τυπώνει 40 το πολύ στήλες κάθε φορά. Κατόπιν για να συνεχίσει την εκτύπωση πρέπει να πιέσετε ένα οποιοδήποτε πλήκτρο.

Σχήμα 2.

II) ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΛΩΝ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΣΤΟ ΤΡΙΑΔΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Είναι γνωστό ότι κάθε αριθμός μπορεί να παρασταθεί σε οποιοδήποτε σύστημα αρίθμησης, άρα και στο τριαδικό. Στο σύστημα αυτό τα ψηφία που χρησιμοποιούνται είναι 0, 1 και 2. Έτσι αν και πάλι αντιστοιχίσουμε στο 0 το X, είναι δυνατόν, δημιουργώντας σε μια μεταβλητή διάφο-

ρους αριθμούς και βρίσκοντας τα ψηφία της τριαδικής παράστασης των αριθμών αυτών, να εμφανίζουμε διάφορες στήλες του ΠΡΟ-ΠΟ. Για παράδειγμα ο αριθμός 47 έχει στο τριαδικό σύστημα τη μορφή 1202.

Στην παράσταση αυτή αντι-στοιχεί ένα τμήμα στήλης του ΠΡΟ-ΠΟ και συγκεκριμένα το 12X2. Αν θεωρήσουμε τον ίδιο αριθμό με τη μορφή:

000000001202

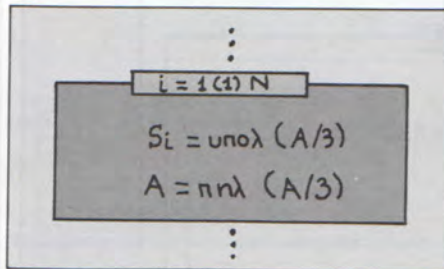
δηλαδή συμπληρώσουμε τις πρώτες θέσεις με μηδενικά, τότε έχουμε μια στήλη με 13 αγώνες, που αντιστοιχεί μονοσήμαντα στον αριθμό 47. Η στήλη αυτή είναι η:

XXXXXXXX12X2

Για να μετατρέψουμε έναν αριθμό στο τριαδικό σύστημα, διαιρούμε διαδοχικά με το τρία και καταγράφουμε με αντίστροφη σειρά τα υπόλοιπα των διαιρέσεων.

Ας υποθέσουμε ότι η μεταβλητή A περιέχει κάποιο αριθμό, και τα ψηφία που προκύπτουν, σαν υπόλοιπα διαδοχικών διαιρέσεων

με το 3, τοποθετούνται στις θέσεις S_1, S_2, \dots, S_N του array S. Ο τρόπος ενημέρωσης του array S, φαίνεται από το επόμενο τμήμα του λογικού διαγράμματος.

Σχήμα 3.

Ακολουθώντας αυτή τη σκέψη δίνουμε ένα πρόγραμμα που εκτυπώνει στην οθόνη όλες τις στήλες πλήρους ανάπτυξης με N τριπλές, αντίστοιχο με το προηγούμενο πρόγραμμα.

```

10 REM *****
20 REM * PARAGWH N TRIPLH ME *
30 REM * TO TRIADIKO SYSTHMA *
40 REM *****
  
```

```

50 REM * KYTAGIAS THANOPOULOS *
60 REM *****
70 DIM S(13)
80 INPUT "N=",N :CLS
90 B=0:REPEAT:A=B:FOR I=1 TO N
100 S(I) = A MOD 3
110 IF S(I)=0
    THEN PRINT TAB(B MOD 40 ,I);"X"
    ELSE PRINT TAB(B MOD 40 ,I);S(I)
120 A = A DIV 3: NEXT I
130 B=B+1: IF NOT(B MOD 40=0 AND B>0)
    THEN 150
140 A0 = GET0: CLS
150 UNTIL B>3*N-1
160 PRINT "STHLES = ";B
170 END
  
```

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πριν την εκτύπωση, και στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις, μπορούμε να ελέγξουμε, αν το array S περιέχει εκείνα τα στοιχεία που το κάνουν κατάλληλο προς εκτύπωση σύμφωνα με δεδομένους περιορισμούς.

ΚΥΝΗΓΗΣΤΕ το 13άρι!!!

... με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή...

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής μήκτε πλέον δυναμικά και στο χώρο του ΠΡΟ-ΠΟ. Ηδη κυκλοφόρησε το πρώτο βιβλίο του είδους και γίνεται ανάρπαστο. Περιέχει 105 πρωτοποριακά συστήματα που έχουν αναπτυχθεί και τυπωθεί σε Η/Υ.

Τα συστήματα είναι εντελώς πρωτότυπα έτσι ώστε να προσφέρουν ένα ιδανικό συνδυασμό οικονομίας και απόδοσης.

Παρουσιάζονται σε ομίλους της μορφής AXB με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται πολύ εύκολα και σε ελάχιστα δελτία.

Η τύχη μπορεί τώρα πια να προγραμματιστεί...

Για περισσότερες πληροφορίες:
κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθηματικός - Προγραμματιστής Η/Υ
Γ. Βλάχου 40 - Ν. Ψυχικό
Τηλ. 8028969 - 6725113

Ο «ΠΡΟΠΟΓΝΩΜΟΝΑΣ» Νο 3
ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Α. ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ, Στουρνάρα 23,
τηλ. 3641826
και από όλα τα Computers shops.

SOFTWARE

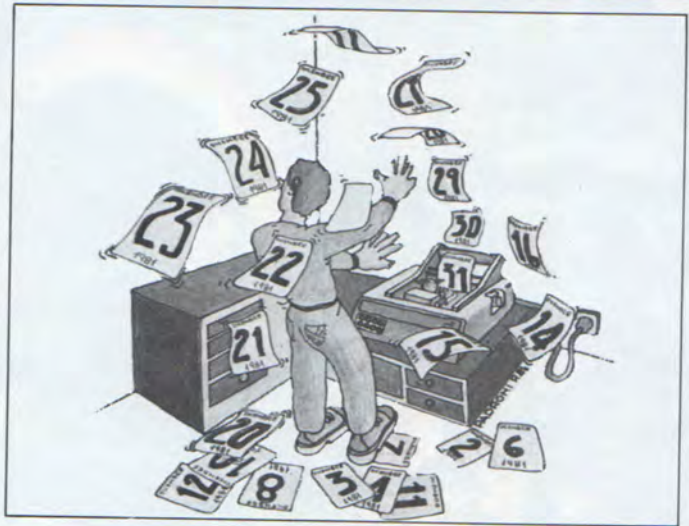
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΣΑΣ

SPECTRUM

Το PIXEL σας προσφέρει τη μοναδική ευκαιρία να συμπεριληφθείτε στους λίγους τρελούς πρωτοπόρους, που σε λίγα χρόνια θα αποτελούν την πρώτη σελίδα της Ιστορίας των Μικροϋπολογιστών στην Ελλάδα! Η διαδικασία είναι πολύ απλή. Θα μας στείλετε τα εξαιρετικά προγράμματα, που χωρίς αμφιβολία φτιάχνετε αργά τα βράδια, κι εμείς θα τα δημοσιεύσουμε με το όνομά σας γραμμένο φαρδιά-πλατιά, πλαισιωμένο από δάφνινα στεφάνια κλπ, κλπ.

Βέβαια, για να γίνουν όλα αυτά, θα πρέπει, όπως καταλαβαίνετε, να ικανοποιούνται και κάποιοι όροι, που είναι οι παρακάτω:

1. Το πρόγραμμα πρέπει καταρχήν να είναι δικό σας και όχι «δανεισμένο» από βιβλίο ή περιοδικό.
 2. Θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα κείμενο, που θα περιγράφει αυτό που βλέπει ο χρήστης στην οθόνη όταν το τρέχει, καθώς και από μια σύντομη ανάλυση της δομής του προγράμματος και των βασικών ρουτινών.
 3. Το listing πρέπει να είναι καθαρό και ευανάγνωστο και όπου είναι δυνατόν να γίνεται διπλό πέρασμα. Αν συνοδεύεται και από COPY της οθόνης, ακόμα καλύτερα.
 4. Τέλος, το οικονομικό... Σε γενικές γραμμές, για κάθε πρόγραμμα που δημοσιεύουμε δίνουμε από 1000 μέχρι 5000 δρχ. Το τελικό ποσό που θα δοθεί εξαρτάται προφανώς από την ποιότητα του προγράμματος, την πρωτοτυπία του, την κατάσταση του listing κλπ.
- Για στρωθείτε, λοιπόν. περιμένουμε...

DIRECTORY

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται στους αναγνώστες του PIXEL, που έχουν τόσες πολλές γνωριμίες, ώστε να έχουν ανάγκη ενός υπολογιστή για να αποθηκεύσουν τις σχετικές πληροφορίες. Όπως γίνεται φανερό και από τον τίτλο του προγράμματος, πρόκειται για έναν ηλεκτρονικό τηλεφωνικό κατάλογο. Το πρόγραμμα δουλεύει βάσει ενός κεντρικού πίνακα επιλογής, μέσω του οποίου μπορείτε να κάνετε νέες εγγραφές, να σώσετε τις πληροφορίες σε κασέτα, να διαγράψετε μια εγγραφή και, τέλος, να εντοπίσετε μια εγγραφή, είτε δίνοντας το όνομα (ή και μέρος του ονόματος), είτε δίνοντας το τηλέφωνο (ή ακόμα και μέρος του τηλεφώνου). Σε περίπτωση που δώσουμε, ως πούμε, μόνο το πρώτο γράμμα του επιθέτου, θα μας δοθούν όλα τα επώνυμα που αρχίζουν από αυτό το γράμμα και, δίπλα, τα αντίστοιχα τηλέφωνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα (listing 1) συνοδεύεται από μια ξεχωριστή ρουτίνα (listing 2) που δημιουργεί ελληνικούς χαρακτήρες, οι οποίοι και ενεργοποιούνται με την εντολή POKE 23607, 123. Αν λοιπόν κανείς δεν τους θέλει, δεν έχει παρά να αφαιρέσει την παραπάνω εντολή — όπου αυτή εμφανίζεται — και να μην τρέξει προφανώς την παραπάνω ρουτίνα.

Το πρόγραμμα είναι πολύ απλό στη δομή του, μια και κάθε μια απ' τις βασικές λειτουργίες του μενού καλύπτεται από μια υπορουτίνα, της οποίας σημειώνεται η αρχή και ο τίτλος με εντολή REM. Κατά συνέπεια, δεν νομίζουμε ότι θα συναντήσει ανυπέβλητες δυσκολίες, όποιος δοκιμάσει να το μετατρέψει στη διάλεκτο άλλου υπολογιστή. Το κύριο πρόβλημα, πάντως, βρίσκεται στον τρόπο με τον οποίο ο Spectrum χειρίζεται τα strings. Θα χρειαστεί συνεπώς να ξεφύγετε από την καθεαυτή «μετάφραση» και να δημιουργήσετε μια ρουτίνα, που απλά και μόνο να έχει την ίδια λειτουργικότητα με αυτές που δημοσιεύουμε εδώ, βασισμένοι στις δυνατότητες του υπολογιστή που χρησιμοποιείτε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Δελφών 159, Θεσ/νίκη
ΤΗΛ. 428-216

LISTING 1

```
1 REM *** DIRECTORY ***
2 REM

---PANAGIOTHS PAPAPOSTOLOY---
31/1/1984

10 FOR i=0 TO 7: READ a: ROKE
USA "a"+i,a: NEXT i
20 DATA 0,BIN 1111110,255,BIN
11000011,BIN 111100,BIN 111100,8
IN 111110,BIN 111110
30 POKE 23607,123
40 GO TO 9000
100 DIM o$(100,15): DIM e$(100,
15): DIM t$(100,10)
110 LET t=0
120 GO TO 9000
299 REM NEW DATA
300 LET t=t+1
310 INPUT "ONOMA: "; LINE o$(t)
"EPUNYMO: "; LINE e$(t)
"THLEFUONO: "; LINE t$(t)
320 PRINT o$(t); " "; e$(t) "A ";
t$(t)
-----
330 INPUT "LAUOS; (N/O) -Telog ap
ouhkeyshq(T)"; q$: IF q$="n" OR q
$="N" THEN GO TO 310
340 IF q$="T" OR q$="t" THEN RE
TURN
350 GO TO 300
499 REM FIND A TEL NUMBER
500 INPUT "DUSE KAPOIO STOIXEIO
TOY ONOMATE-PUNYMOY: "; LINE a$
505 IF LEN a$>15 THEN GO TO 500
507 LET test=0
550 FOR i=1 TO t
560 IF a$=e$(i) (1 TO LEN a$) TH
EN GO SUB 700
570 IF a$=o$(i) (1 TO LEN a$) TH
EN GO SUB 700
580 NEXT i
600 IF test=0 THEN PRINT "
DEN JERO TETOIO ONOMA"
650 RETURN
700 LET test=test+1
710 PRINT o$(i); " "; e$(i) "A ";
t$(i)
-----
750 RETURN
999 REM FIND A NAME
1000 INPUT "DUSE KAPOIO STOIXEIO
TOY THLEFU-NOY: "; LINE a$
1005 IF LEN a$>10 THEN GO TO 1000
1007 LET test=0
1050 FOR i=1 TO t
```

```

1060 IF a$=t$(i) (1 TO LEN a$) TH
EN GO SUB 700
1070 NEXT i
1100 IF test=0 THEN PRINT ""
DEN JERU TETGIC THLEFUNG."
1150 RETURN
2000 INPUT "THLEFUNG:";G$
2010 IF LEN G$>10 THEN GO TO 200
2020 FOR I=1 TO T
2030 IF G$=T$(I) (1 TO LEN G$) TH
EN LET BA=I: GO TO 2100
2040 NEXT I
2050 PRINT ""LAUOS-JANADOKIMAS
""
2060 RETURN
2100 FOR I=BA+1 TO T
2110 LET T$(I-1)=T$(I)
2120 LET O$(I-1)=O$(I)
2130 LET E$(I-1)=E$(I)
2140 NEXT I
2150 LET T=T-1
2160 PRINT ""** O.K. **"
2200 RETURN
3000 SAVE "DIR" LINE 10
3010 CLS : POKE 23607,60
3020 PRINT AT 10,7; FLASH 1;" VE
RIFY CONDITION";AT 12,7;"REWIND
THE TAPE"
3030 VERIFY "DIR"
3035 POKE 23607,123

```

```

3040 RETURN
8999 REM MENI
9000 POKE 23607,123: PRINT ""Pa
these eda koympa: PAUSE 3: PAUSE
3: PAUSE 3: PAUSE 0: CLS
9040 PRINT ""*****
*****""
9050 PRINT "" (1)...NEA ONOMAT
D:"
9060 PRINT "" (2)...EYRESH ENO
S THLEFUNG:"
9070 PRINT "" (3)...EYRESH ENO
S ONOMATOS""
9075 PRINT "" (4)...DIAGRAPH E
NOS ONOMATOS""
9077 PRINT "" (5)...SUSIMO TOY
KATALOGOY""
9080 PRINT ""*****
*****""
9090 FOR n=0 TO 17: PRINT AT n,0
:"*";AT n,31;"*": NEXT n
9100 IF INKEY$="" THEN GO TO 910
9110 LET a$=INKEY$
9120 IF a$="1" THEN GO SUB 300
9130 IF a$="2" THEN GO SUB 500
9140 IF a$="3" THEN GO SUB 1000
9145 IF a$="4" THEN GO SUB 2000
9147 IF a$="5" THEN GO SUB 3000
9150 GO TO 9000
9999 POKE 23607,60

```

LISTING 2

```

8999 REM GRU
9000 FOR n=0 TO 7
9010 READ c,d,t,l,k,p,r,s,f,y,o
9020 DATA 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
9030 DATA 126,24,0,24,126,126,1
24,126,16,130,60
9035 DATA 64,36,66,36,0,66,66,32
,124,146,66
9040 DATA 64,66,126,66,60,66,66,
16,146,146,66
9050 DATA 64,66,66,66,0,66,124,0
,146,124,60
9060 DATA 64,66,66,66,0,66,64,64
,124,16,0
9070 DATA 64,126,60,66,126,66,64
,126,16,16,126

```

```

9080 DATA 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
9100 LET c$="1": POKE USR, c$+n, c
9110 LET d$="D": POKE USR, d$+n, d
9120 LET t$="T": POKE USR, t$+n, t
9130 LET l$="L": POKE USR, l$+n, l
9140 LET k$="K": POKE USR, k$+n, k
9150 LET p$="P": POKE USR, p$+n, p
9160 LET r$="R": POKE USR, r$+n, r
9170 LET s$="S": POKE USR, s$+n, s
9180 LET f$="F": POKE USR, f$+n, f
9190 LET y$="Y": POKE USR, y$+n, y
9200 LET o$="O": POKE USR, o$+n, o
9210 NEXT n
9220 REM PRINT c$'d$'t$'k$'p$'r$
s$'f$'y$'o$
9300 STOP

```

FUNCTION KEYS

Από τώρα και στο εξής ο Spectrum θα πάψει πια να «ζηλεύει» τον BBC. Απέκτησε και αυτός τα δικά του FUNCTION KEYS. Το πρόγραμμα που δημοσιεύουμε είναι γραμμένο σε γλώσσα μηχανής και εφοδιάζει τον Spectrum (48K) με FUNCTION KEYS. Η περιγραφή του προγράμματος γίνεται στις εντολές REM, στην αρχή του.

Γ. ΓΑΛΛΙΟΣ
Ρόδου 15 - Σταυρούπολη
Θεσσαλονίκη

FUNCTION KEYS PROGRAM

```

4 REM NEW : GO TO 997#
8 REM COPY : GO TO 9030#
10 REM ** FUNCTION KEYS PROGRAM
20 REM ** BY G.GALLIOS
40 REM ** TO USE THE PROGRAM CLEAR 65000
50 REM ** RUN IT AND THEN PRESS RANDOMISE USR 65100 TO TURN IT ON (RANDOM
ISE USR 65110 TURNS IT OFF)
60 REM ** YOU CAN DEFINE ANY CHARACTER OF THE SPECTRUM (EVEN THE KEYWORDS

62 REM ** YOU DEFINE THE KEYS IN REM STATEMENTS BEFORE ANY PROGRAM LINE
64 REM ** FOR EXAMPLE 1: GO TO 9990#
66 REM ** IF YOU END THE DEFINITION WITH THE # SYMBOL (AS IN THE EXAMPLE)
THE STATEMENT WILL BE EXECUTED IMMEDIATELY
67 REM ** THE PROGRAM USES THE SPACE AND THE SYMBOL SHIFT KEYS AS ANOTHER
SHIFT KEY.
68 REM ** TO USE THE DEFINED KEYS YOU MUST PRESS THE SPACE AND THE SYMBOL
SHIFT AT THE SAME TIME RELEASE THEM AND THEN PRESS THE DEFINED KEY (i.e 1)
70 REM ** POKE 23729,11 AND YOU ACCESS THE DEFINED KEYS WITHOUT PRESSING
THE SHIFT KEYS
71 REM ** POKE 23729,0 AND YOU HAVE TO PRESS THE EXTRA SHIFT KEYS TO ACCE
SS THE DEFINED KEYS.
72 REM ** THIS WAY YOU CAN REDIFINE THE WHOLE KEYBOARD.
74 REM ATTENTION :THE PROGRAM USES INTERRUPTS. YOU MUST TURN IT OFF BEFO
RE OVERWRITE ANY OF THE BYTES.
82 REM ** THE COPY COMMAND,THE NEW COMMAND,THE @ SYMBOL AND THE £(POUNDS)
SYMBOL, DOES NOT NEED SHIFT KEYS
100 DATA "FF F3 E5 D5 C5 F5"
110 DATA "CD 88 FE"
120 DATA "F1 C1 D1 E1 F8 C9"
130 DATA "##"
200 DATA "FD CB 01 6E C8"
202 DATA "3A 08 5C FE E6 28 41 FE FF 28 3D FE 40 28 39 FE 60 28 35"
205 DATA "3A B1 5C FE 00 20 2E"
220 DATA "3E 7F DB FE E6 03 C0"
222 DATA "3E 78 32 C0 5A"
225 DATA "CD 8E 02 78 FE FF 20 F8 CD 8E 02 20 FB 16 00 CD 1E 03 30 F4 4F 3
E 38 32 C0 5A 79 32 08 5C FD CB 01 EE"
250 DATA "21 00 00 39 EB ED 7B 3D 5C E1 01 7F 10 A7 ED 42 EB F9 C0"
410 DATA "2A 53 5C 18 02 EB 09"
420 DATA "23 23 4E 23 46 23 54 5D 7E"
430 DATA "FE EA C0 23 3A 08 5C BE 20 EB 23"
440 DATA "7E FE 3A 20 E5 23 7E FE 0D 28 DF 0B 0B 0B 0B"
450 DATA "C5 E5 2A 5B 5C CD 55 16 13"
460 DATA "ED 53 5B 5C 23 EB E1 C1 ED 80"
470 DATA "EB 2B 7E FE 23 28 08 CD 1D 11 FD CB 01 AE C9"
480 DATA "01 01 00 CD E8 19 3E 0D 32 08 5C FD CB 01 EE C9"
490 DATA "##"
500 DATA "3E 09 ED 47 ED 5E C9 00 00 00"
510 DATA "3E 3E ED 47 ED 56 C9"
520 DATA "##"
600 LET A=10: LET B=11: LET C=12: LET D=13: LET E=14: LET F=15
610 LET A$=""
"
615 CLS : PRINT TAB 10; BRIGHT 1;" WAIT IS RUNNING "
620 LET XX=65129: RESTORE 100: GO SUB 1000
630 LET XX=65160: RESTORE 200: GO SUB 1000
680 LET XX=65100: RESTORE 500: GO SUB 1000
685 CLS : LET T1=6: PRINT AT 6,T1; BRIGHT 1;" FUNCTION KEYS ": PRINT : PR
INT TAB T1;"BY G.GALLIOS"
690 PRINT : PRINT TAB T1;"ENTER RANDOMISE USR"

```



```

692 PRINT : PRINT TAB T1;"65100 TO TURN IT "; BRIGHT 1;" ON "
693 PRINT : PRINT TAB T1;"65110 TO TURN IT "; BRIGHT 1;" OFF "
695 STOP
997 INPUT BRIGHT 1;" NEW (Y/N) ? ";L$
998 IF L$="Y" OR L$="y" THEN NEW
999 STOP
1000 READ L$
1010 IF L$="##" THEN RETURN
1030 FOR I=1 TO LEN L$ STEP 3
1040 LET K$=L$(I)+L$(I+1)
1042 IF K$="" THEN LET I=100: GO TO 1080
1050 LET ZZ=16*(VAL K$(1))+VAL K$(2)
1055 POKE 23692,255
1060 POKE XX,ZZ
1065 PRINT XX;TAB 10;K$;TAB 15;ZZ;TAB 20;PEEK XX
1070 LET XX=XX+1
1080 NEXT I
1085 LET L$=""
1090 GO TO 1000
9030 STOP
9999 STOP

```

MASTERMIND

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται στην ειδική εκείνη κατηγορία ανθρώπων, που ΔΕΝ ενδιαφέρονται για διαστημικούς εισβολείς και συμπλοκές με τέρατα, και προτιμούν να διοχετεύουν φαιά ουσία σε παιχνίδια περισσότερο εγκεφαλικού τύπου, όπως το Mastermind, που δημοσιεύουμε εδώ.

Σκοπός του παιχνιδιού είναι να βρείτε όχι μόνο τα χρώματα (1-6) που έχει βάλει στο «μυαλό» του ο υπολογιστής, αλλά και τις θέσεις στις οποίες τα έχει τοποθετήσει, με όσο το δυνατόν λιγότερες προσπάθειες. Όταν βρίσκετε ένα χρώμα και το βάζετε σε λάθος θέση, ο υπολογιστής θα σας απαντάει με χρώμα φωτεινό κίτρινο, ενώ όταν βρίσκετε και το χρώμα και τη θέση, θα σας δίνει μαύρο. Το παιχνίδι τελειώνει, όταν ο υπολογιστής δώσει για όλες τις θέσεις απάντηση μαύρο.

Ας δούμε τώρα λίγο την πληκτρολόγηση. Καταρχήν θα εισάγετε το πρώτο listing, που περιλαμβάνει έναν σύντομο κώδικα μηχανής και τα διάφορα graphics του παιχνιδιού. Θα πρέπει να καταβάλετε ιδιαίτερη προσοχή κατά την εισαγωγή των γραμμών 70-120, γιατί παρ' όλο που η ρουτίνα κάνει κάποιους ελέγχους, δεν αποκλείει την περίπτωση να περάσει κάποιο σφάλμα «κατά διαβολική σύμπτωση», με τις γνωστές σε όλους συνέπειες: μια και πρόκειται για κώδικα μηχανής χάνεται το πρόγραμμα, μπρρρ... γκρρρ... κ.λπ.

Όταν λοιπόν το listing 1 τρέξει χωρίς προβλήματα, δώστε την εντολή NEW και αμέσως μετά POKE 23675, 216 και POKE 23676, 127. Στη συνέχεια πληκτρολογήστε το listing 2. Τα U,D,G. που βλέπετε, αντιστοιχούν στους χαρακτήρες A,B,C,D και E (σε graphic mode). Όταν όλα τελειώσουν κατ' ευχήν, σώστε το πρόγραμμα, χρησιμοποιώντας τις εντολές: SAVE "MASTERMIND" LINE 5 και SAVE "MIC" CODE 32623, 145.

Το πρόγραμμα, στη μορφή που βρίσκεται, τρέχει και στα 16K και στα 48K, αλλά για να μη σπαταλάτε μνήμη μπορείτε να ανεβάσετε τη ρουτίνα του κώδικα μηχανής πιο ψηλά στη μνήμη (αν βέβαια έχετε το μοντέλο των 48K), αλλάζοντας κατάλληλα τις τιμές του CLEAR και των διευθύνσεων 23675 και 23676. Στο τέλος κάθε παιχνιδιού εμφανίζεται το SCORE και το HIGH SCORE, τα οποία στην περίπτωση μας πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μικρότερα.

Και κάτι τελευταίο. Αν τύχει και «τα βρείτε μπαστούνια», μην ξεχνάτε: Η σύγκρουση με διαστημικούς εισβολείς εκτός απ' το ότι σώζει τη Γη, ηρεμεί και τα νεύρα...

ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
Μαζαράκη 3
154 52 Ψυχικό
ΤΗΛ. 6721035

```

0>REM          MASTERMIND
          BY
          EFTHUMIOU STATHIS
0>REM listing 1
10 CLEAR 32622: LET C=0
20 FOR A=32623 TO 32767
30 READ B: IF B>255 OR B<0 THE
N PRINT "ERROR IN ":A: STOP
40 POKE A,B: LET C=C+B
50 NEXT A
50 IF C<>13096 THEN PRINT "ERR
OR IN DATA": STOP
70 DATA 33,58,117,17,48,117,1,
10,0,237,176,14,4,17,48,117,33,5
2,117,25,70,184,40,50,19,35,13
80 DATA 32,246,33,52,117,93,14
4,22,4,123,129,51,111,70,123,14
6,111,126,184,40,14,21,32,241,13
90 DATA 32,236,58,69,117,60,50
,69,117,201,175,119,58,57,117,60
,50,57,117,24,234,175,18,54,8,58
,56
100 DATA 117,60,50,55,117,24,19
3,58,70,117,71,58,69,117,184,48,
3,50,70,117,175,50,69,117,201
110 DATA 0,7,15,31,63,127,1
27,0,224,240,248,252,254,254,254
,127,127,127,63,31,15,7,0,254
120 DATA 254,254,252,248,240,22
4,0,16,16,16,16,16,16,16,16

```

```

0>REM          MASTERMIND
          BY
          EFTHUMIOU STATHIS
0>REM listing 2
5 CLEAR 32622: LOAD ""CODE 32
623: POKE 23675,216: POKE 23676,
127: POKE 30022,255
10 CLS: POKE 23692,255: PRINT
AT 21,5: " MASTERMIND -SES@ "

```

```

20 FOR B=30010 TO 30013: POKE
B,INT (RND*5)+1: NEXT B
30 FOR B=25 TO 40 STEP 5: BEEP
.07,B: NEXT B: FOR B=1 TO 6: PA
USE 6: BEEP .04,7: NEXT B
40 PRINT TAB 13,"
▲" TAB 13,"
▲" TAB 13,"
▲" TAB 13,"
▲" TAB 13,"
▲" TAB 13,"
50 LET D=30014
55 FOR B=15 TO 28 STEP 4
60 PAUSE 0: LET I$=INKEY$: IF
CODE I$<49 OR CODE I$>54 THEN GO
TO 60
80 PRINT INK VAL I$:AT 20,B:"▲
":AT 21,B:"▼": POKE D,VAL I$:
LET D=D+1: BEEP .05,6
90 NEXT B
92 RANDOMIZE USR 32623
95 LET E=0
97 IF PEEK 30008=0 THEN GO TO
125
100 FOR B=1 TO PEEK 30008
110 PRINT INK 0:AT 20,E:"▲":AT
21,E:"▼": LET E=E+3
115 IF E=12 THEN GO TO 200
120 NEXT B
125 IF PEEK 30009=0 THEN GO TO
40
130 FOR B=1 TO PEEK 30009
150 PRINT BRIGHT 1: INK 5:AT 20
,E:"▲":AT 21,E:"▼": LET E=E+3
155 IF E=12 THEN GO TO 40
175 NEXT B
180 GO TO 40
200 PRINT AT 0,1: BRIGHT 1:"MAS
TERMIND BY SES@ SOFTWARE"
210 PRINT AT 3,11: FLASH 1:"GAM
E OVER"
220 LET S=PEEK 30021: PRINT AT
8,11:"SCORE :":S
250 RANDOMIZE USR 32710: PRINT
AT 12,9:"HIGH SCORE :":PEEK 3002
2: PAUSE 0: RUN 10

```

POKER

Αν νομίζετε ότι τα λεγόμενα «τυχερά παιχνίδια» παίζονται μόνο σε σκοτεινά καταγώγια, γεμάτα με καπνούς τσιγάρων, λεκέδες από ποτά και ξοφλημένους ανθρώπους, κάνετε λάθος. Το παιχνίδι που δημοσιεύουμε συγκεντρώνει όλα τα θετικά σημεία, όπως η αγωνία για την τελική έκβαση, ενώ δεν υπάρχει κανένα απ' τα αρνητικά. Ο Spectrum βλέπετε είναι αρκετά μεγαλόψυχος και αν χάσετε δεν θα απαιτήσει να του ρίξετε μασούρια με χαρτονομίσματα μέσα σε κάποια ειδική σχισμή. Στην αντίθετη πάλι περίπτωση, αν δηλαδή κερδίσετε, θα έχετε μεν την ευχαρίστηση να δείτε τον αντίπαλό σας να «αυτοκτονεί», αλλά μην περιμένετε κάποια χρομακτική ανταμοιβή. Το πρόγραμμα είναι απλό στη δομή του (περιέχει τις απαραίτητες οδηγίες), αλλά σχετικά μεγάλο. Θα χρειαστεί λοιπόν κάποια προσοχή κατά την πληκτρολόγησή του για να μην αποδειχθεί η φάση του debugging ιδιαίτερα «οδυνηρή»... Πριν αρχίσετε την πληκτρολόγησή του, θα πρέπει (αν θέλετε) να εισάγετε τη ρουτίνα παραγωγής ελληνικών γραμμάτων, που δημοσιεύουμε στο πρόγραμμα "DIRECTORY". Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να αφαιρέσετε από το πρόγραμμα την εντολή POKE 23607, 123, η οποία και οδηγεί το λειτουργικό σύστημα του υπολογιστή να διαβάσει τις μορφές των γραμμάτων από την RAM, και όχι από την ROM όπως κάνει συνήθως. Αφού το τρέξετε, το πρόγραμμα θα κάνει την αρχική μοίρασιά και μετά τις όποιες αλλαγές φύλλων θα σας καλέσει να ποντάρετε, με βάση την αξία των φύλλων που θα βλέπετε μπροστά σας. Στη συνέχεια, ο Spectrum, ανάλογα με τα χαρτιά που κρατάει, μπορεί να δεχθεί το στοιχείμα, να πάει πάσο ή και να ανεβάσει το ποσό που στοιχηματίσατε. Σημειώστε ότι μπορεί και

να μπλοφάρει καμιά φορά... Το παιχνίδι τελειώνει όταν ο ένας απ' τους δύο αντιπάλους χάσει όλα του τα χρήματα. Α, και κάτι τελευταίο. Αν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού νιώσετε να γεννιέται μέσα σας ακράτητο το πάθος για κέρδος, πατήστε BREAK, δώστε την εντολή NEW και δοκιμάστε κάποιο άλλο απ' τα προγράμματα που δημοσιεύουμε, που να έχει όμως πιο παιδαγωγικό χαρακτήρα...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
 Δεσφών 159, Θεσ/νίκη
 ΤΗΛ. 428-216


```

2120 IF vc>vp THEN PRINT AT 10,1
0; INVERSE 1;"KERDISA!"; BEEP .1
,20: LET cm=cm+tbe+2*chip: LET p
m=pm-tbe
2130 IF vc<vp THEN PRINT AT 10,1
0; INVERSE 1; FLASH 1;"KERDISES!";
BEEP .1,30: LET pm=pm+tbe+2*c
hip: LET cm=cm-tbe
2140 PRINT AT 12,10;"EXEIS ";pm;
"; AT 18,3;"PATHSE ENA PLHKTRO.
.
.
2150 PAUSE 0: CLS
2160 GO TO 10
3000 LET ast=INT (RND*(cm-1000)+
1000)
3010 IF ast<0 THEN LET bec=cm: L
ET cm=0
3020 IF ast<tbe THEN PRINT AT 20
,10; FLASH 1;"PASSO."; LET pm=pm
+2*chip: GO TO 2140
3030 LET bec=ast-tbe
3032 IF bec>pm-tbe THEN LET bec=
pm-tbe
3035 PRINT AT 20,5;"KI ALLA ";be
c
3040 INPUT "MESA; (N/O) ";q$: IF
q$="o" OR q$="O" THEN LET cm=cm+
tbe+2*chip: LET pm=pm-tbe: GO TO
2140
3050 LET tbe=tbe+bec
3070 GO TO 2100
4000 LET bec=INT (po+RND*(po/2)+
300+RND*200)
4010 IF bec>pm-tbe THEN LET bec=
pm-tbe
4020 IF bec+po>cm THEN LET bec=c
m-po
4030 PRINT AT 15,7;"KI ALLA ";be
c;
4040 INPUT "MESA; (N/O) ";q$: IF
q$="o" OR q$="O" THEN LET cm=cm+
tbe+2*chip: LET pm=pm-tbe: GO TO
2140
4050 LET tbe=tbe+bec
4070 GO TO 2100
5000 PRINT AT 10,7; FLASH 1;"SE
EGDYSA!"
5010 STOP
6000 PRINT AT 10,5;"DEN MOY EMEI
NE TIPOTA..."; AT 12,7; FLASH 1;"
AYTOKTONU"
6010 PAUSE 200
6020 POKE 23559,1

```

SLALOM

Μια και έρχεται χειμώνας, είπαμε και μεις να δημοσιεύσουμε ένα πρόγραμμα ευχάριστο μεν, αλλά που να μας μπάζει στο κλίμα... Οι περισσότεροι θα ξέρετε τη σειρά προγραμμάτων της PSION με κεντρικό ήρωα τον κ. Οράτιο, ο οποίος αντιμετωπίζει αράχνες, πολυσύχναστους δρόμους, απότομες πλαγιές και ό,τι άλλο βάζει ο νους κακόβουλου προγραμματιστή. Εδώ έχουμε μεν τις απότομες χιονισμένες πλαγιές - από τον τίτλο θα έχετε ήδη καταλάβει το περιεχόμενο του παιχνιδιού - αλλά κάπου στη διαδρομή χάσαμε τον κ. Οράτιο, ο οποίος μεταμορφώθηκε σε «αόρατο άνθρωπο». Το μόνο που θα φαίνεται στην τηλεόρασή σας, είναι τα ίχνη που θα αφήνουν τα σκι του πάνω στο έδαφος. Ο λόγος για αυτή την εξαφάνιση δεν είναι βέβαια η αφηρημάδα του προγραμματιστή, αλλά η ταχύτητα της BASIC, που δε επιτρέπει την χρησιμοποίηση U.D.G., μια και αν είχε να τα κινήσει και αυτά θα καθυστερούσε υπερβολικά. Αρχίζοντας λοιπόν, το πρόγραμμα σας ζητάει τον αριθμό της πίστας, όπου η 1η είναι η πιο εύκολη, αφού δεν υπάρχει προς τα πάνω όριο, και τον συντελεστή δυσκολίας, που πρέπει να είναι μεγαλύτερος του 2. Μετά απ' αυτά σας δίνεται το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο πρέπει να ολοκληρώσετε την προσπάθειά σας και... αρχίζετε. Σκοπός σας είναι να περάσετε ανάμεσα από τις «πόρτες» και να φτάσετε στη γραμμή του τε-

```

7999 STOP
8000 LET uu=INT (RND*24+1)
8005 IF i=6 THEN GO TO 8500
8010 LET c$(i)=x$(uu)
8020 IF c$(i)="ooo" THEN GO TO 8
000
8030 LET x$(uu)="ooo"
8050 RETURN
8500 LET sumr=0
8510 LET t=0
8520 LET t=t+1
8530 IF c$(t,2)="9" OR c$(t,2)="
A" THEN LET sumr=sumr+1
8540 IF t=5 THEN GO TO 8560
8550 GO TO 8520
8560 IF sumr<>2 THEN LET arc=-4:
GO TO 600
8570 FOR g=1 TO 3
8580 LET rr=INT (RND*24+1)
8590 IF x$(rr)="ooo" THEN GO TO
8530
8600 LET c$(g)=x$(rr)
8610 LET x$(rr)="ooo"
8620 NEXT g
8630 GO TO 600
9000 REM

```

GRAPHICS

```

9010 REM A=*,B=*,C=*,D=*
9500 PRINT AT 10,0;"ENTAJEI FILE
!NOMIZU OTI MPORU NAPAIJU MAZI S
OY MIA KALH PARTIDA POKER.";"ELP
IZU NA JEREIS TOYS KANONISMOYS,A
N OMUS AYTO DEN SYMBAINEI,MANELP
IZEIS NA STOYS MAU EGV,GIATITOT
E SIGOYRA UA XASEIS.";"DEN SYNHU
IZU BLEPEIS,NA PAIZU MEASXETOYS!
9505 POKE 23692,255
9510 PAUSE 300: PRINT "AN K
ATALABES AYTA POY SOY EIPA PATH
SE ENA PLHKTRO...": PAUSE 0
9520 BEEP .2,20
9530 CLS : PRINT AT 10,0;"H TRAP
OYLA PERIEXEI TA FYLLA APO '9' ME
XAI 'A'.";"EXOYME APO 10000$." F
LASH 1;"TA TRIA OMOIA FYLLA KERD
IZOYN THN KENTA."
9540 PAUSE 300
9545 POKE 23692,255
9550 PRINT "PATHSE ENA PLH
KTRO GIA NA ARXI- SOYME..."
9560 PAUSE 0
9570 RETURN

```

ματισμού. Αν λοιπόν δεν τα καταφέρετε μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό όριο και χάσετε, το παιχνίδι σταματάει και ελέγχει την ευκαιρία να σώσετε το όνομά σας για τις επόμενες γενεές... Αν όμως τα έχετε καταφέρει, περνάτε στην επόμενη πίστα, όπου όλα είναι λίγο δυσκολότερα. Αξίζει να σημειωθεί, ότι το πρόγραμμα σας δίνει τη δυνατότητα να συνεχίσετε - όταν το παιχνίδι τελειώσει - από την πίστα, στην οποία μείνατε, ή και να διαλέξετε εσείς κάποιον αριθμό πίστας. Αν τώρα τα πράγματα σας φαίνονται δύσκολα, σας υπενθυμίζουμε ότι... το καλό το παλικάρι ξέρει κι άλλο μονοπάτι. Η γραμμή, όπου καθορίζεται ο βαθμός δυσκολίας και το χρονικό όριο, είναι η 3.500. Δεν έχετε παρά να επέμβετε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΓΕΝΑΣ
Γορδίου 3, Νίκαια
ΤΗΛ. 4962840

```

5 BORDER 7: PAPER 7: INK 0: C
LS
10 CLEAR 31999
12 RESTORE
13 FOR I=0 TO 7: READ A: POKE
USR "A"+I,A: NEXT I
14 DATA BIN 00010000,BIN 00010
000,BIN 00111000,BIN 00111000,BI
N 01111100,BIN 01111100,BIN 1111
1111,BIN 00010000
20 FOR I=32000 TO 32020: READ
X: POKE I,X
30 NEXT I
40 DATA 0,221,33,0,125,33,0,88
1,225,2,221,126,0,119,17,1,88,2
37,176,201
50 FOR I=32031 TO 32053
60 READ X: POKE I,X
70 NEXT I
80 DATA 1,33,31,125,102,46,0,1
7,8,0,229,213,205,181,3,209,225,
175,237,82,46,244,201
83 FOR I=1 TO 21: PRINT "
": NEXT I
85 PRINT AT 9,6:"
": PRINT AT 11,8:"
90 PRINT AT 10,8:"PATHSE ENA P
LHKPO.": PRINT AT 19,6: PAPER 1;
INK 7;"@DIMITRIS J.VAGENAS AUG
84"
91 PRINT AT 5,9:" S L A L O M
100 LET LT=70: LET SC=0: LET HS
=0
110 RANDOMIZE USR 32001: RANDOM
IZE USR 32032
115 IF INKEY$("<>") THEN GO TO 18
0
120 NEXT I
130 FOR I=63 TO 56 STEP -1: POK
E 32000,I
140 RANDOMIZE USR 32001: RANDOM
IZE USR 32032
145 IF INKEY$("<>") THEN GO TO 18
0
150 NEXT I
160 GO TO 105
180 POKE 32031,I
190 CLS: BORDER 7: PAPER 7: IN
K 5: INPUT
DIALEXE PISTA KAI DY
SKOLIA.
PROSPAISE NA KANEIS
GPHGOPOTERA THN KATHE KATABASH.
030 GRHGOROTERA KANEIS
THN PISTA Kerdizeis perisoterou
s bathmous
PERNONTAS TO XPONIKO O
PIO THS KATHE PISTAS SYNEXEIZEIS
SE MIA PIO DYSKOLH PISTA
AN KANES THN KATABASH
SE LIGOTERO APO 50 XPON. MON. KE
RDIZEIS
PATHSE ENTER GIA SYN
EXEIA " LINE A#
200 BORDER 3: PAPER 3: INK 7: C
LS: INPUT "PISTA: (1-EYKO. \ /
..DYSK.)":R: RANDOMIZE R
210 BORDER 7: PAPER 7: INK 4: C
LS: INPUT "DYSKOLIA: (>2)":DF
215 IF DF<2 THEN GO TO 210
220 CLS: BORDER 7: PAPER 7: IN
K 0: PRINT AT 10,0: PAPER 6: BRI
GHT 1:" XPONIKO OPIO
":LT: PAUSE 100
225 CLS: PLOT 88,152: DRAW 0,9
: PLOT 151,152: DRAW 0,9: PRINT
AT 1,11:"AFETHP2"
226 PLOT 80,0: DRAW 0,9: PLOT 1
57,0: DRAW 0,9: PRINT AT 20,10:"
TERMATISMOS": PLOT 0,0: DRAW 79,
0: PLOT 158,0: DRAW 87,0
230 DIM F(5): FOR I=1 TO 5
240 LET F(I)=INT (RND*236)+4: I
F I=1 THEN LET X=100: GO TO 260

```

```

242 FOR X=2 TO 16 STEP 4: PRINT
AT X,31;"A": PRINT AT X,1;"A":
NEXT X
244 FOR X=4 TO 16 STEP 4: PRINT
AT X,30;"A": PRINT AT X,2;"A":
NEXT X
250 LET X=F(I-1)
260 IF ABS (F(I)-X)>DF*5 THEN G
O TO 240
270 NEXT I
280 DIM A(7): DIM B(7): FOR I=1
TO 7: READ A(I),B(I): NEXT I
290 DATA -6,-1,-4,-1,-2,-2,0,-3
,2,-2,4,-1,6,-1
300 LET T=0: LET X=110: LET Y=1
75: LET D=4
320 FOR I=1 TO 5
330 PLOT F(I),175-I*30: DRAW 0,
8: DRAW -3,-2: DRAW 3,-1: PLOT F
(I)+16,175-I*30: DRAW 0,8: DRAW
-3,-2: DRAW 3,-1
340 NEXT I
350 PLOT X,Y
360 PRINT AT 0,0: PAPER 1: INK
7:"SCORE":SC: PAUSE 50
361 IF T<LT AND T<>0 THEN GO TO
3500
382 IF T>LT AND T<>0 AND HS>SC
THEN GO TO 3980
383 IF T>LT AND T<>0 AND SC>HS
THEN LET HS=SC: GO TO 365
365 PAPER 7: PRINT AT 0,19:"HI-
SCORE":HS: PAUSE 20: IF T<>0 TH
EN GO TO 3130
370 LET N=145: POKE 32000,56: R
ANDOMIZE USR 32001: BEEP .5,20
380 BORDER 7: PAPER 7
1000 LET D=D+(INKEY$="8" AND D<7
)-(INKEY$="5" AND D>1)
1010 IF X+A(D)>255 OR X+A(D)<1 T
HEN LET D=4
1020 IF Y+B(D)<=N THEN GO SUB 15
00
1030 LET T=T+0.75
1040 DRAW A(D),B(D): LET X=X+A(D
): LET Y=Y+B(D)
1050 GO TO 1000
1500 LET N=N-30: IF N=-30 THEN G
O TO 2000
1505 LET Q=(175-N)/30-1
1510 IF N<0 THEN LET N=0
1520 IF X<=F(Q) AND X<=F(Q)+16 T
HEN POKE 32031,2: RANDOMIZE USR
32032: RETURN
1530 BEEP .2,-3: BEEP .3,-5: LET
T=T+30: RETURN
2000 FOR G=1 TO 20: FOR I=8 TO 5
6 STEP 8: POKE 32000,I: RANDOMIZ
E USR 32001: NEXT I: NEXT G
2005 PRINT AT 10,4: BRIGHT 1: IN
K 7: PAPER 4:"EKANES":T:" MONAD
ES XP?NOY": PAUSE 70
2006 IF T<200 AND T>=175 THEN LE
T SC=SC+5: GO TO 360
2007 IF T<174 AND T>=150 THEN LE
T SC=SC+10: GO TO 360
2008 IF T<149 AND T>=125 THEN LE
T SC=SC+20: GO TO 360
2009 IF T<124 AND T>=100 THEN LE
T SC=SC+40: GO TO 360
2010 IF T<99 AND T>=75 THEN LET S
C=SC+80: GO TO 360
2011 IF T<74 AND T>=50 THEN LET S
C=SC+100: GO TO 360
2013 IF T<=50 THEN FOR F=0 TO 50
STEP 5: PRINT AT 10,6:SC+F: BEEP
01,F/10: NEXT F: LET SC=SC+500:
GO TO 360
3130 CLS: LET A$=" DYSTYXOS DEN
PERASES TO XPONIKO OPIO ALLA..
..EKANES KA
INOYPGIO HIGH SCORE.
ARXISE APO M
O ONOMA SOY GIA TIS EPOMENES KOY
PSES.
3140 PRINT AT 10,0: FOR I=1 TO
LEN A$: BEEP .01,RND*30+3: PRINT

```

```

INK RND*6; FLASH 1;A$(I); NEXT
I
3150 POKE 23658,6: INPUT O$: POK
E 23658,0: GO TO 3990
3500 LET SC=50: LET HS=HS: LET L
T=LT+7.5: LET R=R+1: LET DF=DF+5
3510 CLS: PRINT AT 7,7:"DYSKOLI
A":DF: PRINT AT 14,7:"PISTA":R
: PAUSE 150: RESTORE 200: CLS:
RANDOMIZE R: GO TO 220
3980 CLS: PRINT AT 10,1:"      D
YSTYXOS DEN PERASES
TO XRONIKO OPIO          OYTE E
KANES KAINOYPGIO HI-SCORE": PAUS
E 110
    
```

```

3990 CLS: PRINT AT 10,9:"HI-SCO
RE":HS: PRINT AT 12,9:"APO TON
":O$: PAUSE 100
4000 INPUT "THES NA APXISEIS APO
THN TELEYTAIA PISTA H: THES NA A
LAXEIS: (N)AI (O)XI":LINE A$:
LET A$=CHR$(CODE A$): IF A$="N"
OR A$="n" THEN RESTORE 200: BORD
ER 7: PAPER 7: CLS: LET SC=0: R
ANDOMIZE R: GO TO 220
4010 POKE 32031,6: RANDOMIZE USR
32032: RESTORE 280: CLS: LET S
C=0: LET LT=70: GO TO 200
    
```

SEIGE

Απαραίτητη προϋπόθεση για να παιχθεί το SEIGE είναι να υπάρχει η EXTENDED BASIC του TI-99/4A.

Το παιχνίδι είναι πολύ γνωστό. Θα πρέπει οδηγώντας το μπλε ανθρωπάκι που βρίσκεται στον τοίχο να ρίχνετε βράχους στους επιδρομείς που ανεβαίνουν τον τοίχο. Πρέπει όμως να κινηθείτε πολύ γρήγορα γιατί ανεβαίνουν πολύ γρήγορα. Θα πρέπει να χρησιμοποιείτε την αυτόματη επανάληψη των πλήκτρων. Αν αφήσετε για λίγο τα πλήκτρα, τότε οι επιδρομείς ανεβαίνουν. Γι' αυτό γρήγορα...

Μετά από ένα ορισμένο αριθμό επιδρομίων παίρνετε έξτρα BONUS και ακολουθεί μια επιδρομή πιο δύσκολη. Από τον τέταρτο γύρο και πέρα κερδίζετε μια έξτρα ζωή για κάθε επιδρομή που αναχαιτίζετε. Η κίνηση γίνεται με το S & το D. Η πέτρα πέφτει με το SPACEBAR.

Αν έχετε έγχρωμη εικόνα, μετά το γράψιμο του προγράμματος

πληκτρολογήστε την εντολή: 870 CALL SPRITE SN,120, RAN(12)+3, Y(I), X(SPR)

Επίσης όπου υπάρχει το σύμβολο «I» αντικαταστήστε το με το νούμερο ένα.

Γι' αυτό δεν υπάρχει μεταβλητή I.

Το πρόγραμμα είναι εύκολο στη λογική του. Στη κατανόησή του βοηθούν και τα πολλά REM που υπάρχουν. Μπορείτε λοιπόν να κάνετε ό,τι αλλαγές θέλετε.

ΣΗΜ: Τη δυσκολία κάθε πίστας την ελέγχουν οι εντολές 1470-1550. Αν δεν προλαβαίνετε να μετακινήτε το ανθρωπάκι, δώστε στη μεταβλητή DIF μεγαλύτερη τιμή. Το πλήθος των επιδρομίων καθορίζει η μεταβλητή EN.

Αυτά και καλή διασκέδαση.

ΑΡΚΑΛΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Κορίνθου 23
Νίκαια - Πειραιάς
Τηλ. 49.32.637

```

100 REM -- SEIGE --
110 REM -----
120 REM - ALFA SOFT -
130 REM - 1984 -
140 REM -----
150 REM WRITTEN BY V.ARKALIS
160 CALL SCREEN(2)
170 CALL CLEAR
180 CALL CHAR(96,"FF404040FF
004040FF")
190 CALL CHAR(104,RPT$("F",I
6))
200 CALL CHAR(105,RPT$("0",8
)&RPT$("F",8))
210 CALL CHAR(106,"0")
220 CALL CHAR(108,"003C7E7E3
C00000000"&RPT$("00",24))
230 CALL CHAR(112,"003C7EFF8
I9999FF3C3C3C3C24242400"&RPT
$("00",16))
240 CALL CHAR(116,"00000000
D1818FF80B0B03C24242400"&RPT
$("00",16))
250 CALL CHAR(120,"01011A7
C8C8C8C8C8C8272I2I2I2000"&RPT
$("00",16))
260 CALL CHAR(124,"080858583
E303D3D3D3CE48484840400"&RPT
$("00",16))
    
```

```

270 CALL CHAR(136,"3C4299AIA
I99423C003A2A3A2A28000000382
23322A20000008BA2BA8A880000"
)
280 CALL CHAR(140,"008BA8BIA
IAI0800008")
290 CALL CHAR(128,"I8I8I87E7
EB8I8I8I8I8I87E7FFFD0"&RPT$("
00",16))
300 REM
310 REM ---PLOT SCREEN---
320 REM
330 CALL CLEAR
340 FOR T=I TO I4 :: CALL CO
LOR(T,I,I):: NEXT T
350 CALL DELSPRITE(ALL)
360 CALL HCHAR(I,I,106,96)
370 CALL HCHAR(4,I,105,32)
380 CALL HCHAR(5,I,104,64)
390 CALL HCHAR(7,I,96,576)
400 REM ---COLORS---
410 REM
420 CALL COLOR(9,I2,9,I0,4,5
)
430 FOR T=I TO 8 :: CALL COL
OR(T,8,S):: NEXT T
440 CALL COLOR(I4,I0,5)
450 DISPLAY AT(I,9):"*SEIGE*
"&CHR$(136)&CHR$(137)&
    
```

```

CHR$(138)&CHR$(139)&CHR$(140
)&CHR$(141)
460 DISPLAY AT(3,I):"SCORE:0
HI: LIVES:3"
470 DISPLAY AT(3,I6)SIZE(5):
STR$(HI)
480 REM -- VARIABLES --
490 SC=0 :: LI=3 :: SN=4
500 LEV=2 :: ROUND=I :: XM=I
6 :: F,W=0
510 EN=25 :: P=0 :: DF=I0:DIF=10
520 CALL MAGNIFY(3)
530 REM
540 REM ---INITIALIZE---
550 REM
560 PO(I),PO(3),PO(5)=I20 ::
PO(2),PO(4),PO(6)=I24
570 RANDOMIZE
580 DEF RAN(X)=INT(RND*X)+I
590 DIM X(30),W(20),SPX(28),
SPY(28)
600 FOR T=2 TO 3I
610 X(T-I)=(T*8)-7
620 NEXT T
630 FOR T=0 TO I9
640 Y(T+I)=I93-(T*8)
650 NEXT T
660 FOR T=I TO 28 :: SPX(T),
SPY(T)=0 :: NEXT T :: XM=I6
    
```

```

670 CALL SPRITE(=I,I12,5,33,
X(XM)):DF=DIF
680 CALL HCHAR(24,I,32,32)
690 DISPLAY AT(24,I2):"ROUND
"&STR$(ROUND)
700 FOR T=I TO 300 :: NEXT T
710 CALL HCHAR(24,I,96,32)
720 GOSUB 810
730 CALL PATTERN(=I,I12)
740 P=0
750 CALL KEY(0,K,S)
760 IF K=83 AND XM=I THEN XM
=XM-I :: CALL LOCATE(=I,33,X
(XM)):GOTO 750
770 IF K=68 AND XM<30 THEN X
M=XM+I :: CALL LOCATE(=I,33,
X(XM)):GOTO 750
780 IF K=32 THEN I000
790 P=P+I :: IF P=DF THEN GO
SUB 810 ELSE 750
800 P=0 :: GOTO 750
810 REM --- AN ENEMY ---
820 W=V+I
830 IF W=EN THEN 890
840 SPR=INT(RND*30)+I
850 SN=SN+I
860 IF SN=I5 THEN SN=4
870 CALL SPRITE(=SN,I20,2,Y(
I),X(SPR))
    
```

```

880 SPX(SN)=SPR :: SPY(SN)=I
890 REM ---ATTACK---
900 FOR J=I TO LEV
910 FOR T=4 TO I6
920 IF SPY(T)=0 THEN 970
930 SPY(T)=SPY(T)+I
940 IF SPY(T)>I9 THEN I560
950 CALL LOCATE(#T,#W(SPY(T))
,X(SPX(T)))
960 CALL PATTERN(#T,PO(J))
970 NEXT T
980 NEXT J
990 RETURN
1000 REM -- F ROCK --
1010 CALL PATTERN(#I,I16)
1020 CALL SPRITE(#2,I08,7,X(
I9),X(XM))
1030 FOR T=I9 TO I STEP -1
1040 CALL COINC(ALL,CO):: IF
CO -I THEN I080
1050 CALL LOCATE(#2,Y(T),X(XM))
1060 NEXT T
1070 CALL SOUND(-50,-5,0)
1080 CALL DELSPRITE(#2):: GO
TO 720
1090 CALL SOUND(-60,-7,0)
1100 FOR J=4 TO I6
1110 CALL COINC(#2,#J,B,U)::
IF U=-I THEN CSPR=J :: GOTO
I130
1120 NEXT J
1130 FOR JK=T TO 2 STEP -I
1140 CALL LOCATE(#2,Y(JK),X(
XM),#J,Y(JK-I),X(XM))
1150 SC=SC+(IO*ROUND)
1160 NEXT JK
1170 CALL LOCATE(#2,Y(I),X(X
M))

```

```

I180 CALL SOUND(-50,-5,0)
I190 SPX(J),SPY(J)=0
I200 CALL DELSPRITE(#2,#J)
I210 DISPLAY AT(3,7)SIZE(5):
STR$(SC)
I220 F=F+I
I230 IF F=EN THEN I240 ELSE
720
I240 FOR T=I TO 6
I250 CALL SOUND(-60,330,0)
I260 CALL SOUND(-60,440,0)
I270 CALL SOUND(-60,550,0)
I280 CALL SOUND(-60,660,0)
I290 CALL SOUND(-60,770,0)
I300 NEXT T
I310 F,W=0
I320 CALL HCHAR(23,I,32,64)
I330 DISPLAY AT(23,8):"CONGR
ATULATIONS ::"
I340 DISPLAY AT(24,7):"YOU M
ANAGED THE WAVE"
I350 FOR T=I TO 300 :: NEXT T
I360 CALL HCHAR(23,I,32,64)
I370 BO=INT(((750*ROUND^(7/2
))/SC)+I500)
I380 ROUND=ROUND+I
I390 IF ROUND>9 THEN ROUND=9
I400 DISPLAY AT(23,8):"EXTRA
BONUS:"*STR$(BO)
I410 SC=SC+BO
I420 DISPLAY AT(3,7)SIZE(5):
STR$(SC)
I430 IF ROUND>4 THEN LI=LI+I
I440 IF LI>9 THEN LI=9
I450 DISPLAY AT(3,28):STR$(LI)
I460 ON ROUND GOSUB I470,I480
,I490,I500,I510,I520,I530,I54
0,I550 :: W,F=0 :: FOR T=I TO

```

```

300 :: NEXT T :: CALL HCHAR(2
3,I,96,64) :: GOTO 660
I470 EN=30 :: DIF=IO :: LEV=2
:: RETURN
I480 EN=30 :: DIF=9 :: LEV=2 :
: RETURN
I490 EN=25 :: DIF=8 :: LEV=3 :
: RETURN
I500 EN=30 :: DIF=7 :: LEV=3 :
: RETURN
I510 EN=25 :: DIF=7 :: LEV=4 :
: RETURN
I520 EN=30 :: DIF=6 :: LEV=4 :
: RETURN
I530 EN=25 :: DIF=6 :: LEV=5 :
: RETURN
I540 EN=30 :: DIF=5 :: LEV=5 :
: RETURN
I550 EN=35 :: DIF=5 :: LEV=6 :
: RETURN
I560 REM --- LOSE ---
I570 SX=SPX(T):: FG=T
I580 CALL SOUND(-2000,-4,0)
I590 CALL SPRITE(#FG,I16,2,33,
X(SX))
I600 IF SX>XM THEN LO -I
I610 IF SX<XM THEN LO I
I620 SX=SX+LO
I630 CALL LOCATE(#FG,33,X(SX))
I640 CALL COINC(#FG,#I,B,J)
I650 IF J=-I THEN I660 ELSE
I620
I660 CALL DELSPRITE(#T):: CALL
SOUND(-500,-6,0)
I670 CALL SPRITE(#I,I28,2,33,
X(XM))
I680 FOR T=4 TO 20 :: CALL D
ELSPRITE(#T)::NEXT T

```

```

I690 RESTORE I930
I700 READ NOTE,DUR
I710 IF DUR=0 AND NOTE=0 THE
N I730
I720 CALL SOUND(DUR,NOTE,0):
:GOTO I700
I730 CALL HCHAR(23,I,32,64)
I740 LI=LI+I
I750 IF LI=0 THEN I840
I760 DISPLAY AT(23,IO):"YOU
LOSE ::"
I770 DISPLAY AT(24,7):"ENEMI
ES KILL YOU ::"
I780 FOR T=I TO 300 :: NEXT T
I790 DISPLAY AT(3,28):STR$(L
I)
I800 CALL DELSPRITE(#I)
I810 FOR T=I TO 28 :: SPX(T)
,SPY(T)=0 ::NEXT T
I820 CALL HCHAR(23,I,96,64)
I830 GOTO I460
I840 CALL HCHAR(8,I,32,544)::
IF SC>HI THEN HI=SC :: DISPLAY
AT(IO,IO):"NEW HIGH SCORE"
I850 DISPLAY AT(4,II):"GAME
OVER"
I860 DISPLAY AT(18,IO):"ANOTHER
GO "
I870 CALL SOUND(100,380,0)
I880 CALL SOUND(250,200,8)
I890 CALL KEY(D,K,S)
I900 IF K=ASC("N") THEN CALL DE
LSPRITE(ALL):: CALL CLEAR ::STOP
I910 IF K=ASC("Y") THEN 300
I920 GOTO I890
I930 DATA 294,460,294,300,294,
240,294,300,349,400,330,300,330,
350,294,350,294,300,277,350,294,
600,8,8

```

YAHTZEE

Δοκιμάστε την τύχη σας ρίχνοντας τα πέντε ζάρια του YAHTZEE. Πρόκειται για το γνωστό παιχνίδι, που προσπαθούμε να συγκεντρώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους βαθμούς, στηριζόμενοι τόσο στην καλή μας τύχη όσο και στην ευστροφία μας. Στο παιχνίδι μπορούν να παίξουν μέχρι 4 άτομα. Οι πόντοι αθροίζονται στο τέλος κάποιας διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας μαζεύουμε όσο το δυνατόν περισσότερους άσους, διπλά, τριάρια, τεσσάρια, πεντάρια, εξάρια, τρία όμοια, καρτέ, φουλ, μικρή και μεγάλη κέντα και YAHTZEE (= πέντε όμοια). Το πρόγραμμα είναι πολύ ενδιαφέρον και πολύ δημοφιλές σε αρκετά μηχανογραφικά κέντρα, όπως π.χ. της Αεροπορίας.

Το πρόγραμμα είναι προσφορά της εταιρίας «ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ Ε.Π.Ε.» η οποία διαθέτει το YAHTZEE και σε module.


```

100 *****
110 !# YAHTZEE #
120 *****
130 HIGH$="331"
140 NAME$="TI 99/4A"
150 OPTION BASE 1
160 CALL CLEAR
170 PRINT TAB(8);"Y A H T Z E E": : :
: : : : :
180 GOSUB 4120
190 GOSUB 4320
200 CALL CLEAR
210 INPUT "# OF PLAYERS (1-4) ":N
220 FOR P=1 TO N
230 PRINT
240 PRINT "ENTER PLAYER #";P;"NAME OR"
: "INITIALS (1-3 LETTERS)"
250 INPUT PLAYER$(P)
260 IF LEN(PLAYER$(P))<=3 THEN 300
270 PRINT
280 PRINT "3 LETTERS MAXIMUM, PLEASE!"
290 GOTO 250
300 NEXT P
310 CALL CLEAR
320 PRINT "ONE MOMENT PLEASE.": "STAR
TUP IN PROGRESS!": : : : : :
330 DIM SCORE(4,16)
340 DIM DIE(3,3)
350 FOR P=1 TO N
360 FOR S=1 TO 16
370 SCORE(P,S)=1000
380 NEXT S
390 NEXT P
400 CALL CHAR(96,"00003C3C3C3C")
410 CALL CHAR(97,"0")
420 CALL CHAR(104,"00003C3C3C3C")
430 CALL CHAR(105,"0")
440 CALL CHAR(112,"00003C3C3C3C")
450 CALL CHAR(113,"0")
460 CALL CHAR(120,"00003C3C3C3C")
470 CALL CHAR(121,"0")
480 CALL CHAR(128,"00003C3C3C3C")
490 CALL CHAR(129,"0")
500 CALL CHAR(159,"0")
510 CALL CHAR(158,"FFFFFF")
520 CALL CLEAR
530 CALL SCREEN(6)
540 L=16
550 FOR I=1 TO 16
560 CALL COLOR(I,6,6)
570 NEXT I
580 I=7
590 J=1
600 READ PRINT$
610 GOSUB 4030
620 FOR P=1 TO N
630 I=7
640 J=14+4#P
650 PRINT$=PLAYER$(P)
660 GOSUB 4030
670 NEXT P
680 FOR I=9 TO 24
690 J=2
700 READ PRINT$
710 GOSUB 4030
720 NEXT I
730 CALL HCHAR(1,1,159,6#32)
740 FOR I=1 TO 5
750 CALL HCHAR(2,6#I-3,48+I)
760 NEXT I
770 FOR I=17 TO 29 STEP 4
780 CALL VCHAR(8,I,159,17)
790 CALL VCHAR(9,I+2,45,16)
800 NEXT I
810 CALL HCHAR(7,8,159,2)
820 CALL HCHAR(7,21,159)
830 CALL HCHAR(8,1,159,32)
840 CALL HCHAR(7,25,159)
850 CALL HCHAR(7,29,159)
860 CALL HCHAR(16,1,62)
870 CALL HCHAR(5,1,32,32)
880 CALL HCHAR(7,16,159,2)
890 FOR I=1 TO 8
900 CALL COLOR(I,2,16)
910 NEXT I
920 CALL COLOR(14,2,6)
930 CALL COLOR(16,9,6)
940 PRINT$="KEY 1,2,3,4 OR 5 TO SAVE D
ICE. "
950 GOSUB 4010

```

```

960 GOSUB 4320
970 PRINT$="KEY 0(ZERO) TO CHANGE MIND
"
980 GOSUB 4010
990 GOSUB 4320
1000 PRINT$="PRESS SPACE BAR TO ROLL D
ICE. "
1010 GOSUB 4010
1020 GOSUB 4320
1030 PRINT$="KEY 'E' OR 'X' TO MOVE PO
INTER. "
1040 GOSUB 4010
1050 GOSUB 4320
1060 PRINT$="KEY ENTER TO COMPUTE A SC
ORE. "
1070 GOSUB 4010
1080 GOSUB 4320
1090 PRINT$="* PRESS ANY KEY TO START
GAME. #"
1100 GOSUB 4010
1110 CALL KEY(0,KEY,STATUS)
1120 IF STATUS=0 THEN 1110
1130 FOR TURN=1 TO 13
1140 FOR P=1 TO N
1150 FOR I=1 TO 10
1160 CALL HCHAR(8,14+4#P,158,3)
1170 IF I=10 THEN 1200
1180 CALL HCHAR(8,14+4#P,159,3)
1190 NEXT I
1200 FOR TRY=1 TO 3
1210 ON TRY GOTO 1220,1240,1260
1220 CALL HCHAR(7,15,49)
1230 GOTO 1270
1240 CALL HCHAR(7,15,50)
1250 GOTO 1270
1260 CALL HCHAR(7,15,51)
1270 CALL HCHAR(5,1,32,32)
1280 FOR DICE=1 TO 5
1290 IF KEEP(DICE)=1 THEN 1440
1300 RANDOMIZE
1310 ROLL=INT(6#RND)+1
1320 COUNT(DICE)=ROLL
1330 FOR X=1 TO 3
1340 FOR Y=1 TO 3
1350 DIE(X,Y)=89+8#DICE
1360 NEXT Y
1370 NEXT X
1380 ON ROLL GOSUB 1760,1780,1810,1830
,1860,1880
1390 FOR Y=1 TO 3
1400 FOR X=1 TO 3
1410 CALL HCHAR(X,(6#DICE)-3+Y DIE(X,Y
))
1420 NEXT X
1430 NEXT Y
1440 NEXT DICE
1450 CALL SOUND(500,330,1,392,1,523,1)
1460 FOR I=9 TO 13
1470 CALL COLOR(I,16,9)
1480 NEXT I
1490 CALL KEY(0,KEY,STATUS)
1500 IF STATUS=0 THEN 1490
1510 IF KEY=13 THEN 2280
1520 IF KEY=69 THEN 1910
1530 IF KEY=88 THEN 1970
1540 IF KEY=32 THEN 1590
1550 K$="123450"
1560 IF POS(K$,CHR$(KEY),1)=0 THEN 149
0
1570 ON POS(K$,CHR$(KEY),1)GOSUB 2080,
2120,2160,2200,2240,2030
1580 GOTO 1490
1590 IF TRY=3 THEN 1490
1600 FOR I=1 TO 5
1610 IF KEEP(I)=1 THEN 1630
1620 CALL COLOR(8+I,6,6)
1630 NEXT I
1640 NEXT TRY
1650 FOR I=9 TO 13
1660 CALL COLOR(I,6,6)
1670 NEXT I
1680 CALL HCHAR(8,14+4#P,159,3)
1690 GOSUB 2030
1700 CALL HCHAR(L,1,32)
1710 L=16
1720 CALL HCHAR(L,1,62)
1730 NEXT P
1740 NEXT TURN
1750 GOTO 4200
1760 DIE(2,2)=88+8#DICE

```

```

1770 RETURN
1780 DIE(1,1)=88+8#DICE
1790 DIE(3,3)=88+8#DICE
1800 RETURN
1810 DIE(2,2)=88+8#DICE
1820 GOTO 1780
1830 DIE(1,3)=88+8#DICE
1840 DIE(3,1)=88+8#DICE
1850 GOTO 1780
1860 DIE(2,2)=88+8#DICE
1870 GOTO 1830
1870 GOTO 1830
1880 DIE(1,2)=88+8#DICE
1890 DIE(3,2)=88+8#DICE
1900 GOTO 1830
1910 CALL HCHAR(L,1,32)
1920 L=L-1
1930 IF L>8 THEN 1950
1940 L=9
1950 CALL HCHAR(L,1,62)
1960 GOTO 1490
1970 CALL HCHAR(L,1,32)
1980 L=L+1
1990 IF L<24 THEN 2010
2000 L=23
2010 CALL HCHAR(L,1,62)
2020 GOTO 1490
2030 FOR I=1 TO 5
2040 KEEP(I)=0
2050 NEXT I
2060 CALL HCHAR(7,2,32,5)
2070 RETURN
2080 KEEP(1)=1
2090 CALL SOUND(100,262,
)
2100 CALL HCHAR(7,2,49)
2110 RETURN
2120 KEEP(2)=1
2130 CALL SOUND(100,294,3)
2140 CALL HCHAR(7,3,50)
2150 RETURN
2160 KEEP(3)=1
2170 CALL SOUND(100,330,3)
2180 CALL HCHAR(7,4,51)
2190 RETURN
2200 KEEP(4)=1
2210 CALL SOUND(100,349,3)
2220 CALL HCHAR(7,5,52)
2230 RETURN
2240 KEEP(5)=1
2250 CALL SOUND(100,392,3)
2260 CALL HCHAR(7,6,53)
2270 RETURN
2280 IF SCORE(P,L-8)=1000 THEN 2310
2290 CALL SOUND(100,220,3)
2300 GOTO 1490
2310 IF L<15 THEN 2900
2320 IF L>16 THEN 3280
2330 GOTO 2290
2340 I=L
2350 J=14+4#P
2360 GOSUB 4030
2370 SCORE(P,7)=SCORE(P,1)+SCORE(P,2)+
SCORE(P,3)+SCORE(P,4)+SCORE(P,5)+SCORE
(P,6)
2380 IF SCORE(P,7)<1000 THEN 2410
2390 SCORE(P,7)=SCORE(P,7)-1000
2400 GOTO 2380
2410 IF SCORE(P,7)<63 THEN 2510
2420 IF SCORE(P,8)=35 THEN 2510
2430 SCORE(P,8)=35
2440 PRINT$=" *&STR$(35)
2450 I=16
2460 J=14+4#P
2470 GOSUB 4030
2480 PRINT$="*** IT'S BONUS TIME FOR "
&PLAYER$(P)&"! ***"
2490 GOSUB 4010
2500 GOSUB 4120
2510 PRINT$=STR$(SCORE(P,7))
2520 J=14+4#P
2530 I=15
2540 IF LEN(PRINT$)=3 THEN 2590
2550 IF LEN(PRINT$)=2 THEN 2580
2560 PRINT$=" *&PRINT$
2570 GOTO 2590
2580 PRINT$=" *&PRINT$
2590 GOSUB 4030
2600 SCORE(P,16)=SCORE(P,7)+SCORE(P,8)

```



```

+SCORE(P,9)+SCORE(P,10)+SCORE(P,11)+SC
ORE(
P,12)+SCORE(P,13)+SCORE(P,14)
2610 SCORE(P,16)=SCORE(P,16)+SCORE(P,1
5)
2620 IF SCORE(P,16)<1000 THEN 2650
2630 SCORE(P,16)=SCORE(P,16)-1000
2640 GOTO 2620
2650 PRINT$=STR$(SCORE(P,16))
2660 IF LEN(PRINT$)=3 THEN 2710
2670 IF LEN(PRINT$)=2 THEN 2700
2680 PRINT$=" "&PRINT$
2690 GOTO 2710
2700 PRINT$=" "&PRINT$
2710 I=24
2720 J=14+4*I
2730 GOSUB 4030
2740 IF SCORE(P,16)-SCORE(P,L-8)>=200
THEN 2790
2750 IF SCORE(P,16)<200 THEN 2790
2760 PRINT$=PLAYER$(P)&" JUST BROKE 20
0 - CONGRATS!!!"
2770 GOSUB 4010
2780 GOSUB 4120
2790 IF SCORE(P,16)-SCORE(P,L-8)>=250
THEN 2840
2800 IF SCORE(P,16)<250 THEN 2840
2810 PRINT$="OVER 250! ADVANCED PLAYER
STATUS"
2820 GOSUB 4010
2830 GOSUB 4120
2840 IF SCORE(P,16)-SCORE(P,L-8)>=300
THEN 2890
2850 IF SCORE(P,16)<300 THEN 2890
2860 PRINT$="** "&STR$(SCORE(P,16))&"
** EXPERT PLAYER STATUS!!"
2870 GOSUB 4010
2880 GOSUB 4120
2890 GOTO 1650
2900 ADD=0
2910 FOR I=1 TO 5
2920 IF COUNT(I)=(L-8) THEN 3040
2930 NEXT I
2940 SCORE(P,L-8)=ADD
2950 IF ADD<3*(L-8) THEN 3060
2960 IF ADD=3*(L-8) THEN 3130
2970 IF ADD>3*(L-8) THEN 3200
2980 PRINT$=STR$(SCORE(P,L-8))
2990 IF LEN(PRINT$)=1 THEN 3020
3000 PRINT$=" "&PRINT$
3010 GOTO 2340
3020 PRINT$=" "&PRINT$
3030 GOTO 2340
3040 ADD=ADD+L-8
3050 GOTO 2930
3060 PRINT$="* UH0H, "&PLAYER$(P)&" DO
WN ON YOUR "&STR$(L-8)&"*S!! *"
3070 GOSUB 4010
3080 CALL SOUND(500,220,3)
3090 CALL SOUND(500,165,3,220,3)
3100 CALL SOUND(500,131,3,165,3,220,3)
3110 CALL SOUND(1000,110,3,131,3,165,3
)
3120 GOTO 2980
3130 PRINT$="** YOU'RE EVEN ON YOUR "&
STR$(L-8)&"*S!!!"**"
3140 GOSUB 4010
3150 I=200
3160 CALL SOUND(100,I,3)
3170 I=2*I
3180 IF I<6500 THEN 3160
3190 GOTO 2980
3200 PRINT$="* NICE GOIN' "&PLAYER$(P)
&"! EXTRA "&STR$(L-8)&"*S!!!"**"
3210 GOSUB 4010
3220 CALL SOUND(800,110,3)
3230 CALL SOUND(800,165,3)
3240 CALL SOUND(1200,220,3)
3250 CALL SOUND(200,330,1,440,1,523,1)
3260 CALL SOUND(2000,330,1,440,1,554,1
)
3270 GOTO 2980
3280 YES=0
3290 ADD=COUNT(1)+COUNT(2)+COUNT(3)+CO
UNT(4)+COUNT(5)
3300 FOR I=1 TO 5
3310 FOR J=(I+1) TO 5
3320 IF COUNT(I)=COUNT(J) THEN 3360

```

```

3330 NEXT J
3340 NEXT I
3350 GOTO 3380
3360 YES=YES+1
3370 GOTO 3330
3380 ON L-16 GOTO 3390,3490,3500,3570,
3790,3850,3940
3390 IF YES>=3 THEN 3430
3400 SCORE(P,L-8)=0
3410 PRINT$=PLAYER$(P)&" , YOU MISSED Y
OUR "&STR$(L-14)&" OF A KIND"
3420 GOTO 3070
3430 SCORE(P,L-8)=ADD
3440 IF ADD>22 THEN 3470
3450 PRINT$="* YOU SCORE "&STR$(ADD)&"
FOR "&STR$(L-14)&" OF A KIND *"
3460 GOTO 3140
3470 PRINT$="** "&STR$(ADD)&" ** IS AN
EXCELLENT SCORE!!"
3480 GOTO 3210
3490 IF YES>=6 THEN 3430 ELSE 3400
3500 IF YES=4 THEN 3540
3510 SCORE(P,11)=0
3520 PRINT$="THAT'S AN EMPTY HOUSE, "&
PLAYER$(P)&"! (@#)"
3530 GOTO 3070
3540 SCORE(P,11)=25
3550 PRINT$="** GOOD TIMES AT "&PLAYER
$(P)&"'S HOUSE! **"
3560 GOTO 3210
3570 IF YES>1 THEN 3760
3580 IF YES=0 THEN 3740
3590 IF ADD=15 THEN 3760
3600 IF ADD=20 THEN 3760
3610 IF ADD=11 THEN 3650
3620 IF ADD=24 THEN 3650
3630 FOR I=1 TO 5
3640 ON COUNT(I) GOTO 3680,3710,3690,36
90,3720,3730
3650 SCORE(P,12)=30
3660 PRINT$="** YOU MADE YOUR SMALL ST
RAIGHT!"
3670 GOTO 3210
3680 IF ADD>14 THEN 3760
3690 NEXT I
3700 GOTO 3650
3710 IF ADD>19 THEN 3760 ELSE 3690
3720 IF ADD<16 THEN 3760 ELSE 3690
3730 IF ADD<21 THEN 3760 ELSE 3690
3740 IF ADD=17 THEN 3760
3750 IF ADD=18 THEN 3760 ELSE 3650
3760 SCORE(P,L-8)=0
3770 PRINT$="THAT STRAIGHT'S PRETTY CR
OKED!!"
3780 GOTO 3070
3790 IF YES=0 THEN 3800 ELSE 3760
3800 IF ADD=15 THEN 3820
3810 IF ADD=20 THEN 3820 ELSE 3760
3820 SCORE(P,13)=40
3830 PRINT$="YOU LANDED THE BIG ONE,
&PLAYER$(P)&"!!!!!"
3840 GOTO 3210
3850 IF YES=10 THEN 3890
3860 SCORE(P,14)=0
3870 PRINT$="YAHTZEE IS A HARD COMBO T

```

```

D ROLL!"
3880 GOTO 3070
3890 SCORE(P,14)=50
3900 PRINT$=PLAYER$(P)&" HAS ACHIEVED
THE ULTIMATE!!!"
3910 GOSUB 4010
3920 GOSUB 4120
3930 GOTO 2980
3940 SCORE(P,15)=ADD
3950 IF ADD>22 THEN 3470
3960 IF TURN<7 THEN 3990
3970 PRINT$="*** YOU SCORE "&STR$(ADD)
&" FOR CHANCE! ***"
3980 GOTO 3140
3990 PRINT$="LITTLE EARLY FOR TAKING C
HANCE!!!"
4000 GOTO 3070
4010 J=1
4020 I=5
4030 FOR K=1 TO LEN(PRINT$)
4040 A$=SEG$(PRINT$,K,1)
4050 CALL HCHAR(I,J,ASC(A$))
4060 J=J+1
4070 NEXT K
4080 RETURN
4090 DATA # # ROLL:,ACES.....(
3),TWOS.....(6),THREES.....(9),FOU
RS..
....(12),FIVES.....(15)
4100 DATA SIXES.....(18),TOP TOTAL..(
63),BONUS.....(35),3 OF KIND.(ALL),4
OF K
IND.(ALL),FL'LL HOUSE.(25)
4110 DATA SMALL STR..(30),LARGE STR..(
40),YAHTZEE....(50),CHANCE....(ALL),TO
TAL
SCORE....
4120 CALL SOUND(400,131,3,165,3,330,1)
4130 CALL SOUND(400,196,3,262,3,330,1)
4140 CALL SOUND(400,147,3,370,1)
4150 CALL SOUND(200,220,3,294,3,370,1)
4160 CALL SOUND(200,330,1)
4170 CALL SOUND(400,196,3,370,1)
4180 CALL SOUND(1600,247,1,294,1,392,1
)
4190 RETURN
4200 PRINT$="** HIGHEST SCORE TO DATE
# "&HIGH$&" #"
4210 GOSUB 4010
4220 GOSUB 4320
4230 PRINT$="** SCORED BY "&NAME$&" **
"
4240 GOSUB 4010
4250 GOSUB 4120
4260 PRINT$="EDIT 1 & 2 TO UPDATE HIGH
SCORE."
4270 GOSUB 4010
4280 GOSUB 4320
4290 CALL CLEAR
4300 PRINT TAB(15);"BYE": : : : : :
: : : : :
4310 END
4320 FOR DELAY=1 TO 1000
4330 NEXT DELAY
4340 RETURN

```

BASKET BALL

Το πρόγραμμα αυτό είναι ένα παιχνίδι BASKET BALL. Δεν θα αναφερθούμε στο παιχνίδι, γιατί λίγο-πολύ όλοι γνωρίζουμε μπάσκετ και το πρόγραμμα δεν είναι τίποτα άλλο παρά μία «μικρογραφία» ενός πραγματικού αγώνα μπάσκετ.

Αξίζει όμως να αναφερθούμε σε δύο πράγματα. Το πρώτο είναι ότι ο Θανάσης Σάππας που έγραψε το πρόγραμμα είναι μόνο 14 χρονών.

Το δεύτερο είναι το ενθαρρυντικό μήνυμα που μας στέλνει η επαρχία. Καθημερινά φθάνουν όλο και περισσότερα γράμματα και προγράμματα από αναγνώστες της επαρχίας. Θα τα δημοσιεύσουμε όλα ελπίζοντας σε ακόμα μεγαλύτερη ανταπόκριση.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΑΠΠΑΣ
(Από το Computer Shop Ντέλλας)
Λεωνίδου 21 - ΛΑΜΙΑ
Τηλ. 20.795

READY.

```

2 POKE 53280,6:POKE 53281,7
3 GOSUB1000
5 S=54272:POKES+24,15:POKES,220:POKES+1,68:POKES+5,15:POKES+6,215
10 POKES+7,120:POKES+8,100:POKES+12,15:POKES+13,215
15 V=53248:POKEV+21,1
20 FORS1=12288TO12350:READQ1:POKES1,Q1:NEXT
25 FOR S2=12352 TO 12414:READ Q2:POKE S2,Q2:NEXT
30 FORS3=12416TO12478:READQ3:POKES3,Q3:NEXT
35 POKEV+39,0:POKEV+1,170
36 POKEV+23,1:POKEV+29,1
45 P=192
50 FORX=0TO347STEP4
51 PRINTX;
53 IFX=228THEN P=194:GOTO 500
55 RX=INT(X/256):LX=X-RX*256
60 POKEV,LX:POKEV+16,RX
70 IFP=192THENGOSUB200
75 IFP=193THENGOSUB300
80 POKE 2040,P:FORT=1TO100:NEXT
85 IFX<180 THENP=P+1:IFP>193THENP=192
86 IFX>180 THEN P=P+1:IFP>194THENP=192
90 NEXT
95 END
100 DATA 0,96,0,0,160,0,0,240,0,0,96,0,0,192,0,1,224,0,3,224,0,5,240,0
101 DATA5,232,0,3,228,0,1,227,0,1,193,128,1,227,192,1,227,192,3,233,128
102 DATA7,28,0,14,12,0,28,24,0,48,16,0,96,96,0,112,120,0
103 DATA0,96,0,0,160,0,0,240,0,0,96,0,0,192,0,1,224,0
104 DATA3,224,0,3,240,0,3,232,0,3,228,0,1,227,0,0,224,128,1,224,0,1,224,0
105 DATA1,224,0,0,224,0,1,224,0,1,97,128,3,99,192,6,99,192,3,113,128
120 REM DUNK
121 DATA 0,0,24,0,0,252,0,49,60,0,122,24,0,60,0,0,60,0
122 DATA 0,252,00,1,124,0,2,124,0,1,120,0,0,28,0,0,60,0
123 DATA 0,62,0,6,63,0,0,97,128,0,48,192,0,48,96,0,96,48,0,160,10,1,128,4
124 DATA3,0,0
200 POKES+4,129:POKES+4,128:RETURN
228 ,0,1,227,0,1,193,128,1,227,192,1,227,192,3,225,128
300 POKES+11,129:POKES+11,128:RETURN
500 FORY=180TO70STEP-1:POKEV+1,Y:NEXT
999 END
1000 REM BASKET
1010 PRINTCHR$(142)"█XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX"|||"
1020 FORI=1TO7
1025 IFI=4THENPRINTTAB(29)"XXX"|||"":PRINTTAB(29)"XXX"|||"":PRINTTAB(29)"X"|||"
1030 PRINTTAB(34)"|||"
1100 NEXT
1200 RETURN
2000 REM SOUND EFFECTS
2005 S=54272
2010 FORL=0TO24:POKES+L,0:NEXT
2030 POKES+1,100
2040 POKES+5,219
2050 POKES+15,28
2060 POKES+24,15
2070 POKES+4,19
2080 FORT=1TO3000:NEXT
2090 POKES+4,18
2100 FORT=1 TO 1000:NEXT:POKES+24,0
2300 END

```

ΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ

Έχετε σκεφθεί ότι ένας computer μπορεί πέρα από όλα τα άλλα, να διαφημίζει και τα προϊόντα σας ή να παρουσιάζει μια σειρά από κινούμενα σχέδια; Και όμως είναι δυνατό και γίνεται εύκολα με το πρόγραμμα που παρουσιάζουμε εδώ.

Το πρόγραμμα αυτό σας επιτρέπει να αποθηκεύσετε έως 33 διαφορετικές οθόνες εσωτερικά στην μνήμη του υπολογιστή σας, και «με το πάτημα ενός κουμπιού» να εμφανίζονται εναλλάξ στην οθόνη σας.

Το πρόγραμμα αυτό, για να μπορέσει να χωρέσει πιο πολλές εικόνες (δηλαδή για να υπάρχει περισσότερη ελεύθερη μνήμη), χρειάστηκε να το σπάσουμε σε τρία κομμάτια.

Το πρώτο κομμάτι (PART 1) είναι τα δεδομένα του κώδικα μηχανής που χρησιμοποιεί το πρόγραμμα. Είναι γραμμένο πολύ αναλυτικά, και το μόνο που χρειάζεται να πληκτρολογηθεί είναι τα DATA και το κομμάτι που τα καταχωρεί στην μνήμη. (1)
Το δεύτερο κομμάτι (PART 2), είναι ένας στοιχειώδης EDITOR που σας βοηθά να σχεδιάσετε τις οθόνες σας, να τις σώσετε στην κασέτα ή να τις ανακαλέσετε. Μπορείτε ακόμα να φορτώσετε πριν από αυτό ειδικούς χαρακτήρες (Ελληνικούς, Graphics κ.λπ.), ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι πιο φαντασμαγορικό.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΥΡΕΝΤΑΣ
Κηφισίας 52
τηλ. 77.96.975

LISTING 1

```

10 REM PROGRAM 1. PART 1
20 REM M/C LOADER
30 REM BASIL KOURENTAS 8 / 1984
40 REM
50 REM PURPOSE: TRANSFERS FROM START
60 REM TO DESTI
70 REM LENG BYTES
73 REM
75 REM USAGE :
77 REM
80 REM DOKE #69, START
85 REM DOKE #7B, DESTI
90 REM DOKE #7D, LENGTH
93 REM
95 REM CALL #410
97 REM
99 REM *****
100 DATA A0,00 ' LDY #00
102 DATA A6,7E ' LDX $7E
104 DATA F0,10 ' BEQ NEXT
105 DATA B1,79 ' LOOP1 LDA ($79)Y
110 DATA 91,7B ' STA ($7B)Y
115 DATA 88 ' DEY
120 DATA D0,F9 ' BNE -7 LOOP1
125 DATA E6,7A ' INC $7A
130 DATA E6,7C ' INC $7C
135 DATA CA ' DEX
140 DATA D0,F2 ' BNE -14 LOOP1
150 DATA A4,7D ' LDY $7D
155 DATA B1,79 ' NEXT LDA ($79)Y
160 DATA 91,7B ' STA ($7B)Y
165 DATA 88 ' DEY
170 DATA D0,F9 ' BNE -7 LOOP1
175 DATA 60,60 ' RTS
200 REPEAT:READ X$:X=VAL("#"+X$)
210 POKE #410+Y,X:Y=Y+1:UNTIL X=#60
220 END

```

LISTING 2

```

10 REM PROGRAM 1 PART 2
20 REM SCREEN EDITOR
30 REM BASIL KOURENTAS 8 / 1984
40 REM
50 REM
60 HIMEM #CB0' RELEASE MEMORY
70 CLS:PLOT 5,20,"IF YOU NEED ASSISTANCE
PRESS Help"
80 GET T$:IFT$="H"ORT$="h"THENGOSUB300
90 CLS
99 REM MAIN ROUTINE STARTS BELOW
100 POKE618,11:X=0:A$=8 *** EDITING ***
:GOSUB210
101 GETT$:IFT$=CHR$(16)THEN170
103 IFT$=CHR$(23)THEN160
104 IFT$=CHR$(19)THEN150
105 IFT$=CHR$(18)THEN190
106 IFT$=CHR$(20)THENGOSUB200:GOTO220
107 IFT$=CHR$(13)THENPRINT:GOTO100
108 IFT$=CHR$(3)THENEND
109 IFT$=CHR$(1)THENGOSUB200:GOTO180
110 PRINTT$;:GOTO101
150 X=0:A$="NUMBER OF PICTURES TO BE SAU
ED?":GOSUB200
151 IF A>35THEN150:X=0
152 A$="FAST OR SLOW? (F/S)
":X=0:GOSUB210:GETT$
153 IFT$="F"THENCSAVE"PICT",A#CB0,E#CB0+
(A+1)*1080:GOTO100
154 IFT$="S"THENCSAVE"PICT",A#CB0,E#CB0+
(A+1)*1080,S:GOTO100
155 GOTO152
160 X=0:A$="FAST OR SLOW SAUED PICTURES
?":X=0:GOSUB210:GETT$
163 IFT$="F"THENCLOAD"PICT":GOTO100
164 IFT$="S"THENCSAVE"PICT",S:GOTO100
165 GOTO 160

```

```

170 PING:GETT$:IFT$<"8"THENPAPERVAL(T$):
GOTO100
171 GOTO170
180 IFA>32THENX=0:A$="NUMBER IGNORED":GO
SUB210:PING:WAIT 150:GOTO10
0
182 LE=1080:ST=48000:DE=#CB0 +1080*A
185 DOKE #79,ST:DOKE#7B,DE:DOKE#7D,LE
187 A$=" " :A$=A$+A$:
X=0:GOSUB210
189 POKE618,10:CALL#410:PING:GOTO100
190 PING:GETT$:IFT$<"8"THENINKVAL(T$):GO
TO100
191 GOTO190
200 X=0:A=0:A$="PICTURE NUMBER ? ":GOSU
B210
201 GETA$:IFA$=CHR$(127)THENA=INT(A/10):
IFA>0THENX=X-1:A$=" ":GOSUB
210W=X-X-1
202 IFA$=CHR$(13)THENX=0:A$="
":A$=A$+A$:GOSUB21
0:RETURN
203 IFA$<"0"ORA$>"9"THEN201
203 IFA$<"0"ORA$>"9"THEN201

204 GOSUB210:A=A*10+VAL(A$):GOTO201
210 FORI=1TOLEN(A$)-1:POKEI+X+48000,ASC
MID$(A$,I):NEXT X=X+I-1:RE
TURN
220 IFA>32THENX=0:A$="NUMBER IGNORED":GO
SUB210:PING:WAIT 150:GOTO10
0
222 LE=1080:ST=#CB0+1080*A:DE=48000
223 DOKE#7D,LE:DOKE#7B,DE:DOKE#79,ST

```

```

224 CAL#410:GOTO100
300 CLS:PRINT:PRINT" EDITING CODES :
302 PRINT:PRINT"CNTR A :SAU PIC":PRINT:P
RINT"CNTR B :REC PIC":PRINT
:PRINT"CNTR C :END
304 PRINT:PRINT"CNTR S :SAU TO TAPE":PRI
NT:PRINT"CNTR W :LOAD FROM
TAPE
306 PRINT:PRINT"CNTR P :SET PAPER":PRINT
:PRINT"CNTR R :SET INK
310 PRINT:PRINT:PRINT:PRINT" PRESS ANY K
EY TO START":GETT$:RETURN

```

LISTING 3

```

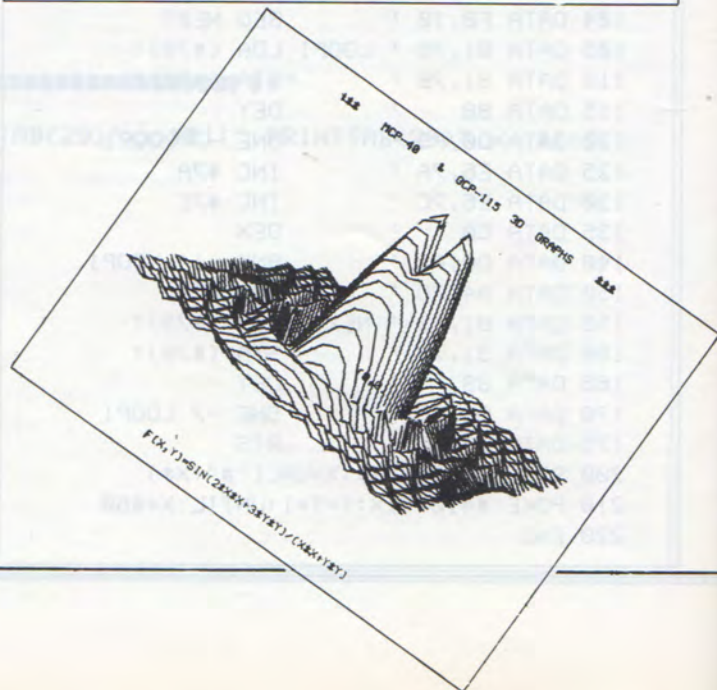
10 REM PROGRAM 1 PART 3
20 REM DISPLAY SCREENS
30 REM BASIL KOURENTAS 8 / 1984
40 REM
50 REM
60 HIMEM #CB0' RELEASE MEMORY
90 CLS
99 REM MAIN ROUTINE STARTS BELOW
100 DE=48000:LE=1080
110 FORI=1TO32
120 DOKE #7B,DE:DOKE#7D,LE
130 DOKE #79,#CB0+I*1080
135 PING
140 CALL #410:NEXT
150 RUN

```

PLOT TO PRINTER

Το πρόγραμμα αυτό είναι μία προσπάθεια αναπαράστασης «τριδιάστατων» επιφανειών πάνω στο χαρτί ή στην οθόνη. Εδώ χρησιμοποιήθηκε ο PRINTER-PLOTTER του ORIC. Η συνάρτηση είναι οποιαδήποτε της μορφής $Z = F(X,Y)$, και ορίζεται κάθε φορά στη γραμμή 40. Επειδή πολλοί υπολογιστές δεν μπορούν να επεξεργαστούν συναρτήσεις δύο μεταβλητών, θεωρήσαμε παντού τις X,Y και Z σαν τις εκάστοτε τιμές που έχουν οι τρεις μεταβλητές της συνάρτησης. Το πρόγραμμα είναι αρκετά γενικό, και μπορεί εύκολα να προσαρμοσθεί για όλους τους micro, αν ακολουθήσετε τις οδηγίες που σας δίνουμε. Όλες οι σημαντικές παράμετροι που προσδιορίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά του γραφήματος δίνονται στην ρουτίνα που αρχίζει από την γραμμή 1000.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΥΡΕΝΤΑΣ
Κηφισίας 52
Τηλ. 77.96.975


```

0 REM *****
1 REM *
2 REM * 3D GRAPH TO MCP-40 OR DRIC *
3 REM *
4 REM * OR RADIO-SHACK GCP-115 *
5 REM *
6 REM * PRINTERS *
7 REM *
8 REM * Basil Kourentas ,7 / 1984 *
9 REM *
10 REM*****
11 REM
20 GOSUB 1000 ' INITIALIZE
21 REM
40 DEFFNF(X)=SIN(2*X*X+3*Y*Y)/(X*X+Y*Y)
41 REM
42 REM ^^^^^^ PUT HERE YOUR FUNCTION
43 REM
45 A$="F(X,Y)=SIN(2*X*X+3*Y*Y)/(X*X+Y*Y)
"
46 REMGOSUB 1280
50 DIM YN(CHR),YX(CHR)
70 FOR I=0 TO HR :YN(I)=UR : NEXT
90 FOR X=3 TO-3 STEP-.1
100 FL=0
110 FOR Y= -3 TO 3 STEP .25
120 Z=FNF(X) ' NEW VALUE
130 GOSUB190 ' PLOT IT
140 NEXTY,X : CALL #E6CA
150 LPRINT"H":LPRINT"C1":LPRINT"D0,480,4
80,480,480,0,0,0"
155 LPRINT"M740,240":LPRINT"P(0,0)
160 CALL #E804
170 END
190 XE=-X * S1 + Y * C1
200 YE=-X * C1 * C2 - Y * S1 * C2 + Z *
S2
210 ZE=-X * S2 * C1 - Y * S2 * S1 - Z *
C2 + RHO
220 SX= D * XE / ZE + CX
230 SY=-D * YE / ZE + CY
240 IF FL=0 THEN FL=1 : F=0 : GOTO 360
250 DX=OX-SX : IF DX=0 THEN DX=1
260 SL=(OY-SY)/DX : YP=OY
270 FOR XP=INT(OX)+1 TO SX
280 FG=1
290 YP=YP+SL
300 IF XP<0 OR XP>HR THEN FG=0 : F=0 : G
OTO 350
310 IF YP>UR OR YP<0 THEN FG=0 : F=0
320 IF YP<=YN(XP) THEN 370
330 IF YP>=YX(XP) THEN 420
340 F=0
350 NEXT
360 OX=SX : OY=SY : RETURN
370 YN(XP)=YP
380 IF FG=0 THEN 410

```

```

390 IF F=0 THEN GOSUB1300 : F=1
400 GOSUB 1400
410 IF YP<YX(XP) THEN350
420 YX(XP)=YP
430 IF FG=0 THEN 350
440 IF F=0 THEN GOSUB 1300 : F=1
450 GOSUB 1400
460 GOTO 350
1000 REM
1010 THETA=.4 ' SET THETA VALUE
1020 PHI=1.25 ' SET PHI VALUE
1030 D=1500 ' PROBOLICAL DISTANCE
1035 RHO=30 ' OPTICAL DISTANCE
1040 CX=240:CY=240 'SET MIDDLE OF
PAPER COO
RDINATES
1050 GOSUB 1200
1055 HR=480:UR=480 ' HORIZONTAL & VERT
RESOLU
TION
1060 S1=SIN(TH):S2=SIN(PH):C1=COS(TH):C2
=COS(PH)
1170 RETURN
1199 REM INITIALIZE PRINTER
1200 CALL #E6CA:LPRINT:LPRINT"A"
1210 LPRINTCHR$(18)CHR$(13)"I"CHR$(13)"S
0"CHR$(13)"C3"
1215 LLPRINT"M100,-30"
1220 LPRINT"P *** MCP-40 & GCP-1
15 3D GRAPHS ***"
1230 LPRINT"S0"CHR$(13)"C1"
1240 LPRINT"M0,-500":LPRINT"I"
1250 CALL #E804:RETURN
1280 CALL#E6CA:LPRINT"M100,-20":LPRINT"C
2"
1281 LPRINT"P"A$:CALL#E804
1282 RETURN
1300 TX$=STR$(INT(XP)):TY$=STR$(INT(YP-4
80))
1310 IF XP>=0THEN TX$=MID$(TX$,2)
1320 IF YP>=0THEN TY$=MID$(TY$,2)
1330 CALL#E6CA:LPRINT"M"+TX$+", "+TY$:CAL
L#E804
1340 RETURN
1400 TX$=STR$(INT(XP)):TY$=STR$(INT(YP-4
80))
1405 IF XX=XP AND YY=YP THEN RETURN
1410 IF XP>=0THEN TX$=MID$(TX$,2)
1420 IF YP>=0THEN TY$=MID$(TY$,2)
1430 CALL#E6CA:LPRINT"D"+TX$+", "+TY$:CAL
L#E804
1440 RETURN

```

REBOUND

Το REBOUND είναι ένα παιχνίδι που δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από τα αντίστοιχα για τους υπολογιστές spectrum, BBC και Commodore-64 που με διάφορα ονόματα παρουσιάζουν την ίδια ιδέα: τυχαίοι αριθμοί (ή τουβλάκια) πέφτουν από τον ουρανό

και με έξυπνες γρήγορες κινήσεις θα πρέπει να τα προλάβετε πριν αυτά πέσουν στο έδαφος.

Κάθε παιχνίδι διαρκεί ένα μόνο λεπτό και γι'αυτό οι κινήσεις θα πρέπει να είναι ταχύτατες.

Αφού πληκτρολογήσετε το πρόγραμμα και δώσετε "RUN", σας παρουσιάζονται πληροφορίες και οδηγίες έτσι ώστε να διευκολυνθείτε στη διασκέδασή σας.

Το πρόγραμμα το πήραμε από την DRAGON (τηλ 52.28.423).

```

10 TIMER=0
20 GOTO320:CLS
30 A1=0
40 CLS:A=1056:Q=RND(7)+1
50 FORI=0TO62:SET(I,A1,Q):NEXT
60 FORI=0TO31:SET((A1*2)-(A1=31),I,Q):NEXT:IFA1=31
   THEN80
70 A1=31:GOTO50
80 L=1138:C=0:B=1:P=0:T=0:Y=48:X=TIMER
90 Z=INT(RND(448))+A+32
100 IFZ=L-B ORPEEK(Z)(>)96 THEN90
110 Y=Y+1:POKEZ,Y
120 '
130 A$=INKEY$:IFA$="M" ORA$="Z" THEN270
140 K=PEEK(L+B):IFK(>)96 THEN170
150 POKEL,96
160 L=L+B:POKEL,79:GOTO130
170 IF TIMER-X)3600 THEN490
180 IFK=Y ORK)111THEN230
190 C=SGN(B)*(33-ABS(B))
200 Z=87:IFK=111 THENC=-C:Z=43
210 SOUNDZ,1:IFPEEK(L+B+C)(>)96 THEN150
220 POKEL,96:L=L+B:B=C:GOTO160
230 IFK=Y THEN250
240 B=-B:SOUND61,1:GOTO150
250 Z=225:FORJ=1TO9:SOUND390-Z,1:NEXT
260 T=T+1:GOTO90
270 C=SGN(B)*(33-ABS(B))
280 Z=78:IFA$="Z" THENC=-C:Z=38
290 IFPEEK(L+C)(>)96 THEN150
300 POKEL,111+((A$="M")*19):SOUNDZ,1
310 P=P+1:B=C:GOTO160
320 CLS:PRINT@172,"REBOUND"
330 GOSUB600
340 PRINT:PRINT"   THE ULTIMATE GAME OF SKILL":GOSUB600
350 CLS:PRINT" YOU HAVE ONE MINUTE TO HIT AS"," MANY TARGETS AS
   YOU CAN BY
360 PRINT" PLACING PADDLES IN THE PATH OF";"," THE BALL.
370 PRINT:PRINT"   PRESSING 'Z' GIVES YOU '/'
380 PRINT"           'M' GIVES YOU ' '":POKE1242,92
390 PRINT:PRINT" IF YOU USE TOO MANY PADDLES "," YOUR SCORE WILL
   REDUCED."
400 PRINT@456,"PRESS ANY KEY"
410 GOSUB610
420 CLS:PRINT" YOU WILL NOT BE ABLE TO HIT "," TARGETS WHEN VEF
   CLOSE AND
430 PRINT:PRINT" UNWANTED PADDLES AND TARGETS "," MAY BE ERASEI
440 PRINT:PRINT" TO PLAY:-",""," SELECT 'A' FOR AMATEUR","","
   'P' FOR PROFESSIONAL
450 PRINT:PRINT"           'N' TO END
460 GOSUB610:IFA$(">) "A" ORA$(">) "P" THENGOSUB610

```

```

470 IFA$="P" THENPOKE65495,0:GOTO30
480 IFA$="A" THEN30
490 FORZ=250TO4 STEP-6:SOUNDZ,1:NEXT
500 POKE65494,0
510 PRINT@108,"GAME OVER";
520 GOSUB600
530 CLS:PRINT@39,"YOU HIT";T;"TARGETS
540 PRINT@102,"YOU USED";P;"PADDLES
550 S=INT(8000*T/(P+70))/10
560 PRINT@166,"YOUR SCORE IS";S;"%"
570 IFS)HS THENHS=S:Z=200:FORJ=1TO9:Z=350-Z:SOUNDZ,1:
PRINT@224:PRINT@234,"its a record":FORZ1=1TO30:
NEXT:NEXT
580 PRINT:PRINT"      HIGH SCORE IS";HS;"%"
590 GOSUB600:GOTO440
600 FORI=1TO2000:NEXT:RETURN
610 A$=INKEY$:IFA$="" THEN610
620 IFA$="N" THENEND
630 RETURN

```

BOMBES ΒΥΘΟΥ

Ένα αντιτορπιλικό, ένα υποβρύχιο, αρκετές βόμβες βυθού και το σκηνικό είναι έτοιμο για να αρχίσει το παιχνίδι. Εμείς είμαστε οι σκοπευτές του αντιτορπιλικού (D\$) και στόχος μας είναι το υποβρύχιο (S\$). Πατώντας λοιπόν ένα οποιοδήποτε πλήκτρο, εκτός από το BREAK, εκτοξεύουμε τις βόμβες βυθού (CHR\$(35)). Όταν βρούμε στόχο κερδίζουμε ένα βαθμό, σε αντίθετη περίπτωση χάνουμε ένα βαθμό.

Δεν υπάρχουν επίπεδα δυσκολίας, ούτε κάποιο όριο σε βαθμούς ή σε χρόνο έτσι ώστε να λήξει το παιχνίδι. Αν θέλετε, θα μπορούσατε να τα προσθέσετε.

Υπάρχουν αρκετά REM στο listing για να σας βοηθήσουν σε αυτές ή σε άλλες μετατροπές. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να δώσετε στο υποβρύχιο τη δυνατότητα να αντεπιτίθεται εκτοξεύοντας πυραύλους εναντίον του αντιτορπιλικού. Στην περίπτωση αυτή, το παιχνίδι θα γινόταν κατάλληλο για δύο παίκτες. Όσοι επιθυμούν γρηγορότερο παιχνίδι, θα πρέπει να αφαιρέσουν όλα τα REM του προγράμματος. Αν το όλο παιχνίδι μεταφερόταν, μετά από ορισμένες μετατροπές, στο χώρο των graphics υψηλής διακριτικότητας, θα είχατε τότε τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσετε και τους USER DEFINED CHARACTERS του Newbrain.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΑΚΑΛΗΣ
Ηρακλέους 8
Χαλάνδρι
Τηλ. 36.32.813

```

5 OPEN#0,0,"L100":CLOSE#6:OPEN#6,6
6 I$="YOU MAY USE ANY KEY FOR FIRE BESIDES THE BREAK KEY":PUT 22,(80-LEN(I$)
)/2,13: ?I$
7 W$="P L E A S E   W A I T":PUT 22,(80-LEN(W$))/2,10: ?W$
8 GOSUB 2000
10 MC=0:REM COUNTER FOR MISSES
20 HC=0:REM COUNTER FOR HITS
30 FR=0:REM FIRE INDICATOR FLAG
40 H=0 :REM HIT INDICATOR FLAG
50 XS=0
60 GOSUB 600
70 X=0
80 YS=INT(RND*5)+17:REM DEPTH OF SUBMARINE
90 Y=2
100 GOSUB 200
105 H$="HITS="+STR$(HC):M$="MISSES="+STR$(MC)
110 PUT 22,1,1: ?H$:PUT 22,10,1: ?M$
120 IF FR=0 THEN XD=X:YD=Y
130 REM FR IS THE FIRE INDICATOR
140 GET#6,C:IF C<>0 AND FR=0 THEN FR=1

```

```

150 IF FR=1 THEN GOSUB 300
155 IF H=0 AND FR=0 AND YD>22 THEN GOSUB 622
160 GOSUB 400
170 IF H=0 THEN GOTO 100
180 GOSUB 500
190 GOTO 30
200 REM REM PUTTING THE SURFACE SHIP AT LOCATION X,Y
202 REM 'D#' IS THE SURFACE SHIP, 'R#' IS THE RUBOUT SURFACE SHIP.
205 PUT 22,X,Y: ?D#
210 X=X+2
220 IF X>80-LEN(D#)-1 THEN X=0
230 IF X=0 THEN PUT 22,80-LEN(R#),Y: ?R#
240 RETURN
300 REM KEEPING TRACK OF WHERE THE DEPTH CHARGE IS AND KEEPING IT MOVING
310 PUT 22,XD,YD,CHR$(32)
312 IF YD>22 THEN FR=0:H=0:MC=MC+1 :RETURN
315 YD=YD+1
320 PUT 22,XD,YD,CHR$(35):REM CHR$(35) IS THE DEPTH CHARGE
330 REM HIT?
340 IF YD<3 THEN FR=0:MC=MC+1
350 IF FR=0 THEN PUT 22,XD,YD,CHR$(32)
360 IF XS>XD AND XD>XS+LEN(S#) THEN RETURN
370 IF YD<YS THEN RETURN
385 IF XS<XD AND XD<XS+LEN(S#)-4 AND YD=YS THEN H=1
386 REM IF YD>23 THEN FR=0:H=0:RETURN
390 RETURN
400 REM PUTTING THE SUBMARINE AT LOCATION XS,YS
402 REM 'S#' IS THE SUBMARINE, 'R#' IS THE RUBOUT SUBMARINE
405 PUT 22,XS,YS: ?S#
410 XS=XS+RND :REM SUB MOVES IN THE SAME DIRECTION AS THE SURFACE SHIP
420 IF XS>80-LEN(S#) THEN XS=0
430 IF XS=0 THEN PUT 22,80-LEN(R#),YS: ?R#
440 RETURN
500 REM DESTRUCTION OF SUBMARINE IN LINES 510 TO 540
505 HC=HC+1
510 FOR I=1 TO 5
520 PUT 22,XS,YS: ?S#
530 PUT 22,XS,YS: ?R#
540 NEXT I
550 RETURN
600 REM DRAWING THE SEA AND THE SEA BED
622 PUT 31
630 PUT 22,0,3: ?L#:PUT 22,0,24: ?SB#
650 RETURN
2000 REM STRING PACKING SUBROUTINE
2001 REM FOR WHITE ON BLACK SET UP CHANGE 'PUT 23,65' TO 'PUT 23,68'
2002 PUT 23,65:REM CHARACTER SET 1 (BLACK ON WHITE)
2006 D#="" :REM D# IS THE SHIP ON THE SURFACE
2010 FOR P=1 TO 17:READ CH
2020 DATA 32,32,32,32,147,131,130,131,131,130,131,131,130,131,131,131,139
2030 D#=D#+CHR$(CH):NEXT P
2100 S#="" :REM S# IS THE SUBMARINE
2110 FOR P=1 TO 16:READ CH
2120 DATA 32,32,32,32,143,131,131,131,128,128,131,131,139,143,143,134
2130 S#=S#+CHR$(CH):NEXT P
2200 REM L# IS THE SEASURFACE#
2210 L#="" :FOR L=1 TO 79 :L#=L#+CHR$(126):NEXT L
2220 REM SB# IS THE SEABED#
2230 SB#="" :FOR L=1 TO 79 :SB#=SB#+CHR$(INT(RND*12+143)):NEXT L
2240 R#="" :REM R# IS THE RUBOUT SHAPE FOR BOTH D# AND S#
2250 RETURN

```


WORD SQUARE

Πολλές φορές σε διάφορα εξειδικευμένα περιοδικά που ασχολούνται με σταυρόλεξα, τεστ και αινίγματα έχουμε συναντήσει "wordsquares".

Πρόκειται για τετράγωνους πίνακες, που περιέχουν κρυμμένες λέξεις. Το πρόγραμμα αυτό κατασκευάζει Ελληνικά Wordsquares. Όσοι θέλουν αγγλικά wordsquares δεν έχουν παρά να μετατρέψουν την γραμμή 580 έτσι ώστε να γράφει:
580 AL\$ = "ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ"

Οι διάφορες λέξεις της επιλογής σας τοποθετούνται τυχαία στον τετράγωνο πίνακα, κάθετα, οριζόντια ή και διαγώνια. Οι λέξεις διαβάζονται ίσια ή αντίστροφα.

Αρχικά πρέπει να καθορίσετε πόσες λέξεις θα περιέχει το wordsquare, όπως επίσης και το ποιά θα είναι η μεγαλύτερη λέξη. Η λέξη αυτή μπορεί να αποτελείται από τρεις μέχρι και δεκαοχτώ χαρακτήρες.

Σε ένα τετράγωνο 18 x 18 χαρακτήρων θα μπορούσαν να χωρέσουν μέχρι και 40 λέξεις ποικίλων διαστάσεων. Το αξιοσημείωτο είναι ότι σε μια τέτοια περίπτωση, το τετράγωνο θα είναι σχεδόν γεμάτο.

Υπάρχουν φυσικά και κάποια όρια σχετικά με το πόσες λέξεις θα μπορούσε να τοποθετήσει κανείς στο τετράγωνο. Αυτό όμως είναι κάτι, πάνω στο οποίο θα πρέπει να πειραματιστείτε λίγο. Όταν «τρέξει» το πρόγραμμα, κατασκευάζει ένα τετράγωνο με κρυμμένες λέξεις και παράλληλα δίνει τη λύση στο δεξιό μέρος της οθόνης. Εφ' όσον υπάρχει εκτυπωτής, οι γραμμές 700 και 710 τυπώνουν αυτό που παρουσιάζει η οθόνη.

Διπλές ή τριπλές λέξεις, με space αναμεσά τους, θεωρούνται σαν μία λέξη.

Αν υπάρχει διαθέσιμη μνήμη, μπορούμε να τροποποιήσουμε το πρόγραμμα ώστε να κατασκευάζει wordsquares διαστάσεων 80 x 22 χαρακτήρων.

Στην εικόνα που ακολουθεί, στο αριστερό μέρος βρίσκεται το wordsquare με ονόματα των πιο γνωστών home micro και στο δεξί μέρος βρίσκεται η λύση. Σε περίπτωση που συμβεί συνωστισμός λέξεων αλλάξτε τη γραμμή 290 έτσι ώστε να γίνει:

$$290 X = 8 : D = \text{LEN}(B\$) + X$$

όπου το D πρέπει τελικά να μην είναι μεγαλύτερο από το 18.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΑΚΑΛΗΣ
Ηρακλέους 8
Χαλάνδρι
Τηλ. 36.32.813

STPKOIMKAYIZNKΨZΘ	S.....
POI18XZΩAMURTCEPS	.O.18XZ..MURTCEPS
ΠΨMSPECTRAVIDEΟBI	..MSPECTRAVIDEO..
ΣΣITΩ46ERODOMMOX	...T.46ERODOMMOX.
ΠΨMTANESMDROSLNΩΨA..5MDROSL...
ΣΘΣHOCΨΣΩΓΨΥZRZA	.Θ...C.....Y.R.A
ΩΘBΠNTIEΨBΓNΦUN4K	.Θ..N.I....N.U.4.
Γ2AΘEEPRMΘXZON/ΠY	.2A..E.RM.X.O./..
XRTΠΠOWP09HLE9EΛΩ	.RT...WP09.L.9...
ΩEAZMΩFB6Ω009-TIB	.EA2..FB6.009-TIB
ΩSRΩ3IΩTRCM-YΓΦPM	.SR.3I..RC.-.....
ZAIEINΩΣΘAIZNFOAM	.AI.IN..ΘAI.....
BL6TΩ08YTIKOΓΩNM	.L6...08.TI.....
ΘTΘTMH-GNOYNEMONΩ	..Θ...-G...N.....
YΣΘNZSΩOΓΩΦΣBBCΠ	..Θ..S..A....BBC.
AOXEPΩZΨΓRZBΣFΩΘΩ	..X.R....R.....
ΨQLTBZYTCMDFΨΨΦTA	..LT.....D.....

```

100 REM WORD SQUARE
110 RANDOMIZE:RANDOMIZE
120 OPEN#0,0,"L100":CLOSE#5:OPEN#5,5:PUT 23,66:PUT 31
130 OPTION BASE 1
140 PUT 31
150 ?"WORD SQUARE / ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΚΡΥΜΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ":?:"
160 INPUT ("ΠΟΣΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΘΕΛΕΤΕ ; ") A
170 INPUT ("ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΛΕΞΗ ; ") B$
180 DIM C$(A)
190 DIM K(80,2)
200 C$(1)=B$
210 FOR C=2 TO A
220 U$="ΓΡΑΨΕ ΤΗ ΛΕΞΗ No. "+STR$(C)+" : "
230 INPUT (U$) D$
240 IF LEN(D$)>LEN(B$) THEN ?"Η ΛΕΞΗ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΩΣΤΟ ΜΗΚΟΣ":FOR TI=1 TO 300:NEXT
TI:PUT 30:GOTO 230
250 REM Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΥΝΑΤΗ ΛΕΞΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟ 3 ΜΕΧΡΙ 18 ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ
260 C$(C)=D$
270 NEXT C
280 PUT 31
290 X=5:D=LEN(B$)+X
300 FOR E=1 TO D:FOR F=1 TO D
310 PUT 22,F,E:"*"
320 NEXT F:NEXT E
330 DIM H$(D,D)
340 FOR Q=1 TO A
350 J#=C$(Q)

```

```

360 PUT 22,0,24,30: ?J#
370 X=INT(RND*D)+2: Y=INT(RND*D)+2
380 Z=INT(RND*3): W=INT(RND*3)
390 IF Z=0 AND W=0 THEN GOTO 380
400 IF Z=2 THEN Z=-1
410 IF W=2 THEN W=-1
420 FOR L=1 TO LEN(J#)
430 IF MID$(J#,L,1)=" " THEN GOTO 480
440 X=X+Z: Y=Y+W
450 IF X<1 OR X>D OR Y<1 OR Y>D THEN GOTO 350
460 IF (NOT H$(X,Y)="") AND (NOT (H$(X,Y)=MID$(J#,L,1))) THEN GOTO 350
470 K(L,1)=X: K(L,2)=Y
480 NEXT L
490 FOR M=1 TO LEN(J#)
500 IF MID$(J#,M,1)=" " THEN GOTO 530
510 H$(K(M,1),K(M,2))=MID$(J#,M,1)
520 PUT 22,K(M,1),K(M,2): ? MID$(J#,M,1)
530 NEXT M
540 NEXT Q
550 PUT 22,0,24: ?"
560 FOR N=1 TO D: FOR P=1 TO D
570 IF NOT H$(N,P)=" " THEN GOTO 610
580 AL$="ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΑΜΝΞΟΠΡΣΤΥΦΧΨΩ"
590 P#=MID$(AL$,INT(RND*LEN(AL$)+1),1)
600 PUT 22,N,P: ? P#: GOTO 620
610 PUT 22,N,P: ? H$(N,P)
620 NEXT P: NEXT N
630 PUT 22,0,24: ? "ΠΙΕΣΤΕ ΟΠΟΙΟ ΠΛΗΚΤΡΟ ΘΕΛΕΤΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ"
640 GET#5,V: IF V=0 THEN GOTO 640
650 PUT 22,0,24: ?"
660 FOR N=1 TO D: FOR P=1 TO D
670 IF H$(N,P)=" " THEN PUT 22,N+60-LEN(B#),P: ?".": GOTO 690
680 PUT 22,N+60-LEN(B#),P: ?H$(N,P)
690 NEXT P: NEXT N
700 CLOSE#8: OPEN#8,8,"2400"
710 PUT3: FOR I=1 TO 24: LINPUT#8,a#: ?#8,a#: NEXT I
720 PUT 22,0,24: ? "ΜΗΠΩΣ ΘΕΛΕΤΕ ΕΝΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ; (<N/
D)"
730 GET#5,V: IF V=111 THEN PUT 31: GOTO 999
740 RANDOMIZE
750 FOR N=1 TO D: FOR P=1 TO D
760 H$(N,P)=" ": NEXT P: NEXT N
770 DELETE 330: GOTO 280
999 END

```

CATCH THE STAR

Πιάστε το αστέρι! Σκοπός σας είναι να το στριμώξετε κάπου που δεν θα μπορεί πια να κινηθεί ούτε δεξιά, ούτε αριστερά, ούτε πάνω, ούτε κάτω. Ο ρόλος σας δεν είναι και τόσο εύκολος γιατί θα πρέπει να ξέρετε ότι το αστέρι είναι πολύ έξυπνο. Επειδή όμως «το έξυπνο πουλί από τη μύτη πιάνεται» δεν έχετε παρά να βρείτε το κατάλληλο κόλπο για να «στριμώξετε» το αστέρι.

Ας ρίξουμε μια ματιά στο πρόγραμμα. Μετά το φόρτωμα πρώτα σχεδιάζεται η οθόνη στην οποία οι άσπρες κουκίδες είναι τα εμπόδια. Τα εμπόδια αυτά ανάνη και σβήνουν κατά τυχαίο τρόπο. Έτσι ώστε η οθόνη να αλλάζει συνεχώς σχήμα.

Οδηγίες δίνονται στην αρχή του προγράμματος καθώς και η ταχύτητα με την οποία θέλετε να παίξετε. Το παιχνίδι είναι πο-

λύ γρήγορο και σίγουρα θα σας διασκεδάσει. Αυτές είναι αναλυτικά οι εξής:

THETA	(θ)	η γωνία των αξόνων xoz
PHI	(Φ)	η γωνία των αξόνων yoz
D	(Δ)	η απόσταση της προβολής του αντικειμένου (εδώ της επιφάνειας)
RHO	(ρ)	Η απόστασή μας από το σημείο αναφοράς (το 0,0,0).
CX,CX		Το «φυσικό» μέσο της οθόνης. Στο σημείο αυτό τοποθετείται το (0,0,0). Μπορείτε να το μετακινήσετε κατά βούληση.
HR, VR		Οριζόντια και κατακόρυφη δυνατότητα ανάλυσης που έχει ο υπολογιστής σας. Εδώ βάλαμε 480 x 480. Εσείς εάν έχετε ORIC και το φτιάχνετε στην οθόνη βάλτε 239 και 199. Εάν έχετε SPECTRUM βάλτε 256 και 176, κ.ο.κ.

Η επιφάνεια που θα σχεδιασθεί θα εκτείνεται στα όρια που προβλέπουν τα δύο LOOP στις γραμμές 90 και 110. Προσοχή! Καθορίστε κατάλληλα το βήμα.

Όλες οι εντολές του προγράμματος είναι σε Standard Basic. Μπορείτε να τις πληκτρολογήσετε όπως έχουν. Εάν δεν έχετε τον MCP-40, αγνοήστε όλα τα LPRINT. Επίσης εάν δεν έχετε ORIC-1 αγνοήστε όπου εμφανίζονται τα CALL # E6CA και # E804. Οι ιδιοκτήτες του ORIC-1 ξέρουν ή θα καταλάβουν γιατί πρέπει να μπουν...

Για την κατασκευή του γραφήματος τέλος, χρησιμοποιούνται δύο ρουτίνες, οι 1300 και 1400.

Η 1300 μπορεί απλά να μετατραπεί σε MOVE XP,YP ενώ η 1400 σε DRAW XP, YP.

(Η πρώτη απλώς μεταφέρει τον GRAFFICS CURSOR στο σημείο XP, YP, ενώ η DRAW ζωγραφίζει από το τελευταίο σημείο μία ευθεία έως στο XP, YP.

Για τον ORIC-1 και τον ATMOS οι εντολές πρέπει να γίνουν: 1300 CURSET XP, YP, 2 και 1400 CURSET XP, YP, 1.)

Όπως καταλάβατε, το ζευγάρι XP, YP είναι οι απόλυτες συντεταγμένες πάνω στο χαρτί στις οποίες το εκάστοτε σημείο (X,Y,Z) αντιστοιχεί. Οι τιμές των XP και YP βρίσκονται στα όρια: O X HR και O YP VR.

Ένα ακόμα λεπτό σημείο. Το πρόγραμμα αυτό σχεδιάστηκε σε

έναν υπολογιστή, στον οποίο η απόλυτη συντεταγμένη της οθόνης (0,0) βρισκόταν πάνω αριστερά, ενώ το (HR, VR) κάτω δεξιά. Εάν ο υπολογιστής σας έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, αγνοήστε τις αφαιρέσεις στις γραμμές 1300 και 1400. Άλλωστε φτιάξετε μόνοι σας την αντιστοιχία ή θά 'χετε το σχέδιο ανάποδα.

Σημείωση: Στα επόμενα τεύχη θα δώσουμε αναλυτικά την θεωρία που κρύβεται πίσω από την τρισδιάστατη απεικόνιση σχεδίων, επιφανειών κ.λπ. Ψάχνετε λοιπόν καλά τις σελίδες του περιοδικού γιατί είναι κρίμα να την χάσετε...

Πειραματιστείτε μόνοι σας: Θα θέλαμε να δοκιμάσετε τις «μεταφραστικές» σας ικανότητες και να μας στείλετε δείγμα της δουλειάς σας. Δοκιμάστε διάφορες συναρτήσεις. Αλλάξτε το RHO και το D, καθώς και τις γωνίες θ και φ. Δεν αποκλείεται να εκπλαγείτε.

Συνήθως τα πιο όμορφα αποτελέσματα, τα δίνουν όσες συναρτήσεις έχουν SIN ή COS στον αριθμητή και αθροίσματα ή διαφορές τετραγώνων ή κύβων στον παρανομαστή.

Καλές δοκιμές!

ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΤΣΗΣ
ΖΑΧΑΡΙΑ ΠΑΠΑΤΩΝΙΟΥ 35
111.45 ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ
Τηλ. 83.20.871

>LIST

```

10 REM *****
20 REM *
30 REM *
40 REM *      CATCH THE STAR !
50 REM *
60 REM *
70 REM *****
80 *FX12,0
90 *FX15,1
100 C#=CHR$(133):M=&7F30:T=&7F40
110 MODE7:VDU23;8202;0;0;0;
120 PRINT'TAB(7)CHR$(131)"** Instructions **"
130 PRINT'C#"You guide your 'o' round the maze"
140 PRINT'C#"Trying to trap the evil little '*' "
150 PRINT'C#"So he cannot move up,down,left or"
160 PRINT'C#"right using the following controls"
170 PRINT'TAB(12)CHR$(134)"up ':'"
180 PRINT'TAB(7)CHR$(134)"Left 'Z' 'x' Right"
190 PRINT'TAB(10)CHR$(134)"Down '/'"
200 PRINT'C#(131);:INPUT" Enter speed 1-40 (1=fast) " SPEED
210
220 PRINT'TAB(8)CHR$(130)"Press Key to start":*FX15,1
230 A#=GET#: *FX11,8
240 *FX12,7
250 CLS:FORL=&7C28T0&7C4F: ?L=255:L?920=255:NEXT
260 FORL=&7C50T0&7FC0STEP40: ?L=255:L?39=255:NEXT
270 TIME=0:GOSUB620
280 FORL=1T0200
290 PP=INT(920*RND(1)+1)+&7C28:IF ?PP<>32 THEN 290 ELSE ?PP=255:NE
XT
300 ?T=42: ?M=111
310 X=RND(4)
320 GOSUB620:ON X GOTO 330,340,350,360
330 F=1:GOTO370
340 F=-1:GOTO370
350 F=40:GOTO370
360 F=-40:GOTO370

```

```

370 IF ?(F+T)<>32 THEN 310
380 FORL=1 TO SPEED:NEXT
390 ?T=32:T=T+F:?T=42:SOUND1,-9,RND(20)+200,1
400 R=0
410 IF INKEY(-73) THEN R=-40
420 IF INKEY(-105) THEN R=40
430 IF INKEY(-67) THEN R=1
440 IF INKEY(-98) THEN R=-1
450 IFRND(1)>.8 PP=INT(RND(800)+1)+&7C80:IF(?PP)=-1 ?PP=32 ELSE IF
?PP=32 ?PP=-1
460 IF R=0 THEN 320
470 IF ?(R+M)<>32 THEN 600
480 ?M=32:M=M+R:?M=111
490 IF ?(T+1)=32 OR ?(T-1)=32 OR ?(T+40)=32 OR ?(T-40)=32 THEN 320
500 FT=TIME:FORL=1TO25:SOUND1,-15,L,1:NEXT
510 CLS:FORI=1 TO 150 STEP 30:SOUND1,-15,I+150,5:NEXT
520 VDU31,10,2,131,141:PRINT"Bravo !!"
530 VDU31,10,3,131,141:PRINT"Bravo !!"
540 PRINT"" You caught it."
550 PRINT"CHR#134;"It took you ";FT/100" SECS"
560 *FX12,0
570 *FX15,1
580 FOR K=1 TO 1000:NEXT:RUN
590
600 *FX15,1
610 GOTO320
620 PRINTTAB(8,0)CHR#(131)"Time = ";INT(TIME/100):RETURN
    
```

DRAW SLOT MACHINE

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τον φοβερό «ληστή με το ένα χέρι». Το μοναδικό όπλο που διαθέτουμε είναι πέντε δολάρια, τα οποία μεταφράζονται σε δικαίωμα για τέσσερις προσπάθειες εναντίον του ληστή.

Σε κάθε προσπάθεια ή χάνουμε τα χρήματά μας, ή σε πολύ σπάνια περίπτωση τα πολλαπλασιάζουμε. Όπως καταλάβατε, το DRAW SLOT MACHINE δεν είναι τίποτα άλλο από το γνωστό σε όλους JACKPOT, προσαρμοσμένο πάνω στα διάφορα μοντέλα των υπολογιστών της Atari.

Το παιχνίδι είναι πολύ γρήγορο και επιπλέον πολύ εύκολο στη χρήση του. Ο χειρισμός του παιχνιδιού γίνεται με το πλήκτρο P για να παίξουμε και το πλήκτρο E για να τελειώσουμε.

Το παιχνίδι το πήραμε από την ΕΛΚΑΤ ΑΕ (τηλ. 36.40.719), η οποία αντιπροσωπεύει τους υπολογιστές της Atari στη χώρα μας.


```

260 CLR
265 OPEN #1,4,0,"K:"
270 GOTO 1540
290 REM ***** DRAW SLOT MACHINE **
*
300 PRINT #6:"(CLEAR)"
310 POSITION 0,0
320 ? #6:" *****"
330 FOR I=1 TO 10
340 ? #6:" %%%%%%%%%%"
350 NEXT I
360 ? #6:" (*****)"
370 POSITION 3,2: ? #6:"'%'%'%"
380 POSITION 3,3: ? #6:"% % % %"
390 POSITION 3,4: ? #6:"($)($(%)")
    
```

```

400 POSITION 3,7: ? #6:"'*****"
410 POSITION 3,8: ? #6:"%
(7 SPACES)%"
420 POSITION 3,9: ? #6:"(*****)"
430 POSITION 5,8: ? #6;MONEY
440 X=129
450 FOR I=0 TO 6 STEP 3
460 POSITION 4+I,3: ? #6;CHR$(X)
470 X=X+1
480 NEXT I
490 POSITION 13,9
500 ? #6:"%%)"
510 FOR I=1 TO 6
520 POSITION 15,2+I
530 ? #6:"%"
    
```

```

540 NEXT I
550 POSITION 15,2
560 ? #6;"+ "
580 REM ***** MAIN LOOP *****
600 GET #1,A:IF A<>ASC("P") AND A
<>ASC("E") THEN 600
605 IF A=ASC("E") THEN GRAPHICS 0
:END
610 X$="*****"
620 MONEY=MONEY-0.25:BANK=BANK+0.
25
630 POSITION 5,8: ? #6; "
(5 SPACES)"
640 POSITION 5,8: ? #6;MONEY
    
```

```

650 FOR I=15 TO 0 STEP -1
660 SOUND 0,50,10,1:SOUND 0,60,10
,1
670 NEXT I
680 SOUND 0,0,0,0:SOUND 1,0,0,0
700 REM ***** PULL HANDLE *****
**
720 FOR I=0 TO 3
730 CHSET$(HANDLE,FILL-1)=HANDLE$(
9,16)
740 POSITION 15,2+I: ? #6; " "
750 POSITION 15,2+I+1
760 ? #6; "+"
770 CHSET$(HANDLE,HANDLE+0)=HANDL
E$(1,0)
780 SOUND 0,100-3#I,2,8
790 NEXT I
800 SOUND 0,0,0,0
810 FOR I=4 TO 1 STEP -1
820 CHSET$(HANDLE,FILL-1)=HANDLE$(
1,0)
830 POSITION 15,2+I: ? #6; "Z"
840 POSITION 15,2+I-1
850 ? #6; "+"
860 CHSET$(HANDLE,FILL-1)=HANDLE$(
9,16)
870 SOUND 0,100-3#I,2,8
880 NEXT I
890 CHSET$(HANDLE,FILL-1)=HANDLE$(
1,0)
900 SOUND 0,0,0,0
920 REM ***** SPIN THE WHEELS ***
**
940 FOR I=1 TO 3
950 FOR J=1 TO 10
960 INDEX(I)=INT(RND(0)#5)+1
970 CHSET$(BEGIN+I#8,BEGIN+I#8+7)
=IMAGE$(INDEX(I)#8-7,INDEX(I)
#8)
975 CHSET$(FILL,FILL+7)=FILL$(1,0
)
980 FOR R=15 TO 0 STEP -5.5
990 SOUND 0,10,10,R
1000 NEXT R
1010 SETCOLOR 2,INT(RND(0)#16),0
1020 SOUND 0,0,0,0
1030 CHSET$(FILL,FILL+7)=FILL$(9,
16)
1040 NEXT J
1050 CHSET$(BEGIN+I#8,BEGIN+I#8+7
)=IMAGE$(INDEX(I)#8-7,INDEX(I)
#8)
1060 NEXT I
1070 SETCOLOR 2,4,10
1090 REM *** CHECK COMBINATIONS *
**
1110 IF INDEX(1)=2 AND INDEX(2)=2
AND INDEX(3)=2 THEN X$=" JA
CK POT":GOSUB 1200:GOTO 1250
1120 IF INDEX(1)=1 AND INDEX(2)=1
AND INDEX(3)=1 THEN X$=" 4
TO 1 ":GOSUB 1210:GOTO 1250
1130 IF INDEX(1)=5 AND INDEX(2)=5
AND INDEX(3)=5 THEN X$=" 0
OPS.. ":GOSUB 1220:GOTO 1250
1140 IF INDEX(1)=INDEX(2) AND IND
EX(2)=INDEX(3) THEN X$=" 2
TO 1 ":GOSUB 1230:GOTO 1250
1150 IF INDEX(1)=INDEX(2) OR INDE
X(2)=INDEX(3) OR INDEX(1)=IN
DEX(3) THEN X$=" 1 TO 1 ":G
OSUB 1240:GOTO 1250
1155 IF BANK<=0 THEN MSG$="MACHIN
E EMPTY":GOTO 1165
1160 IF MONEY=0 THEN MSG$="OUT OF
MONEY":GOTO 1165
1162 GOTO 600
1165 GRAPHICS 2+16:POSITION 4,4: ?
#6;MSG$:POSITION 5,6: ? #6;"
GAME OVER":POSITION 6,8: ? #
6;"TOTAL $":MONEY
1167 GET #1,A:IF A=ASC(" ") THEN
RUN
1168 GOTO 1167
1180 REM ** ACCOUNTING SUBROUTINE
S **
1200 MONEY=MONEY+INT(BANK/2):BANK
=BANK-INT(BANK/2):RETURN
1210 MONEY=MONEY+1:BANK=BANK-1:RE
TURN
1220 MONEY=MONEY-INT(MONEY/2):BAN
K=BANK+INT(MONEY/2):RETURN

```

```

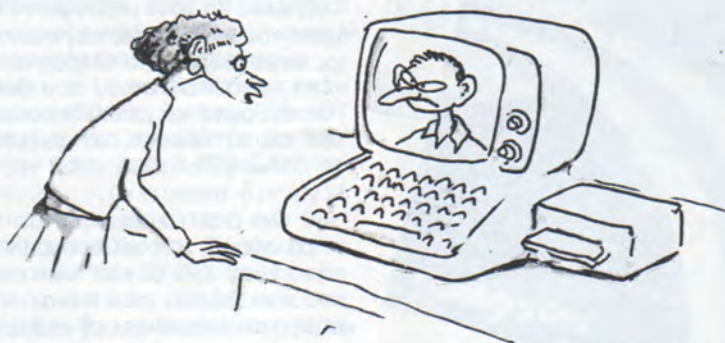
1230 MONEY=MONEY+0.5:BANK=BANK-0.
5:RETURN
1240 MONEY=MONEY+0.25:BANK=BANK-0
.25:RETURN
1250 REM
1280 REM *(4 SPACES)SPECIAL EFFEC
TS(4 SPACES)*
1340 FOR A=1 TO 2
1350 POSITION 3,6: ? #6;X$
1360 SOUND 0,20,10,4:SOUND 0,0,0,
0
1370 FOR D=15 TO 4 STEP -2.5
1380 POSITION 3,6: ? #6;X$
1390 K=36:FOR E=1 TO 3
1400 SOUND 0,K,0,D:SOUND 0,K-10,1
0,D
1410 K=15:NEXT E
1420 POSITION 3,6: ? #6;"/////////"
"
1430 NEXT D
1440 SOUND 0,0,0,0:SOUND 1,0,0,0
1450 NEXT A
1460 GOTO 600
1500 REM INITIALIZATION
1540 DIM CHSET$(1536),OUTLINE$(7#
8),HANDLE$(2#8),FILL$(2#8),I
MAGE$(5#8),INDEX(3),X$(9),MS
G$(14)
1550 CHSET$(1)=CHR$(0):CHSET$(102
4)=CHR$(0):CHSET$(2)=CHSET$
1560 GRAPHICS 2+16
1570 SETCOLOR 3,12,10
1580 SETCOLOR 2,4,10
1590 SETCOLOR 4,7,2
1600 SETCOLOR 1,10,4
1610 POSITION 6,4:PRINT #6;"JACKP
OT":POSITION 4,6: ? #6;"PLEAS
E WAIT"
1620 MONEY=5:BANK=10
1630 A=ADR(CHSET$)
1640 START=INT(A/1024)#1024
1650 IF START<A THEN START=START+
1024
1660 BEGIN=START-A+1
1670 HI=INT(START/256):LO=START-H
I#256
1680 POKE 203,LO:POKE 204,HI
1690 FOR X=0 TO 27:READ Y:POKE 15
36+X,Y:NEXT X
1700 DATA 104,169,0,133,205,168,1
69,224,133,206,177,205,145,2
03,200,208,249,230,204,230,2
06,165,206,201,228

```

```

1710 DATA 208,239,96
1730 X=USR(1536)
1740 POKE 756,START/256
1750 SCRMEM=PEEK(80)+256*PEEK(89)
1760 FOR I=1 TO 5#8
1770 READ A
1780 IMAGE$(I,1)=CHR$(A)
1790 NEXT I
1800 DATA 0,28,18,56,124,124,56,0
1810 DATA 0,102,102,0,129,66,60,0
1820 DATA 0,0,24,60,126,126,24,0
1830 DATA 0,24,60,126,126,60,24,0
1840 DATA 0,102,102,0,60,66,129,0
1850 REM OR I=1 TO 2#8
1860 FOR I=1 TO 7#8
1870 READ A
1880 OUTLINE$(I,1)=CHR$(A)
1890 NEXT I
1900 DATA 0,0,0,255,255,0,0,0
1910 DATA 24,24,24,24,24,24,24,24
1920 DATA 0,0,0,248,248,24,24,24
1930 DATA 0,0,0,31,31,24,24,24
1940 DATA 24,24,24,31,31,0,0,0
1950 DATA 24,24,24,248,248,0,0,0
1960 DATA 31,31,31,31,31,31,31,31
1970 FOR I=1 TO 2#8
1980 READ A
1990 FILL$(I,1)=CHR$(A)
2000 NEXT I
2010 DATA 170,85,170,85,170,85,17
0,85
2020 DATA 85,85,85,85,170,170,170
,170
2030 FOR I=1 TO 2#8
2040 READ A
2050 HANDLE$(I,1)=CHR$(A)
2060 NEXT I
2070 DATA 126,60,60,60,24,24,24,2
4
2080 DATA 0,0,0,0,126,60,60,60
2090 IMAGE=BEGIN+8
2100 OUTLINE=IMAGE+3#8
2110 HANDLE=OUTLINE+7#8
2120 FILL=HANDLE+8
2130 CHSET$(IMAGE,OUTLINE-1)=IMAG
E$(1,3#8)
2140 CHSET$(OUTLINE,HANDLE-1)=OUT
LINE$
2150 CHSET$(HANDLE,FILL-1)=HANDL
E$(1,0)
2160 CHSET$(FILL,FILL+7)=FILL$(9,
16)
2170 GOTO 300

```


Μη φοβασαι αγαπη μου, όταν γυρσειο Πετρος απ' το σχολειο
θα τα καταφερει να σε βγαλει εξω!

ΤΙΤΛΟΣ: ΕΓΩ, ΤΟ ΡΟΜΠΟΤ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ISAAC ASIMOV
 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Δ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΚΑΚΤΟΣ
 ΣΕΛΙΔΕΣ: 220
 ΤΙΜΗ: 330 δραχ.

Ο Ισαάκ Ασίμωφ θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι κλασικός συγγραφέας του πιο πρόσφατου είδους λογοτεχνίας, της επιστημονικής φαντασίας. Μαζί με τον Άρθουρ Κλάρκ αποτελούν τις δύο κατά γενική ομολογία κορυφές του είδους.

Το βιβλίο που σας παρουσιάζουμε, είναι το πρώτο της σειράς του συγγραφέα που είναι αφιερωμένη στα ρομπότ και εκδόθηκε το 1950. Εδώ είναι που παρουσιάζονται για πρώτη φορά οι πασίγνωστοι πλέον τρεις "νόμοι της ρομποτικής" (διατυπώθηκαν το 1941 από τον ίδιο τον Ασίμωφ).

Η κεντρική ιδέα του βιβλίου μπορεί πολύ καλά να συνοψιστεί στα λόγια ενός ρομπότ-επιστήμονα που σε κάποιο διάλογο του βιβλίου εμφανίζεται να λέει: "Υπήρχε μια εποχή, που η ανθρωπότητα αντιμετώπιζε το σύμπαν μόνη της και χωρίς κανένα φίλο. Τώρα ο άνθρωπος έχει πλάσματα να τον βοηθήσουν, πλάσματα πир δυνατά και απόλυτα αφισιωμένα σ' αυτόν. Η ανθρωπότητα δεν είναι πια μόνη...".

Το βιβλίο αποτελείται από μια σειρά ιστοριών, τις οποίες υποτίθεται ότι διηγείται σε ένα δημοσιογράφο, η κορυφαία "ρομποτοψυχολόγος" της εποχής εκείνης (γύρω στο 2100 μ.Χ.). Οι ιστορίες αυτές ξεκινούν από τα "πρώτα χρόνια" των ρομπότ (1980 περίπου), όπου τα τότε μηχανήματα ήσαν άχαρα και δύσχρηστα, και θάνουν μέχρι τα μεγαθήρια με πλήρως αναπτυγμένη προσωπικότητα, που βοήθησαν τον άνθρωπο να συνειδητοποιήσει τον εαυτό του και να ταξιδέψει σε άλλους Γαλαξίες. Ας τις δούμε λίγο πιο αναλυτικά.

Το βιβλίο αρχίζει με την συγκινητική ιστορία της Γκλόρια, που είναι ένα μικρό κοριτσάκι, και του Ρόμπυ, που είναι η τρυφερή και υπομονετική σιδερένια νταντά της. Κάποια στιγμή που η Γκλόρια χάνει τον Ρόμπυ, την ακούμε να λέει: "Δεν ήταν μηχανή! Ήταν άνθρωπος όπως εσύ κι εγώ και ήταν φίλος μου...", ενώ οι γονείς της μάταια υποστη-

ρίζουν ότι επρόκειτο για ένα σιδερένιο κατασκεύασμα, που ζύγιζε έξη τόνους.

Η δεύτερη ιστορία εκτυλίσσεται στον Ερμή και μας παρουσιάζει τις περίεργες συνέπειες, που μπορεί να έχει ένα λογικό loop στη συμπεριφορά ενός ρομπότ - του Σπίντυ.

Η τρίτη ιστορία αναφέρεται στην πρώτη λογική σύγκρουση μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Όταν δύο τεχνικοί σε μια διαστημική βάση δήλωσαν στο ρομπότ QT ότι αυτοί ήταν οι δημιουργοί του τον άκουσαν έκπληκτοι να λέει: "Εσείς οι άνθρωποι είσατε προχειροδουλειά... Ο δημιουργός μου δεν μπορεί παρά να είναι πολύ πιο ισχυρός από μένα... Δημιουργήθηκα για να υπηρετώ τον Κύριο και για να πάρω τη θέση του ανθρώπου". Κάπου παρακάτω ακούμε την εκνευρισμένη φωνή του ανθρώπου να λέει: "Δεν πρόκειται ποτέ να υποταχθώ σε ένα δικό μου κατασκεύασμα...".

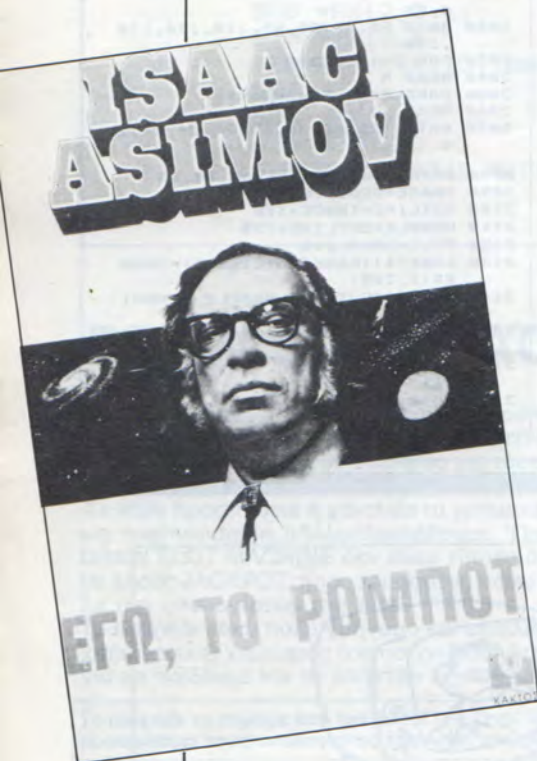
Η επόμενη ιστορία αναφέρεται στον DV-S, που πάθαινε κρίσεις "ηλιθιότητας", και στην περίεργη συμπεριφορά των ρομπότ που αποτελούσαν οργανικά του κομμάτια, αν και ήταν αποσπασμένα απ' αυτόν (λειτούργουσαν σαν "δάκτυλά" του).

Η πέμπτη ιστορία αναφέρεται στο ρομπότ RB, που από ένα τυχαίο λάθος στην κατασκευή του μπορούσε να διαβάξει τις ανθρώπινες σκέψεις. Οι επιπλοκές που δημιουργούνται και το δραματικό τέλος κάνουν την ιστορία αυτή μια απ' τις καλύτερες του βιβλίου.

Οι επόμενες τρεις ιστορίες αφορούν αρκετά εξελιγμένα ρομπότ που έχουν φιλότιμο, σκαρώνουν επιστημονικές φάρσες και είναι πανομοιότυπα με τον ανθρωποδημιουργό. Καταλήγει κανείς να αναρωτιέται (αν τελικά έχει νόημα να αναρωτιέται) ποιός είναι ο άνθρωπος και ποιός το ρομπότ...

Η τελευταία ιστορία δεν θα μπορούσε παρά να αναφέρεται στην αναπόφευκτη σύγκρουση, η οποία όμως έχει σαν αποτέλεσμα τη γενική πρόοδο κι όχι τον διαχωρισμό σε νικητές και νικημένους (δεν λέμε τίποτα, να τη διαβάσετε).

Πρόκειται λοιπόν για ένα κλασικό πλέον βιβλίο στον χώρο της επιστημονικής φαντασίας, που

μαζί με τη συνέχειά του ή μάλλον τις επόμενες αυτόνομες ιστορίες του Ασίμωφ στο "Έρχονται τα ρομπότ", θέτουν ουσιαστικά

ΤΙΤΛΟΣ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΙΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Θ. ΠΕΡΛΕΠΕΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ
ΣΕΛΙΔΕΣ: 240
ΤΙΜΗ: 450 δρχ.

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε το 1972 και λόγω της "ευαίσθητης" εκείνης εποχής είναι γραμμένο σε καθαρεύουσα - φαίνεται και από τον τίτλο πράγμα που κουράζει τον σημερινό αναγνώστη.

Είναι το τρίτο βιβλίο της σειράς για ηλεκτρονικούς υπολογιστές του συγγραφέα και αποτελείται από οκτώ κεφάλαια και τέσσερα παραρτήματα. Κάθε κεφάλαιο αναλύει διεξοδικά το θέμα που διαπραγματεύεται, αλλά με τρόπο όσο το δυνατόν πιο απλό, ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα στον σπου-

ΤΙΤΛΟΣ: 101 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ZX-SPECTRUM

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Δ. ΠΕΝΤΖΑΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: THE COMPUTER SHOP
ΣΕΛΙΔΕΣ: 252
ΤΙΜΗ: 1.000 δρχ.

Το βιβλίο "101 Προγράμματα για τον ZX-Spectrum" αποτελεί μια συγκέντρωση προγραμμάτων από ελληνικά και ξένα περιοδικά για τον ZX-Spectrum.

Τα προγράμματα που περιλαμβάνει, είναι τριών κατηγοριών. Προγράμματα και παιχνίδια για τον αρχάριο, μια σειρά από utilities και μια σειρά από καθαρά επαγγελματικές εφαρμογές του ZX-Spectrum.

Τα listing των προγραμμάτων έχουν τυπωθεί με τη βοήθεια ενός interface ZX-LPRINT III και ενός εκτυπωτή Mannesmann-Tally.

Είναι ιδιαίτερα προσεγμένα και ευκολοδιάβαστα, πράγμα που σπάνια συναντάμε σε βιβλία ελληνικά ή και ξενόγλωσσα. Προς το τέλος υπάρχει ένας πολύ χρήσιμος οδηγός των εντολών και των συναρτήσεων της BASIC και των microdrives.

Μειονέκτημα αποτελούν τα

προβλήματα στον αναγνώστη, τόσο για την εποχή που έρχεται (αν δεν έχει ήδη φτάσει), όσο και για την ίδια του την ύπαρξη. ●

δαστή. Στο τέλος κάθε κεφάλαιου υπάρχουν ασκήσεις, πράγμα εξαιρετικά χρήσιμο για τον αναγνώστη που θέλει να ελέγξει τις γνώσεις του.

Υπάρχουν ακόμη πολλά σχέδια, λογικά διαγράμματα ροής, καθώς και εικόνες, που σαν σκοπό έχουν να υποβοηθήσουν την κανονήση του κειμένου.

Ένα άλλο σημείο που συγκαταλέγεται στα θετικά του βιβλίου, είναι και το ότι δίπλα στην ελληνική ορολογία υπάρχει και η αντίστοιχη αγγλική, πράγμα ιδιαίτερα χρήσιμο για τον σοβαρό αναγνώστη.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε, πως μια δεύτερη έκδοση του βιβλίου στη δημοτική θα του δώσει, νομίζουμε μια αξιολογη θέση στη σοβαρή βιβλιογραφία για ηλεκτρονικούς υπολογιστές. ●

λάθη στη σύνταξη και την ορθογραφία. Όσον αφορά όμως στα listing του είναι ιδιαίτερα προσεγμένο. Δειγματοληπτικά, όσα προγράμματα τρέξαμε δεν μας παρουσίασαν κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα. Αν όμως υπάρξει το "The Computer Shop" είναι πάντα στη διάθεσή σας.

Τα προγράμματα που βρήκαμε ενδιαφέροντα είναι: το δύσκολο πέρασμα, το σλάουμ, το ρολόι, οι βιορρυθμοί κ.ά. Ακόμη και προγράμματα, όπως Disassembler, μικρός παλμογράφος, στατιστικά γραφήματα, επεξεργασία κειμένων, data base, στοιχεία διατομών, πλάκες, beton, δοκοί κ.ά, που αν τα αγοράζατε θα σας κόστιζαν πάνω από 1.500 δρχ. το καθένα.

Πιστεύουμε ότι σαν ένα βιβλίο πληροφοριών και βοήθειας των χρηστών του ZX-Spectrum, είναι καλό. Αυτό το αποδεικνύει και η ευμενής υποδοχή του από το κοινό.

Η τιμή του 1.000 δρχ. θεωρείται λογική, λόγω της μεγαλύτερης ωφέλειας που προκύπτει από τα έτοιμα προγράμματα που περιέχει. ●

αλληλογράμματα

ΧΑΣΑΜΕ ΤΟ ΤΡΕΝΟ; STOP

Αγαπητό περιοδικό,

Μαζί με την εγγράφω μου στην πρωτοποριακή Λέσχη του PIXEL αισθάνθηκα την ανάγκη να γράψω μια επιστολή στη διεύθυνση του περιοδικού σας.

Καταρχήν, θέλω να σας συχαρώ για τη σοβαρότητα του περιοδικού και την υπευθυνότητα της ενημέρωσης που γίνεται μέσα απ' αυτό.

Μέχρι πριν από ένα μήνα όπου είχα και την πρώτη μου επαφή με Η/Υ οι γνώσεις μου γύρω από τους Η/Υ περιορίζονταν στα "λαϊκά" αναγνώσματα του ημερήσιου Τύπου. Από τότε, έχουν πέσει στα χέρια μου αρκετά προηγούμενα τεύχη του περιοδικού "COMPUTER ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ", που κυριολεκτικά με εντυπωσίασαν με την προβολή του αντικειμένου. Μέσω αυτού του περιοδικού πληροφορήθηκα και τη συγκρότηση του PIXEL. Έτσι, από τη μια το ενδιαφέρον μου για τους HOME-MICROS, σε συνάρτηση με την οικονομική μου κατάσταση και από την άλλη η υπευθυνότητα του περιοδικού σας, με έκαναν να γίνω ένας λάτρης των HOME-MICROS. Τώρα τρέχω να προλάβω την ταχεία της πληροφορικής που απομακρύνεται με μεγάλη ταχύτητα (ελπίζω να υπάρχει και για μένα μια θέση σε κανένα κουπέ και ας είναι και β' κλάσης).

Νομίζω όμως πως ήδη σας έχω κουράσει αρκετά, κλείνω τώρα και (...) εις ανώτερα!

Με πραγματικό ενδιαφέρον
Κωνσταντίνος Πιλαφτοής

Αγαπητέ φίλε,

Σε ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια για το περιοδικό και τη Λέσχη.

Διαβάζοντας το γράμμα σου, μας έκανε εντύπωση η παρομοίωση περί "τρένου" που χρησιμοποιείς και μια και έχει γίνει πλέον αρκετά συνηθισμένη (το τρένο που χάνεται, κλπ.), παίρνουμε την ευκαιρία να πούμε δυο λόγια που ίσως αποδειχθούν κάπως "χρήσιμα" για σένα, αλλά και για τους άλλους αναγνώστες.

Είναι γεγονός πως η χώρα μας έχει πλέον καθυστερήσει επικίνδυνα στον τομέα της Πληροφορικής. Βλέποντας τις προηγμένες χώρες του εξωτερικού, όπου οι κυβερνήσεις προχωρούν σε σημαντικά ερευνητικά προγράμματα,

όπου τεχνολογικά επιτεύγματα όπως το Videotex είναι πλέον σε καθημερινή χρήση, και όπου ο κόσμος είναι πληροφορημένος, απαιτητικός και πιέζει για πρόοδο, νιώθει κανείς "ήπια απελπισία". Πώς είναι δυνατόν ποτέ να τους προλάβουμε;

Αυτό που θέλουμε να πούμε λοιπόν είναι, ότι η ταχεία και μεν φεύγει, αλλά δεν έφυγε (ακόμα). Υπάρχουν περιθώρια. Και εδώ είναι που ο καθένας από μας μπορεί να βοηθήσει. Είτε πρόκειται για υπουργό, είτε για κάτοχο ενός "ταπεινού" home-micro, ο καθένας από μας οφείλει να κάνει ότι μπορεί για να καταπολεμηθεί ο πρώτος και πιο βασικός εχθρός που αντιμετωπίζει η Πληροφορική στην Ελλάδα. Η Άγνοια.

Όλα αυτά μπορεί να ακούγονται σαν "ωραία λόγια", αλλά είναι στο χέρι μας αγαπητέ κ. Πιλαφτοή και αναγνώστες να τα μετατρέψουμε σε πράξη.

ΠΩΣ, ΤΙ, ΠΟΥ, ΓΙΑΤΙ...

Αγαπητό περιοδικό,

Πάνε μήνες τώρα από τότε που πρωτοπήρα ένα τεύχος σου. Χωρίς υπερβολή ήταν πολύ καλύτερο, πλουσιότερο και κατατοπιστικότερο από άλλα ξένα και ελληνικά περιοδικά για microcomputers. Έτσι έμαξα και αγόρασα όσα προηγούμενα τεύχη μπόρεσα να βρω.

Ύστερα ήρθε μια ευχάριστη έκπληξη. Το PIXEL. Τόσο το πρώτο, όσο ακόμη περισσότερο το δεύτερο τεύχος, με έκαναν να νιώσω υποχρέωση και να γράψω για να εκφράσω έτσι τις ευχαριστίες μου για τα listings, αλλά πολύ περισσότερο για τον αφάνταστα πρακτικό πίνακα αντιστοιχίας εντολών Basic. Μου δημιουργήθηκαν όμως δύο απορίες:

α) Πώς θα γίνω μέλος στη Λέσχη του Pixel;

β) Τι είναι ακριβώς αυτός ο διαγωνισμός καλύτερου προγράμματος, και πώς να στείλω listing αφού δεν έχω εκτυπωτή; (Μπορεί να είναι χειρόγραφο;).

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τις δύο αυτές διευκρινίσεις, που ελπίζω ότι θα μου δώσετε δια μέσου του περιοδικού.

Φιλικά,
Φλόκας Κωνσταντίνος

Αγαπητέ φίλε,

Κατ' αρχήν σ' ευχαριστούμε πο-

λύ που μας θεωρείς "ευχάριστη έκπληξη". Λογαριάζουμε να συνεχίσουμε να σου δημιουργούμε τέτοια αισθήματα...

Και τώρα γι' αυτά που ρωτάς. Μέλος στη Λέσχη του PIXEL μπορείς να γίνεις πολύ εύκολα. Μπορείς, είτε να κόψεις και να συμπληρώσεις το σχετικό απόκομα από το περιοδικό, είτε να μας γράψεις τα σχετικά στοιχεία σε ένα φύλλο χαρτιού. Μόνο μην ξεχάσεις να μας γράψεις οπωσδήποτε, για ποιον υπολογιστή ενδιαφέρεσαι (πολλοί το ξεχνούν, γι' αυτό στο αναφέρω).

Όσον αφορά τώρα τα προγράμματα, θα διάβασες ήδη ίσως στη σχετική στήλη τις "προγραμματικές" μας δηλώσεις, οπότε δεν χρειάζεται να τις επαναλάβουμε και εδώ. Ειδικότερα για τα listings, ενώ μεν δεν είναι ENTEΛΩΣ απαραίτητα, δεν είναι πια και τόσο δύσκολο να τα εκτυπώσεις. Υπάρχουν, δηλαδή, αρκετά computer shops που θα μπορούσαν να σου επιτρέψουν να χρησιμοποιήσεις για λίγη ώρα έναν εκτυπωτή (εξαρτάται από το πόσο φιλικό είναι...). Υπάρχουν τέλος και τα διάφορα computer-clubs, που προσφέρουν παρόμοιες διευκολύνσεις στα μέλη τους, οπότε δεν νομίζουμε ότι ένα καθαρό listing είναι πια "απραγματοποίητο όνειρο".

ΕΝΑΣ «ΤΙ» ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΣΧΗ

Αγαπητή Λέσχη PIXEL,

Είμαι ενθουσιασμένος από την προσπάθεια που έγινε, με τελικό στόχο την ίδρυσή σου. Είσαι μια Λέσχη που οπωσδήποτε έλειπε από τον ελλαδικό χώρο, κι αυτό δημιουργούσε ένα κενό στον τομέα της πληροφόρησης των ενδιαφερομένων για κάποιο micro.

Θέλοντας λοιπόν κι εγώ να αποκομίσω κάτι από σένα κι από όλους τους άλλους ερασιτέχνες που κατέχουν ή ενδιαφέρονται για τα home computers, ζητώ όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για τον TI-99/4A, όχι μόνο τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματά του, αλλά κι αν είναι δυνατόν πληροφορίες για τη γλώσσα του, την TEXAS BASIC, πως λειτουργούν τα γραφικά του, τα χρώματά του, ώστε κατά κάποιο τρόπο να μάθω ορισμένα πράγματα για τον τρόπο χειρισμού του επειδή θέλω, όταν και αν τον αγοράσω, να κατέχω ορισμένες γνώσεις γι' αυτόν και να μην βρισκομαι σαν χαμένος μπροστά του, χωρίς να ξέρω από

πού να πρωταρχίσω. Τελειώνοντας θα ήθελα να κάνω δύο παρακλήσεις για το περιοδικό, του οποίου το επίπεδο είναι φανερά πολύ υψηλό.

Αν είναι δυνατόν, τα προγράμματα του SOFTWARE να είναι τυπωμένα πιο καθαρά, ειδικά σε ορισμένα σημεία που έχουν graphics, και να ιδρυθεί μια στήλη αλληλογραφίας.

Ευχαριστώ και πάλι,
Μεσιτιδής Ηλιάς

Αγαπητέ φίλε,

Σε ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια σχετικά με το PIXEL και τη Λέσχη του. Διαβάζοντας το γράμμα σου χαρήκαμε πολύ που είδαμε ότι και συ, όπως και εμείς αλλά και τα υπόλοιπα μέλη, συμμερίζεσαι τις ελπίδες μας και την αντίληψη ότι η Λέσχη αυτή θα συμπληρώσει ένα σημαντικό κενό στη χώρα μας στον τομέα των home-micros. Πληροφοριακά, πρέπει να σου πούμε ότι ήδη έχει μαζευτεί ένας σημαντικός αριθμός μελών, που προέρχονται απόλη την Ελλάδα, πράγμα που για μας στάθηκε μια πολύ ευχάριστη έκπληξη. Μέσα στα επόμενα τεύχη θα διαβάσετε τις πρώτες μας ενέργειες, για να αρχίσει να δραστηριοποιείται η Λέσχη, αλλά μια και πρόκειται ουσιαστικά για τη δική σας Λέσχη, κάθε ιδέα ή συμβουλή από μέρος σας είναι παραπάνω από ευπρόσδεκτη.

Όσον αφορά τώρα τον TI-99/4A, μπορείς καταρχήν να απευθυνθείς στην αντιπροσωπεία (η διεύθυνσή της υπάρχει στον Οδηγό Αγοράς), η οποία και θα σου στείλει οποιαδήποτε πληροφορία. Επειδή όμως οι "τυπικές" πληροφορίες δεν είναι και οι πιο χρήσιμες πάντα, όποιος αναγνώστης θέλει, μπορεί να στείλει τις εντυπώσεις του για τον TI στον φίλο μας, του οποίου η διεύθυνση είναι: Β. Γεωργίου 4, Σταυρούπολη, 564 29, Θεσ/νίκη.

Για τα listings, πρέπει να πιστέψεις ότι κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν, αλλά βλέπεις η σύνδεση των micro με εκτυπωτές ποιότητας δεν είναι πάντα εύκολη. Πάντως η κατάσταση θα "εξακαθαρίσει" στο προσεχές μέλλον.

Για τη στήλη αλληλογραφίας δεν πιστεύουμε να χρειάζεται να πούμε τίποτα, τη βλέπεις.

ATARI ΓΙΟΚ:

Αγαπητό PIXEL,

Έχω συγκρίνει το περιοδικό σας με πολλά άλλα και κατά τη

γνώμη μου είναι το καλύτερο, όχι μόνο από ελληνικά, αλλά και από ξένα περιοδικά, γι' αυτό και γραφτηκε συνδρομητής. Πιστεύω ότι το PIXEL είναι ένας πολύτιμος βοηθός για κάθε άνθρωπο που ασχολείται με τους μικρούπολογιστές, ακόμα και γι' αυτούς που πρωτοπαίνουν στον κόσμο των υπολογιστών.

Είμαι ένας 15χρονος μανιακός χομπίστας και ιδιοκτήτης ενός ATARI 800 XL, και η μεγάλη μου απορία είναι γιατί ένας τόσο καλός υπολογιστής να μην είναι τόσο φημισμένος όσο ένας ORIC ή ένας COMMODORE; Γιατί να μην έχω βρει ακόμα ούτε ένα πρόγραμμα γι' αυτόν; Θα σας παρακαλέσω λοιπόν, να δημοσιεύσετε έστω και ένα πρόγραμμα για τον ATARI στο επόμενο τεύχος του περιοδικού σας. Άλλωστε δεν είμαι ο μόνος ιδιοκτήτης ενός computer ATARI. Ξέρω πάρα πολλούς που περιμένουν με αγωνία και ανυπομονησία το PIXEL και το "COMPUTER ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ"; μήπως και βρουν κανένα πρόγραμμα για τον ATARI τους.

Με εκτίμηση,
ο 15χρονος αναγνώστης
και φίλος σας,
Λευτέρης Ξανθουδάκης

Αγαπητέ φίλε,

Σε ευχαριστούμε πολύ για τα καλά σου λόγια σχετικά με το περιοδικό. Κάνουμε ό,τι μπορούμε, ώστε η ύλη του κάθε τεύχους να είναι ενδιαφέρουσα, και να βοηθάει τους χρήστες όλων των μηχανημάτων να γνωρίσουν και να αξιολογήσουν τους υπολογιστές τους.

Όσον αφορά τώρα τον ATARI, πρέπει να σου πούμε ότι έχεις απόλυτο δίκιο. Πρόκειται για μηχανήμα με ιδιαίτερα αξιόλογες δυνατότητες από πλευράς γραφικών, ήχου και γενικά παιχνιδιών, πράγμα που δεν σημαίνει βέβαια πως δεν τα καταφέρνει και αλλού. Μας ρωτάς, γιατί δεν είναι εξίσου δημοφιλής με έναν COMMODORE ή έναν ORIC. Δεν νομίζουμε ότι το γεγονός αυτό, οφείλεται σε έλλειψη ικανοτήτων από πλευράς του ATARI. Μια αιτία είναι βέβαια και το ότι η σειρά XL της ATARI κυκλοφόρησε πολύ πρόσφατα, με αποτέλεσμα να μην έχει ακόμα κάνει την ανάλογη εντύπωση στην αγορά. Όπως και να έχει το πράγμα, εμείς από τη μεριά μας φροντίζουμε να εξαλείψουμε αυτή τη μικρή παράλειψη, μια και προσπαθούμε να καλύπτουμε όλους τους δημοφιλείς υπολογιστές που υπάρχουν στην ελληνική αγορά.

ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ο υπολογιστής SPECTRAVIDEO SV-318 + κασετόφωνο λειτουργίας του + 2 joystick για παιχνίδια + 16 προγράμματα εταιρίας σε κασέτες + καλώδια, Modulator, και όλα τα απαραίτητα για τη λειτουργία του (συνολικής αξίας 77.980 δρχ.). Πωλείται σε πολύ χαμηλότερη τιμή λόγω ανάγκης. Τηλ. 8676-963, κ. Στέλλα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ZX-Spectrum 48K, ZX-Microdrive, ZX-Interface-1, 5 cartridges γραμμένες με πολλά προγράμματα. Τιμή 53.000 δρχ. Τηλ. 7019-375, 723-126, κ. Μανώλης Μαλατάντης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κασέτα με προγράμματα για τον Atari με τα εξής παιχνίδια (Θόβος, Getaway, Roadway). Τηλ. 6721-466, Σπύρος.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Atari video game αμεταχείριστο με 4 παιχνίδια, όπως packman, space invaders, με ειδικά χειριστήρια για αγώνες αυτοκινήτων και combat στη μοναδική τιμή των 20.000 δρχ. Τηλ. 6831-167, 6830-709, Γιώργος.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ για τον Spectrum ελληνικό spread-sheet και keyword (Γράφετε τις εντολές με τα γράμματα που τις αποτελούν. Γλυτώνετε από τη χρήση των shifts) μόνο 500 δρχ. Τηλ. 4962-840, κ. Δημήτρης.

ΠΟΥΛΩ προγράμματα για Spectrum. Τηλ. 0251-20252, Κώστας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ποικιλία από κασέτες για τον ZX-Spectrum 16K ή 48K με παιχνίδια (ZX-Willy, galaxians, hardback κ.ά) καθώς και σοβαρά προγράμματα (Logo, Pascal κ.ά) στην τιμή των 400 δρχ. το καθένα. Σε κάθε αγορά τεσσάρων κασετών προσφέρεται μία δωρεάν. Τηλ. 6429-761, Θεοδόσης, 2.30-5 καθημερινώς.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πολλές κασέτες για Atari Home Computer μισοτιμής σε άριστη κατάσταση. Τηλ. 6813-049, Μέλλος, 6-8 μ.μ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κασέτα για ZX-Spectrum 16 ή 48K με 4 καλά προγράμματα (δικής σας επιλογής) μόνο 500 δρχ. Τηλ. 2519-685, κ. Κώστας.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ για τον Spectrum γνωστά machine code arcade games. Κάθε κασέτα περιέχει 6 προγράμματα. Τα προγράμματα είναι γνωστών software houses, μόνο 600 δρχ. Τηλ. 4962-840, κ. Δημήτρης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Newbrain μόλις 20 ωρών, όλα τα βιβλία + 2 κασέτες με πολλά προγράμματα. Τηλ. 041. 226.248-227-258, Παναγιώτης Αντωνόπουλος.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Atari CX-2600 σε άριστη κατάσταση με δύο χειριστήρια (joystick) και δύο κασέτες (dodgeem) ελαφρώς μεταχειρισμένο, ενός χρόνου. Τηλ. 4956-975 ή 4969-144, 6-9 μ.μ. καθημερινώς.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ πρόγραμμα για τον ZX-81 που κάνει save, load, verify 12 φορές γρηγορότερα (16K σε 42 δευτερόλεπτα μόνο!! χωρίς "πραγματικά" κάρνα πρόβλημα), καθώς και ο Compiler Mcoder II (ZX-81). Και τα δύο μόνο 1.200 δρχ. Δελφών 38, 121 31 Περιστέρι.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ joystick interface kembstone και προγραμματιζόμενο interface για Spectrum σε καλή τιμή. Επίσης πωλείται κασέτα με 4 προγράμματα δικής σας επιλογής, 500 δρχ. Τηλ. 2519-685, κ. Κώστας.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πάνω από 120 προγράμματα για TI-99/4A σε ex.B (PAC-MAN, Starwar (3D), Fither (3D), Horserace (3D), Space Attack, Roby Kong, Climber κ.ά) και σε TI.B σε εκπληκτικές τιμές για τα ελληνικά δεδομένα. Τηλ. 6726-145, Παύλος, Αλέξης, Χρήστος.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ-ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ προγράμματα για τον Spectrum 16/48K. Υπάρχουν άφθονα σε λογικές τιμές. Τηλ. 2285-126, Μάρκος.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ καινούρια ZX-Interface-1, ZX Microdrive, βιβλίο "Master Your ZX Microdrive" της Sunshine, γραμμένα στην Cartridge: Extended Basic, Basic Compiler, Disassembler, ελληνικά, όλα μαζί 23.000 δρχ. Τηλ. 6721-035, Στάθης, ώρες 18.00-21.30.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ η γλώσσα προγραμματισμού Extended Basic για το TI-99/4A computer, ολοκαίνουρια σε λογική τιμή. Τηλ. 9736-682, Λάκης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ προγράμματα εταιριών και μη για τους BBC model-B και ELECTRON της ACORN σε κασέτες ή listings. Τηλ. 9833-176, Γιώργος.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 20 παιχνίδια-προγράμματα για Commodore-64 μόνο 2.000 δρχ. Τηλ. 7653-864, κ. Κώστας, απογευματινές ώρες.

ΕΧΕΤΕ SPECTRUM και ζητάτε προγράμματα εταιριών σε φθηνές τιμές; Αν ναι, μπορείτε να διαλέξετε από μία πλούσια συλλογή με 100 περίπου προγράμματα. Τηλ. 5986-589, Δημήτρης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ZX-81 αμεταχείριστος + τροφοδοτικός + manual + ελληνική μετάφραση. Τιμή 7.000 δρχ. Τηλ. 6717-596, κ. Άρης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ή ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ τα εξής 12 παιχνίδια για τον ZX-Spectrum 48K. Τα παιχνίδια είναι Set Set Willy, Manic Miner, Chequered Flag, Pyramid, Scuba Dive, Battle of Britain, Froggy, Dangerous Gardens, Blockman, και οι adventures Hobbit, Jack and the Beanstalk και η ελληνική Time Switch. Κάθε παιχνίδι κοστίζει 200 δρχ. ή όλα μαζί 900 δρχ. Τηλ. 6923-773, Βαγγέλης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ TV-Game έν-
χρωμο εισαγωγής με τα
παιχνίδια: Τέννις (2),
Μπάσκετ (2), Σκοποβολή
(2), Ποδόσφαιρο, Χόκεϊ,
Προπόνηση (2), + 6 δια-
φορετικά παιχνίδια με
μοτοσικλότες. Μαζί με
το TV-Game δίνονται δύο
ενσωματωμένα Joystick.
Σύνολο παιχνιδιών 16.
Τηλ. 9322-970, κ. Μάρια,
Δευτέρα-Τετάρτη 10-12
π.μ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ TV-Game Atari
2600 πολύ λίγο μεταχειρι-
σμένο, με τρεις κασέτες.
Συνολική αξία 33.000
δρχ., πωλείται 25.000.
Τηλ. 4414-503.

ΓΙΑ ΝΑ ΒΡΕΙΤΕ σήμερα
software για τον ZX-81,
πρέπει να το κυνηγήσετε
με το τουφέκι. Μπορείτε
όμως να αποκτήσετε σχε-
δόν όλα τα προγράμματα
που κυκλοφόρησαν στην
ελληνική αγορά (επαγ-
γελματικά, παιχνίδια,
utilities) σε καταπλη-
κτικές τιμές (200-250
δρχ) καθώς και πολλά
άλλα. Γράψτε μου να σας
στείλω κατάλογο. Δελφών
38, 121 31, Περιστέρι.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 4 προγράμματα
παιχνίδια για τον ZX-
Spectrum 48K, 1.000 δρχ.
και τα 4. Επί αντικατα-
βολή, αποστέλλονται και
ταχυδρομικώς. Τηλ.
9700-326, 4822-436.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ για τον TI-
99/4A, δύο κασέτες με 8
προγράμματα η καθεμία,
προς 1.200 και 1.000
δρχ. Και οι δύο μόνο
2.000 δρχ. Επίσης ολο-
καίνουριο SONY WALKMAN
-2 μόνο 18.000 δρχ.
Τηλ. 9819-744, κ. Γιώρ-
γο.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ τα καλύτερα
προγράμματα για Spectrum,
Valhalla, Fighter Pilot,
Pin Ball, Harrier Attack
καθώς επίσης και μια
ποικιλία 70 προγραμμά-
των μόνο 500 δρχ. το
παιχνίδι. Τηλ. 031.
731-014 Θεσ/νίκη, κ.
Γιώργο.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ZX-Spectrum σε
άριστη κατάσταση μαζί
με τα 100 καλύτερα προ-
γράμματα εταιριών, βι-
βλία οδηγιών στα ελλη-
νικά και αγγλικά, μόνο
30.000 δρχ. Τηλ. 9344-
117, κ. Γιάννης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Module
Extended Basic για τον
TI-99/4A μόνο 9.000 δρχ.
Μαζί δίνονται περίπου
15 listings με προγράμ-
ματα σε EX-BASIC για
μια γνωριμία με τις
νέες εντολές καθώς και
το βιβλίο οδηγιών. Τηλ.
4932-637, Βαγγέλης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΕ-
ΤΑΙ software για το COM-
MODORE-64. Περιλαμβάνει
παιχνίδια (σκάκι κλπ.)
καθώς και SIMONS'S BA-
SIC. Τηλ. 9217-307,
Θανάσης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κασέτα για
Spectrum 48K με 7 παιχ-
νίδια (voice chess,
flight simulation,
alhemist, deathchase,
hunchback, 3D terror
dactil, valhalla μόνον
800 δρχ. Τηλ. 3602-667,
κ. Γιώργο, 4-6 μ.μ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κασέτα για ZX-
81 1K-16K. Περιέχει 10
συναρπαστικά παιχνίδια
σε BASIC και κώδικα μη-
χανής. Τιμή: 300 δρχ.
Τηλ. 6514-957, Κώστας.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ για τον TI-
99/4A σε κασέτες και
δισκέτες τα παιχνίδια
battle star, astro gal-
laxy σε Basic, space
padron, tracer σε ex-
tended Basic και άλλα
80 προγράμματα, παιχνί-
δια εκπαιδευτικά και
λειτουργιών. Ζητείστε
κατάλογο. Τηλ. 0294-
28570 και 8618-975,
Γιώργος.

ΕΧΕΤΕ ZX-81 ή Spectrum;
Ενδιαφέρεστε για Soft-
ware; τότε ζητείστε δω-
ρεάν πληροφορίες από:
Τ.Θ. 23, 251 00, Αίγιον.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κασέτα για
Spectrum 16/48 με 9
παιχνίδια δικής σας
επιλογής μόνο 1.000
δρχ. Τηλ. 3602-667, κ.
Γιώργο, 4-6 μ.μ. Υπάρ-
χουν πολλά παιχνίδια
μόνο εταιριών. Αποστέλ-
εται και επαρχία.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ προγράμματα
για TI 59 προορισμένα
για φοιτητές πολιτι-
κούς μηχανικούς. Ειδι-
κότερα υπάρχουν προ-
γράμματα στο Μπετόν Ε
και σίδερα Ε. Τηλ.
(031) 210-236, Μάρκος.

ΠΟΥΛΩ ή ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΩ
προγράμματα για ZX-
Spectrum 48K ή 16K.
Πολλά προγράμματα όπως:
CHEQUERED FLAG, JET
MAN, JET PAC, JUMPING
JACK, CYIRUS IS CHESS,
COOKIE, POOL, VALHALLA,
ATIC ATAC, FROGGY,
VOICE CHESS, MISSILE,
MANIC MINER, ZOOM, CEN-
TIPEDE, MR. WIMPY,
SEIDDAB ATTACK, HARIER
ATTACK, HARIER ATTACK,
PENETRATOR, 3D TANX.
Τιμή: 150 το ένα ή
1.100 τα 10 προγράμματα
(110 το ένα). Τηλ. 6717-
802, Δημήτρης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ προγράμματα
σε κώδικα μηχανής για
τον Commodore-64 (Vor-
tex Raiders, Arkadia
κ.ά.) και ένα πακέτο
Programer Aids που απο-
τελείται από τέσσερα
προγράμματα (Headline
Generator, Character
Generator, Sprite Gene-
rator, Graphics Genera-
tor) συνοδεύεται με
επεξηγηματικό φυλλάδιο.
Τιμές εντελώς φιλικές.
Τηλ. 4932-637, Βαγγέλης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ TV Game ένχρω-
μο με 3 βιντεοκασέτες,
με ήχο, αξιοσημοποίητο,
σε πάρα πολύ καλή τιμή.
Τηλ. 6514-937, Κώστας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ TV-Game μαυρό-
ασπρο, τεσσάρων video
games (τρία για δύο
παίκτες και ένα ατομι-
κό) + καλώδιο για σύν-
δεση με την τηλεόραση +
1 ζευγάρι χειριστηρίων
(joysticks) + ήχος από
μεγαφωνάκι που έχει το
TV-Game + πολλά κουμπιά
για μεγαλύτερη ταχύτητα
της μπάλας, μενέθρυνση,
σμίκρυνση του παίκτη,
αύξηση-μείωση της γωνίας
της μπάλας. Τα παιχνί-
δια που έχει το TV-Game
είναι: Squash, Hand
ball, Hockey, Tennis.
Όλα αυτά στην καταπλη-
κτική τιμή των 4.000
δρχ. Τηλ. 6442-391, κ.
Γιώργο Πριμέντα.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ κασέτες με
προγράμματα εταιριών
για ZX-Spectrum 16/48K.
Διαλέξτε από μία πλού-
σια συλλογή με 100 προ-
γράμματα σε φθηνές τι-
μές. Τηλ. 5986-589, Δη-
μήτρης.

η ΛΕΣΧΗ μας

Για λόγους, που για να τους ρίξουμε μια βιαστική ματιά και μόνο, θα θέλαμε ολόκληρο το τεύχος του PIXEL, η χώρα μας έχει αναγκαστεί σε πάρα πολλούς τομείς να τρέχει πίσω απ'τις χώρες του εξωτερικού αντιγράφοντας ότι μπορεί, χωρίς να προλαβαίνει να συνειδητοποιήσει ουσιαστικά αν και σε ποιό βαθμό της είναι όντως απαραίτητα όλα τα συστήματα, οι μέθοδοι, οι τεχνολογίες και οι μέθοδοι που κυκλοφορούν εκεί. Όταν λοιπόν γίνεται μια προσπάθεια να ξεκινήσει εδώ κάτι που ήδη υπάρχει στο εξωτερικό, καταντούμε μονίμως να παλινδρομούμε αναποφάσιστοι ανάμεσα σε δύο πιθανές λύσεις: την "ξερή" αντιγραφή και την προσαρμογή στα "καθ'ημάς". Κάθε λύση έχει τα προβλήματά της, η αντιγραφή που είναι εύκολη καταλήγει τις πιο πολλές φορές να αποβάλλεται σαν ξένο σώμα, ενώ η προσαρμογή, που είναι και το τελικό ζητούμενο, απαιτεί υποδομή, πράγμα που παραδοσιακά δεν ευδοκιμεί στον ελληνικό χώρο...

Υποψιάζομαι ότι στο μυαλό των περισσότερων αναγνωστών θα πρέπει από ώρα να πλανιέται ένα ιδιαίτερα βασανιστικό ερώτημα: "Πολύ ωραία είναι όλα αυτά, αλλά γιατί μας τα λέει;". Ο λόγος είναι ο εξής: ξεκινήσαμε από το προηγούμενο τεύχος μια προσπάθεια με στόχο τη δημιουργία της Λέσχης όλων όσοι χρησιμοποιούν προσωπικούς υπολογιστές. Η προσπάθεια αυτή μπορεί κάλλιστα να αξιώσει τον τίτλο της εντελώς πρωτότυπης για τη χώρα μας με

αποτέλεσμα να εμπίπτει σε όσα αναφέραμε παραπάνω. Με άλλα λόγια υπάρχει, όπως άλλωστε φαίνεται και από την ανταπόκρισή σας (γι'αυτό θα μιλήσουμε εκτενέστερα παρακάτω), μεγάλος ενθουσιασμός, αλλά και πλήρης σχεδόν αγνοία σχετικά με το τι ακριβώς θα προσφέρει η Λέσχη αυτή, αν θα λειτουργεί με βάση τα ξένα πρότυπα, αν θα έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αν, αν, αν... Η κατάσταση αυτή φάνηκε καθαρά μέσα απ'τα πολλά τηλεφωνήματά σας, όπου αφού μας δίνετε τα στοιχεία για τη Λέσχη, επακολουθούσε "στάνταρ" η ερώτηση: "Μπορείτε να μου πείτε τι ακριβώς θα είναι αυτή η Λέσχη;...". Ας ξεκαθαρίσουμε λοιπόν τα πράγματα:

Η Λέσχη του PIXEL έχει σαν αποκλειστικό στόχο να φέρει σε επαφή και αμοιβαία επικοινωνία τους χρήστες των προσωπικών υπολογιστών. Ο στόχος αυτός είναι κατά τη γνώμη μας ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα που πρέπει να επιτύχουμε, αν θέλουμε να ανέβει το επίπεδο των γνώσεων σχετικά με τους υπολογιστές και τον προγραμματισμό. Και προκύπτει το ερώτημα: Με τι τρόπο θα γίνεται αυτή η επαφή; Από τη μεριά μας θα ακολουθήσουμε τρεις δρόμους, την επικοινωνία μέσω της σχετικής στήλης του περιοδικού, αλλά και μέσω των ενημερωτικών δελτίων που θα σας στέλνουμε (θα μιλήσουμε και πιο κάτω) και, τέλος, την κοινωνική της διεύθυνσης κάθε μέλους σε όλα τα υπόλοιπα.

Αφού ξεκαθαρίσαμε το πως θα έρχονται τα μέλη σε επαφή, ανα-

κύπτει ένα νέο ερώτημα: σε τι θα αποσκοπεί η επαφή αυτή ή με άλλα λόγια, τί θέλουμε να κάνουμε; Εδώ τα πράγματα είναι κάπως πιο ρευστά. Σχέδια υπάρχουν πάρα πολλά, αλλά εξαρτάται από σας το τι τελικά θα πραγματοποιηθεί, μια και εμείς δεν έχουμε διάθεση να επιβάλλουμε καταστάσεις ή όπως συνήθως λέγεται να "καπελώσουμε" τη Λέσχη... Εναπόκειται σε σας να κάνετε προτάσεις και να αναλάβετε πρωτοβουλίες, όσον αφορά την κατεύθυνση που θα πάρουν τα πράγματα. Εμείς, από τη μεριά μας, θα κάνουμε ότι είναι δυνατό.

Ας δούμε τώρα την κατάσταση, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι τη στιγμή που γράφονται οι γραμμές αυτές. Το πρώτο πράγμα που πρέπει να πούμε είναι ότι η ανταπόκρισή σας ήταν πέρα απ'τις όποιες μας προσδοκίες ειδικά το γεγονός ότι πολλά μέλη είναι από την επαρχία. Δεν συμμεριζόμαστε βλέπετε την αρκετά διαδεδομένη άποψη ότι η Ελλάδα αρχίζει και τελειώνει στην Αθήνα... Οι ομάδες που έχουν μέχρι στιγμής δημιουργηθεί είναι οι παρακάτω:

SINCLAIR (ZX-81, Spectrum 16 και 48K, QL)
ORIC (ORIC-1 και ATMOS)
COMMODORE (VIC-20 και COMMODORE 64)
TEXAS (TI-99/4A)
ATARI (400, 800, 600XL)
BBC (A και B μοντέλο, Electron)
NEWBRAIN
DRAGON
LYNX
BIT-90

Υπάρχει επίσης και ένας αριθμός μελών που ενδιαφέρονται για άλλους υπολογιστές, αλλά που προς το παρόν τουλάχιστον δεν είναι τόσοι ώστε να σχηματίζουν αυτόνομες ομάδες.

Κατά τον χρόνο της έκδοσης του επόμενου PIXEL θα πρέπει να έχετε λάβει και τα πρώτα σημεία ζωής από μας "κατ'οίκον". Τα μέλη της κάθε ομάδας θα παραλάβουν το δικό τους ενημερωτικό δελτίο (News letter), μέσω του οποίου η επικοινωνία θα γίνει πλέον πιο άμεση και ειδική, πράγμα που προφανώς δεν μπορεί να γίνει από τις σελίδες του περιοδικού λόγω έλλειψης χώρου.

Μέχρι να τα πούμε λοιπόν από "κοντά", περιμένουμε τις γνώμες και τις ιδέες σας. Γειά σας.

ΛΕΣΧΗ ΤΟΥ PIXEL

ΝΑΙ ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΜΕΛΟΣ
ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΤΟΥ PIXEL

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

ΕΧΩ ΤΟΝ Η/Υ:

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ Η/Υ:

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΣ

- **ΑΒΑΣ**
Λ. Συγγρού 375,
9413624
(LYNX)
- **A-μComputers**
Ασκληρίου 151,
6448263
(MPF-I, MPF-II)
Monitors Sanyo)
- **ΑΣΑΡΑΗΣ**
Ακαδημίας 96-98
3607836
(BBC, Acorn, Sord)
- **COMPUGEN ΕΠΕ**
Νίκης 20, 3246516
(Genie)
- **COMPU MAC**
Ασκληρίου 9
3620812
(Amstrad)
- **DATAKOR ΕΠΕ**
Μιχαλακοπούλου 125
(Oric)
- **DATAMATICA**
Λ. Κηφισίας 124
6911381 - 6911413
(Texas Instruments)
- **DRAGON COMPUTER HELLAS LTD**
Στουρνάρα 32
5228422-3
(Dragon)
- **ECS AE**
Ερμού & Φακίωνος 8
3225426
(Sinclair, IBM PC, Epson)
- **ELEA COMPUTER SYSTEMS ΕΠΕ**
Βαλτατζίου 50-52
3602335 - 3605535
(Convergent Technologies, Spectravideo)
- **ELECTRONELLAS**
Μαρ. Ζέας 83,
Πειραιάς
4511087
(Superbrain, Seikosha)
- **ΕΛΑΚΑΤ ΑΕ**
Σόλωνος 26, 3640719
(Atari)
- **ΕΜΕ ΑΕ**
Σόλωνος 96, 3634108,
3643811-13
(Casio)
- **FLAME COMPUTER-PRINTER LTD**
Λεητ. Μιαούλη 67
4526530 - 4526538
(Texas Instruments)
- **ΚΩΔΙΟΠΟΥΛΟΣ ELECTRONICS ΕΠΕ**
Α. Αλεξάνδρας 56
8238100
(Tandy Radio Shack)
- **ΜΕΜΟΧ ΑΒΕΗ**
Βιο. Σοφίας 82,
7778680
(Commodore)
- **MICROBYTES**
Στουρνάρα 16,
3621497
(Newbrain)
- **MICROSYSTEMS ΕΠΕ**
Σόλωνος 28, 3619703
(Tandy)
- **ΜΠΑΦΑΛΗΣ ΑΕ**
Μεσογείων 63,
7751474
(Laser, Bit-90, Avietti)

- **ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝ.**
Κουμάρη 5, 3624170
(TI 99/4A)
- **SELCON**
Ηπικράτους 35,
Γλυφάδα,
9910950
(monitors Hantarex)
- **ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ Ο.Ε. NATIONAL SEMICONDUCTOR**
Πλ. Κολωνάσιου 18
3619379
(Tandy Radio Shack)
- **DIGITAL ELECTRONICS**
Ερ. Μπενιζέλου 56
5728859
(Sinclair)
- **MARCAL ΑΕ**
Βουλής 35, 3232618
(Kendal, Victor, Commodore, Diablo, Centronics)
- **SEA ALBANΟΠΟΥΛΟΙ ΕΠΕ**
Φαειπίδου 8-10,
7779483
(Genie)
- **ATHENS COMPUTER CENTER**
Σόλωνος 26, 3609217
(Apple, Commodore, Newbrain, Sinclair, TRS, Oric)
- **BORAS**
Αγ. Ιωάννου 82
6598984
(Sage, Pick Tape, Spectravideo)
- **BLA-BLA ELECTRONICS**
Τοναίου 42, 2525139
(Superbrain, Compustar)
- **BYTE COMPUTER SHOP**
Πενάρου &
Τσακάλωφ
3631361
(Sinclair, BBC, Atari, Commodore, Sanyo, Cromemco)
- **CAT COMPUTERS**
Ηπικράτους 57,
3643044
(Sinclair, Oric, Newbrain, Jupiter Ace)
- **CIVILDATA**
Μπότση & Σόλωνος
25Α 3611805
(Commodore, Atari, Spectrum, TI-99/4A)
- **COMPUTER ΓΙΑ ΣΕΝΑ**
Εθελούς 140, 9565501
(Sinclair, Oric, Commodore)
- **COMPUTER CLUB**
Εμμ. Μπενιζέλη &
Κωλλέτη 15, 3637442
(Atari, Sinclair, Commodore, Epson, Dragon)
- **COMPUTER PARK**
Ακαδημίας &
Γενναίου 8, 3620474
(Εμπορία, ενοικίασεις
μικροηλεκτρονικών)
- **COMPUTING ΕΠΕ**
Πενάρου 25, 3631361
(Cromemco, IBM PC, Sanyo, Seiko)
- **COMPUTER TRADE CENTER LTD**
Μεσογείων &
Αρκαδίας 29, 775424
(Commodore, Sinclair, BBC)

Computer Shops

- **DPL COMPUTER SHOP**
Ζήνωνος &
Νικηφόρου 1, 5241111
(Spectrum, Monitor Sanyo)
- **EDPC ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ ΕΠΕ**
Δ. Σκορδά 34, 5542058
(Olivetti, Tulip, Newbrain, Oric)
- **FUTURE COMPUTERS AND THINGS**
Λ. Μανθλη 17, 2013933
(Oric, Sinclair, Bit-90, Laser, Commodore)
- **IFM Computer Data Corp**
Μεσογείων 2
7778493-5
(IBM PC, EPSON, CORVUS, SCS, BROTHER, DS 180, Hewlett Rackard)
- **MAGNET COMPUTERS**
Κηφισίας 263, 6810214
(Sinclair, Oric, BBC, Bit-90, TI 99/4A, Sord, Future)
- **MICRO**
Ορόμων 99, 8085587
(Apricot, Lyte, Oric, Spectrum, Star, Hantarex)
- **MICROBYTES**
Στουρνάρα 16,
3623497
(Wang, Olivetti, Newbrain, BBC, Oric, Spectrum, Commodore-64, VIC-20, Dragon-32, Epson, περιφερειακά, γραφομηχανές κ.λπ.)
- **MICRO CENTER ΕΠΕ**
Μιχαλακοπούλου 58
7210621
(Sinclair, Oric, Tandy, Radio Shack, TI 99/4A, Commodore, Hantarex, Seikosha)
- **MICROPOLIS**
Τζωρτζ 34 &
Στουρνάρα
3617072, 3640243
(Sinclair, Oric, Star, Dragon, Laser, Seikosha, Zenith, Epson, Sharp, ACE, Jupiter, MPC-II, Brother, Newbrain, Prince κ.λπ.)
- **MICROPOLIS**
Στουρνάρα 9, 3633357
(Oric, Laser)
- **OLYMPIC BM**
Τσιτσιτά 1, 8224483
(Commodore, Texas Instruments)
- **ΠΕΡΑΤ'ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ VIDEO-COMPUTER**
Κολοκοτρώνη 108,
4131847 - 4138513
(Philips, Atari, Sinclair, Commodore, TI 99/EA)
- **PAN-SYSTEMS**
Λ. Συγγρού 314-316,
9589026
(IBM, Apple, Xerox, Wang)
- **PLOT 1**
Ακαδημίας και
Θεμιστοκλέους
3621645
(Sinclair, Laser)
- **PROTIME**
Λ. Συγγρού 253,
9426513
(Sage, Pied Piper, περιφερειακά ICE)

- **THE COMPUTER SHOP**
Στουρνάρα 47,
3603594
(Pied Piper, Sinclair, Spectravideo, Oric)
- ## ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ
- **DELTA SOUND**
8 Αδελφού Όλγας 6
Δάφνη 172-37
9755409 - 9708642
(Καθαρστικά
Δίσκων)
 - **Δρ. Δ.Α. ΔΕΛΛΗΣ ΑΕ**
Παλ. Μπενιζέλου 5,
3250301
(Δίσκοι, Δισκέτες
BASIF)
 - **ΣΩΡΖΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.**
Ανθίου Γαζή 9
3224986
(Ταινίες, εκτυπώσεις)
 - **IFM Computer Data Corp**
Μεσογείων 2,
7778493-5
(Δισκέτες
μελανοταινίες, χαρτί
μηχανογράφησης)
 - **ISOTIMPEX**
Σόλωνος 140, 3622032
(Δίσκοι, Δισκέτες
ISOTIMPEX)
 - **3M HELLAS Ltd.**
Παράδος Κηφισίου
150 5720211
(Δισκέτες 3M)
 - **SYSTEL ΕΠΕ**
Σόλωνος 12
544119
(Ταινίες, Δισκέτες
Δισκοί)
 - **ΤΡΙΑΣ ΕΠΕ**
Λ. Συγγρού 19,
9222445
(Δισκέτες, ταινίες,
μελανοταινίες, Δισκοί)
 - **VIKELIS ENTERPRISES**
Συγγρού 314-316
9566126
(Δίσκους - Δισκέτες
XIDEX
Magnetics -
ανταλλακτικά
περιφερειακών)
- ## ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
- **ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ NORTH**
Μητροπόλεως 25,
221126 - 2362288
(Cromemco, Sanco, Itek, Epson, Norand)
 - **CONTROLA**
Ν. Κασομούλη 1
424845 - 428367
(Apricot)
 - **CYCLOS MICROSYSTEMS**
Άγγελική 39, 279574
(Tandy Radio Shack)
 - **DELTA COMPUTER SYSTEMS**
Πολυτεχνείου 19,
538803
(Televideo, Datasouth, Printer, AES, Commodore)
 - **ΔΥΝΑΜΟΦΙΚΗ**
Μητροπόλεως 44
271193
(Apple)
 - **ΕΛ.ΜΗ ΑΕ**
Εγνατίας 30, 544837
(Casio)
 - **ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΔΗΣ**
Εγνατίας 65, 270054
(Newbrain)

- **ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΠΕ**
Προσκόκη 11,
225815
(Apple, Corvus, Rana)
 - **MICOM**
Σολωμίνος 2, 545967
(Oric, Sinclair)
 - **MICRO PERSONAL COMPUTERS**
Ερμού 2, 534258
(Sinclair, Laser, Bit-90)
 - **MICROSYSTEMS**
Εγνατίας 90, 224423
(Tandy Radio Shack)
 - **MPS**
Πολυτεχνείου 47
540246 - 536968
(Sinclair, Epson, BBC, Commodore, IBM PC)
 - **ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ**
Αριστοτέλους 5,
276529
(Texas Instruments)
 - **ΠΡΟΩΠΤΙΚΗ ΑΕ**
Πολυτεχνείου 17,
547343
(ICI)
 - **SYSTEL ΕΠΕ**
Σολωμίνος 12, 544119
(Ohio Scientific, Q.D.P., A.V.T. Oрус, ταινίες, Δισκέτες, Δισκοί)
 - **ΤΕΧΝΟΔΙΑΣΤΑΣΗ**
Καμβουνίων 8
223966
(Commodore, Atari, Spectrum, TI 99/4A)
 - **THESSALONIKI COMPUTER CENTER**
Δ. Γαϊναρη 60 και
Αρμενοπούλου,
214228
(Sinclair, Commodore, Laser)
 - **TIT COMPUTERLAND**
Αριστοτέλους 26,
283990
(Apple)
- ## ΑΓΡΙΝΙΟ
- **ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ WEST**
Π. Δημοκρατίας 1
28394
(Cromemco, Sanco, Itek, Epson, Norand)
 - **01 ΗΛΙΑΣ ΔΕΛΗΓΩΡΤΗΣ**
Π. Παναγοπούλου
Συντηρίδων, 25243
(Apple, Corvus, Epson)
- ## ΑΡΓΟΣ
- **SYTEC**
Κορή 2, 21561
(Commodore)
- ## ΒΕΡΟΙΑ
- **ΑΣΙΑΚΗΣ ΤΑΣΟΣ**
Μητροπόλεως 37
21789
(Μισο κατά
παράγγελία)
 - **ΠΑΝΑΓΩΠΙΔΗΣ**
Βικέλα 122183
(Μισο κατά
παράγγελία)
- ## ΒΟΛΟΣ
- **COMPUTER ARTS**
Σπυρίδη 62
25051 - 23362
(Apple, C. Itoh, TI 99/EA)
 - **ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΕ**
Αναλήφως 277,
38362
(MAI/Basic Four, Oric, Casio)

οδηγός αγοράς

- **MICROPOLIS**
Σωκράτους 22, 38666
(Sinclair, Oric, Dragon, Newbrain)

- **ΜΠΙΡΗΠΟΣ Γ.**
Ερμού 170
22886 - 37527
(Commodore)

- **SYSTEM**
Κυανόπαντα 140-142
28402
(NCR)

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

- **C.P.M.**
Κυθωνίας 4, 286126
(Oric)

- **INFOKRETA**
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕ
Μουρέλου 5
(Apple, Sinclair)

- **INFOSHOP**
25ης Αυγούστου 39,
284463
(Apple, Sinclair, Texas, Commodore, Atari, Brother)

- **ΚΑΡΒΟΥΛΑΚΗΣ**
ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ-
ΒΑΣΙΛΕΥ Ο.Ε.
(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ)
Μακρογάρη 3,
235333
(Sinclair, Casio, Epson)

- **ΧΑΤΖΑΚΗΣ**
Σμίρνης 25, 285739
(SCS-ATES Training System)

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

- **PROGRAM EPET**
Χ. Τροκούπη 26
34301
(Apple, CDC, Pers. Computer, περιμετρικά)

ΚΑΒΑΛΑ

- **CAVALA COMPUTER CENTER**
Γαλ. Δημοκρατίας 43,
834258
(Sinclair)

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

- **CO-BRA EPET**
Λ. Σιδηροδρομικού
Σταθμού 19, 29209
(Apple, Epson, Axion, Anadex, Corvus)

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

- **CASTOR COMPUTER APPLICATIONS**
Μ. Αλεξάνδρου 113

ΚΕΡΚΥΡΑ

- **CORFU VIDEO CENTER**
Καποδοστρίου 3,
36076
(Oric)

ΚΟΖΑΝΗ

- **COMPUTER WORLD**
Κέρραου (Τζόνοσαν)
15, 22381
(Dragon)

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

- **MICROPOLIS**
Θεσσαλίας 70, 29508
(Sinclair, Oric, Dragon, Newbrain)

ΛΑΜΙΑ

- **ΚΩΣΤΑΡΕΛΟΣ Κ.**
Κολοκοτρώνη 32
32096
(Philips)

- **ΝΤΕΛΛΑΣ**
Αλεξάνδρου 21, 20795
(Commodore)

- **ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Χ.**
Κολοκοτρώνη 32
32996
(Sinclair, Wang)

ΛΑΡΙΣΑ

- **STEP**
Ν. Μανδηλάρα 45
233250
(Sinclair, Oric, TI 99/4A,
Commodore, Casio,
IBM PC)

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

- **ΚΥΝΙΚΑΗΣ**
Π. Βοστώνη 10, 27487
(Sinclair)

ΞΑΝΘΗ

- **ΚΑΛΑΙΤΖΗΣ**
Μητροπούλη 45,
24664
(Oric)

- **ΚΕΦΑΛΑΣ**
Χατζησταύρου 2,
26920
(Oric, TI 99/4A, BBC,
Spectrum)

ΠΑΤΡΑ

- **COMPUTER HOUSE**
Αραίου 21, 270166
(Apple)

- **COMPUTER PRATICA**
Μαζωνός & Αραίου
12 Πλ. Όλγας 274686
(Commodore, BBC)

- **ΤΕΧΝΟΧΡΟΝΟΣ**
COMPUTER ΟΕ
Ρήγα Φεραίου 75 και
Αγ. Νικολάου, 274025
(Ilym, Oric, Star, Sango,
Sinclair, Zenith,
Seiksha, VIC-20,
Commodore)

ΡΟΔΟΣ

- **RODOS COMPUTER CENTER**
Λεμεσού 8-10,
32405
(Σχεδόν όλα τα micros)

ΣΕΡΡΕΣ

- **SERRS COMPUTER CENTER**
Π. Χριστοφόρου 4
(Σχεδόν όλα τα micros)

ΣΠΑΡΤΗ

- **COMPUTER & VIDEO**
Αγρολλίου 46,
23515
(Osborne, Epson)

ΧΑΛΚΙΔΑ

- **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**
COMPUTERS AND SERVICES
Κρεζιττού 3, 20764
(Commodore,
Spectrum, Oric)

Computer Club

- **ΒΟΛΟΣ COMPUTER CLUB**
Κυανόπαντα 140-142
Βολος

- **COMPUTER CLUB**
Γ.μ. Μπενακη και
Κωαλετή 15
τηλ. 3637442

- **COMPUTER CLUB ΚΟΡΙΝΘΟΥ**
Απ. Παύλου 28
τηλ. 29026 - 29508

- **DRAGON CLUB**
Στουρνάρα 32
τηλ. 5228423

- **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ COMPUTER CLUB**
Γουινάρη 60
τηλ. 214228

- **FUTURE COMPUTER CLUB**
Α. Μαβίλη 17
Αντα Πατήσια
τηλ. 2013913

- **MICROCLUB ΑΘΗΝΑΣ**
Στουρνάρα 17
Ιος ορόφος
τηλ. 3623497

- **MICROCLUB ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**
Ερμού 2 τηλ. 534258

ΤΟ ΚΑΤΑΝΟΗΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΙΚΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ

COMPUTER

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Σολωμού και Μπότσαρη 9

ΔΕΛΤΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ (ΕΚΠΤΩΣΗ 25%)

Παρακαλώ να με εγγράψετε συνδρομητή στο περιοδικό **COMPUTER ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ** για ένα χρόνο (12 τεύχη). Για το σκοπό αυτό σας απέστειλα την ταχυδρομική επιταγή Νο..... με το ποσόν των 1.350 δρχ., αντί των 1.800 της κανονικής συνδρομής (έκπτωση περίπου 25%). Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν μείνω ευχαριστημένος από το περιοδικό, θα μπορώ να διακόψω τη συνδρομή μου και να πάρω πίσω το υπόλοιπο των χρημάτων μου χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ _____ Τ.Κ. _____

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ _____

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΟΥ Ν' ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ
Νο _____

PIXEL

Σολωμού και Μπότσαρη 9

ΔΕΛΤΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ (ΕΚΠΤΩΣΗ 25%)

Παρακαλώ να με εγγράψετε συνδρομητή στο περιοδικό **PIXEL** για δύο χρόνια (12 τεύχη). Για το σκοπό αυτό σας απέστειλα την ταχυδρομική επιταγή Νο..... με το ποσόν των 1.350 δρχ., αντί των 1.800 της κανονικής συνδρομής (έκπτωση περίπου 25%). Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν μείνω ευχαριστημένος από το περιοδικό, θα μπορώ να διακόψω τη συνδρομή μου και να πάρω πίσω το υπόλοιπο των χρημάτων μου χωρίς την παραμικρή καθυστέρηση.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ _____ Τ.Κ. _____

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ _____

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΟΥ Ν' ΑΡΧΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ
Νο _____

τηλ.2013933

FUTURE COMPUTERS
Λ. ΜΑΒΙΛΗ 17
Α. ΠΑΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΓΙΑ SPECTRUM
SIX PACK

ΚΑΤ' ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ
COMMODORE-64

- Summer games
- Pole position
- HOBBIT
- Flight stimulation No 2

ΠΟΛΛΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΙΜΑΣΤΕ
ΣΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ
ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ

ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΕΜΠΟΡΟΚΑΡΤΑ,VISA-CARD

**FUTURE
COMPUTERS & THINGS
SHOP**

ΕΜΑΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΟΛΑ ΤΑ HOME MICROS

PLOT

στους μικροϋπολογιστές πρωταγωνιστές

- γραπτή εγγύηση
- υπεύθυνο service
- παρακαταθήκη ανταλλακτικών

όπως και στην αγγλία, έτσι και στα πρωτοποριακά PLOT-1 και PLOT-2 παίρνετε, με κάθε αγορά, ZX SPECTRUM 48 K, το πακέτο της SINCLAIR με έξη πρωτότυπες κασσέτες (CHESS, CHEQUERED FLAG, HORAGE GOES SKIING, SCRABBLE, MAKE-A-CHIP, SURVIVAL.)

**micro·περιφερειακά·προγράμματα
κασσέτες·βιβλία·περιοδικά**

PLOT-1

Πλατεία Κάνιγγος· Ακαδημίας και Θεμιστοκλέους 23-25
Τηλ. 3621 645 · Αθήνα

PLOT-2

Κουντουριώτου 94· Τηλ. 4119.818 · Πειραιάς